

JOYCE MEYER

BUUGGGA UGU IIBSIGA BADAN NEY YORK TIMES

SADDEX MILYAN OO NUSKHADOOD WAX KA
BADAN AYAA LA IIBIYAY!

Goob-dagaaleedka Maanka

Ku Guulaysashada Dagaalka ka Jira Maankaaga

Goob-dagaaleedka Maanka

Goob-dagaaleedka Maanka

JOYCE MEYER

Haddii aan si gaara loo tibaaxin, dhammaan xigashooyinka Qorniinka ah ee buuggan waxa lagasoo xigtay tarjumaadda Kitaabka Quduuska ah ee The Amplified Bible (AMP). Axdigaa Hore ee The Amplified Bible, daabacaadda 1965, 1987 ee Zondervan Corporation. Axdigaa Cusub ee The Amplified Bible, daabacaadda 1954, 1958, 1987 ee Lockman Foundation. Waxa lagu isticmaalay idan.

Xigashooyinka Qorniinka ah ee ku astaamaysan NKJV waxa lagasoo qaataay tarjumaadda kitaabka ee The New King James Version. Daabacaadda 1979, 1980, 1982 ee Thomas Nelson, Inc., Publishers. Waxa lagu adeegsaday idan.

Xigashooyinka Qorniinka ah ee ku astaamaysan KJV iyana waxa lagasoo xigtay tarjumaadda Kitaabka ee King James Version.

Faith Words Edition

Xuquuqda Daabacaadda 1995 waxa iska leh Joyce Meyer

P.O. Box 655 Fenton, Missouri 63026. Sida uu dhigayo Qodobka xuquuqda daabacaadda ee dalka Maraykanku, lama ogola in qaybo ka mida buuggan dib loo daabaco ama la qaybiyo iyadoon idan qoraal ah laga haysanin cidda iska leh xuquuqda daabacaadda buuggan.

Faith Words
Hachette Book Group
237 Park Avenue
New York, NY 10017
www.faithwords.com

Waxa lagu daabacay dalka Maraykanka

Daabacaaddii ugu horraysay ee Hachette Book Group: Oktoobar 2002

Daabacaadda la cusboonaysiyyay ee Faith Words: Abril 2011

41

FaithWords waa qayb ka mida Hachette Book Group, Inc.

Magaca FaithWords wuxuu astaan ganacsi u yahay Hachette Book Group, Inc.

Daabacuhu kama masuul aha waxyaalaha laga heli karo mareegaha internetka eenu lahayn daabacuhu.

ISBN:978-0-446-69109-3

Tusmada Buugga

Qaybta I: Muhiimadda Maanka

Hordhac

1. Maanku Waa Goob-dagaal
2. Muhiimad lagamamaarmaan ah
3. Ha Is-dhiibin!
4. Aayar Aayar
5. Xagga Wanaagga ka Fikir
6. Ruuxda Sharka
7. Ka Fikir Waxaad Ka Fikirayso

Qaybta II: Xaaladaha Maanka

Hordhac

8. Goormuu Maankaygu Caadi Yahay?
9. Maan Habawsan, Maan Walwalsan
10. Maan Wareersan
11. Maan Shakisan oon Rumaysad Lahayn
12. Maan Walwalsan oo Walaacsan
13. Maan Shakisan oo Wax Xukuma
14. Maan Caajis ah
15. Maanka Masiixa

Qaybta III: Maan Cidlo-meer ah

Hordhac

16. “Mustaqbalaygu wuxuu ku xidhanyahay wixii tegay iyo waxa hadda jooga”
17. “Qofkalaa ii qaban doona; Anigu ma rabo inaan masuuliyad qaado.”
18. “Fadlan fudayd iiga dhig; Wax adag ma qaadan karo”
19. “Waxaan ahay qof cabasho badan oo khaladaadka raadiyo, waxbana ma caawin karo.”
20. “Ha igu raajin waxwalba ee imika isii waxkastoon rabo.”
21. “Dabeeccaddaydu way qaldanaan kartaa, laakiin taas qalad kuma lihi.”
22. “Noloshaydu waa murugo waanan ka xumahay inay sidaas ahaato.”
23. “Wanaagga Ilaah inaan helo uma qalmo anigu.”
24. “Maxanaana u hinaasayn oonan u xaasidayn haddii cid waliba iga flicantahay?”
25. “Anigaa iskay u samaynaya haddii kale maba rabo.”

QAYBTA I

MUHIIMADDA MAANKA

Hordhac

waayo, hubka dagaalkayagu ma aha xagga jidhka, laakiin xoog bay leeyihii Ilaah hortiisa in qalcado lagu dumiy. Wawaannu baabbi'innaa murannada, iyo wax kasta oo sarreyya oo aqoonta Ilaah iska sarraysiyya, oo fikir kasta maxbuus baannu ka dhignaa, si uu Masiix u addeeco. - 2 Korintos 10:4,5

Sidee ugu habboon een u cabbiri karnaa muhiimadda ku jirta fikirradeenna si aan u gudbinno macnaha dhabta ah ee Maahmaayadii 23:7 “Waayo, isagu waxaa weeyey siduu qalbiga kaga fikiro”?

Markastoo aan Ilaah u adeego oon diraaseeyo ereygiis, waxaa ii korodha inaan garawsado muhiimadda ay leeyihii erekada iyo fikirradu. Hadiyo jeer, Ruuxa Quduuska ahi wuxuu igu hoggaamiyaa inaan arrimahan diraaseeyo.

Waxaan leeyahay oon rumaysanahay weliba, in markasta oon dunidan ku noolnahay aan u baahan doonno inaan diraasayno fikirrada iyo erekada. Waxkasta oon aqoon u leenahay haddana waxa jira waxyaalo cusub oon markasta barano, waxaana jira waxyaalo aynu hore u baranay oo haddana innooga baahan in lagu sameeyo dib-u-jalleecis.

Waa maxay macnaha ku jira Maahmaayadii 23:7? Waa ay aayaddani leedahay “Waayo, isagu waxaa weeyey siduu qalbiga kaga fikiro.”

Maanku waxa weeyi kan ay alkummaan ficiillada oo dhammi. Rooma 8:5 ayaa arrintan caddaynaysa: “Waayo kuwa sida jidhka u socdaa, waxay ka fikiraan waxyaalah jidhka, laakiinse kuwa sida Ruuxa u socdaa, waxay ka fikiraan waxyaalaha Ruuxa.”

Ficiilladeenna waxa ka masuul ah fikirradeenna. Haddii aan qaabfikir xun leenahay, waxa xumaanaysa nolosheenna. Sidoo kalena, hadii maankeenna aan ku cusboonaysiino waxa erekya Eebbe sheegayo, waxaan nolosheenna ku hubsanaynaa “waxa ay tahay doonista Ilaah oo wanaagsan oo isagu ku farxo”, sida aan ka arkayno Rooma 12:2.

Buuggan waxaan u qaybiyyat saddex qaybood oo muhiim ah. Qaybtan hore waxay ka hadlaysaa muhiimadda fikirradeenna. Waaan markaa rabaa inaad weligaa qalbigaaga ku abuurto inaad u baahantahay inaad ugu horraynta ka fikirto waxaad ka fikirayso.

Dad badan dhibaatooyinkooda waxa asal u ah fikirro ka masuul ah dhibaatooyinka ay ku jiraan. Shaydaanku wuxuu qof walba usoo bandhigaa fikirro qaldan, laakiin maaha inaan aqbalno waxyaalahaa uu innoogu yeedhayso Shaydaanku. Waaad barataa fikirrada kuwa uu aqbaloo Ruuxa Quduuska ahi iyo kuwa kale ee aanu aqbalin.

Korintoska Labaad 10:4,5 waxay si cad u tusinaysaa inaan barano ereyga Eebbe si aan u kala saarno waxa maankeenna ku jira iyo waxa ku jira maaanka Eebe. Fikir kasta oo isku daya inuu iska sarreysiiyo ereyga Eebbe waxa la inaga rabaa inaan meesha ka saarno oon maxbuus uga dhigno Ciise Masiix. Waxaan Ilah ka baryayaa inuu buuggani kaa caawiyo inaad sidaas yeesho.

Maanku waa goobta uu ka jiro loollanku. Wuxuu muhiim ah markaas inay fikirradeennu ku salaysnaadaan fikirrada Eebbe, waana arrin u baahan oo qaadanaysa waqtii iyo diraasad.

Weligaa ha daalin oo ha is dhiibin waayo si qunyar qunyar ah ayuu is beddelku kuugu imanaya. Markastoo maankaagu is beddel dhinaca wanaagsan ah sameeyo, waxa kordhaysa kasoo raynta noloshaada. Markaad bilowdo inaad aragto qorshaha Ilah ka leeyahay fikirkaaga, waxaad bilaabi doontaa inaad ku socoto arrintaas iyada ah.

CUTUBKA

1 MAANKU WAA GOOB-DAGAAL

Waayo, innagu lama legdanno bini-aadan, laakiinse waxaynu la legdannaa kuwa madaxda ah iyo kuwo amarka leh iyo taliyayaasha dunida gudcurka ah iyo ruuxyada sharka ah oo samooyinka ku jira. – Efesos 6:12

Qorniinkan waxa aynu ka arkaynaa in aynu ku jirno dagaal. Si taxadar leh haddii loo fiiriyo aayaddani waxay innagu wargelinaysaa in aynaan dagaal kula jirin dadka balse aan kula jirno shaydaanka iyo jinniyadiisa. Cadawgeenna ah Shaydaanku wuxuu isku dayayaa inuu innaga adkaado isagoo adeegsanaya qorshe iyo khiyaano si fiican looga baaraadegay isla markaasna ah khayaano badheedh ah.

Shaydaanku waa beenaale. Ciise waxa uu isaga ugu yeedhay, “beenaaleh, waana beenta aabbaheed” (Yooxanaa 8:44). Aniga iyo adiga been ayuu inoo sheegaa. Wuxuu inoo sheegaa waxyaalo ku saabsan nafteenaa iyo dadka kaleba isagoo inoo sheegaya inoo sheegaya xaalado been ah. Si kastaba ha ahaate, beenta oo dhan hal mar oo keliya inooma wada sheego.

Waxa uu maankeenna ku duqeeyaa oo ku weerararaa fikirro xariifnimo ku jirto oo ay ka mid yihiin shaki, cabsi, layaab, sababayn iyo aragtiyo, isagoo markaasna si qunyara maankeenna ku qabsada. Xasuuso markaas inuu dagaalkiisu qorsheysanyahay isla markaasna uu in badan ina daraasaynayay.

Wuxuu kala yaqaanna waxaynu jecelnahay iyo waxay aynaan rabin. Waxa uu yaqaan kasloonidarradeenna, taagdarradeenna, iyo cabsideenna. Waxa uu ogyahay waxa badanaa ina mashquuliya. Wakhtikastana waxa uu u huraa in uu inaga adkaado oo ina jebiyo. Waxyabaha uu shaydaanku ku xoogganyahayna waxa weeyi samirka waxa loo yaqaan.

DUMINTA QALCADAHA

waayo, hubka dagaalkayagu ma aha xagga jidhka, laakiin xoog bay leeyihii Ilaah hortiisa in qalcado lagu dumiyio. Waxaaannu baabbi’innaa murannada, iyo wax kasta oo sarreeya oo aqoonta Ilaah iska sarraysiiya, oo fikir kasta maxbuus baannu ka dhignaa, si uu Masiix u addeeco.

— 2 Korintos 10: 4,5

Isagoo qorshayaal dejisan adeegsanaya ayuu shaydaanku isku dayaa inuu maankeenna ka dhix samaysto qalcado. Qalcaduhuna waxa weeyi xarumo maankeenna aan addoonsi ugu jirno qaab-fikir mucayan ah awgiis.

Halkan markaa Rasuul Bawlos wuxuu inoogu sheegayaa hubka aynu u baahanahay in aan ku dumino oo kaga adkaanno qalcadahan. Hubkan waxdheeraada oo ku saabsan xagga danbe ayaynu ku baran doonaa laakiin markale u firso inaan ku jirno dagaal ruuxi ah. Aayadda 5aad waxay si cad u muujinaysaa meesha ah goobta dagaalka ee dagaalku ka socdo.

Aayaddani waxa ay tilmaamaysaa in aynu hubkan qaadano oo aan iskaga difaacno murannada. Shaydaanku wuu inala doodaa waxaanu inoosoo bandhigaa aragtiyo iyo sababayn. Waxyaalahan oo dhammnina waxa ay ka socdaan maanka dhexdiisa.

Maanku waa goobdagaaleedka.

SOO KOOBISTA XAALADDA

Haddaba, ilaa hadda waxaan soo araganay in:

1. Aan ku jirno dagaal.
2. Cadawgeennu yahay Shaydaanka.
3. Maanku uu yahay goobta dagaalka.
4. Shaydaanku wuxuu ku dadaalaa inuu maankeenna ka dhix samaysto qalcado.
5. Wuxuu arrintanna sameeyaa isagoo adeegsanaya qorshayaal habaysan iyo khayaano.
6. Ma degdego balse wuxuu qaataa waqtii inuu qorshayaashiisa ku hirgeliyo.

Aynu haddaba si cad qorshiiisu ugu qeexno masaalkan.

XAGGA MARI

Mari iyo ninkeenka, John, guurkoodu farxad kuma dhisna. Wuxa jira khilaaf dhaxyalla labadooda marwalba. Labaduba way cadhoodaan markasta. Waxay leeyihiiin labo carruura oo iyagana ay saameysay dhibaatadan gurigooda ka jiryaatyi. Wuxa ay la daalaadhacaan dabeeecaddooda iyo shaqada iskuulku ka arbo siday ku muujin lahaayeen. Midka mida carruurtu wuxa uu leeyahay calool-xanuun.

Mari dhibaataedu waa iyadoon jeclayn inay John u ogolaato inuu reerka madaxiisa noqdo. Iyada ayaa madax ka ah guriga waxaanay jeceshay inay go'aan kasta iskeed u gaadho, sida maamulista dhaqaalaha guriga iyo edbinta carruurta. Waxay sidoo kale rabtaa inay shaqayso oo iskeed ay lacag u kasbato. Way madaxbannaantay hadiyo jeerna way qaylo badantahay.

Waxa laga yaabaa ilaa hadda markaa inaad is tidhaahdo, haweenaydan jawaabteedu waxa weeyi inay Ciise rumaysato oo ay aqoonsato. Haddaba, maaha qof rumaysad aan lahayn ee waxa ay aaminsantahay Ciise inuu yahay badbaadiyeheeda muddo shan sanno ka hor ah ayaanay rumaysatay. Sidoo kalena saddexsano ka hor waxay ahayd Masiixiyeed saddexsano kadib markay isguursadeen ninkeeda John.

“Markaa ma waxaad leedahay nolosheeda is beddel kuma iman intay rumaysatay Ciise Masiix kadib?”

Dabcan wuu jiray isbeddel. Waxay rumaysantahay inay jannada galayso inkastoo dabecaddeedu ay qalafsantahayna hadda waxay leedahay rajo. Kahor intaanay rumaysan Ciise se waxay ahayd rajo-la'aan wayna jahawareersanayd, laakiinse hadda way wareersantahay oo keliya.

Mari waxay ogtahay in qaab-fikirkeedu uu qaldanyahay. Waxayna rabtaa inay beddesho. Waxay talo-bixin ka heshay labo qof. Waxay markasta dalbataa in looga duceeyo cadhada saa'idka ah iyo dhibaatooyinkan haysta ee ku keenaya dulqaad la'aanta. Laakiinse ilaa hadda maxay wax is beddel ah ama kasoo rayn ah u dareemi wayday?

Jawaabta waxaa laga helayaa Rooma 12:2 “Ha u ekaanina dadka ifkan, laakiinse ku beddelma cusboonaanta maankiinna inaad hubsataan waxa ay tahay doonista Ilaah oo wanaagsan oo isagu ku farxo oo kaamilka ah”.

Mari waxa maankeeda ka dhix samaysan qalcado muddo dheer halkaas ku abuurnaa. Xitaa ma fahansana sida ay maankeeda ugu samaysmeen. Waxay ogtahay inaanay ahayn inay qaabka noocan ah u dhaqanto, laakiinse garan mayso sidii ay is beddel u samayn lahayd. Waxay u muuqataa inay isla boodayso uun marka wax ay dhacaan oo aanay ficilladeedana xakamayn karin.

Mari ma kaantarooli karto ficilladeeda waayo ma xakamayn karto fikirradeeda. Fikirradeedana ma kaantarooli karto waayo xitaa waayo waxaa maankeeda ka dhexasamaysan qalcado wakhti hore uu shaydaanku ku dhexasmaystay.

Shaydaanku wuxuu bilaabaa qorshayaal si fiican looga baaraadegay isagoo khiyaanadiisa kaska ahna bilaaba marka dadku yaryihiiin. Xaallada Marina, dhibaataedu waxa weeyi mid soo bilaabantay markii ay carruurta ahayd.

Markii ay yarayd Mari aabbeheed wuxuu ahay aabbe qalafsan oo amar ku taagleytiisu xad-dhaaf tahay. Marka ay qalad samaysana aabbeheed iyada ayuu cadhada kula dhici jiray. Sannado badan ayay dabeeto dhibaatootay oo iyada iyo hooyadeedba uu aabbeheed si xun ula dhaqmi jiray. Si kastaba ha ahaatee, Mari walaalkeed isaga qalad laguma eedayn jiray waxaanay u muuqatay in aabbeheed uu isaga doorbidi jiray maadaama oo uu yahay wiil oo keliya.

Markii ay lix iyo tobantir jir gaadhay Mari qaab-fikirkeedu wuu is beddelay maadaama oo shaydaanku uu sanado badan been u soo sheegayay isago ku qanciyay sidan: “Raggu waxay isu maleeyaan inay wax yihiin. Dhammaantood waa isku mid, la iskumana hallayn karo. Wuu ku dhaawacayaan oo kaa faa’idaysanayaan. Haddaad nin tahay waxaad isu haysataa in nolosha laguu sameeyay. waxaad samayn kartaa wax alla waxaad rabto waxaanad amar siin kartaa dadka kugu hareeraysan adigoo sidaad doonto ula dhaqmaya isla markaana aanay cidi kaa hor istaagi karin waxyaalaha aad samaynayso.”

Arrintan aawadeed Mari maankeeda waxay xal u aragtay: “marka aan halkan ka tago, ma jiri doonto cid danbe oo I cadaadisa!”

Shaydaanku wuxuu horeba dagaal uga dhex waday qalcadda ka dhisan maankeeda. Waxa maankeeda iyo fikirkeeda marwalba ka dhex guuxaysay arrintan muddo dhan tobantir sanno. Waxay ka fikiraysay haddii ay guursato sida ay noqon doonto iyadoo marnaba aan rajaynayn inay noqoto naag sida la doono laga yeelo. Waxyaalahan ayaa haddaba maanta deggan maanka Mari. Maxay haddaba samayn doontaa? Maxaynu si innagu yeella xaaladaha noocan ahi markay inalasoo dersaan.

HUBKA EREYGA

Haddaad hadalkayga ku sii socotaan, runtii waxaad tiihiin xertayda. Oo waxaad garan doontaan runta; runtiina waa idin xorayn doontaa. — Yooxanaa 8:31-32

Halkan Ciise wuxuu inoogu sheegayaa sida aan uga guulaysan karno beenta shaydaanka. Waa inaan aqoon u yeelano runta Eebbe ee innagu jirta oo aan maankeenna ku cusboonaysiinno Ereygiisa. Kaddibna waxaan adeegsanaynaa hubka 2 Korintos 10:4,5 si aan u dumino qalacadaha iyo waxkasta oo ka gees ah Ilaaah.

Hubkani waa Ereyga lagu helo wacdinta, waxbarista, buugaagta, CD-yada iyo DVD-yada, shirarka iyo barashada Kitaabka Quduuska ah. laakiinse waa inaan ku dhex jirno Ereyga ilaa inta uu ka noqonayo muujin la inagu

siinayo ilaahiminta Ruuxa Quduuska ah. kusii socoshada ku dhexjirista ereygunu waa mid aad muhiim u ah. Sida ku xusan Markos 4:24, Ciise wuxuu leeyahay, “qiyaastii aad ku qiyaastaan ayaa laydinku qiyaasi doonaa oo ayaa laydiin kordhin doonaa”. Waan ku celinaayaa ee waa inaan si joogto ah u adeegsano hubka Ereyga.

Labo hub oo kale oo inoo diyaara ayaa iyana waxa weeyi ammaanta iyo baryada. Ammaantu waxay si dhakhso ah u jebisaa qorshaha shaydaanka, laakiinse waa inay ahaato ammaan runa oo qalbiga ka timid, maaha inay afka oo keliya ka ahaato. Sidoo kalena ammaanta iyo baryada labaduba waxa ay koobsanayaan Ereyga. Ilaah waxay ku ammaannaa Ereygiisa iyo wanaaggiisa.

Baryadu waa xidhiidh lala yeesho Ilaah. Waxa weeyi iyadoo Ilaah la kaashado oo lagala hadlo lagana baryo wax ina dhibaya. Waxa weeyi weheshi, saaxiibtinimo, iyo jaanis loogu mahad celiyo Ilaah iyo waxkastoo uu sameeyo.

Haddaad rabto inaad hesho baryo maqbuul ah, waa inaad horumariso xidhiidhka aad la leedahay Ilaah. ogow inuu Ilaah ku jecelyahay, iyo inuu naxariis miidhan yahay isla markaana ku caawin doono. Ogow Ciise inuu yahay saaxiibkaaga, kan u dhintay denbigaaga. Sidoo kalena ogow Ruuxa Quduuska ah oo ah mid kula jira oo ah Gargaarahaaga, una ogolow inuu ku caawiyo.

Baro inaad baryadaada ka buuxiso Ereyga Eebbe. Sabuurka 9:10 wuxuu sheegayaa inaan Ilaah ku raadino awoodda Ereygiisa iyo waxa aynu uga baahannahay.

Haddaba hubkeennu waa ereyga oo siyaabo kala duwan loo adeegsado. Waxay ku tukan karnaa ereyga, ku hadli karnaa ereyga, ku heesi karnaa ereyga, sidoo kalana daraasayn karnaa oo wax ku baran karnaa ereyga. Sida Bawlos inoogu sheegayo 2 Korintos hubkeennu maaha mid xagga jidhka ah, balse waa ruuxi. Waxaynu u baahanahay hubka ruuxiga ah waayo waxaan la dagaallamaynaa awoodaha ruuxiga ah xitaa shaydaanka laftiisa. Xitaa Ciise ayaa adeegsaday hubka Ereyga markii uu joogay cidlada si uu uga adkaado shaydaanka (eeg Luukos 4:1-13). Markasta oo shaydaanku uu Ciise been u sheegay waxa uu Ciise ku jawaabay “waa qorantahay” isagoo waxkasoo xigtay Ereyga.

Marka ay haddaba Mari barato adeegsiga hubka, waxay bilaabi doontaa inay dumiso qalcada uu shaydaanku maankeeda ka dhex dhisay. Waxay baran doontaa runta xorayn doonta. Waxay arki doontaa in ragga oo dhammi aanay isku mid ahayn oonay la mid ahayn aabbeheed oo kale. Qaar

waa la mid, laakiin in badani la mid maaha. Ninkeeda, John, la mid maaha aabbeheed oo kale, iyadana si aada ayuu u jecelyahay.

XAGGA JOHN

Dhinaca kale sheekada waxa isana kaga jira John. Isna sidoo kale wuxuu dhiniciisa ka wataa dhibaatooyinka ka dhextaagan guurka Mary iyo John. Waxay ahayd John inuu qaato booska uu ka leeyahay qoyskiisa oo ah inuu noqda kan ka masuulka ah reerka. Ilaah wuxuu isaga ka rabaa inuu gurigiisa hoggaamiye ruuxi aaneed u noqdo. John sidoo kale waa Masiixi isna waxaanu garanayaan nidaamka qoyska. Wuxuu ogyahay inaanay ahayn inuu naagtiisa u oggolaado inay guriga siday doonto ka yeesho iyadu oo ay maamusho dhaqaalaha, carruurta iyo isaga laftiisa. Wuu garanayaan waxyaalahan oo dhan, laakiinse waxba kamuu qabanin oon ka ahayn inuu is dhiibo oo uu dareemo in laga adkaaday isla markaasna uu isku mada daaliyo TV-ga iyo ciyaaraha.

John waxa uu ka dhuumanayaan masuuliyaddiisa waayo wuxuu nacayaan iska hor imaadka. Wuxuu markaa doorbidaa inuu waxkasta u dulqaato isagoo u malaynaya in waxkastaa iskood isaga hagaagi doonaan hadduu faraha ka qaado. Ama wuxuu cudurdaar ka dhigtaa inuu yidhaahdo “waan ka ducayn doonaa arrintan”. Dabcan ducadu way fiicantahay, laakiinse ma fiicna haddii ay tahay wax lagaga baxsanayo masuuliyadda.

Aan faahfaamiyo middan waxa aan uga jeedo marka aan leeyahay John waa inuu qaato masuuliyaddiisa ka saaran guriyo iyo qoyskiisa. Kama wado middan inuu John sida uu doono awooddiisa u isticaamo oo xoog sheegto, laakiinse Efesos 5:25 waxay ina baraysaa in ninku uu naagtiisa u jeclaado sida Masiixuba u jeclaaday Kaniisadda. John wuxuu u baahanyahay inuu masuuliyad dhabarka u rito, waxaana masuuliyadda la socota awood. Waxa weeyi inuu naagtiisa jeclaado. Waa inuu niyadda u dhiso Mari, oo inkastoo Mari markay ahayd carruurta la dhibay marka ay isku hallayso Ilaah, waxay kasban doonaa kalsooni ah in ragga oo dhammi la mid ahayn aabbeheed siduu ahaan jiray.

John waxa laga rabay inuu waxyalo badan sameeyo, laakiin isna sida Mari oo kale isna waxbaa maankiisa ku qufulan taasina waxay albaab u furaysaa shaydaanku inuu isaga addoonsado. Waxa iyana jirta inuu maanka John dagaal ka dhex socdo. Sida Mari oo kale, isna yaraantiisii ayaa la xumeyay oo la aflagaaddeeyay. Hooyadiis oo ahayd haweenay keligeed taliso ah ayaa waxyaabo damqa ku odhan jirtay, sida, ‘Johnow waxaad tahay maleh, weligaana faa’iido yeelan maysid’.

John wuxuu isi aada isugu dayay inuu hooyadii raalligeliyo oo uu sameeyo waxa ay rabto sida carruurtuba yeelaan, laakiin arrintaasi aadbay ugu adkayd oo markastana waxa sii badanayay khaladaadka uu samaynayo. Waxa uu yeeshay dabeeecad ah inaanu waxba dan ka gelin hooyadiina waxay hadiyo jeer ku dhaleecaynaysay sidan uu yahay. Dabcan sababta uu xitaa waxyaalaha loo diro u kala tuuri jiray waxay ahayd isagoo islahaad dadaal muuji ayuu haddana khalkhali jiray oo wax kharribayay.

Sidoo kale waa uu nasiib darro soo arkay dhibaatooyin kale oo ahaa in carruurta uu rabo inuu la saaxiibo ay diidi jireen. Arrimahani waa waxyaabo inteenнаа badan ina soo mara laakiin si gaara ayay waxyaalahani u niyad jebiyeen John, waayo wuxuu horeba isugu qanciyay in hooyadiis ay diidday danna aanay ka lahayn.

Sidoo kale iyana waxa jirtay gabadh uu yaraantiisii iskuulka ku jeclaa oo iyana isaga diidday isla markaana ka raacdya wiil kale. Markay waxyaalahani oo dhammi lasoo derseen John noloshiisa, shaydaanka ayaa isna arrintan ka faa'idaystay oo John maskaxdiisa ka dhistay qalcado. John markaa waxa uu doorbiday oo keliya inuu iska aamuso oo is dhiibo.

John waa dadka door bida inaanay waxba ka hadlin. Sanado badan ayaa maankiisa waxa ka socday fikiro waxaanu isku qanciyay sada tan: ‘Muhiimadi kuma jirta inaan cidna u sheegto fikirkaaga waayo waxkastood sheegto cidina ku dhegeysan mayso. Haddaad rabto dadku inay ku aqbalaan waxaad keliya oo samaysaa wax alla waxa ay rabaan. waxkasta sidooda ku dhaaf, waayo kollayba waxaad tidhaahdo farqi keeni mayso.’

Mararkii yaraa ee uu isku dayay inuu fikirkiisa soo bandhigo waxay u muuqatay inuu guuldarraystay, sidaas daraaddeed wuxuu go'aansaday inaanu isku dhibin waajihidda dadka maadaama oonay faa'ido keenaynin.

Wuxuu sabab ka dhigtay, “ waxkastoo dhacoba ugu danbaynta waan guuldarraysanaya, markaa maxaa igu wataba inaan wax bilaabo”.

WAAMAXAY JAWAABTU?

Ruuxii Rabbiga ayaa i dul jooga, Waayo, wuxuu ii subkay inaan war wanaagsan masaakiinta ku wacdiyo, Wuxuuna ii soo diray inaan kuwa xidhan furriinnimada ogeysiyo Iyo kuwa indhaba la' soo celinta araggooda Iyo inaan kuwa nabaraysan soo furfuro, Iyo inaan dadka ogeysiyo sannadda qaabbilaadda ah ee Rabbiga.

— Luukos 4:18,19

Marka la eego dhibaatooyinka John iyo Mari, ma adkaanayso in la qiyaso sida ay noqonayso noloshoodu. Xasuuso oo hadiyo jeer waxa jiray dagaal iyo khilaaf. Mararka qaarna waxa jira iyada oo murankaas iyo iska hor imaadkaas laga warqabo oo cidkastaa ogtatahay inaan haddana qofna la tacaalin. Jawiga meesha ka jiraa markaa waa mid kharriban shaydaankuna wuu jecelyahay middaa.

Maxaa ku dhici doonay John iyo Mari iyo carruurtooda? Ma ka bixi dooneen arrintan. Waa qoys Masiixiiyiin ah waxaana ceeb noqonaysay haddii guurkoodu uu sidaas ku fashilmo. Inkastoo iyada muddaasi ay ka go'do haddana Yooxanaa 8:31,32 ayaa noqonaya aayado go'aankooda khuseeya oo muhiim u ah. haddii sii wadaan barashada Ereyga Eebbe, waxay ogaan doonaan runta, runta oo lagu dhaqmaana waa mudda iyaga xoraynaysa. Laakiinse waa inay waajahaan runta iyaga laftoodu isla markaasna ay gartaan waxyaalihii iyaga soo maray sida Eebbe ugu muujiyo.

Runta hadiyo jeer waxa lagu muujiyaa Ereyga, laakiinse waxa arrin laga murugoodo ah iyadoo dadku aanay hadiyo jeer aqbalin. Way xanuu badantahay inaan khaladaadkeenna waajahno oon la tacaalno. Si guud ahaaneed marka loo hadlo, dadku dabeecadooda kharriban cudurdaar ayay u sameeyaan. Wixii ay soo mareen iyo sidii loo soo koriyay ayay u oggolaadaan inay noloshooda saamayn xun ku yeelato weligeedba.

Wixii ina soo maray waxay sharraxaad ka bixin karaan siliceenna, laakiinse maaha inay cudurdaar u noqoto inaan kusii jirno addoonsiga.

Cidna loo cudurdaari maayo waayo Ciise hadiyo jeer wuxuu u taaganyahay inuu oofijo ballanqaadkiisa oo uu kuwa addoonsiga ku jiro xoreeyo. Wuxuu inala socon doonaa ilaa inta laga gaadhayo xarriijinta guusha oo ah meel aynu rajaynayno dhammaanteen inaan gaadhno.

SIDII LOOGA BIXI LAHAA

Jirrabaadna idinma qabsan tan dadka wada qabsata mooyaane, laakiin Ilaaah waa aamin, mana oggolaan doono in laydin jirrabo intaad karaysaan in ka badan, laakiin markii laydin jirrabo wuxuu samayn doonaa jid aad kaga baxsataan si aad ugu adkaysan kartaan. — I Korintos 10:13

Waxaan filayaa in masaalkan aad ka arki doonto sida uu Shaydaanku uga faa'idaysto waxyabaha inalasoo dersa dabeetana uu nolosheenna uga dhisto qalcado waana sida uu dagaalka ugu qaado maanka. Laakiin, Ilaaah mahaddiis, waxa aan haysanna hub aan ku dumin karno qalcadahaas. Ilaaah

iskaga muu keen tegin isagoon waxba inoo qabanaynin. 1 Korintos 10:13 waxay ballanqaadysaa in Ilaah aanu inoo ogolaanin jarribaad ka baxsan waa aan maqli karno, laakiin xitaa jarribaadda lafteedana waxa uu ballanqaadaya inuu ina siinayo jidkii lagaga fakan lahaa.

Waxa laga yaabaa in ku kastaa uu noqon karo John. Wuxaan hubaa in isaga aan badankeennu si uun ula xidhiidhno oo ay jiraan waxaan wadaagno. Dhibaatadoodu marka la eego qaabfikirkooda waa mid abid ah oon dhammaad lahayn. Dabeeecaddoda muuqataana waxa weeyi natijada ka dhalatay noloshooda gudaha. Shaydaanku wuxuu ogyahay haddii aanu fikirradeenna kaantarooli karin, inuuu kantarooli karo ficilladeenna.

Waxa laga yaabaa inay noloshaada qalcado ka dhex jiraan isla markaana ay rabaa in la dumiyoo. Aan haddaba ku dhiirri geliyo anigoo odhanaya, “Ilaah ayaa ku garab taagan”. Waxa jira dagaal socda, maankaaguna waa xarunta dagaalkaas. Laakiin warka wanaagsani waxa weeyi in Ilaah uu garabkaaga taagan yahay oo kaa barbar dagaallamayo.

CUTUBKA 2

MUHIIMAD LAGAMAMAARMAAN AH

Waayo, isagu waxaa weeyey siduu qalbiga kaga fikiro — Maahmaahyadii 23:7

Qorniinkani waxa uu ina tusayaan inay muhiimtahay inaan si saxa u fikirno. Fikirradu way awood badanyihiin, sida uu sheegayo qoraaga kitaabka Maahmaahyaduna, waxa ay leeyihiin awood ay fikir ku abuuraan. Haddii markaa fikirradeenu ay saamayn ku yeelanayaan waxa aynu noqonayno, markaa waxa weeyi in mudnaanta la siiyo in fikirkeennu uu noqdo mid sax ah.

Waxaan rabaa inaan kugu boorriyo in muhiimadda ugu weyni tahya in fikirkaagu uu ku salaysnaado ereyga Eebbe.

Waxa aad yeelan kartaa nolol wanaagsan iyo maan xun.

MAANKA JIDHKA IYO KAN RUUXA

Waayo kuwa sida jidhka u socdaa, waxay ka fikiraan waxyaalaha jidhka, laakiinse kuwa sida Ruuxa u socdaa, waxay ka fikiraan waxyaalaha jidhka. — Rooma 8:5

Tarjumaadda Kitaabka Quduuska ah ee King James Version ee cutubka siddeed ee Rooma waxa uu ina barayaa haddii aan ku fikirno waxa jidhka inaan ku soconayno jidhka, laakiin haddaan ka fikirno waxaalaha Ruuxa, in aan ku soconayno Ruuxa.

Aan si kale u idhaahdo. Haddii aan waxyaalaha jidhka ku fikirno, fikirro qaldan, kuwo xun, kuma socon karno Ruuxa. fikirka cusboonaysiintu ku jirto waa mid lagama maarmaan u ah nolosha Masiixiga.

Waxa jira waqtio haddii aynu nahay aadanaha aan ka caajisno inaan muhiimad siinno waxyaalo aad u muhiim u ah. Laakiin waxaynu garanaa inay yihiin waxyaalo inagu sababi kara dhibaatooyin badan, kadibna fal ayaan ku dhaqaaqnaa.

Tusaale ahaan, aan nidhaahno, waxa kulasoo xidhiidhay bangiga oo kuu sheegay in aad qaadatay ood isticmaashay siddeed boqol iyo konton

dollar oo dheeraad ah. Waxa aad markaba eegaysaa dhibaatada jirta. Kadib baadhitaankaaga waxa laga yaabaa inaad ku ogaato inaanad bangiga gelinin lacagtii aad u malaynaysay inaad gelisay. Waxa aad markaba xagga bangiga ula cararaysaa dabeeto lacagtii aad gelin lahayd, kadibna markaad lacagtii ku xarayso bangiga halkaas ayay dhibaatadii ku dhammaatay.

Waxaan rabaa markaa inaad arrintan uga fikirto in sidan oo kale uu maanku ugu baahanyahay dib u cusboonaysiin.

Waxa laga yaabaa in naftaadu ay halis ku sugantahay maadaama ood sannado badan siyaabo qaldan usoo fikiraysay. Markay sidaas tahayna, waxa muhiim kuu ah inaad xaqiiqsato inaanay noloshaadu hagaagayn ilaa uu maankaaga iyo qaab fikirkaagu ka hagaagayo. Waa inaad markaa arrintan u qaadato wax aad muhiim kuugu ah. Waa inaad si daacadnimo leh isugu dhiirri geliso inaad baabi'iso qalcadahaas uu shaydaanku maanka ka dhex samaystay. Adeegso hubkaaga ereyga adigoo Ilaah ammaanaya isla markaasna baryaya.

WAXAY KU TAHAY RUUXA

Rabbigii ciidammadu wuxuu leeyahay, Itaal kuma aha, xoogna kuma aha, laakiinse waxay ku tahay ruuxayga. — Sakariyah 4:6

Waxyaalaha ugu wanaagsan ee xorriyadda lagu helo waa iyadoo Ilaah la weydiisto caawimaad ama kaalmo.

Hubkaaga waxa ka mid ah baryada. Dhibaatadaada kagama adkaan kartid oo keliya inaad go'aan adag la timaaddo. Waad u baahantahay inaad go'aan qaadato, laakiin waa inaad go'aan ku qaadato Ruuxa Quduuska ah, mana aha inaad isku hallayso awoodda jidhkaaga oo keliya. Ruuxa Quduuska ahi waa Gargaarahaaga ee gargaar ka dalbo. Baro isaga, waayo keligaa arrintan kama dabbaalan kartid.

MUHIIMAD LAGAMAMAARMAAN AH

Qofka rumaystaha ah waxa muhiim u ah inuu fikir sax ah la yimaaddo. Muhiimadda lagamamaarmaanka ahi waxa weeyi wax muhiim ah oo qofna aanu la'aanteed noolaan karin, tusaale ahaan wadnaha garaaciisa ama cadaasidka dhiiggu waa muhiimad lagamamaarmaan ah. kuwani waa waxyalo aanay la'aantood nolosho suurtogal ahayn.

Ilaah xaqiiqadan sanado kahor ayuu ii muujiyay waxaanay ahayd muhiimadda ah inaan isaga la yeesho xidhiidh ku imanaya baryo iyo Ereyga.

Waxaan la dhibaatoonayay sidii aan naftayda ku anshixin lahaa inaan waxyaalahan sameeyo ilaa uu Ilaah ii muujiyay inay yihiin waxyaalo muhiim ah oon laga maarmi karin. Sida ay noloshaydu waxyaalo gaara oo muhiim ah ugu baahantahay oo kale ayaa sidoo kalena noloshayda ruuxiga ahi ugu baahantahay inay waqi joogto ah la qaadato Ilaah. waxaan bartay Ilaah oo la weheshadaa inay tahay muhiim oo aniguna waxaan arrintan noloshayda ka siiyay muhiimadda koobaad.

Sidoo kale waxaan yaqiinsaday in fikirka saxda ahi uu lagamamaarmaan u yahay nolosha guulaysata. Waxaan markaa si dhaba u xaqiiqsaday inaan ka fikiro fikarradayda, isla markaana aan si taxader leh u doorto.

SIDAAD U FIKIRTO AYUUN BAAD TAHAY

Ama geedka wanaajiyaa iyo midhibhiisaba, ama geedka xumeeya iyo midhibhiisaba, waayo, geedka waxaa lagu gartaa midhibhiisa. — Matayos 12:33

Kitaabku waxa uu sheegaya in uu jiro geed lagu garto midhibhiisa.

Middani sidoo kale waxay ku rumoobaysaa nolosheenna. Fikirradeenu waxay dhalaan midho. Haddii fikirradaadu wanaagsanaadaan noloshaaduna way fiicnaan doontaa. Fikir xun haddaad lahaatana noloshaadu way xumaan doontaa waxaanay soo saari doontaa midho xun.

Dabcan waxaad eegi kartaa qofka qaab fikirkiisa adigoo garan kara noloshiisu fikirka ay wadataa sida uu yahay. Qofka wanaagsani malaha fikiro xunxun. Sidoo kalena qofka xumi malaha fikirro wanaagsan.

Xasuuso Maahmaayadii 23:7 una oggolow inay noloshaada saamyn ku yeelato. Waayo sida aad u fikirto ayuunbuu qalbigaaguna yahay. Hadiyo jeer waxaan idhaahdaa, “Halka maanku tago ayuunbuu qofkuna u raacaa.”

CUTUBKA 3

HA IS-DHIIBIN!

Oo wanaagfalidda yaynaan ka daalin, waayo, wakhtigeeda ayaynu wax ka goosan dooncaa haddaynaan ka qalbi jabin. — Galatiya 6:9

Si kastoo ay tahay xaaladda aad ku jirto iyo xaaladda uu maankaagu ku jiro marnaba ha is dhiibin. Dib u soo ceesho xuduudahaha uu shaydaanku kaa xaday. Haddii xitaa laga maarmi waayo marwalba iskuday inaad wax uun kasoo ceshato, adigoo hadiyo jeer isku hallaynaya ama ku tiirsanayaanaya naxariista Eebbe oon isku hallaynaynin awooddaada inaad hesho natijada aad rabto. Sida ku xusan Galatiya 6:9 rasuul Bawlos wuxuu innagu dhiirri gelinaya inaynaan daalin. ha noqon mid is dhiiba oo dib u gurta waayo Ilah waxa uu raadinaya dadka isaga marwalba raadiya inay la jiraan.

KA TALLOW

Markaad biyaha dhex maraysaan waan idinla jiri doonaa, oo markaad webiyaasha dhex qaadaysaanna idinma qarqin doonaan, markaad dabka ku dhex socotaanna, ma guban doontaan, ololkuna idinma qabsan doono. – Ishacyaah 43:2

Waxkastoo kusoo waajaha noloshaada waa inaanad is dhiibin balse aad ka tallawdo ood dhaafto.

Xabaquuq 3:9 waxa uu leeyahay “Rabbiga Sayidka ah ayaa xoog ii ah, Cagahaygana wuxuu ka dhigaa sida cagaha deerada, Oo wuxuu igu socodsii doonaa meelahayga sarsare. Tan waxaa lagu tirihey madaxdii muusikaystayaasha, oo waxaa lagu qaadaa alaabtayda xadhkaha leh”.

Sida Ilah inooga caawiyo inaan samayno horumar dhinaca ruuxa ahi waxa weeyi isagoo inala jira oo inna dhiirri geliya xilliyada aan waqtiga qadhaadh ee adag ku jirno.

Way fududahay in dib loo gurto, in dhibaatada la dhaafaana waxay rabtaa iimaan.

DOORASHADA ADAA ISKA LEH

Maanta waxaan u yeedhayaa samada iyo dbulka inay idiinku markhaati furaan, inaan idin hor dhigay nolol iyo geeri, iyo barako iyo inkaar, haddaba sidaas daraaddeed nolosha doorta idinka iyo farcankiinnuba aad noolaateene.
— Sharcigia Kunoqoshadiisa 30:19

Waxa jira kumanaan fikir oo maalinwalba maankeenna kusoo dhaca. Maanka markaas waa in Ruuxa dib loogu cusboonaysiyo oon lagu cusboonaysiin jidhka. Maankeennu waa inuu u shaqeeyo inaan hubinno inaanaan fikiro qaldan yeelanin.

Dhinac kale, waa inaan dooranno fikiro saxsan kadib marka aan go'aansanno fikirkeennu inuu ku tiirsanaado Ilah, taasina waxay innaga dhigaysaa kuwo ku socda doorashada fikirrada saxsan.

Marka aan dareenno in dagaalka maanka ka dhex socdaa uu adaghyahay oo aynaan keligeen ka bixi karin, waxa weeyi inaan ku fikirno inaan arrinta ka bixi karno oon samayn karno doorashada saxda ah. waa inaynaan dooran oo keliya balse sidoo kale waa inaan go'aanasano inaynaan is dhiibin. Innagoo iska saarayna shakiga iyo cabsida, waa inaan nidhaahno ‘weligay isma dhiibayo waayo Ilah baa ila jira oo I jecel, isaga ayaana I caawinaya.’

Innaga ayaah ah kuwa doorashada noloshoodu ay gacanta ugu jirto. Sida ku xusan Sharciga Kunoqoshadiisa 30:19 Rabbigu waxa uu dadkiisa u sheegay inuu hordhigay nolol iyo dhimasho isaga oo markaana ku boorriyay inay doortaan nolosha. Sidoo kale sida ku xusan Maahmaahyadii 18:21 waxa la inoo sheegay, “Geeri iyo nololuba waxay ku jiraan itaalka carrabka, Oo kuwa jeceluna waxay cuni doonaan midhihiisa”.

Ereyada afkeenna kasoo baxaa waa waxa aynu ku fikirayno. Markaa waxa waajib ah inaan dooranno fikirro nolosha kobcinaya oo kor usoo qaadaya. Marka an sidaas yeelnana ereyo wanaagsan ayaah afkeenna kasoo bixi doona.

HA IS DHIBIN

Marka uu dagaalku u muuqdo midaan dhammaad Lahayn eed u malayso inaanad ka bixi karin, xasuusnow inaad dib isugu abuurayso fikiro xaggaa jidhka ah.

Suurtogal ma aha? Maya!
Way adagtahay? Haa!

Ka fikir in Ilahuu kula jiro waxaan rumaysanahay inuu yahay barnaamij sameeyaha ugu wanaagsan ee kula jira. Ilahuu wuu kula shaqaynaya, ugu yaraan haddaad isaga ku marti qaaddo inuu noloshaada maamulo. Isaga ayaa maankaaga dib u habaynaya. Ku dadaal markaa inaad isaga la kaashato wax walba oo ha is dhiibin.

Hubaashii waqtii ayay qaadanaysaa mana aha arrin fudud, laakiin jihada saxda ah ayaad ku socotaa haddii aad doorato inaad ku fikirto fikirro Ilahuu xaggiisa ka ahaaday. Waqtigaaga waxaad ku dhamaynaysaa inaad wax qabato, taasina waa inay noqoto horusocod ee maaha inaad dhix fadhidho dhooqada inta noloshaada ka hadhay oo dhan.

NOQDA OO YEESHA

Rabbiga Ilaaheenna ahu wuxuu inala hadlay intaan Xoreeb joognay oo wuxuu inagu yidhi, Buurtan in idinku filan waad degganaydeen, haddaba noqda oo guura oo waxaad tagtaan dalka buuraha leh oo reer Amor, iyo meelaha halkaas u dhow oo dhan oo ab Caraabaah, iyo dalka buuraha leh, iyo dooxooyinka, iyo xagga koonfureed, iyo badda xeebteeda, kuwaasoo ab dalka reer Kancaan, iyo Lubnaan, iyo tan iyo webiga weyn oo Yufraat. Bal eega, dalka waan idin hor dhigay, haddaba gala oo hantiya dalkii Rabbigu ugu dhaartay awowayaashiin oo ahaa Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub inuu siinayo iyaga iyo farcankooda ka dambeeyaba. — Sharciga Kunooqoshadiisa 1:6-8

Sida ku xusan Sharciga Kunooqoshadiisa 1:2, Muuse wuxuu Israa'iliyiinta u tilmaamay in dhulka Kancaan (Dhulka Ballanqaadku) uu u jiro in loo socdo 11 cisho, hase yeeshii waxay inay gaadhaan ku qaadatay afartan sanno. Kaddib aayadda lixaad wuxuu ugu sheegay, in Ilahuu iyaga ku yidhi “Buurtan in idinku filan waad degganaydeen”.

Haddaba miyaad deggenayd waqtii dheer isla hal meel oo keliya? Miyaad meel loo socon lahaa 11 cisho ay kugu qaadatay afartan sannadood?

Aniga noloshayda, ugu danbayntii waan baraarugay waxaan garawsaday inaan meelna u jeedin. Waaanahaan Masiixi aan wax guula haysanin. Sidii Mari iyo John oo kale ayaan lahaa qaladaad badan oo waxaa maankayga ka dhisnaa qalcado sannado badan lagasoo dhisayay. Shaydaanka ayaa ii been sheegay oo anna waan rumaystay, waxaan ku dhix noolaa khiyaano.

Isla hal meel ama buur keliya ayaan in badan degganaa. Waaanahaan afartan sanno ku qaatay wax igu qaadan lahaa kow iyo tobant cisho.

Ilaah wuxuu ii muujiiyay in Israa'iiliyiintu ay joogeen cidlada maadaama oo maankoodu uu sidaas rabay. Fikiro qaldan aaya iyaga addoonsi ku haystay. Mawduucan markale ayaan cutubyada danbe kaga hadli doonaa, laakiin hadda aan kugu dhiirrigeliyo inaad qaadato go'aan tayo leh oo ah inaad maankaaga dib u cusboonaysiin ku samaynayso isla markaana aad baranayso inaad fikirradaada si taxadar leh u doorato. Maankaaga ka dhaadhici inaanad is dhiibaynin ilaa inta aad ka guulaysanayso ood ka dhaxlayso waxa aad xaqa u leedahay.

CUTUBKA 4

AAYAR AAYAR

Oo Rabbiga Ilaahiinna abu quruuumahaas aayar aayar ayuu hortiinna uga eryi doonaa. Oo waa inaydaan iyaga mar qudha baabi'in si aan dugaagga duurku idiinku badan.

— Sharciga Kunoqoshadiisa 7:22

Dib u cusboonaysiinta maanku waxa uu qaataa waqtii, markaa ha niyad jabin haddii hawlulu si aayar aayar ah u socdaan.

Kahor intii aanay galay Dhulka Ballanqaadka, Ilaah waxa uu reer bani Israa'iil u sheegay inay cadaawayashoda meesha uga saaraan si aayar aayar ah si aan dugaagga duurku ugu badanin.

Waxaan rumaysanahhay in faanku uu yahay dugaagga ama bahalka ina madhinaya haddii aan xorriiyad badan si dhakhso ah u helno. Wuxuu fiican markaa inaan xorriiyaddu marba dhinac ay ka timaaddo. Sidaas ayaan ku qadarinaynaa markaa xorriiyaddeenu inay ka timid xagga Eebbe oo ay tahay hadiyad isla markaana aanay ahayn waxaan innagu awooddeena ku kasbanay.

XORAYNTA WAXA HORTEED YIMAADDA SILIC

Haddaba Ilaaha leh nimcada oo dhan oo idiinku yeedhay amaantiisa daa'imkaa oo Masiixa ku jirta, markii aad in yar xanuunsataan ka dib isagu wuu idin kaamili doonaa, oo idin adkayn doonaa, oo idin xoogayn doonaa.
– 1 Butros 5:10

Maxaynu ugu baahanay inaan xoogaa xanuunsano ama silicon? Waxaan rumaysanahay waqtiga aan xaqiisano inaan dhibaato ku jirno ilaa inta Ciise uu inaga samata bixinayo, waxaan kusii jirnaa xoogaa silic iyo xanuun ah, laakiin waxaan aad u faraxnaa marka xorriiyaddu inoo timaaddo. Markaan isku dayno inaan iskeen wax u qabano waynu dhacnaa dabeetana waxaan garawsanaa inaan isaga sugno, kaddibna qalbiyadeenna waxaa buuxdhafisa mahadnaq marka uu inoo yimaaddo ee uu inoo qabto waxa aynaan innagu iskeen u qabsan karin.

XUKUN MA LAHA

Sidaas daraaddeed, kuwa Ciise Masiix ku dhex jiraa, haatan xukun ma laha.

— Rooma 8:1

Marka ay maalmo xumi kusoo maraan ama dhibaato kulasoo deristo ha is xukumin ee kac oo boodhka iska tun, dibna wax u bilow. Marka ilmaha yari uu socod baranayo marar badan ayuu kufaa ka hor inta aanu si buuxda tallaabada u xejinin ee aanu kalsoonida uu ku socon lahaa u helin. Wawa markaa ilmaha yari uu yeelaa waxa weeyi marka uu dhaco wuu ooyaa, laakiin haddana waqtii yar kadib ayuu illaabaa oo dib isugu dayaa inuu kaco oo socdo.

Shaydaanku wuxuu isku dayayaa inuu kaa joojiyo oo kaa hor istaago dib u cusboonaysiinta maanka. Marka aad ogaato fikirka fiican ee jidka toosan raacdana waxa uu ogaanayaa in hadda noloshaadu ay gacantiisa ka baxday. Laakin waxa uu isku dayayaa inuu kaa joojiyo arrintaas isagoo adeegsanaya niyad jebin ioy xukun.

Marka xukunku yimaaddo adeegso hubka Ereyga. Soo xigo Rooma 8:1, adigoo shaydaanka iyo naftaadaba xasuusinaya inaanad waxyaabohooda jidhka daba soconin balse aad daba socoto waxyaalaha Ruuxa. waxyaalaha jidhka oo la raacaa waxay ku tiirsantahay naftaada, halka waxyaalaha Ruuxa oo la raacaana ay kaga tiirsantahay Ilaah.

Marka aad guuldarraysto ama dhacdo macneheedu maaha inaad tahay mid guuldarraystay. Wawa ay ka dhigantahay oo keliya inaanad wax u qabanin si sax ah. waxaan u baahanahay dhammaanteen inaan yaqiinsano in awooddeenna ay la socoto taagdarro oon leenahay dhinacyo xooggan iyo kuwo taagdaran labadaba. Haddaba Ciise u ogolow inuu xoojiyo meelaha aan ka taagta darannahay. Maalamaha aad taagta darantahay isagu ha noqdo awooddaada.

Waxaan ku celinaya inaanad is xukumin. Guushaadu way iman doontaan laakiinse waqtibay qaadanaysaa oo waxay ku imanaysaa aayar aayar.

HA NIYAD JABIN

Naftaydoy, bal maxaad u murugaysan tahay? Oo bal maxaad gudahayga ugu rabshaysan tahay? Ilaah ku kalsoonow, waayo, welii waxaan isaga u ammaanayaa caawimaadda wejigiisa. — Sabuurka 42:5

Niyad jabku wuxuu baabi'iyaa rajada, markaa dabiici ahaan hadiyo jeer shaydaanku wuxuu hadiyo goor isku dayaa inuu ina niyad jebiyo. Marka rajo ayna jirin waan is dhiibnaa, taasina waa midda uu shaydaanku rabo. Kitaabka Quduuska ahi wuxuu inoo sheegayaa inaynaan niyad jabin. Ilaah wuxuu garanayaa inaynaan guulaysanayn haddii aynu niyad jabno, hadiyo jeerna markaan mashruuc bilowno wuu ina dhiirri gelinayaa isagoo odhanaya "Ha niyad jabin." Ilaah wuxuu rabaa inaan dhiirranaan yeelano, mana rabo inaan niyad jabno.

Marka niyad jabka iyo xukumitaanku ay isku dayaan inay kaa adkaadaan isku day inaad naftaada itixaanto. Maxay ahaayeen waxyaalaha aad ku fikiraysay? Miyay u ekaayeen sidan oo kale?

"Arrintan kuma guulaysanayo waayo way adagtahay. Hadiyo jeer waan guuldarraystaa. Hadiyo jeerna arrimuhu isku mid uunbay ahaayeen wax is beddelayaana ma jiro. Wuxaan hubaa dadka kale inaanay sidan oo kale ugu dhibtoon inay maankooda dib u cusboonaysiyyaan. Waa inaan is dhiibo waayo waan ka daalay isku dayga. Waan baryaa Ilaah laakiin waxay u muuqataa inaanu ducadayda maqlin. Baryadayda ma aqbalo waayo waxa uu ka niyad jaban sidan aan ahay iyo sida aan u dhaqmo."

Haddii sidan oo kale aad u fikirto, la yaab malaha inaad niyad jabto ood is xukunto. Xasuusno inaad noqoto waxa aad isu malaynayso inaad tahay. Haddaad ku fikirto niyad jab waad niyad jabi doontaa, haddaad is xukuntana waad xukunnaan doontaa. Haddaba fikirkaaga beddel halkii aad wax xun kaga fikir lahaydna dhinaca wanaagsan uga fikir sidan oo kale:

"Arrimuhu si aayar aayar ah ayay u socdaan, laakiin Ilaah mahaddii, waxaan samaynayaa horumar wanaagsan. Wuxaan hubaa oon ku faraxsanahay inaan ku taaganahay jidka saxda ah ee igu hoggaaminaya xorriyadda. Shalay maalin adag bay ahayd oo maalintii oo dhan waxaan doortay fikirro qaldan. Ilaahow I cafii oo iga caawi inaan dadaalo. Wuxaan sameeyay qalad, laakiinse ugu yaraan mardanbe qaladkaas oo kale ma samayn doono. Maanta waa maalin cusub waanad I jeceshahay Rabbiyow. Raxmaddaаду maalin walba way cusubtahay."

"Wuxaan diidayaa inaan niyad jabo iyo inaan is xukumo. Ilaahow Kitaabka Quduuska ahi wuxuu sheegayaa inaanad I xukumin. Wuxaad soo dirtay Ciise inuu aniga dartay u dhinto. Waan fiicnaan doonaa maantana maalin fican bay ii noqon doontaa. Wuxaad iga caawisaa inaan doorto jidka saxsan."

Wuxaan hubaa haddaba in qaab fikirka noocanee wanaagsan markaad la timaaddo aad dareemayso guusha.

Waxaan jecelnahay inay wax waliba si dhaqso ah u dhacaan. Waxaynu gudaha ku haysanaa midhaha samirka laakiinse badanaa ku ma dhaqano. Mararka qaar Ilaah waxa uu waqtii dheer ku qaataa inuu si buuxda inoo xoreeyo. Wuxuu adeegsadaa waqtii adag si uu iimaankeennu u noqdo mid adag oo si buuxda u shaqeeya (Yacquub 1:4). Haddaba Ilaah waqtiyayntiisu waa mid buuxda oon dib u dhicin.

Fikir kale oo wanaagsan oo lagu fikiro ayaa isna waxa uu noqonayaa: “Waxaan rumaysanahay Ilaah. waxaan aaminsanahay inuu iga dhex shaqanayo si kastoo aan dareemaba iyo cayn kasto xaaladdu u eegtahayba. Ilaah wuxuu iga dhex bilaabay shaqo wanaagsan, waanu dhammaystiri doonaa shaqadaas wanaagsan” (Filiboy 2:13; 1:6).

Sidan ayaad u adeegsan kartaa hubka Ereyga si aad u dumiso qalcadaha maankaaga ka dhisan. Waxaan kugu dhiirri gelinayaa inaanad ku fikirin oo keliya inaad fikirradaada saxdo, balse sidoo kale waxaad ku sii dartaa inaad ku dhawaaqdo ood ka dhigato waxaad qiranayso oo kale.

Xasuusnow, Ilaah wuxuu kuu samatabxinayaa aayar aayar, markaa ha niyad jabin oo ha is xukumin haddaad samayso qalad.

Samir ku labaa naftaada.

CUTUBKA

5

XAGGA WANAAGGA KA FIKIR

Sidaad u rumaysatay ha kuu noqoto — Matayos 8:13

Maanka xagga wanaagga ka fikiraa wuxuu soo saaraa nolol wanaagsan. Maanka xagga xun wax ka eegaa wuxuu soo saaraa fikiro xun hadiyo jeer. Maanka xagga fiican wax ka eegaa hadiyo jeer waxa uu leeyahay oo ka buuxa iimaan iyo rajo. Maanka dhinaca xun wax ka eegaa hadiyo jeer waxa uu wataa oo ka buuxa cabsi iyo shaki.

Dadka qaar hadiyo jeer waxay dhigaan rajada maadaama oo ay soo mareen nolol adag oo la soo dhaawacay. Waxay soo arkeen oo lasoo dersay niyad markaana ma rabaan inay xanuun kale iyo dhibaato kale arkaan. Sidaas daraaddeed, waxay diidaan rajo inay yeeshaan si aanay niyad jab u arkin.

Rajada oo sidan la isaga ilaaliyaa waxa weeyi iyadoo la iska dhawrayo inaan mardanbe la niyad jabin sidaas darteed dad badani waxay rajada u diidaan iyagoo filaya in wax wanagsani aanu weligoodba ku dhici doonin. Dabeeecadda noocan ahi waxa ay keentaa nolol aan wanaagsanayn. Wax walibana wuu xumaadaa waayo fikirradooda ayaa xun. Xasuuso Maahmaayadii 23:7: “isagu waxaa weeyey siduu qalbiga kaga fikiro”.

Sanado badan ka hor waxaan aad u ahaa qof dhinaca xun wax ka eega. Hadiyo jeerna waxaas is odhan jiray haddaan labo jeer dhinaca wanaagsan wax ka eego waad jahowareeri. Markaa fikirka aan aaminsanaa waxa uu ahaa: “haddii aanad filininba inaanay wax wanaagsani kugu dhici doonin markaa niyad jab kuguma iman doono.”

Waxaan soo arkay noloshayda niyad jab markaa waxa igu dhacay waxyaalo badan oo wanaagsanayn. Waxaan ka cabsanayay in aan aamino in wax wanaagsaniba igu dhacayaan. Wax walba waxaan ka eegayay xagga xun. Maadaama oo fikirkaygu xumaana sidoo kale afkaygana wax wanaagsani kamasoobixi jirin.

Markaan bilaabay inaan barto ereyga Eebbe inuu dib ii soo celiyo, waxa ugu horreeyay een rumaystay wuxuu ahaa inaan fikirka xun maankaga ka saaro.

Sida ku xusan Matayos 8:13 Ciise wuxuu inoo sheegayaa in sida aynu aamminno oo aynu ka fikirno uun ay inoo noqon doonto. Waxa uu leeyahay

“Sidaad u rumaysatay ha kuu noqoto”. Waxkasta waxaan ka eegi jiray xagga xun, sidaas darteedna dabiici ahaan waxyalo badan oon wanaagsanayn ayaa igu dhacay.

Tan macneheedu maaha inaan heli karno wax kasta oon ka fikirno. Ilaah nolosheenna qorshayaal ayuu ka leeyahay oo innagu kuma xukumi karno fikirradeena iyo ereyadeenna.

Haddii ilaa imika aanad garanayn waxa Ilaah kula damcay, ugu yaraan waxaad ku fikirtaa, “Garan maayo qorshaha Ilaah iga leeyahay laakiin waxaan ogahay inuu I jecelyahay. Waxkastaa oo uu sameeyaa way fiicanaan doonaan, waanan ku barakoobi doonaa.” Wuxaan bilowdaa inaad naftaada xagga wanaaga uga fikirto.

WAXKASTAA WAY HAGAAGI

Oo waxaynu og nahay in wax waliba wanaag ugu wada shaqeeyaan kuwa Ilaah jecel xataa kuwa qasdiisi loogu yeedhay. — Rooma 8:28

Qorniinka muu odhanin waxkastaa way wanaagsanyihiin, laakiin wuxuu yidhi waxkastaa way hagaagi doonaan.

Tusaale ahaan aynu kasoo qaadno inaad u baxday dukaamaysi, laakiin nasiib darro waxa kuu istaadhami waayay gaadhigaagii. Xaaladdan iyada ah markaa waxaad u arki kartaa labo siyaabood. “Markasta oon is idhaahdo wax same sidan ayaa igu dhacda waanan ogaa inay waxani igu dhici doonaan. Hadda qorshahaygii dukaamaysigu sidaas ayuu igaga xumaaday waxayga oo dhammina sidan ayay marwalba u xumaadaan.” Markalena waxaad odhanaysaa, “Waxaan doonay inaan soo dukaamaysto laakiin gaadhigii baa iga xumaaday. Marka gaaadhiga la sameeyo ayaan bixi doonaa, laakiin sidoo kale waxaan u arkaa in tani ii ficitahay oo waxaan guriga iyo hawlahayga kale ku qaadan doonaa farxad.”

Sida ku xusan Rooma 12:16, Rasuul Bawlos wuxuu inoo sheegayaan in aynaan dadka iska weynayn. Wuxaan halkaa joognay oon ka adeegaynay muddo saddex cisho ah, kaddibna waxaan isu diyaarinaynay inaan dib ugu laabano gurigayagii. Wuxaan markaa damcay inaan sii xidho dhar dabacsan iyo kabo gaagaaban inta aan safarka kusii jiro si aan u nefiso.

Waxaan gudo galay inaan isu diyaariyo inaan labisto laakiin maan helin dharkii dabacsanaa een doonayay. Waxaan raadinaba ugu danbayntii waxaan helay iyagoo xagga hoose ku dhacay oo jactaday. Markaan is idhi kaawiyadeena may hagaagin. Waxaan markaa ku qasbanaaday inaan ku safro dharkii caadiga ahaa iyo kabo cidhib dheer.

Waxaan markaa ka cadhooday wixii igu dhacay. Haddaba, hadiyo jeer marka aan weyni wixii aan rabnay, waan cadhoonaa waxaanay innagu sababtaa inaan dhinaca xun wax ka eegno. Wuxaan haddaba isla markiiba garawsaday inay labo ikhtiyaar hortayda yaallaan. Waxay ahayd inaan cadhoodho maadaama oo sidaan rabay aanay wax iigu suurto gelin iyo inaan is dejiyo oon ku raaxaysto safarkayga aan dib ugu laabanayo gurigii.

Xitaa qofka dhinaca fiican wax ka eega hadiyo jeer sida uu rabo waxkastaa uguma shaqeeyaan. Laakiin hadiyo goor kan xagga khayrka wax ka eega wuxuu ku qancaa oo ku farxaa waxkasta siday doonaanba ha u dhacaanee. Halka kan xagga xun wax ka eega aanu waxbaba kaga farxin.

Qofka xagga xun wax ka jaleecaa weligii wakhti fiican ma qaato, waxkastana wuxuu iskaga dhigaa dhibaato iyo culays. Hadiyo jeer wuu calaacal badanyahay waxaanu raadiyaa qaladaad. In kasta oo wax wanaagsan uu helana isaga waxa keliya oo u muuqda meesha dhibaatadu ka iman karto.

Markii aan dhicana xun wax ka eegi jiray, waxa suurto gal ahayd inaan booqdo qof gurigiisa qurxiyay, anigoo halkii aan ka arki lahaa quruxda gurigaas lagu sameeyay aan arkayay meel aad u yar oo wax ka xun yihiin. Waxaan imika ku faraxsanahay inuu Ciise I xoreeyay si aan nolosha dhinaca wanaagsan uga fiiriyo oon ugu raaxaysto.

Haddaba haddaad tahay qof dhinaca xun wax ka eega ha is xukumin, waayo is xukumista lafteeeda ayaa ah dhinaca xun oo wax laga fiiriay. Waxaan waxyalahan kuula wadaagaya inaad hibaatadaada aqoonsato inaad tahay qof baasaysi leh oo u baahan in Ilaah kaa badbaadiyo.

Jidka xorriyadda loo maraa wuxuu ka bilaabmaa inaan dhibkeenna aqoonsano oo waajahno innagoon cudurdaar samaynaynin. Waxaan hubaa haddii aad tahay qof baasaysi leh ama dhinaca xun wax ka eega, inay jiraan sababo arrintaas kugu kallifay. Laakiin haddii aad tahay Masiixi in lagaa dhigay qof cusub sida uu Kitaabku dhigayo.

MAALIN CUSUB

Sidaas daraaddeed haddii qof Masiix ku jiro waa abuur cusub, oo waxyaalihii hore way idlaadeen, bal eega, wax waliba way usboonaadeen e. — 2 Korintos 5:17

Marka aad tahay abuur cusub maaha inaad noloshaad u ogolaato in waxyaalihii hore kuu soo maray ay saamayn kugu yeeshaan. Wuxaan tahay abuur cusub oo nolol cusub ku haysta Masiixa. Wuxaan maankaaga ku cusboonaysiin kartaa ereyga Ilaah. kadibna waxaad filataa khayr iyo wanaag.

SHAQADA RUUXA QUDUUSKA AH

laakiin runta ayaan iduin sheega yaa, Waxaa iduin roon inaan tago. Haddaanan tegin, Gargaaruhu idiinma iman doono, laakiin haddaan tago waan iduin soo diri doonaa. Isagu markuu yimaado wuxuu dunida ku caddayn doonaa xagga dembiga iyo xaqa iyo xukunka; — Yooxanaa 16:7-8

Qaybta ugu adag eed kaga xoroobayso baasaysigu waxa weeyi adigoo waajaha xaqiiqada oo yidhaahda, “Waxaan ahay qof wax baasaysta waxaanan rabaa inaan inaan is beddelo. Anigu naftayda ma beddeli karo laakiin waxaan rumaysanahay in Ilaah I beddelayo markaan isaga isku halleeyo. Wuxaan ogahay inay waqtii qaadanayso arrintani markaa waa inaanan ka niyad jabin. Ilaah shaqo wanaagsan ayuu iga dhex bilaabay waxaanu u dhammaystiri doonaa si buuxda” (eeg Filiboy 1:16).

Wuxaan Ruuxa Quduuska ah weydiisataa inuu kugu baraarujiyo markastood aad wax baasaysato waayo middani waa shaqadiisa. Yooxanaa 16:7-8 waxay ina baraysaa in Ruuxa Quduuska ahi uu denbigeenna innagu baraarujinayo si aynu xaqnimada u raadino. Marka garadsiintaasi timaaddana Ilaah weyidiiso inuu ku caawiyo hana u malayn inaad iskaa is beddel u samayn karto. Isaga ku tiirsanow.

Inkastoo aan anigu aad wax u baasaysan jiray haddana waxaan Ilaah wuxuu I garadsiiyay in haddii aan isaga isku halleeyo uu iga dhigi doono mid khayrka iyo dhinaca wanaagga wax ka eegta. Wuxaan ku dhibaatoon jiray inaan dhanka fiican wax ka eego, imikana uma dulqaadan karo baasaysiga iyo xagga xun oo wax laga eego. In badan qofka sigaaryo cabka ah ee sigaarka iska daayaa uma dulqaato sigaar cabista aniguna sidaas ayaan ahay. In badan ayaan sigaarka cabayay, laakiin markaan iska daayay, xitaa waxaan xammili waayay urta qiiqiisa.

Sidaas oo kale ayaan baasaysigana xaggiisana ka ahay. Wuxaan ahaa qof wax baasaystaa. Laakiinse hadda ma arki karo baasaysiga waxaanay igu tahay gaf oo kale. Wuxaan filayaa inay waxbadani iska kay beddeleen kadib intaan fikirkayga aan ka saaray baasaysiga haddana waxaan ahay qof kasoo horjeeda baasaysiga.

Xaqiqadaan waajahaha, adigana waxaan kugu dhiirri gelinaya inaad sidoo kale yeesho. Haddaad xanuunsantahay ha odhan ‘ma xanuunsani’; laakiin waxaad odhan kartaa ‘waxaan rumaysanahay in Ilaah I bogsiiyayo.’ Maaha inaad tidhaahdo, ‘way kasii dari doontaa oo cusbitaalkaa la idhigi doonaa’, laakiin waa inaad tidhaahdo, ‘awoodda Ilaah ee bogsiinta ayaa iga dhex shaqaynaysa, waanan bogsan doonaa’.

Waa xikmad-darro in la diido waajihidda xaqiqada. Si kastaba ha ahaatee, haddii xaqiqadeennu tahay mid aan wanaagsanayn waxaan awoodnaa inaan dhinaca fiican ka eegno oo fikir fiican ka yeelanno. Hadiyo jeer maankaagu diyaar ha u ahaado in waxkastoo yimaaddaba Ilaah wanaag ka dhigi doono.

MAAN DIYAAR AH

Haddaba kuwaasu waa ka sharaf badnaayeen kuwii Tesaloniika joogay, maxaa yeelay.hadalkay aqbaleen iyagoo xiiso weyn u qaba oo maalin kasta baadhaya Qorniinka inay hubsadaan waxyaalahaaasi inay sidaas yibiin iyo in kale. — Falimaha Rasuullada 17:11

Kitaabka Quduuska ahi wuxuu sheegayaa inaan lahaanno maan diyaar ah. Taas macneheedu waxa weeyi inaan lahaano maan u furan doonista Eebbe sida ay doontaba arrintu ha ahaatee.

Tusaale ahaan, gabadh yaroon aqoonno ayaa waxa soo martay murugo kaga timid nin ay isu doonnanaayeen oo ay kala go’een. Iyada iyo ninkii dhallinyarada ahaa ee ay isu doonnanaayeen oo ka ducaysanayeen inay sii wada socdaan xitaa haddii aanay ku ballamin inay is guursadaan. Gabadhani waxay rajaynaysay in xidhiidhkani sii socdo oo ninkuna uu sidoo kale dareemo jacaylka.

Wuxaan iyada markaas kula taliyay inay lahaato maan diyaar ah haddiiba ay arrimuhu siday rabto u socon waayaan. Waxay markaa tidhi, ‘miyaanay sidaas baasaysi ahayn?’

Wuxaan ugu jawaabay, mayee maaha. Baasaysigu waxa weeyi iyadoo la yidhaahdo, ‘noloshayda way u dhammaatay, cidina weligeed I dooni mayso. Waan guuldararraystay, oo weligay sidaasaan ku jiri doonaa.’

Arrintan oo kale dhinaca wanaagga marka laga eegana waxay noqonaysaa, ‘waan ka xumahay in waxani igu dhaceen laakiin Ilaahbaa talo saaranayaa. Waxaan rajaynayaa inaan aniga iyo saaxiibkay sii sheekaysan doonno. Waxaan Ilaah ka baryayaa in xidhiidhkyagu dib usoo laabto, laakiin wax walba waxaan ka horraysiinaya doonista Eebbe. Haddii arrimuhu aanay sidaas waafaqsanayna waan badbaadi doonaa waayo Ciise ayaa igu jira. Waa laga yaabaa inay igu adkaato laakiin waxaan ku kalsoonahay Rabbiga. Waxaan aaminsanahay in waxwaliba sida ugu wanaagsan u shaqayn doonaan.’

Sidani waxa weeyi iyadoo xaqqiqaada lagu waajahay maan diyaar ah sidoo kalena dhinaca wanaagsan wax laga eegay. Waxa weeyi tani midda aan u arko inay tahay fikir fiican oo isu miisaaman.

AWOODDA RAJADA

Ibraahim rajuu wax ku rumaystay iyadoo aan rajo jirin inuu aabbe u noqdo quruumo badan, sida waxyaalihii lagula hadlay leeyihiin, Farcankaagu sidaasuu noqon doonaa. 19 Isagoo aan rumaysadkii ku tabar yaraan wuxuu ka fikiray jidhkiisii sida meyd oo kale abaa (isagoo boqol jir ku dhow) iyo meydnimadii maxalkii Saarah. 20 Ballankii Ilaah rumaysaddarro kagama uu shakiyin, laakiinse rumaysad buu ku xoogaystay, isagoo Ilaah ammaanaya.
— Rooma 4:18-20

Aniga iyo David waxaan aaminsanahay in shaqadayada aan kaniisadda ka haynaayi ay korayso sannad walba. Hadiyo jeer waxaan rabnaa inaan caawinno dad dheeraad ah. laakiin sidoo kale waxaan aaminsanahay in haddii Ilaah uu leeyahay qorshe kale oo sannad annaan korriin arag, maaha in xaaladdaasi ay maamusho farxaddayada.

Waxyabo badan ayaan niyadda ku haynaa oon aamansanahay laakiin waxaan jirta cidaan isku halleyno oon rumaysanahay, kaasina waa Ciise Masiix. hadiyo jeer ma ogin waxa dhici doona , laakiin waxaan ognahay inay sida wanaagsan noogu shaqayn doonto.

Markasta oon aniga iyo adiguba xagga wanaangsan wax ka eegno, waxaan u dhowaanaynaa Ilaah. Ilaah xagga fiican ayuu wax ka eegno si aan isaga u raacnana waa inaan dhanka khayrka wax ka eegno.

Waxa laga yaabaa inaad waqtii adag ku jirto. Waxa laga yaabaa inaad tidhaahdo, ‘Joyce-iyey haddaad xaalkayga ogaan lahayd igamaad fisheen inaan noqdo qof xagga fiican wax ka daya.’ In xagga khayrka wax laga dayo marka xaalad wanaagsan lagu jiraa way fududahay qof walibana middaas

wuu yeeli karaa. Laakiin marka dhibaatadu jirto ee xaalku qadhaadhyahay oo xagga fican wax laga eego waxay muujinaysaa kalsooni dhaba oo Ilaah lagu qabo iyo qaangaarnimo xagga ruuxa ah, taasina waxay raalli gelinaysaa Ilaah.

Waxaan kugu dhiirrigelinaya inaad akhrido Rooma 4:18-20 oo lagaga hadlay Ibraahim oo markuu qiimeeyay xaaladdiisa aan xaqiiqada iska indho tirin, una firsaday gabowgiisa iyo madhalaysnimada xaaskiisii Saarah. Inkastoo rajo aadanuhu fisho oo macquul ahi aanay jirin, haddana isagu waxa uu yeeshay rajo iyo iimaan. Ibraahim waxa uu dhinaca khayrka ka eegay xaalad xun oo rajo la'aan u eg.

Cibraaniyada 6:19 waxay inoo sheegaysaa in rajadu ay tahay barroosinka ruuxda/nafta. Rajadu waa awoodda ina istaajisa xilliga dhibaatooyinka. Weligaa ha rajo la'aan. Haddaad rajo beeshana waxaad noolaan nolol macno darro ah. haddii noloshaadu aanay qiimo lahayn oo aad rajo la'aan tahayna, hadda bilow inaad rajo yeelato. Ha cabsanin. Kuuma ballanqaadi karo in arrimuhu noqon doonaan sida aad ka filanayso. Ma kuu ballanqaadi karo inaan weligaa niyad jab arkin. Laakiin xitaa marka niyad jabku yimaaddo waxaad yeelan kartaa rajo wanaagsan. Waxed naftaada dhigtaa ood isku halleyesa awoodda Ilaah. filo in noloshaada aad mucjiso ku aragto. Filo waxyalaaha wanaagsan.

FILO INAAD HESHO! SI AAD U HESHO, FILO!

Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu sugayaa inuu idiin roonaado, oo wuxuu u sarreeyaa inuu idiin naxariisto, waayo, Rabbigu waa Ilaah caddaalad badan, oo waxaa barakadaysan kuwa isaga sugaya oo dhan. — Ishacyaah 30:18

Aayaddani waxay noqotay mid ka mida kuwa aan ugu jeclahay Qorniinka. Haddaad aayaddan Ilaah ku barido ood ka fikirto waxay kuu keenaysaa rajo weyn. Waxe ay tilmaamaysaa in Ilaah uu raadinayo ciduu u naxariisto, laakiinse qofkaasi maaha mid baasaysi leh oo xagga xun wax ka eega. Waxe weeyi qofkaasi mid filaya in Ilaah isaga u naxariisto.

WALAAACA XUN

Waa maxay ‘walaaca xumi’?

Waxyar kaddib markaan bilaabay inaan diraaseeyo ereyga Eebbe, subax ayaa waxaan shanleynayay timahayga kadibna waxaan dareemay dareen xun oo ah in wax xumi dhici doonaan. Wuxaan ku baraarugay inaan dareenkaas lahaa badanaa noloshayda.

Wuxaan Ilaal weydiiyay markaas, ‘waa maxay dareenkan hadiyo jeer igu jiraa?’ waxaan qalbigayga uu kusoo tuuray ereyada ah ‘walaaca xun’. Maan garanaynin waxa muddaas macneheedu yahay weligayna xitaa ma maqlin. Muddo yar kadibse waxaan ereygan ka helay kitaabka Maahmaahyadii 15:15: “Kuwa dhibaataysan maalmahooda oo dhammu waa xunxun yihiin, Laakiinse kii qalbigiisu faraxsan yahay had iyo goorba waa u iid.”

Wuxaan markaa garawsaday in walaacaas iyo fikirrada xumi ay nolosheyda kharribeen. Dabcan waxaan soo arkay dhibaatooyin badan, laakiinse xitaa anoon arag ayay nolosheydu si kale ahayd, maxaa yeelay farxaddayda waxa dhacayay oo iga qaadayay walaacaas iyo fikirradaas aan wanaagsanayn. Taas aawadeed maan awoodi karin inaan noloshaday ku farxo.

CARRABKAAGA SHAR KA DHOWR

Kii doonaya inuu nolol jeclaado, Oo arko maalmo wanaagsan, Carrabkiisa shar ha ka joojiyo, Bushimihiisana yaanay kхиyaano ku hadlin. — I Butros 3:10

Aayaddani waxay si cad innoogu sheegaysaa in nolosha oo lagu farxo iyo waxyaalo wanaagsan oo la arko oo fikir fican iyo af fican la yeeshaa ay yihiin kuwo isku xidhan.

Dhib malaha haddaad tahay qof wax baasystaa inta aad doontaba xaaladdaas kusoo jiro, waxa aan ogahay inaad is beddeli karto waayo aniguba waan is beddelay. Waxay qaadatay wakhti iyo caawimaadda Ruuxa Quduuska ah waxaanay ahayd mid u qalanta.

Adna sidoo kale waad u qalantaa is beddel. Waxkastoo dhaca, isku halle Rabbiga oo xagga khayrkana wax ka eeg. Ha u oggolaan walaaca iyo fikirrada sharka ah inay kaa halleyaan jawiga, taas beddelkeedana waxaad waxyaalahaa iskaga xijaabtaa magaca Sayid Ciise Masiix.

CUTUBKA

6

RUUXDA SHARKA

Waxba ha ka welwelina, laakiinse wax kastaba baryadiinna Ilaaah ku ogeysiyya tukasho iyo duco mahadnaqid la jirto. Oo nabadda Ilaaah oo waxgarasho kasta ka sarraysa ayaa waxay qalbiyadiinna iyo fikirradiinna ku dhawri doontaa Ciise Masiix.

— Filiboy 4:6-7

Waxa noloshayda soo maray wakhtiyo ay igu adkaatay inaan rumaysto waxyalo aan hore u rumaysnaa. Maan garanin markaas sida wax iga yihiin, waxaana igu dhacay wareer. Markastoo arrintani igusii badatana waxa igu sii kordhayay wareerka. Waxay u muuqatay in rumaysad-darradaasi ay igusii koraysay. Waaan u maleeyay inaan waayayo aragtidii adeegga aan hayay. Maankaygu wuu cuslaaday waxaanan dareemay sidoooyoo aanan Ilaaah rumaysnayn si kasta oon isugu dayo.

Labo maal mood gudohood waxaad dareemay iyadoo ereyadani ‘ruuxda sharku’ igasoo baxayso. Maalintii ugu horraysay aad ugamaan fikirin. Si kasta ha ahaatee, maalintii labaad, ayaa afar ilaa shan jeer maqlay. Inkastoo ereyadani igu cusbaayeen, haddana markaan u fiirsaday sida maankaygu yahay macno ayay ii samaysay.

Waxaan dadka aan u adeegayay ka bartay in dad badan ay dhibaato kasoo waajahdo xagga maankooda. Waxaan u maleeyay in Ruuxa Quduuska ahi igu hagaayo inaan ka duceeyo arrintan ruuxda sharka. Waxaan bilaabay markaas inaan ka tukado waxaanan ruuxdii sharka kaga adkaaday magaca Ciise Masiix. kadib markaan ducaysanayay labo daqiiqo oo kaliya, waxaan dareemay in maankayga wixii saarnaa la iga kor qaaday. Fikirka ruuxda sharka ahi waa wax jira aniguna inay iga tagaan ayaan ku amrkay magaca Ciise Masiix.

RUUXDII SHARKA WAA LA IGA BADBAADIYAY

Badbaado kasta oo Ilaaah ii keenaa badanaa waxay ahayd mid waqtii qaadata oo ku salaysan rumaysashada iyo qirashada ereyga Eebbe. Yooxanaa 8:31,32 iyo Sabuurka 107:20 waxa weeyi markhaati furkayga. Yooxanaa

8:31-32 Ciise wuxuu yidhi, “Haddaad hadalkayga ku sii socotaan, runtii waxaad tiihin xertayda. Oo waxaad garan doontaan runta; runtiina waa idin xorayn doontaa.” Sabuurka 107:20 wuxuu Ilaah ka sheegayaa “Wuxuu SOO diraa eraygiisa, wuuna bogsiiyaa iyaga, Oo wuxuu ka samato bixiyaa halligaaddooda.”

Laakiin waqtigan waxaan dareemay oon ogaaday markiiba in maankayga wax ka dhix dhaceen. Daqiiqado gudohood waxaan awooday inaan markale rumaysad ku yeesho waxyaalihii aan la dhibaatoonayay.

Aan ku siyo tusaale. Ka hor intaanay isoo weerarin ruuxda sharku, waxaan rumaystay sida ereygga Eebbe sheegayo in dumarnimadayda aan ahay gabadh kasoo jeedda magaalada Fenton ee gobolka Missouri aanay waxba u dhimaynin adeegga aan Ilaah u hayo (Gal. 3:28). Marka Ilaah uu diyaarka u yahay waxa uu furaa albaab aan cidina xidhi karin (Muujintii 3:8), iyo inaan dunida oo dhan ku wacdin doono adeegga xoraynta ah ee uu isiiyay.

Waxaan rumaysnaa inaan dunida oo dhan kula wadaagi doono warka wanaagsan anoo adeegsanaya raadyowga iyo telifishanka. Waxaan ogaa, sida Qorniinku sheegayo, inuu Ilaah doorto waxyaalaha u muuqda nacasmimada si uu uga yaabiyo kuwa xikmadda leh (eeg I Korintos 1:27). Waxaan rumaysnaa in Ilaah ii adeegsan doono inaan daweeyo kuwa buka iyo in carruurtayadu ay adeegga wax ka tari doonaan. Waxaan aaminsanaa dhammaanba waxyaalaha cajiibka ah ee Ilaah uu qalbigayga geliyay. Waxyaalahaas badankoodu waxay u muuqdeen nacasmimo marka xagga fikirka garaadka iyo fahankiisa laga eego, laakiin Ilaah waxyaalahaas ayuu qalbigagay geliyay isagoo I siiyay iimaan xooggan oo lagu rumaysto waxyaalaha aan la rumaysan karin.

Si kastaba ha ahaatee, markii ruuxda sharka ahi isoo weerartay waxyaalahaas maan rumaysan karin. Waxaan ku fikirayay sidan, ‘Dabcan waxyaalahaas oo dhan anaa samaystay. Waan aaminay sababtoo ah waxaan damcay inaan sidaas yeelo, laakiinse may ahaan lahayn wax weligeed dhacd.’ Laakiin markii ruuxdii sharku iga tagtay, kartidii rumaysashadu dib ayay iigu soo laabatay. Arrintani waxay markaas sidii hore si ka xooggan iigu caddaysay sida uu shaydaanku u weeraro maankeenna. Wuxuu ogyahay haddii uu ku guulaysto inuu fikirradeenna maamulo inuu nolosheenna maamulayo. Haddaba, hadiyo jeer u firso xaaladda maankaagu ku suganyahay waxaanad ka dhigtaa mid xor ah, nabad haysata, oo rumaysad ka buuxo.

GO'AANSO INAAD RUMAYSATO

Sidaasoo kalena Ruuxu wuxuu inaga caawimaa itaaldarradeenna, waayo, garan mayno wax inoo eg oo aynu ku tukanno, laakiin Ruuxa qudhiiisu waa inoo duceeyaa isagoo ku taahaya taah aan sanqadhyayn. — Rooma 8:26

Haddaynu nahay Masiixiyiin, waxaynu u baahannay inaan go'aansanno inaan rumaysanno. Ilah hadiyo jeer wuxuu ina siyyaa iimaan aan ku yeelano waxyaalo aan caqligeennu aqbali karin. Maanku hadiyo jeer wuxuu rabaa inuu fahmo waxwalba siday yihiin. Marka badanaa fahamkaasi iman waayana, maanku wuxuu diidaa inuu rumaysto waxyaalaha aanu fahmi karin.

Badanaa waxa dhacda inuu rumaystuhu wax qalbigiisa ka ogyahay, laakiinse maanku uu kasoo horjeedo.

Waxaan muddo dheer ka hor go'aansaday inaan rumaysto waxa ereygu Eebbe sheegayo xitaa haddii aanan helin fahan buuxa oo ku tacalluqa sida uu noloshayda ula xidhiidho. Haddaynu nahay carruurta Ilah, waxaan haysanaa faa'ido ah inaan rumaysano waxyaalaha aan suurto galka ahayn.

Laakiin dhibaatadan I haysatay waxay ahayd mid ah nooc gooniya; waxay ahayd waxaan go'aan laga gaadhi karin. Waxaa I haleeshay ruuxdan sharka waxaanan awoodi kari waayay inaan wax rumaysto.

Ilah mahaddii Ruuxa Quduuska ah ayaa ii muujiyay sidaan u ducaysan lahaa, waxaana guullaysatay awooddiisa.

Waxaan hubaa in imika buuggan aad akhrinayso oo lagugu soo hagay. Wixaana laga yaabaa in arrimahan aad ka cabanayso. Haddii taasi saxtahay, waxaan kugu dhiirri gelinayaa inaad ku barido magaca Ciise Masiix. Awoodda dhiiggiisa waxaad kaga adkaata ruuxda sharka ah ee kaa hor istaagaysa cibaadada. Haddaad dareento caajis maankaaga ku jira oonad waxba rumaysan karin, waxaad ka gees noqotaa ruuxda sharka adigoo ducaysanaya markastoo arrintani kulasoo deristo.

Shaydaanku weligiis ma joojiyo inuu horteenya caqabado dhigo markastoon horusocod samayno. Haddaba, kor u qaad gaashaankaaga iimaanka waxaanad xasuu satoo Yacquub 1:2-8 oo baraysa inaan Ilah xikmad waydiisan karno marka jarribaaddu jirto oo isna uu xikmaddaas ina siin doono isla markaana inoo muujin doono wixii aan yeeli lahayn ee inala gudboon.

Waxaan isoo martay dhibaato ah inaan la kulmay caqabado aan hore noloshayda ii soo marin. Laakiinse Ilahbaa I tusay sidaan u ducaysan lahaa, waana la iga xoreeyay waxyaalahaas. Adna sidaas oo kale ayaa lagaaga xoray doonaa.

CUTUBKA

7

KA FIKIR WAXAAD KA FIKIRAYSO

Waxaan aad ugu fiirsan doonaa amarradaada, Oo jidadkaagaan dhawri doonaa.

— Sabuurka 119:15

Ereyga Eebbe wuxuu ina barayaa waxaynu ka fikir lahayn. Qoraaga Sabuurku wuxuu sheegay inuu ka fiirsan doono amarrada Eebbe. Taas macneheedu waxa weeyi inuu waqtii badan ku qaataay ka fikiridda jidadka Ilah, tacliimaadkiisa iyo waxbaristiisa. Sabuurka 1:3 in qofka waxyaalahan sameeyaan “Oo WUXUU ahaan doonaa sida geed lagu beeray durdurrada biyaha agtooda, Oo midhihiisa dhala xilligooda, Oo aan caleentiisuna engegin. Oo wax alla wuxuu sameeyoba wuu ku liibaani doonaa.”

Faa’ido badan ayaa ku jirta in laga fikiro ereyga Eebbe. Markasta oo qofku uu waqtii ku qaato ka fiirsashada erayga Ilah, waxa badanaysa midhaha uu ka helayo ereyga.

KA FIIRSO WAXAAD KA FIKIRAYSO

U fiirsada waxaad maqlaysaan; qiyaastii aad ku qiyaastaan ayaa laydinku qiyaasi doonaa oo ayaa laydiin kordhin doonaa. — Markos 4:24

Waa Qorniin cajib ah runtii! Waxay aayaddani inoo sheegaysaa markastoon ka fikirno ereyga Eebbe oon akhrino ama dhegeysano, waxaynu helaynaa awood dheeraad ah oon ku samayno arrintaas, waxaana kordhaysa muujinta aan ka helno waxaan akhrinay ama maqalnay. Tani waxay inoo sheegaysaa markaas in ereyga Eebbe aan ka helayno waxa aynu gashanno.

Haddaan sii faafaahiyo, markastoon waqtii ku qaadano barashada iyo u fiirashada ereyga Eebbe, waxa kordhaysa aqoonta ama cilmiga iyo cibaadada dib aan helayno.

Qaamuuuska ereyada Kitaabka Quduuska ah ee Vine ayaa wuxuu sheegaya in tarjumaadda Kitaabka Quduuska ah ee King James Version uu meelaha qaarkood ereyga Giriigga ah ee dunamis oo macnihiiisu yahay ‘awood’ inuu ku tarjumaayo ‘dhaqanwanaag’. Markalena kitaabka The

New Strong Exhaustive Concordance of the Bible, wuxuu ereyga dunamis ku tarjumaya ‘karti’. Haddaba dadka badankoodu ereyga Eebbe si qoto dheer ugama fiirsadaan. Natijada middaas ka dhalataana waxa weeyi, inay ku wareeraan sababta Masiixiyinta qaarkood ay noloshoodu guul u gaarto.

Xaqiiqadu markaas waxa weeyi in dadka badankoodu aanay wakhti siinin barashada iyo ka fiirsashada ereyga Eebbe. Wuxuu laga yaabaa inay baxaan oo dhegeystaan dad baraya ama ku wacdiyana ereyga Eebbe. Wuxuu laga yaabaa inay dhegeystaan cajalado muxaadaro ah amaba ay mararka qaarkood akhriyaan Kitaabka Quduuska ah, laakiinse waxa xaqiiqadu tahay inaanay wakhtigooda ku hawlin ka fiirsashada iyo barashada ereyga Ilaah.

Hadiyo jeer dad badani waa caajis waxaana laga yaabaa inay doonaan waxaanay ku howshoonin, laakiinse taasi maaha sida ay wax u shaqeeyaan. Wuxuu markale ku celinaya, qofku waxa uu helaa oo gurta waxa uu gashado ereyga.

KA FIIRSO ERAYGA

Waxaa barakadaysan ninkii aan ku socon talada kuwa sharka leh, Oo aan istaagin jidka dembiilayaasha, Oo aan ku fadhiisan kursiga kuwa wax quudhsada. Laakiinse waxaa isaga ka farxiya sharciga Rabbiga, Oo habeen iyo maalinba sharcigiisuu ka fikiraa.

— Sabuurka 1:1-2

Sida uu dhigayo Qaamuuska Webster, ereyga ‘fiirsasho’ macnihiiisu waa: 1) in dhug loo yeesho macnaha, 2) in maanka laga qorsheeyo, 3) iyo si qoto dheer looga fikiro. Sidoo kale Qaamuuska Vine ee ereyada Kitaabka Quduuska ahi wuxuu isna ereyga ‘fiirsasho’ ku fasirayaa “in la ‘daneyyo’, in maanku xaadir ahaado, in lagu dhaqmo, iyo in aad waqt loogu bixiyo.. in lagu dhaqmo waxa weeyi dareemidda macnaha ereyga, laga fiirsado, la qiyaaso sidoo kalena daymo dheeraada loo yeesho.”

Kitaabka Maahmaayadii 4:20 waxuu leedahay, “Wiilkaygiiyow, erayadayda dhegayso, Oo hadalladaydanna dhegta u dhig.” Haddaynu isu eegno aayaddan iyo qeexitaannada aan hore usoo aragnay ee ereyga ‘fiirsasho’ waxay tahay inaan dhegeysano, oo fiiro dheer u yeelano oo sidoo kalena ku dhaqano ereyga Eebbe. Macnaha halkan ku jiraa waxa weeyi, haddaynu rabno inaynu qabano waxa ereyga Ilaah ina amrayo waa inaan waqt badan ku qaadano ka fikirista ereyga Eebbe.

Xasuuso murtida qadiimiga ah ee tidhaahda, “ku celcelintu waxay keentaa dhammaystir.” Runtu waxa weeyi inaynaan wax khubaro ku noqon karin haddii aynaan ku bixin waqtii badan, markaa maxaynu ugu malaynaa in Masiixiyaddu ay sidaas ka duwanaato?

KA FIKIRIDDU WAXAY DHASHAA GUUL

Kitaabkan sharcigu waa inaanu afkaaga ka tegin, laakiinse waa inaad u firsataa habeen iyo maalinba, si aad u dhawrtid wax alla waxa ku qoran oo dhan, waayo, markaasaad jidkaaga ku barwaqoobi doontaa, waanad liibaani doontaa.

— Yashuca 1:8

Haddaad rabo inaad guul gaadho oo liibaanto, Kitaabku wuxuu sheegaya in hadhiyo habeenba laga fikiro ereyga Eebbe.

Waqtii intee leeg ayaad ka fikirtaa ereyga Ilaah? Haddii noloshaada meelo ka mida dhibaato kaa haysato, jawaab daacadnimo leh ood su'aashan ka bixisaa waxay soo bandhigi kartaa sababta dhibaatooyinkaas.

Badanaa anigu noloshayda kamaan fikirin waxaan ka fikiraayay. Wuxaan ka fikiri jiray uun hadba waxa maankayga kusoo dhaca. Maan aqoonin in Shaydaanku uu maankayga fikirro ku duri karo. Waxa markaa badanaa maankayga ku jiray wuxuu ahaayuun wax Shaydaanku ku riday iyo waxaan macno lahayn oon u qalmin inaan waqtigayga ku lumiyo anoo ka fikiraya. Shaydaanka ayaa maamulayay noloshayda waayo wuxuu maamulayay maankayga.

KA FIKIR WAXAAD KA FIKIRAYSO

Iyaga dhexdooda mar baynu dhammaanteen ku dhaqmi jirnay damacyada jidhkeenna, innagoo samaynayna waxyaalaha jidhka iyo maanku ay doonayaan, oo innaguna xagga dabiicadda waxaynu ka ahayn carruurtii cadhada sida dadka kale. – Efesos 2:3

Bawlos wuxuu halkan inoogaga digayaa inaanay ina xukumin dabiicaddeenu ooynaan addeecin damacayada jidhka, fikirrada xuxun ee maankeenna.

Inkastoo aan ahaa Masiixiyad, waan dhibtoon jiray waayo maan baranin inaan maamulo fikirradayda. Wuxaan ka fikiri jiray waxyaalo maankayga mashuuqlinayay balse aan waxtar wanaagsan lahayn. Wuxaan u baahnaa markaas inaan qaab fikirkayga beddelo!

Hal wax oo Ilaah igula hadlay markuu bilaabay inuu I baro loollanka maanka ka dhextaagan, ayaa ahaa meesha noloshaydu iska bedeshay. Wawa Ilaah igu yidhi, “ka fikir waxaad ka fikirayso.” Markaan sidan bilaabay muddo yar dabadeedba waxaan bilaabay inaan arko sababta aan u dhibaatoonayay. Wawa kharribnaa maankayga! Waxaan ka fikiraayay waxyaalo qaldan.

Waxaan in badan tegaayay kaniisadda, laakiinse run ahaantii kamaan fikiri jirin waxaan maqlayay. Wawaan wax ka maqlayay dheg keliya dhegta kalana waxaan maqlayay ayaa ka baxayay. Wawaan akhrinaayay qaybo ka mida Qorniinka balse kamaan fikiraynин waxaan akhrinaayay. Maan dhegeysanaynin ereyga. Kamaan fikirin oo dhug umaan yeelanin waxaan maqlayay. Sidaa la’ajiligeed, muu jirin dhaqanwanaagsan ama cilmi aan ka dhaxlaayay akhrinta ereyga Eebbe.

KA FIKIR SHUQULLADA ILAAH

laahow, raxmaddaada ayaan ka fikirnay Markaan macbudkaaga ku jirnay.
— Sabuurka 48:9

Qoraaga Sabuurkan oo ahaa Daa’uud wawa uu in badan ka fikirayay shuqullada Ilaah ee layaabka badan. Wawa uu sheegay inuu ka fikiray raxmadda Eebbe, jacaylka Eebbe iyo waxyaalaha la halka maala.

Markuu dhibaatada dareemay, wuxuu Sabuurka 143:4-5 ku yidhi, “Sidaas daraaddeed ayaa ruuxaygu iigu dhex itaal darnaadaa, Qalbigaygunu gudahayguu ku cidloobay. Wawaan soo xusuustaa wakhtigii hore, Falimahaaga oo dhanna waan ka fikiraa, Oo waxaan firo u yeeshaa shuqulkii gacmahaaga.”

Waxaynu halkan ka arkaynaa jawaabta uu Daa’uud siiyay dhibaataduu dareemayay waxayna ahayd inaanu dhibaatooyinkiisaas ka fikirin. Taas beddelkeeda wuxuu ka fikiray waqtiyadii fiicnaa ee soo maray iyo waxyaalaha Ilaah gacmihiisa ku sameeyay. Si kale haddaan u nidhaano, wuxuu ka fikiray wax wanaagsan oo ka caawiyay inuu ka adkaado murugadii haysatay. Haddaba, ha illaawin arrintan oo door muhiim ah ka ciyaarsa guushaada.

Waxaan yaqiinsanahay inuu Ruuxa Quduuska oo ku shaqaynaya ereyga Eebbe uu yahay midka nolosheenna guusha u horseedaya. Laakiin qayb weyn oo ah shaqada la inooga baahanyahay inaan qabano waxay tahay ka fikirista ereyga Eebbe. Haddaynu diidno inaan sidan yeelno oon kasoo qaadno waxaan muhiim ahayn, wawa dhici doonta inaynaan weligeen guul gaadhin.

DIB U CUSBONAYSIINTA MAANKAAGU HA KU BEDESHO

Ha u ekaanina dadka ifkan, laakiinse ku beddelma cusboonaanta maankiinna inaad hubsataan waxa ay tahay doonista Ilaah oo wanaagsan oo isagu ku farxo oo kaamilka ab.

— Rooma 12:2

Aayaddan waxa Rasuul Bawlos ku leeyahay haddii aynu rabno inaan hubsanno doonista Ilaahay waxay tahay, waxa aan ku heli karnaa maankeenna oo dib u cusboonaada. Muxuu maanku ku cosboonaanayaa? Wuxuu ku cusboonaanayaa fikirkeenna oo ku dhisnaada doonista Ilaah waxay tahay. Fikirkan cusub ayaynu ku noqonaynaa kuwo ku beddelma oo ka fikira waxa Ilaah innaga rabo. Ciise waxa uu beddelmitaankan ku suurtogeliyay dhimashadiisa iyo sarakicistiisa. Waxa middani ay markaasna innaga inoogu dhaboobaysaa waa cusboonaanta maanka.

Si aan middan loogu wareerin aan caddeeyo ujeeddadaydu waxay tahay oo ah in fikirka saxda ahi aanu badbaadada shuqul ku lahayn. Badbaadadu waxay gebi ahaanba ku qotantaa oo asal u ah dhimashada Ciise Masiix ku duldhintay iskutallaabta korkeeda iyo sarakiciddiisa. Dadku waxay jannada ku galayaan inay rumaystaan Ciise inuu Badbaadiyohoda yahay, laakiin dad badani guushan ma helaan waayo maankoodu uma cusboonaan si waafaqsan ereyga Eebbe.

Sanado badan anigu waxaan ka mid ahaa dadka aan u noolayn si waafaqsan qorshaha Ilaah. Wuxaan ahaa qof dib u dhashay oo aaminsan inuu jannada tegayo. Wuxaan tegi jiray kaniisadda anigoo diinta raacaya, laakiinse xaqiqiadii noloshaydu guuldarro ayay ahayd. Sababtu waxa weeyi anoo ku fikirayay waxyaalo qaldan.

KU FIKIR WAXYAALAHAN

Ugu dambaysta, walaalayaalow, waxaan idinku leeyahay, Wax kasta oo run ah, iyo wax kasta oo sharaf leh, iyo wax kasta oo xaq ah, iyo wax kasta oo daahir ah, iyo wax kasta oo door ah, iyo wax kasta oo wanaag laga sheego, haddii wanaag ku jiro iyo haddii ammaanu ku jirto, waxyaalahan ka fiirsada. — Filiboy 4:8

Kitaabka Quduuska ahi wuxuu faahfaahin badan ka bixinayaa waxyaalaha la inaga rabo inaan ku fikirno. Wuxaan hubaa markaas in Qorniinka aad

ka arki karto waxyaalo badan oo wanaagsan oo la inoo sheegay inaan ku fikirno, waana waxyaalo ina dhisa oo ina duminaynin.

Fikirradeenu waxay saameeyaan xaaladda aan ku jirno iyo sidaan wax u aragno. Waxkasta oo Ilaah inoo sheegayaa waxa weeyi kuwo innaga inoo wanaagsan. Ilaah wuxuu ogyahay waxa innaga farxinaya iyo waxa mugdiga inna gelinaya. Marka qofka fikirradiisu qaldan yihii wuxuu ku jiraa mugdi, waxaan anigu khibrad ahaan usoo arkay in marka qofku uu mugdigaas ku jiro inuu dadka kalena ku daarto cudurkiisaas.

Haddaba, waa inaad hadiyo goor is weydiisaa, ‘Maxaan ka fikiray?’ Waxaad waqtii ku qaadataa inaad itixaanto noloshaada qaab fikirkeedu siduu yahay.

Inaad ka fikirto waxaad ka fikiraysaa aad bay u qiimo badantahay waayo Shaydaanku wuxuu hadiyo jeer dadka ku kхиyaaneeyaa in waxa mugdiga ay ku jiraan sababay uu yahay wax kale oon ahayn waxa uu dhab ahaantii yahay. Wuxuu dadka ka rabaa inay u maleeyaan in farxad la'aantooda ay keentay xaaladda ama waaqaca ay ku jiraan, laakiinse waxa farxad la'aantaas sababay ayaa ah waxa maankooda ka dhex jira ee ah qaab fikirkooda.

Muddo dheer waxaan aaminsanaa in farxad la'aantayda ay keentay waxyalaha dadku ay samaynayaan ama aanay samaynaynin. Waxaan farxad la'aantayda ku eedaynayay ninkayga ama carruurtayda. Waxaan u malaynayay inaan farxad helayo haddii ay u dhaqmaan si kale ama ay ii dhego-nuglaadaan oo iskaashi ila sameeyaan. Markastana waxa soo baxayay waxkale oon ahayn tii hore. Ugu danbayntii waxaan waajahay xaqiiqada oo ah in dhammaan waxyalahaas aan rabo aanu midkoodna ii keenaynin degganaansho iyo farxad haddii aan doorto ikhiyaarka saxda ah iyo qaab-fikirka habboon. Waxa noloshayda mugdiga iyo dhibaatada u horseedayay waxay ahaayeen fikirradayda.

Aan hal mar si kama danbaya u idhaahdo: ka fikir waxaad ka fikirayso. Waxa laga yaabaa markaa inaad hesho dhibaatada ku haysata asalkeeda oo kadibna aad xorriyat si dhaqso ah u hesho.

QAYBTA II

XAALADAHА MAANKA

Hordhac

Waayo, yaa gartay maanka Rabbiga inuu wax baro isaga? Laakiin annagu waxaanu leennahay maanka Ciise. — I Korintos 2:16

Xaalad caynkee ah ayuu maankaagu ku jiraa?

Ma uu fiirsatay xaaladaha is beddelka ah ee ku yimaadda maankaaga? Wuxa jirta maraad dareemaso degganaan iyo nabad iyo markale ood walaac iyo warwar dareemayso. Ama waxa laga yaabaa inaad go'aan aad hubto samayso, kadibna mar danbe aad ku wareerto wixii aad hore u hubtay oo hadda aanad hubin.

Waxa jiray oo noloshayda soo maray wakhti ay aan waxyaalahaan iyo kuwo kaleba soo arkay. Waxa jiray wakhtiyoo aanan ku dhibaatoonin inaan Ilaal rumaysto, waqtiyoo kalena waxa maankayga buuxinayay shaki iyo rumaysad darro.

Maadaama oo maanku uu ku jiro xaaldo kala duwan, waxaan ka yaabay oo is weydiiyay, goorma ayuu maankaygu caadi yahay? Wuxaan doonay maxaa caadi ah een ogadaa si aan ula tacaalo fikirrada aan caadiga ahayni markay yimaaddaan.

Tusaale ahaan, maanka sida caqlaaniga ah u fikira ee wax xukuma isla markaana wax is weydiyya qofka rumaystaha ahi wuxuu kasoo qaadaa midaan caadi ahayn. Si kastaba ha ahaatee, badanaa noloshayda middani caadi ayay ii ahayd – inkastoo la rabay inaanay caadi ii noqonin. Waxay ahayd waxaan ku dhaqmi jiray. Inkastoo fikirkaygu aad u qaldanaa oo dhibaato uu naftayda ku hayay, hadana kumaan baraarugsanayn in wax ka qaldanyihiiin fikirradayda.

Maan ogay inaan wax ka qaban karo qaab fikirka noloshayda. Wuxaan sanado badan ahaa qof rumaysad leh, laakiinse la ima barin qaabfikirka noloshayda iyo sida ugu haboon ee laga rabo inay noqdaan fikirrada rumaystuhu.

Maankeennu dib ulama dhasho dhalashada cusub, balse waxa weeyi in dib loo cusboonaysiyo (Rooma 12:2). Sidaan marar badan idhi, dib u cusboonaysiinta maanku waxay u baahantahay waqtii. Haddaba yaanay

tani walaac kugu abuurin, xitaa haddii aad akhriday qaybta xigta buuggan ood ogaato in maanka qof sheeganaya inuu rumaysanyahay Masiixa uu ku jiro karo xaalado kala duwan oon caadi ahayn. Dhibka aad ku jirto oo la aqoonsadaa waxa weeyi tallaabada ugu horreysa ee bogsashada.

Aniga xaaladdayda, sanado ka hor waxaan bilaabay inaan dhibaato kala kulmo xidhiidhka aan la leeyhay Ilaah, waxaanay ahayd markuu Ilaah ii muujiiyay in dhibaatooyinkayga badankooda ay asal u yihiin fikirradaydu. Waxa kharribnaa maankayga!

Waxaan dareemay awood markaan bilaabay inaan arko fikirrada qaldan een ku jiray. Waxaan isku dayayay inaan maankayga ka saaro fikirrada qaldan ee soo gala, laakiin haddana way igu soo noqnoqonayeen ilaa ugu danbayntii aan si aayar aayar ah uga xoroobay.

Shaydaanku wuxuu si daran uga dagaallamayaa dib u cusboonaysiinta maankaaga, laakiinse waxa muhiim ah inaad cadaadiso ood sii waddo ducada kana fikirto arrinta ilaa inta aad ka helayso guul wax ku ool ah.

Goorma ayuu maankaagu caadi yahay? Ma waxa lagaa rabaa inaad cidlada iska wareegto, mise waxa weeyi inaad diiradda waxaad qabanayso? Ma inaad cadhooto ood wareerto baa, mise waa inaad nabad haysato ood hubto meesha noloshaadu u jeeddo? Ma in maankaaga uu ka buuxo shaki iyo rumaysad darro baa, mise waa inaad walaacdoo ood warwar iyo cabsi miidhan noqoto? Mise waxay carruurta Eebbe faa'ido ahaan u haystaan inay walaacooda iyo warwarkooda oo dhan isaga saaraan (I Butros 5:7)?

Ereyga Eebbe wuxuu ina barayaa inaan haysano maanka Masiixa. Maxaad u malaynaysaa inuu ahaa maankiisu markuu ku noolaa dunida – isagoon ahayn Wiilka Ilaah oo keliya balse sidoo kale ah Wiilka Aadanaha?

U gudub qaybta xigta ee buuggan *Loollanka ka Jira Maanka*. Waxaan rumaysanahay inuu indhahaaga u furi doono waxyaalaha caadiga u ah iyo ku aan u ahayn maanka qofka rumaysan Masiixa ee ay ka go'antahay inuu guul ku noolaado.

CUTUBKA 8

GOORMUU MAANKAYGU CAADI YAHAY?

in Ilaaha Rabbigeenna Ciise Masiix oo ah Aabbaha ammaanta uu ruuxa xigmadda iyo muujinta idinku siijo aqoonta aad isaga taqaaniin. Oo waxaan Ilaah baryayaa in indhaha qalbiinna la nuuriyo, si aad u ogaataan waxa ay tahay rajada yeedhistiisu, iyo waxa ay tahay hodantinimada ammaanta dhaxalkiisa ee ku jirta qoduusiinta.

— Efesos 1:17-18

u fiirso iyadoo Bawlos uu inoogu ducaynayo inaan helno xiikmad oon lahaano indhaha qalbiga la nuuriyo. Marka la eego waxyaalo dhawr ah oon diraaseeyay, waxaan ‘indhaha qalbiga’ ku tilmaamaa inuu yahay maanka.

Haddaynu Masiixiin nahay, xaalad sidee ah ayaa laga rabaa in maankeennu ku sugnaado? Si kale haddaan u nidhaahno, waa maxay xaaladda caadiga ah ee maanka rumaystuhu? Si aan su'aashan uga jawaabno, waa inaan eegno siyaabaha kala duwan ee ay u shaqceyaan ruuxda iyo maanku.

Sida ereyga Eebbe dhigayo, maanka iyo ruuxdu way wada shaqeeyaan: tani waa midda aan ku magacaabo mabda'a 'maanka gargaaraya ruuxda'.

Si'aan mabda'an fahan wanaagsan ugu yeelano, aynu eegno sida ay ugu shaqeyso nolosha rumaystaha.

MABDA'A MAAN-RUUXEEDKA

Waayo, dadka dhedhood yaa garanaya nin waxyaalihiiisa, ruuxa ninka ku jira mooyaane? Sidaas oo kalena ninna garan maayo waxyaalaha Ilaah, Ruuxa Ilaah mooyaane.

— I Korintos 2:11

Marka qofku uu Ciise Masiix u aqbalo inuu yahay Badbaadiyihiisa, waxa qofka dhex degaya Ruuxa Quduuska ah. Waxa Kitaabka Quduuska ahi ina barayaa in Ruuxa Quduuska ahi yaqaano maanka Eebbe. Sida qofka ruuxdiisu u ogtahay waxa maankiisa ku jira oo kale, Ruuxa Quduuska ahina wuxuu ogsoonyahay waxa ku jira maanka Ilaah. Maadaama oo haddaba Ruuxa Quduuska ahi innagu dhex jiro sidoo kalena uu ku jiro maanka

Eebbe, mid ka mida ujeeddooyinkiisu waxa weeyi inuu innaga inooo muujiyo xikmadda Ilaah iyo muujintiisa. Xikmaddaas iyo muujintaasi waxay markaa u gudbaysaa ruuxdeenna, oo ruuxdeennuna waxay iftiimanaysaa indhaha qalbigeenna, oo ah maankeenna. Ruuxa Quduuska ahi waxa uu u samaynayaa sidan inaan fahano wixii ruuxi ahaan la inagu baray.

CAADI AMA CAADI AAN AHAYN

Haddaynu nahay muminiinta, waxay nahay dad isugu jira ruuxi iyo dabiici. Dabiicaddu hadiyo jeer ma fahanto ruuxiga, sidaas darteed, waxa maankeena muhiim u ah in lagu iftiimiyo waxyaalaha khuseeya ruuxdeenna. Ruuxa Quduuska ahi wuxuu rabaa inuu iftiimintan inoo keeno, laakiinse hadiyo jeer maanku wuxuu seegaa waxa uu ruuxu isku dayayo inuu iftiimiyo sababtuna waa isagoo maanku aad mashquul u ah. Maanka aadka u mashquulsani waa mid aan caadi ahayn. Maankuna waxa uu caadi yahay marka uu nasasho helayo – maaha madhnaan, balse waa nasasho.

Maanka maaha inay ka buuksamaan sababayn, walaac, warwar, cabsi iyo waxyaalaha la halka maala. Taas beddelkeeda waa inuu maanku helo deganaansho, xasillooni nabad. Qaybta labaad ee buuggan markaynu hore ugu sii siqayno, waxaad arki doontaa xaalado dhowra oon caadi ahayn oo maanka xaggiisa ah waxaana suurto gal ah inaad waxyaalahaas maankaaga ka garawsato.

Haddaba waxa muhiim ah in la fahmo in maanku u baahanyahay in lagu ilaaliyo xaaladda caadiga ah ee lagu xusay cutubkan.

Is barbardhig xaaladda caadi ahaaneed ee maankeenna waxaanad arki doontaa sababta uu Ruuxa Quduuska ahi hadiyo jeer innoogu muujiyo waxyar iyo sababta aan badanaa u la'nahay xikmadda iyo muujinta.

Xasuuso iyadoo Ruuxa Quduuska ahi isku dayayo inuu iftiimiyo maanka rumaystaha. Ruuxa Quduuska ahi wuxuu macluumaadka xagga Eebbe ka ahaaday u gudbiyaa shaqsiga ruuxdiisa, haddii maankiisa iyo ruuxdiisu isu gargaarayaanna, waxa qofkaasi ku socon karaa xikmad iyo muujin ka ahaatay xagga Ilaah. Laakiin haddii maankiisu aad u mashquulsanyahay, waxa uu lumin doona waxa Ilaah isku dayayo inuu isaga ugu muujiyo ruuxdiisa.

CODKA YAR EE GAABAN

Oo isna wuxuu ku yidhi, Ka bax, oo buurta fuul oo Rabbiga hortiisa istaag. Oo bal eeg, waxaa meeshaas soo maray Rabbiga, oo hortiisa ayaa dabayl weyn oo xoog badan buurihii kala jejebisay, dhagxantiina burburisay; laakiinse Rabbigu kuma jirin dabaysha; oo dabayshii dabadeedna waxaa jiray dhulgariir, oo Rabbiguna kuma jirin dhulgariirkka. Oo dhulgariirkii dabadiisna waxaa jiray dab, laakiinse Rabbigu kuma jirin dabka, oo dabkii dabadiisna waxaa jiray cod yar oo gaaban. — I Boqorradii 19:11.12

Waxaan sannado badan Ilah ka baryayay inuu wax iigu muujiyo Ruuxa Quduuska ah ee igu dhex jira. Waxaan ogaa codsigaygani inuu yahay kitaabi. Waxaan rumaysnaa ereyga anoo si hubaala u dareemay inaan weydiisto oo la isiin doono. Hase yeeshi, badanaa waxaan dareemayay waxaan ugu yeedhay ‘damiinnimo ruuxi ah’. Intaas kadib waxaan bartay inaan helaynii wax badan oo Ruuxa Quduuska ahi ila rabay inuu ii muujiyo sababtuna waa iyadoo qolku buuq miidhan yahay oon waxba la maqli karin. Haddii aanu fiiro dhow yeelanayn, waxa dhici karta inaan garanin in lala hadlay.

Waa sidan sida ay ku wada xidhiidhaan Ruuxa Ilah iyo ruuxdeennu. Jidodka Ruuxa Quduuska ahi waa kuwo deggan, badanaana waxa uu inoola hadlaa sida uu ula hadlay nebigan aynu kusoo aragnay aayadaha kore – waxa weeyi ‘cod yar oo gaaban’. Waxa haddaba muhiim ah inaan barano sidii aan ugu sugnaan lahayn xaalad inoo saamaxaysa inaan wax maqalno.

MAANKA IYO RUUXDA

Maxaa jira haddaba? Ruuxa ayaan Ilah ku baryi doonaa. Laakiin waxaan kaloo isaga ku baryi doonaa garashada. Ruuxa ayaan ku heesi doonaa. oo garashadana waan ku heesi doonaa. — I Korintos 14:15

Sida ugu habboon ee lagu fahmi karo mabda'a 'maan gargaarista ruuxda' waxa in laga fikiro duco. Sida aayaddan ka muuqata Rasuul Bawlos wuxuu tilmaamay inuu ku ducaystay ruuxdiisa iyo maankiisa labadaba.

Waxa aan fahmayaan waxa uu Bawlos ka hadlayo waayo sidan oo kale ayaan yeelaa. Badanaa waxaan ku ducaystaa ruuxa (anoo adeegsanaya afaan la aqoon), markaan sidaan xoogaa u ducaystana, waxa inta badan wax ayaa maankayga kusoo dhaca inaan ku ducayso afka Igiriisiga (afkayga aan aqaanno). Waxaan rumaysanahay markaa in sidan uu maanku ugu gargaaro

ruuxda. Way wada shaqeeyaan si aan fahmi karo anigu si loo helo xikmadda iyo aqoonta Eebbe.

Sidoo kale waxay u shaqeysaa si tan liddi ku ah. Wuxuu jiray wakhtiyoo marka aan rabo inaan ducaysto, aan Ilaah isugu diyaarin jiray duco. Haddii markaas aanu jirin wax gaara oo ruuxdayda khuseeya, waxaan baryada ka bilaabi jiray maankayga. Wuxuu ka ducayn jiray waxyaalo aan ku baraarugsanahay. Mararka qaarna ducadani waxay u muuqanaysay mid madhan manay jirin caawimaad ka imanaysa xagga ruuxaygu. Wuxuu u muuqday qof ku jira loollan, sidaas darteed waxaan kusii socon jiray uun waxaan hore u aqaanno.

Qaabkan noocan ah ayaan ku socdaa ilaa inta uu Ruuxa Quduuska ah ee igu jiraa uu wax igu hoggaamiyo. Marka uu sidaas sameeyo, waxaan ogadaa inuu jiro wax uu Ruuxu rabo inaan ka duceeyo, oon ahayn waxaan isku dayayo inaan ka duceeyo. Sidan ayay maankayga iyo ruuxdaydu u wada shaqeeyaan, iyagoo isugu gargaaraya dhammaystirka doonista Eebbe.

AFAFKA IYO FASIRAADDA

Sidaa daraaddeed kii afku hadlaa, Ilaah ha ka baryo si uu u fasiro. Waayo, haddaan Ilaah af aanan oqoon ku baryo, ruuxayga ayaa barya. Laakiin garashadaydu faa iido ma leh. — I Korintos 14:13-14

Tusaale kale oo ah sida maanka iyo ruuxdu u wad shaqeeyaani waxa weeyi hadiyadda afafka iyo fasirraaddooda. Haddaanad ogayn hadiyadaha Ruuxa Quduuska ah, waxaan aad kuugu dhiirri gelinayaan inaad Qorniinka diraaseyso ood Ilaah u qalbi furnaato. Wuxaad Ilaah ka baridaa inuu ku baro hadiyadaha la yaabka leh ee Ruuxa Quduuska ah iyo inuu xitaa kugu hoggaamiyo ilo wanaagsan ood ka hesho aqoontas aad rabto. Meel fiican ood ka bilaabi kartaana waxa weeyi Korintoska Koowaad cutubyada 12,13 iyo 14.

Markaan ku hadlayo afafka, maankaygu wuxuu noqdaa waxaan midhodhal ahayn Ilaah iga siinayo aniga ama qof kale fahanka waxaan leeyahay; kaddibna maankaygu wuxuu noqdaa midhodhal.

Fadlan waxaad maanka ku qabataa in hadiyaduhu aanay ahayn afaf iyo tarjumaad. Tarjumaaddu waa farriinta oo loo tarjumo erey ka erey, halka fasiraaddu ay ka tahay iyadoo shaqsi uu fasirayo ama fahansiihay wax qof kale yidhi, laakiinse fasiraaddu waxay ku xidhantahay shaqsiyadda qofka fasiraya iyo qaabka uu u gudbinayo.

Aan tusaale ku siiyo: Marwo Smith ayaa kaniisadda ka dhex istaagtay oo farrin ku bixisay afaan la aqoonin. Farriintaasi waxay ka timid ruuxdeeda oo iyada iyo cid kale toona garan mayso waxay tidhi. Wuxuu haddaba suurto gal ah in Ilaah igu sababo inaan fahmo waxa farriintaasi tahay, oo laakiin laga yaabo ay noqoto mid guud ahaaneed. Markaan usoo baxo inaan fasiro farriinta lagu hadlay, waxaan dadka fahansiiyaa waxay farriintaasi ku saabsantahay. Laakiin farriintaasi waxay ku imanaysaa cabiraadda ereyadayda. Ruuxa oo laga ducaysto (iyadoo la adeegsanayo af aan la aqoon), iyo fasiraadda (afkaas aan la aqoon) waxa weeyi si cajiib ah oo loo fahmo mabda'a "maan-gargaaridda ruuxda." Ruuxdu waxay ku hadlaysaa wax, maankana waxa la siiyay fahan.

Haddaba ka fikir waxyaalahan: haddii Marwo Smith ay ku hadasho afaan la aqoon, oo Ilaahna uu raadinayo qof fasira waxay ku hadashay, waa inuu aniga I dhaafsi haddii maankaygu aad u mashquulsanyaay oon waxba dhegeysan karin. Xitaa hadduu Ilaah isku dayo inuu I siiyo fasiraadda afkaas, aniga ayaan aqbali karin.

Markaan xagga ruuxa barbaarta ka ahaa een barayay waxyaalaha ku saabsan hadiyadaha ruuxa, waxaan ku dhowaan inaan si gaara ugu ducayso afafka. Muddo kadib, waxaan bilaabay inaan dareemo ducadayda oon macno ii lahayn. Markaan Rabbiga arrintaas kala hadlayna, wuxuu igu hoggaamiyyay in sababta middaas ii horseedday ay tahay anoon fahansanayn waxa aan ku ducaysanayo. Inkastoo aan garawsanahay inaanay waajib ahayn inaan fahmo wax kasta oon ruuxda kaga ducaysto, waxaan ogAADAY in ducada sidaas ahi aanay dheellitirnayn oonay midho dhal ahayn haddii aanan waxba fahmaynin.

MAAN BARAARUGSAN OO NABAD HAYSTA

Qofkii maankiisu isku kaa halleeyo nabad dhan baad ku dhawri doontaa, maxaa yeelay, adiguu ku aaminsan yahay. — Ishacyah 26:3

Waxaan rajaynayaa inaad tusaalayaashan si cad uga arki karto in maankaaga iyo ruuxdaadu si wadajir ah u shaqeeyaa, iyo in si dhow ay labadu isugu xidhanyihiin. Sidaas darteed, waxa aad muhiim u ah in maankaaga hadiyo jeer lagu hagaajiyo xaalad caadi ah. Haddii kale, maankaagu ruuxdaada kama caawinayo inaad ku noolaato nolol ruuxu ka buuxo.

Dabcan, Shaydaanku wuxuu ogyahay xaqiiqadan, waxaanu weerarayaan maankaaga isaga oo dagaal ka dhex hurinaya maankaaga. Wuxuu rabaa inuu

maankaaga ku cusleeyo oo ka buuxiyo fikirro kasta oo qaldan si aanay diyaar ugu noqonin Ruuxa Quduuska ah oo ka dhex shaqaynaya ruuxdaada.

Maanku waa inuu ku noolaado nabad. Sida inoo sheegayo nebi Ishacyaah, marka maanku tubta toosan haysto waxa uu ku jirayaan nabad.

Hase ahaatee maanku waa inuu hadiyo jeer baraarugsanaado. Arrintani suurto gali mayso haddii maanku uu ku raranyahay waxyaalo aan loogu talo galin inuu qaado.

Aad uga fikir. Waqtii intee leeg ayaa maankaagu caadi yahay?

CUTUBKA 9

MAAN HABOWSAN, MAAN WALWALSAN

Haddaba isku giijiya guntiga maankiinna, dhug yeesha, oo aad u rajeeya nimcada laydiin keeni doono markii Ciise Masiix la muujiyo. — I Butros 1:13

Cutubkii hore waxaan kusoo sheegnay in maanka aadka u mashquulsani aanu ahayn caadi. Xaaladda kale ee maanku ku jiri karaa waa isagoon caadi noqon oo ah mid asqaysan. Qofka oon awoodin inuu jihaysnaado waxay caddaynaysaa in maanka uu weerar kaga yimid xagga shaydaanka.

Dad badan ayaa muddo dheer maankooda u ogolaada inuu asqoobo waayo weligood naftooda kuma dabaqaan mabda'a anshixinta fikirradooda.

Badanaa dadka aan awoodin inay fikirkooda jiheeyaan waxay u maleeyaan inay jirto nusqaan xagga xuska ah. Si kastaba ha noqotee, karti la'aanta in hal wax xoogga la saaro waxay noqon kartaa natijjo ka dhalatay maanka oo muddo dheer loo oggolaanayay inuu sameeyo waxkasta oo uu rabo, mar alla marka uu doono. Wixa kaloo arrintani ay calaamad u noqon kartaa inay jirto nusqaan xagga fiitamiinnada ah. Fiitamiinno gaara oo ah kuwa B-du waxay kordhiyaan in qofku uu wax diiradda saaro. Haddii markaas aanad awoodin inaad wax xoogga saarto, waxaad hubisaa inaad cunta cunistaadu ficitahay ood helasyo nafaqo kugu filan.

Sidoo kale daalka badan ayaa isna saameeya in qofku uu wax xoogga saari waayo. Wixaan ogAADAY in marka aan aad u daallanahay uu Shaydaanku si xooggan u weeraro maankayga waayo wuxuu ogyahay inay adagtahay in xilliyada noocan la diido. Shaydaanku wuxuu inaga rabaa inaan u malayno in maankeennu daallanayahay oo ay tahay inaynaan waxba qabanin si aynaan dhibaato ugu sababin. Wixa uu rabaa inaan aqbalno been kasta oo uu inoo sheegayo.

Mid ka mida gabdhahayaga ayaa markay yareyd dhibaato ka haysatay inay wax xoogga saarto. Wixa dhibaato ka haysatay inay wax akhrido waayo wixa iskaga qasmay fahanka iyo in wax akhrinta iyo fahanka. Carruur badan iyo xitaa dad waaweyn ayaa dhibaato kasoo waajahdaa inay fahmaan wixa ay akhriyeen. Indhohoodu waxay arki karaan ereyada meesha ku qoran, laakiinse maankoodu ma fahmi karo wixii la akhriyay.

Badanaa fahan la'aanta waxa keena iyadoo wixii aan xoogga la saarin. Waan ogahay taas oo aniga laftayda ayay igu dhacdaa. Wuxuu ah, mararka qaar aan akhriyo cutub ka mida Kitaabka Quduuska ah ama buug kale dabeetana waxaan is arkaa anoon garanaynba waxaan akhriyay wuxuu ahaa. Mar kale haddaan ku laabto oon dib u akhriyo, waxay igu noqotaa gebi ahaanba wax cusub, maxaa yeelay inkastoo indhahaygu wax fiirinayeen haddana maankaygu wuxuu jiray meel kale. Maadaama oon waxaas aan akhriyay aanan xoogga saarinna, waxa aan ku dhacay inaan fahmo waxaas aan akhriyayay.

Badanaa dhibaatada dhabta ah ee ka danbaysa fahan la'aantu waxa weeyi iyadoon wixii xoogga la saarin oo maanku meelkale iska jiro. Wuxuu ah, mar aniga iyo Dave iyo labo kale oo is qaba inaan wada saarnayn gaadhi. Aniga iyo labadii qof ee kale waxaan markaa maqalnay Dave oo leh, ‘waan isu duceeyay.’ Waan qosolnay dhammaantayo waayo inkastoo Dave uu si cod dheer u hindhisay, haddana midkaayona muu maqlin hindhisadiisa waayo maankaygu wuxuu jiray meel kale. Aniga ayaa hadlay dabeeto oo idhi, ‘raalli ahow. Kumaan maqlin waayo waxaan joogay xafiiska ku yaalla St. Louis.’ Ninkii kursiga danbe fadhiiyay ayaa qoslay oo yidhi, ‘waxaan joogay Florida oo shaqo ayaan qabanayay.’ Sidoo kalena xaaskiisii ayaa qososhay oo iyana tidhi, “aniguna waxaan joogay Dallas oo xafiiska ayaan hawl ka qabanayay.”

Qadar waqtiya oo aad u yar ayaa saddexdayaduba maankayagu wuxuu tegay meelkale. Wuxuu ah, mar aniga iyo labo kale oo is qaba inaan wada saarnayn gaadhi. Wuxuu ah, mar aniga iyo Dave iyo labadii qof ee kale waxaan markaa maqalnay Dave oo leh, ‘waan isu duceeyay.’ Waan qosolnay dhammaantayo waayo inkastoo Dave uu si cod dheer u hindhisay, haddana midkaayona muu maqlin hindhisadiisa waayo maankaygu wuxuu jiray meel kale. Aniga ayaa hadlay dabeeto oo idhi, ‘raalli ahow. Kumaan maqlin waayo waxaan joogay xafiiska ku yaalla St. Louis.’ Ninkii kursiga danbe fadhiiyay ayaa qoslay oo yidhi, ‘waxaan joogay Florida oo shaqo ayaan qabanayay.’ Sidoo kalena xaaskiisii ayaa qososhay oo iyana tidhi, “aniguna waxaan joogay Dallas oo xafiiska ayaan hawl ka qabanayay.”

MAAN HABAWSAN

“*Is-ilaali*”. — Wacdiyihii 5:1

Waxaan rumaysanahay in ‘is-ilaali’ macneheedu ka dhiganyahay ‘yaanu dheeligu kaa lumin ama khadka ha ka bixin.’ Waxa ay middani tusinaysaa in qofku si aanu khadka uga bixin uu u baahanyahay in maankiisu uu xoogga saaro waxa uu wakhtigaas qabanayo.

Waxaan lahaa maan hallawsan waxaanay ahayd inaad maankaas anshixiyo. Arrintaasi may fududayn, oo mararka qaarna ilaa hadda waxa igu yimaadda hoos-udhac. Anigoo isku dayaya inaan hawl dhammaystiro, waxaan is arkaa iyadoo maankaygu uu tago meelkale oon shaqo ku lahayn waxa markaas aan gacanta ku hayo. Ilaa hadda maan gaadhin dhamaystir buuxa oo xagga in wax diiradda la saaro ah, laakiin ugu yaraan waxaan fahansahay sida ay muhiimka u tahay inaanan maankaygu u oggolaanin inuu tago meel alla meesha uu doonayo.

Qaamuuska Webster waxa uu ereyga habowsnaan ku qeexayaa: “1) ujeeddo la’aan oo la socdo; 2) jihaysnaan la’aan; 3) fal aan kii loo baahnaa ahayn oo la qabot; 4) hadalka oon si bayaan ah loo odhanin.”

Haddaad aniga oo kale tahay, waxaad fadhiyaysaa kaniisad adigoo dhegeysanaya qofka hadlaya kuna raaxaysanaya waxa socda, balse si kedis ah ayaa maankaagu wuxuu bilaabayaa inuu habaabo. Muddo kadib ayaaad soo baraarugaysaa adoon xasuusnayn ama garanaynin wixii la sheegayay. Inkastoo jidhkaagu uu joogay kaniisadda, waxa hubaala in maankaagu uu ku maqnaa dukaamaysi ama uu kijinka ku jiray oo uu cunto karinayay.

Xasuusnow, dagaalka ruuxiga ah maanka ayaa ah goobta dagaalka. Waa meesha uu cadawgu weerarka ka sameeyo. Wuxuu si fiican u ogyahay in inkastoo qofku uu kaniisadda joogo, haddii aanu xoogga saari karin waxa la barayo, ma jirto faa’ido ugu jirta inuu halkaas joogo. Shaydaanku wuxuu ogyahay inaanu qofku naftiisa ku anshixin karin inuu wax dhammaystiro haddii aanu awoodin inuu anshixiyo maankiisa oonu ku ilaalinin waxa uu markaas gacanta ku hayo.

Maanka oo habaaba sidoo kale waxa weeyi arrin dhacda marka dadku wada sheekaysanayaan. Waxa jirta marar uu ninkayga, Dave, ila hadlayo oon dhagaysto; hase ahaatee waxaan si kedis ah ugusoo baraarugaa anoon fahmin wuxuu igala hadlayay. Waa maxay sababtu? Sababtu waxa weeyi anigoo maankayga u ogolaaday inuu hallaawo oo meelkale aado. Jidhkaygu meeshaas wuu joogay isagoo u muuqda inuu wax dhegeysanayo, hase

ahaatee maankaygu waxba muu maqlin.

Sannado badan markii ay waxyaalahani igu dhaceen, waxaan iska dhigi jiray mid ogsoon waxa uu Dave igu lahaa. Imika laakiin waan istaagaa oo waxaan idhaahdaa, ‘ma kusoo celin kartaa waxaad tidhi, waayo maankaygu wuu maqnaa oo waxba maan maqlin.’

Sidan ayaan ku dareemaa inaan ugu yaraan dhibaatadan la tacaalayo. Wawaayalahi jira inaad waajahdaa waxa weeyi sida keliya eed kaga guulaysan karto.

Waxaan go’aaansaday haddii shaydaanku igu soo weeraro maan habawsan, laga yaabaa inuu iseegay waxaan u baahanay inaan maqlo.

Mid kamida siyaabaha looga hortegi karo cadawga weerarkan keenayaan waxa weeyi iyadoo laga faa’idaysto farriimaha duuban sida badanaa kaniisaduhu sameeyaan. Haddii aanad maankaaga ku anshixin karin inuu dhegeysto waxa kaniisadda laga leeyahay, waxaad iibsataa aalad wax lagu duubo oo dabeetana dib u dhegeyso in alla inta aad ka awooddo. Shaydaanku markaas wuu daali doonaa markuu arko adigoon is-dhiibaynин.

Xasuusnow in shaydaanku uu rabo inaad u malayso in maankaagu aanu caadi ahayn oo ay wax kaa qaldanyihiin. Laakiin xaqiqiyadu waxa weeyi inaad u baahantahay inaad bilowdo anshixinta maankaaga. Ha u oggolaan inuu iska wareego oo waxa uu doonoba sameeyo. Maanta bilow inaad ‘is-ilaaliso,’ ood maankaaga ku ilaaliso inuu qabto waxa aad samaynayso. Waxaad u baahantahay inaad xoogaa arrintan ku celceliso ood is barto. In la dumiyoo caadooyinkii hore oo kuwo cusub la sameeyaa waqtii ayay u baahantahay, laakiinse ugu danbaynta way u qalantaa wax walba. Xaaladda hadda jirtaayi waxa weeyi hadiyadda ugu weyn ee Ilah ina siiyay, laakiinse haddii aynaan joogin waynu seegaynaa hadiyaddaas.

MAAN WALWALSAN

Runtii waxaan idinku leeyahay, Ku alla kii buurtan ku yidhaahda, Ruq, baddana isku tuur, oo aan qalbigiisana ka shakiyin laakiin rumaysta in wuxuu yidhi ay noqonayso, waa u ahaan doontaa. Sidaa darteed, waxaan idinku leeyahay, wax kasta oo aad tukasho ku baridaan, rumaysta inaad hesheen oo way idiin ahaan doontaa. — Markos 11:23,24

Markay wax iga horyimaaddaan, waxaan badanaa is arkaa anoo leh ‘waan walwalsanay.’ Tusaale ahaan,

‘Waxaan ka walwalaa sida ay cimiladu berry noqon doonto.’

‘Waxaan ka walwalaa waxa aan xafadda u xidhan doono.’

‘Waxaan ka warwaraa natijada uu wiilkayga Danny ka keeni doono warbixintiisa.’

‘Waxaan ka warwaraa sida dadku u iman doonaan siminaarka.’

Waxaan bartay inay qabashada wax wanaagsani iiga wanaagsantahay ka walaacista waxkasta oo la qiyaasi karo. Intii aan ka walwali lahaa natijada uu Danny heli doono, waxaan rumaysan karaa inuu keeni doono natijo fiican. Intii aan ka walwali lahaa waxaan xafadda u xidhanayo, waxaan go’ansan karaan waxaan xidho. Intii aan ka walwali lahaa cimilada ama dadka kasoo qayb galaya kulammada aan qabto, waxa fiican inaan isku halleeyo Rabbigu inuu waxkasta oo dhacayaba inuu u suurto geliyo sida ugu habboon.

Wiilkayaga Danny muu jeclayn inuu tago iskuulka waanu ku dhibtoday, anigu markaa waxaa aad uga walwalsanaa mustaqbalkiisa. Waxaan malaysanayay oon ku fikirayay inuu noqon karo maareeyaha Joyce Ministries. Laakiin walwalkayga oo dhami wuxuu ahaa wakhti lumis. Ilaahbaa og isaga mustaqbalkiisa waxkastaana waa sidii loogu talo galay.

Inkastoo in waxyaalaha qaar laga walwalaa ay tahay wax caadi ah, haddana walwalka faraha badani wuxuu keenaa go’aan la’aan oo go’aan la’aantuna waxay keentaa wareer. Walwalka, go’aan la’anta iyo wareerku waxay qofka ka hor istaagaan inuu Ilaah wax ka helo marka la eego rumaysadkiisa iyo sida ducadiisa looga aqbalayo.

Sida ku xusan Markos 11:23-24, Ciise muu odhanin ‘waxkastood ku baridaan salaaddiina ka shakiya inaad helaysaan.’ Taas beddelkeeda wuxuu yidhi, “wax kasta oo aad tukasho ku baridaan, rumaysta inaad hesheen oo way idiin ahaan doontaa.” Haddaynu nahay Masiixiyiin ama mu’miniin, waxa innagu waajib ah inaan lahaanno rumaysad oo aynaan shakiyin.

CUTUBKA 10

MAAN WAREERSAN

laakiin haddii midkiin xigmad u baahan yahay, ha ka baryo Ilaa, kan kulli si deeqsinimo ah u siiya isagoo aan canaan, oo waa la siin doonaaye. laakiin rumaysad ha ku baryo, isagoo aan shakiyayn, waayo, kii shakiyaa wuxuu la mid yahay hirka badda oo dabayshu kaxayso oo rogrogto. Ninkaasu yuusan u malayn inuu Rabbiga wax ka heli doono. laba qalbiluhu wuu ka rogrogmadaa socodkiisa oo dhan. — Yacquub 1:5-8

Waxaynu ogaanay in walwalka iyo wareerku ay qaraabo yihiin oo isla xidhiidhaan. Walwalka iyo hubaal la'aantu waxay sababi karaan shaki iyo wareer.

Yacquub 1:5-8 waa aayado cajiib ah oo innaga caawin kara inaan fahanno sidaan uga adkaan lahayn walwalka, shakiga iyo wareerka si aynu Ilaa uga helno waxa aynu uga baahannahay. Waxay aniga iila muuqataa, in ‘laba qalbiluhu’ uu yahay muuqaalka wareerka marka uu si joogto ah isaga hor iyo daba noqdo isagoon wax go’aan ah qaadanaynin. Mar alla markuu u maleeyo inuu go’aan qaatay, waxa ku imanaya walwal iyo wareer isagoo labo qalbilaynaya. Waxa weeyi qof aan waxbaba hubin.

Noloshayda in badan ayaan sidaas oo kale ahaa, anigoon garawsanayn in shaydaanku uu dagaal igula jiro oo maankaygu uu yahay goobta dagaalka. Waxkasta waan ku wareerayay manaan garanaynin waxa middaas kallifay.

SABABAYNTU WAXAY KEENTAA WAREER

Maxaad isula hadlaysaan, rumaysadyarayaalow? — Matayos 16:8

Ilaa hadda, waxaan kasoo hadlanay wax ku saabsan walwalka, cutubka xigana waxaan kaga hadli doonaa shakiga. Imikase waxaan rabaa inaan faahfaahin ka bixiyo wareerka.

Dadka Ilaa tiro badan oo ka mid ahi waxay qirsanyihiin inay wareersanyihiin. Waa maxay sababtu? Sidaynu soo aragnay, sababaha waxa ka mid ah walwalka. Mid kalena waxa weeyi sababaynta. Ereyga sababayn marka uu magaca yahay waxa uu qaamuusku ku qeexaya: “xaqiiqo ama

wax macno caqliga gala u sameeya dhacdo ama dood.” Sidoo kalena marka uu ereygani yahay fal waxa uu qaamuusku ku macnaynayaa: “adeegsiga sababaynta: si caqligal ah oo loo fikiro.”

Si fudud oo loo dhigi karaa waxa weeyi, sababayntu waxay timaaddaa marka qofku isku dayo inuu fahmo sababta keenay wax gaar ah. sababayntu waxay maanka ku keentaa inuu in badan wax xaaldad ku saabsan is weydiyo si loo fahmo wakkasta oo ku tacalluqa xaaladdaas ama arrintaas. Wax sababayn ayaynu samaynaynaa marka aan hadal ama waxbaris dhinacyo badan ka eegayno innagoo isku dayayna inay caqli gal tahay iyo inkale, haddii aanay caqli gal ahayna ma tixgelino. Shaydaanku wuxuu innaga xadaa doonista Ilaah isagoo innaga raba in Ilaah innagu hagaajiyo wax macno samaynaya oo caqli gal ah, haddii taasi dhici waydana waxa jarribaad noqon karta inaan diidno. Wawa haddaba Ilaah uu ku hoggaamiyo qof inuu sameeyo hadiyo jeer maankiisa uma samayso macne caqligal ah. Wawa laga yaabaa in arrintaas ruuxdiisu ansixiso balse maankiisu uu diido gaar ahaan haddii arrintaas tahay wax caadi aan ahayn ama aan wanaagsanayn oo koobsanaya nafhuris. Hadiyo jeer haddaba waxa wanaagsan in maanka iyo ruuxdu is waafqaan, haddii aanay is waafiqinna, waxa hadiyo jeer wanaagsan inaan raacno ruuxda.

RUUXKA KA ADDEEC OO MAANKA HA KA SABABAYN

Ninka nafta raacaa ma aqbalo waxyaalaha Ruuxa Ilaah, waayo. nacasnimo bay u yihiin, mana garan karo, maxaa yeelay, ruuxa ayaa lagu imtixaamaa.
— I Korintos 2:14

Halkan waxaan kusoo qaadanayaa tusaale shaqsi ahaaneed oon filayo inuu fahan dheeraada ka geysan doono mawduuca ah maanka oo wax lagaga sababeeyo iyo ruuxda oo wax laga addeeco.

Waxa jirtay subax aan u labisanayay inaan kasoo adeego meel kulan toddobaadle ah ka qaban jiray oo ku dhow magaalada aan degganahay. Wawaan dabeeto ka fikiray haweenayda adeeggayaga caawimaadda socodsiisa iyo sida ay daacadda u ahayd. Waxa qalbigayga aan markaa ka damcay inaan si uun iyada u caawiyo.

Waxaan ku ducaystay, “Ilaahow, Ruth Ann dhammaantayo waanu ku barakawnay sannado badan ee sidaan iyada wax ugu qaban karaa?”

Isla markiiba waxa indhahaygu qabteen dhar cas oo kabadhkayga ku jira, waxaanan markiiba gartay in Rabbigu ila rabo inaan dharkaas siyo

Ruth Ann. Inkastoo dharkan aan iibsaday saddex bilood ka hor, haddana weligay maan ku labisanin. Wawa weli ay iskaga jireen bacdii aan ku soo iibsaday. Waan jeclaa dharkaas, laakiin waxa dhacday in aanan marqudha damcin inaan ku labisto dharkaas.

Xasuuso, waxaan idhi dharkani markay indhahayga kusoo dhaceen, waxaan gartay inay tahay inaan siiyo Ruth Ann. Si kastaba ha ahaatee, maan doonin inaan dharkaas iska bixiyo, waxaanan markiiba maanka iska idhi oon sababeeyay in Ilaah aanu iisheegayn inaan dharkaas bixiyo waayo way cusbaayeen, qaalina way ahaayeen waxaanan u soo iibsaday midabka casaanka ah inaan u xidho dhego qalin ah oo ay isku habboon yihii.

Maankaygu markaas miyuu xaaladdan iyada ah damcay inuu waafaqo waxa Ilaah ruuxdayda iiga sheegay. Waxkastaa si wanaagsan ayay u socdeen laakiinse haddaynu nahay aadane waan kхиyaanaynaa nafteenna innagoo sababayn adeegsanna mana doonno inaan samayno waxa Ilaah inoo sheegayo. Labo daqiqi gudohood waxaan ku illaaway wixii oo dhan waxaan iska gudogalay shaqadaydii. Wawaan doonay inaan dharkaas bixinin maadaama oo ay cusbaayeen oo aniguna aan jeclaa. Maankaygu wuxuu ii sababeeyay doonista aan dareemay inaanay ka imanin xagga Eebbe balse shaydaanku uu doonay inuu iga qaato waxaan ku faraxsanaa.

Muddo toddobaadyo ah dabadood waxaan haddana markale isu diyaarinayay kulan isla halkaas ka qabsoomayay, waxa haddana markaas dhacday in Ruth Ann ay markale qalbigayga kusoo dhacday. Wawaan dabeeto bilaabay inaan iyada u duceeyo. Wawaan haddaba dib ugu soo celiyay, "Ilaahow, Ruth Ann dhammaantayo waanu ku barakawnay sannado badan ee sidaan iyada wax ugu qaban karaa?" haddana isla markiiba waxa araggaygu qabtay maryihii gaduudka ahaa waxaanan dareemay jidhidhico waayo waxaan xaasuustay dhacdadii hore ii soo martay een iska illaaway.

Markan iyada ah waxa haddaba ay ahayd inaan go'aan qaato. Waxay ahayd inaan waajaho xaqiiqada ah waxa Ilaah ii muujinayo oo aan qabto iyo inaan iska diido oon idhaahdo Ilaahow waan fahmay waxaad ii sheegayso laakiinse ma samaynayo. Waan jecelahay Ilaah oo haddaan diido waxan uu itusiyay addeecis darro ayaan la imanaya, waxaan markaa go'aansaday inaan Ilaah hordhigo dharkan gaduudan.

Daqiqi gudohood waxaan garawsaday in markii hore ee arrintan la ii iftiimiay in maankaygu uu sababayn ku diiday doonista Ilaah, waxaanay hadda igu qaadatay waqtii yar inaan ku tallaabsado wixii la iga rabay. Markii hore waxaan u maleeyay inaan Ilaah waxba ka maqlin waayo dharku wuu cusbaa. Hase ahaatee imika waxaan garawsaday in Kitaabku aanu noo

sheegaynин inaan bixino waxyaalaha qadiimiga ah ama gaboobay oo keliya. Maryahan oon u huro inaan bixiyo way adkayd waayo way cusboonaayeen balse waxay barako u noqonaysaa Ruth Ann.

Markaan qalbigayga u furay Ilah, waxa uu ii muujiyay in dharkan aan u soo iibiyay Ruth Ann oo taasina ay tahay sababta aan ilaa hadda ugu labisan waayay. Ilah wuxuu doonay inuu ii adeegsado inuu iyada arrintan ku barakeeyo. Laakiin anna waxa maankayga ku jiray fikirkayga ii gaark ah, ilaa aan fikirkaygaas ka tanaasulana, maan awoodeen inuu Ruuxu I hoggaamiyo.

Dhacdadani waxyaalo badan ayay I bartay. Waxay I bartay in maankeennu si fudud isagoo adeegsanaya sababayn inuu innaga hor istaagi karo waxa doonista Eebbe tahay, tanina waxay igu abuuray inaan ka cabsado sababaynta.

Sida la inoogu sheegay I Korintos 2:14, qofka caadiga ahi ma fahmi karo kan ruuxiga ah. maankayga caadiga ahi muu fahmin bixinta dharka cusub eenan weligay xidhanin, laakiin ruuxaygu arrintaas si fiican ayuu u fahmay.

Waxaan filayaa in tusaalahani uu middan kaa caawin doono fahankeeda ood awoodi doonto inaad ku socoto doonista Eebbe.

NOQO MID EREYGA YEELA

Noqda kuwa hadalka yeela, oo ha ahaanina kuwa maqla oo keliya oo nafsaddooda kхиyaaneeyaa. — Yacquub 1:22

Markasta oon aragno waxa ereygu leeyahay oo aan diidno, waxa maankeena degay sababayn innagu kхиyaanaynaysa inaan rumaysano wax ka duwan runta. Wakhtigeenna oo dhan kuma lumin karno iskuday ah in maankeennu fahmo waxa ereygu leeyahay. Haddii ruuxdu middaas ka maragfurto, waxa weeyi inaan ku kacno oo samayno.

Waxaan anigu ogAADAY in Ilah uu iga rabo inaan isaga addeeco, haddii aan doono iyo haddii kale toona, middani waa fikir wanaagsan.

Marka Ilah innagula hadlayo ereyga dhexdiisa ama uu ruuxdeenna la hadlayo, looma baahna inaan sababayn la nimaadno oo ka doodno in waxaasi caqligal yahay iyo inkale. Marka Ilah inala hadlo, waxa la inaga rabaa inaan addeecno ee maaha inaan ka doodno.

ILAAH ISKU HALLEE, HANA ISKU HALLEYN SABABAYNTA DADKA

Qalbiagaaga dhammaantii Rabbiga ku aamin, Oo waxgarashadaadana ha isku hallayn.

— Maahmaayadii 3:5

Si kale haddii loo yidhaahdo, ha isku hallayn sababaynta aadanaha. Sababayntu waxay albaabka u furtaa kхиyaano iyo wareer dheeraad ah.

Mar ayaan Ilah weydiiyay sababta ay dad badani u wareersanyhiin, waxaanu iigu jawaabay, “u sheeg inay iska daayaan inay waxwalba fahmaan, mana wareeri doonaan hadday sidaas yeelaan.” Wuxaan ogAADAY in middani runtahay. Sababayntu iyo wareerto way wada socdaan.

Waxaynu awoodi karnaa inaan qalbiga ku hayno wax innagoo eegayna in Ilah ina fahansiiyo, laakiin marka aan bilowno wareer, waxay ka dhigantahay inaan meelfog aadnay.

Sababayntu waa khatar sababo badan awgood, laakiin midkood waxa weeyi: waxaan sababayn karnaa oon fahmi karnaa wax macno innaga inoo samayanaya. Laakiin waxaan aynu kasoo qaadno inuu sax yahay waxa uu noqon karaa qalad.

Maskaxda aadanuhu waxay jeceshahay waxa caqligalka ah, nidaamka iyo sababaynta. Waxay jeceshahay inay la tacaasho waxa ay fahmayso. Sidaas daraaddeed, waxaan badanaa u jandheernaa inaan maankeenna wax gelino innagoo u malaynayna oo odhanayna, “tani waa inay sidan noqoto waayo sidan ayay ku habboontahay.” Wuxaan heli karnaa wax maankeennu uu jecelyay oo ku qanacsanyahay balse gebi ahaanba qaldan.

Rasuul Bawlos wuxuu Rooma 9:1 ku leeyahay, “Runtaan ku sheegayaa Masiixa, oo been sheegi maayo, qalbigayguna marag buu iigu furayaa Ruuxa Qoduuskaa.” Bawlos wuxuu ogaa inuu waxa saxda ah qabanayo, taasina maaha isagoo sababayn ku ogAADAY, balse waxay ahayd qalbigiisa oo u marag furaya.

Sidaan soo aragnay, maanku wuxuu u gargaaraa ruuxda. Maanka iyo ruuxdu way wada shaqeeyaan, laakiinse ruuxda ayaa hadiyo jeer ah xubinta wanaagsan ee u baahan in laga sarraysiyo maanka.

Haddaan ruuxdeenna ka organahay in wax qaldanyhiin, waa inaynaan ogolaanin in sababaynu ay inagu qanciso inaan waxaas qabano. Sidoo kalena haddaan ognahay in wax saksanyahay, waa inaanay sababayntu innag hor istaagin qabashada waxaas saxda ah.

Ilaah waxyaalo badan ayuu ina fahansiiyaa, laakiin addeecista doonista Eebbe uma baahna inaan waxwalba fahanno. Wuxuu jira waqtiyo Ilaah ina hor dhigo su'aal weyn si uu u fidiyo iimaankeenna. Way ku adagtahay aadanaha inuu iska daayo sababaynta oo Ilaah si fudud u rumaysto, laakiin marka middani dhammaystiranto, maanku wuxuu galayaa nasasho.

Sababayntu waxa uu ka midyahay waxyaalaha mashuuliya maanka ee hor qofka ka hor istaaga garashada iyo muujinta aqoonta. Wuxuu markaa jira farqi weyn oo u dhexeeya aqoonta madaxa ku jirta iyo aqoonta muujinta.

Adiga ma ogi, laakiin anigu waxaan rabaa in Ilaah wax iigu muujiyo si ruuxdaydu ku dareemi karto in waxa maankayga loo muujiyay uu yahay sax. Ma rabo sababayn, iyo inaan maankayga ku mashquuliyo fahanka waxyaalo gaara ilaa aan ka wareeraryo ugu danbaynta. Wuxuu rabaa inaan helo nabadda qalbiga iyo maanka ee ka timaadda isku hallaynta Eebbe een ka imanaynin garashadayda iyo fahankayga biniaadanka ah.

Wuxuu u baahanahay inaan u korno meesha aan ku raallida nahay inaan ogaanno Kan waxwalba ogsoon, xitaa haddii aynaan innagu waxba ogayn.

HA OGAAN WAXAAN KA AHAYN MASIIX

Walaalayaalow, anna markaan idin imid, lama iman hadal wanaaggiis ama xigmad, anoo idinku wacdiyaya maraggii laga furay Ilaah. waayo, waxaan goostay inaanan waxba dhexdiinna ka ogaan Ciise Masiix oo ah kan iskutallaabta lagu qodbay maahee.

— I Korintos 2:1-2

Tani waa siduu Bawlos u arkayay aqoonta iyo sababaynta, anna waan fahmay oo waan qadarinaya. Waqtii dheer ayay qaadatay, laakiin ugu danbayntii waxaan garawsaday in marar badan ay farxaddaydu ku jirto inta aan waxyar uun ogahay. Mararka qaar waxaan helnaa aqoon badan waxaanay innaga dhigtaa kuwo murugaysan.

Anigu hadiyo goor waxaan ahaa qof su'aal badan oo macrigo jecel. Si aan u qanco waxaan raadin jiray inaan waxkasta fahmo. Ilaah wuxuu markaa ii muujiyay in sababayntayda joogtada ahi ay tahay waxa igu keenay wareerka oo tahay midda iga hortaagan waxa uu ila rabay. Wuxuu Ilaah igu yidhi, “Joyce-yey, haddaad rajaynaso garasho waa inaad dhinac iska dhigto sababaynta caadiga ah.”

Imika waxaan garawsaday inaan dareemayay kalsooni dheeraada haddaan wax fahmo. Waaan rabay in wax walba aan ogado oo fahmo, haddii aan fahmi waayana waxaan dareemayay kalsooni darro iyo cabsi. Laakiin hal wax ayaa iga maqnaa. Maankaygu nabad muu haysan waxaana jidh ahaan I dhaawacay sababaynta.

Firfircoonda maanka ee sidan ah ee joogtada ahi waxay xitaa jidhkaaga ku keenaysaa daal badan.

Ilaah wuxuu iga dalbaday inaan iska daayo sababaynta, sidoo kalena dadka ku hawlan ee ay balwadda ka noqotay waxaan kula talin lahaa inay sidaas yeelaan. Waxaynu balwad u yeelan karnaa sababaynta sida uu qofkuba balwad ugu yeelan karo daroogada ama khamriga. Anigu waxaan balwad u lahaa sababaynta oo markii aan iska daayayna waxa aan isku arkay calaamadaha iska daynta balwadda. Waaan dareemayay cabsi iyo lumitaan laakiin maan ogayn waxa soconayay.

Waxaan wakhti badan ku lumin jiray sabab raadin, markaan iska daayayna waxaan dareemay in maankaygu nabad helay. Ugu horrayntii may wanaagsanayn laakiin hadda waan jeclaaday. Markii hore maankayga wax kasta waan ku cuslayn jiray laakiin hadda uma dulqaadan karo xanuunka iyo shaqada culus ee sababaynta. Waayo sababayntu maaha xaaladda caadiga ah ee Ilaah la rabo maankeenna.

Ku baraarugsanow in maanku aanu caadi ahayn marka ay sababayni ka buuxdo, ugu yaraan uma aha Masiixiga raba inuu guul ka gaadho dagaalka ka socda maanka isago doonaya inuu helo nolol guul ku dhisan.

CUTUBKA 11

MAAN SHAKISAN OON RUMAYSAD LAHAYN

Rumaysadyare yahow, maxaad u shakiday? — Matayos 14:31

Wuuna ka yaabay rumaysad la'aantooda aawadeed. — Markos 6:6

Hadiyo jeer shakiga iyo rumaysad darrada waynu isku lifaaqnaa inago kasoo qaadna inay isku mid yihii. Inkasto haddaba labadan wax la isla xidhiidhin karo, haddana waxa weeyi labo wax oo aad u kala duwan.

Qaamuuska Vine ee kitaabka Axdigaa Hore iyo Axdigaa Cusub wuxuu ereyga shaki ficiilkiisa ku qeexaya, “labo jid oo la is dhextaago....taasoo ka dhigan inaan la hubin jidkii la qaadan lahaa; ... sidoo kale waxa uu tilmaamayaa rumaystayaasha iimaankoodu dacifka yahay.... Iyadoo la walaaco, maanka oo labolabeeya, iyo rajo iyo cabsi oon la kala hubin.”

Sidoo kale isla qaamuskani wuxuu fasirayaa mid kamida labada erey ee rumaysad darrada dhiggiisa Giriigga ah. waxa uu ku tilmaamayaa “in lala xidhiidhiyo addeecis darrada”.

Markaynu haddaba eegno labadan wax ee xoogga badan ee cadawgu isticmaalo, waxaynu arkynaa in shakigu uu qofka ku kallifio inuu labo fikradood dhexdood istaago, halka rumaysad darraduna ay ka keento addeecis la'aan.

Waxaan filayaa inay ficitahay in la garto waxa uu shaydaanku isku dayayo inuu innagu weeraro. Ma waxaynu la tacaalaynaa shaki mise rumaysad darro.

SHAKI

War ilaa goormaad laba ra'yi u dhexaynaysaan? – 1 Boqorradii 18:21

Waxaan maqlay qiso iftiimin doonta shakiga.

Waxa jiray nin xanuunsanaa oo ereyga Eebbe lagu dul akhrinayay si loogu dhiirri geliyo bogsintiisa. Intii middan lagu guda jiray waxa isaga soo weeraray fikirro shaki ah.

Markii uu waqtii adag soo maray waxa isaga ku dhacayay niyad jab, Ilahaan wuxuu indhihiisa u furay ruuxda dunida. Wuxuu arkay jinniyo la hadlaya oo been u sheegaya isaga, waxaanay u sheegayeen in aanu caafimaad

heli doonin isla markaasna ereygana Eebbe ee lagu akhrinayaan aanu waxba u tari doonin. Laakiin haddana wuxuu arkay markastoo uu ereyga akhriyo in afkiisa uu kasoo baxayo iftiin sida seefta oo kale ah, marka ay sidani dhacdana ay ruuxda sharka lihi dhuumanayso oo dib u joogsanayso.

Markii Ilaah isaga u muujiyay riyadan, ninkii wuxuu fahmay sababta ay muhiimka u tahay in la akhristo ereyga Eebbe. Wuxuu arkay inuu iimaan lahaa oo jinniyaduna midden aawadeed ay u weerareyeen.

Shakigu maaha wax Ilaah innaga inagu beerayo. Kitaabku wuxuu inoo sheegayaa in Ilaah uu qofkasta siyo “qayb rumaysad ah” (Rooma 12:3). Ilaah waxa uu qalbigeenna ku beeray rumaysad, laakiinse shaydaanku wuxuu isku dayaa inuu iimaankaas ku weeraro shaki.

Shakigu wuxuu u yimaaddaa qaab liddi ku ah ereyga Ilaah. tanina waa sababta ay muhiimka u tahay inaan barano ereyga Ilaah. Haddii aynu aqoon u leenahay ereyga waxa aan ogaan karnaa marka shaydaanku ina soo weerarayo. Ku kalsoonow in shaydaanku been inoo sheegayo isagoo raba inuu innaga xado wixii Ciise innagaga furtay dhismashadiisa iyo sarakiciddiisa.

SHAKIGA IYO RUMAYSAD-DARRADA

Ibraahim rajuu wax ku rumaystay iyadoo aan rajo jirin inuu aabbe u noqdo quruumo badan, sida waxyaalihii lagula hadlay leeyihiin, Farcankaagu sidaasuu noqon doonaa. 19 Isagoo aan rumaysadkii ku tabar yaraan wuxuu ka fikiray jidhkiisii sida meyd oo kale abaa (isagoo boqol jir ku dhow) iyo meydnimadii maxalkii Saarah. Ballankii Ilaah rumaysaddarro kagama uu shakiyin, laakiinse rumaysad buu ku xoogaystay, isagoo Ilaah ammaanaya oo aad u huba in wixii uu u ballan qaaday uu samayn karo.

— Rooma 4:18-21

Marka shakigu igu yimaaddo een raagsado ballanqaadyada Ilaah waxaan jecelahay inaan aayadahan akhristo oon Ilaah ku baryo.

Ilaah waxa uu Ibraahim siiyay ballanqaad ahay inuu isaga siin doona cid isaga dhaxasha oo ka ahaatay dhiiggiisa iyo laxamkiisa. Sanado badan ayaa haddaba kasoo wareegtay xilligii Ilaah ballanqaadka siiyay balse weli isaga iyo xaaskiisii Saarah may dhalin wax ilmo ah. Ibraahim se rumaysad ayuu sii lahaa isagoo ogaa in waxa Ilaah ballanqaaday ay hubaal u dhici doonaan. Hase ahaahtee, intii uu ku jiray sugitaanka iyo samarika waxa isaga weeraray shaydaanka oo isku dayaa inuu ku qanciyo rumaysad darro iyo in aanu addeecin Ilaah.

Addeecis darrada xaaladaha noocan oo kale ah waxa weeyi iyadoo laga niyad jabo oo laga qanco wixii Ilah ballanqaaday. Addeecis darradu waxa weeyi in gacmaha lagu saydho waxa Ilah innoogu baaqayo mana aha oo keliya Tobanka Amar oo la jebiyo.

Ibraahim wuu dhabar adaygay waxaanu sii waday inuu Ilah u mahad naqo oo ammaano. Kitaabka Quduuska ahina waxa uu isaga ku ammaanaya in middan aawadeed uu ku koray rumaysad.

Marka Ilah inoo sheegayo wax ama uu innaga rabo inaan wax qabano, rumaysashada muddaasi waxay la timaaddaa ereyga Eebbe. Ilah innagama dalbado inaan samayno wax aynaan qaban karin. Shaydaanku haddaba waxa uu ogyahay in qalbiga iimaanku ka buuxo uu weerarkisu khatar yahay sidaas aawadeedna wuxuu innagu weeraraa shaki. Markaa macneheedu maaha inaynaan iimaan lahayn, balse waxa weeyi shaydaanka oo isku dayaya niuu baabi'yo iimaankeenna.

Aan tusaale ku siiyo. Waxa tusaalahani uu ku saabsanyahay markii aan helay baaqa ah inaan adeego. Waxa ay ahayd maalin ka mida maalmaha caadiga ah, waxa keliya oo dheeraad ahaa in Ruuxa Quduuska ahi iga buuxsamay saddex toddobaad ka hor maalintaas.

Waxaan subaxdaas dhammaystay cahsarkii ugu horreeyay ee aan duubtay. Waxay ahayd farriin ah ‘Dhica Kale u Gudub.’ Waxa qalbigagaygu markaas yaqiinseday in hal aayad oo keliya waxa laga bari karo oo wacdintaasina noqon karto mid xiiso badan.

Anoo isu diyaarinaya inaan seexasho ayaa waa si kedis ah iigu soo dhacday doonis ah inaan baro ereyga Eebbe. Waxa ila hadlay Ilah oo igu yidhi, “waxaad tegi doontaa meelkasta adigoo bari doona ereyga Eebbe oo wadi doona adeeg wen.” Maan maqlin cod rasmi ah, laakiinse waxaan maqlay mid ii suurto geliyay inaan qaban karo Ilah ii muujinayo.

May jirin sabab dabiici ah oo jirtay inaan rumaysto in Ilah ila hadlay, amaba igu qancin kartay inaan qabto wixii aan hadda maqlay. Waxaa I haystay dhibaatooyin badan manaan u muuqan inaan noqon karo qof adeeg loo isticmaali karo, laakiin Ilah waxa uu doortaa waxyaalaha diciifka ah iyo waxa u muuqda doqonnimada inuu waajaho kuwa xikmadda leh (eeg I Korintos 1:27). Ilah wuxuu eegaa qalbiga dadka ee ma eego jidhka (eeg I Samuu'eel 16:7). Haddii qalbigu saksanyahay oo saafi yahay, Ilah wuxuu beddelli karaa jidhka.

Inkastoo aanu jirin wax dabiici ah oo igu qanciya inaan rumaysto, markii arrintani ii timid waxaan rumaysta inaan qaban karo waxa Ilah iga rabo

inaan qabto. Markaa Ilaah inoo baaqo, wuxuu ina siiyaa doonis iyo karto aan hawshaas ku qabano. Laakiinse sanadidhii aan ku qaataay tabobarka iyo sugitaanka, shaydaanku si joogto ah ayuu iigu weeraray rumaysad darro iyo shaki.

Ilaah waxa uu dadkiisa siiyaa riyoojin iyo aragti, waxaanay ku bilaabmaan sidii waxyar. Sida gabadha uu ilmuhi caloosheeda ugu beermo isagoo yar oo kale ayaa ballanqaadyada Ilaahna ay yaraan ugu beermaan. Marka uurku bilaabmo Shaydaanku wuxuu aad isugu dayaa inaan ilmaha iska soo tuurno. Sidoo kalena kuwo kamida waxyaalaha uu adeegsadaa waa shaki iyo rumaysad darro, labadubana waxay ka gees noqdaan maanka.

Iimaanku waa waxsoosaarka ruuxda, waana awood ruuxi ah. cadawgu markaas ma arabo in maankeenna iyo ruuxdeennu wax isku waafaqaan. Hadduu ogaado in Ilaah iimaan ina siiyay oon rumaysad kaga jawaab celino wuxuu inaga rabo, waxa aynu cadawga boqortooyadiisa ku keenaynaa dhaawac weyn.

KU DULSOCO BIYAH

Doonniduse durba wax badan ayay dhulka ka fogaatay oo hirarku waa dhibeen, waayo, dabaysha ayaa ka gees ahayd. Wakhtiga gaadhkii afraad oo habeenka ayuu u yimid isagoo badda ku dul socda. Oo xertisii goortay arkeen isagoo badda ku dul socda, way nexeen oo waxay yidhaahdeen, Waa muuqasho, oo baqdin bay la qayliyeen. Markiiba Ciise waa la hadlay oo ku yidhi, Kalsoonaada, waa aniga ee ha baqina. Markaasaa Butros u jawaabay oo ku yidhi, Sayidow, haddaad tahay adiga, igu amar inaan biyaha kuugu dul imaado. Wuxuu ku yidhi, Kaalay. Oo Butros markuu doonnida ka degay ayuu biyaha ku dul socday inuu Ciise u tago. laakiin goortuu dabayshii arkay ayuu baqay, oo markuu bilaabay inuu dego ayuu qayliyey oo ku yidhi. Sayidow, i badbaadi, Oo markiiba Ciise gacantiisuu u taagay oo qabtay oo ku yidhi, Rumaysadyare yahow, maxaad u shakiday? Oo markay doonnida fuuleen, dabayshu waa joogsatay.

— Matayos 14:24-32

Aayadda u danbaysa waxaan u calaamadiyay waan anigoo raba in aad fiiro u yeelato barnaamijka uu cadawgu halkan ku adeegsaday. Butros waxa uu usoo degay inuu fuliyo amarkii Ciise oo ahaa inuu sameeyo waxaanu weligii hore u falin. Xaqiqiaduna waxay ahayd in cid aan ka ahayn Ciise aanay hore u samaynin arrintan oo kale. Waxay arrintani u baahnayd rumaysad.

Butros haddaba qalad ayuu sameeyay; wuxuu waqtii badan ku lumiay ee gista duufaanka kadibna wuu cabsaday. Waxa isaga lasoo dersay shaki iyo rumaysad darro wuxuuna bilaabay inuu qarqoomo. Waxa uu u baaqay Ciise inuu isaga badbaadiyo, waanu badbaadiyay Ciise isaga. Laakiin u firso iyadoo duufaantii degtay isla markii Butros uu kusoo laabtay doonta.

Xasuuso sida ku xusan Rooma 4:18-21 halkaas oo Ibraahim aanu shakiyin markii uu arkay in xaaladdiisu aanay ahayn wax suurto gal ah. Ibraahim wuu ogaa xaaladda taagnayd, laakiin sida Butros oo kale uma muuqanin in arrintani caqabad ku noqonayso iimaankiisa. Isagu aad ugama fikirin sidoo kalena aad ugama hadlin xaaladdiisa. Waxa uu maankiisa ku mashquuliyay oo keliya in uu Ilah la sheekaysto. Innaguna sidoo kale waxa aan ahaan karnaa kuwo ku baraarugsan xaaladdooda, sidoo kalena muddaasi waxay noqonaysaa mid kobcisa oo dhista iimaankeenna.

Tani waa mudda Ibraahim ku sababtay inuu ku mashquulo ammaanta iyo u mahadnaqista Eebbe. Xitaa xaalad adigi markay jirto waxaynu markaa awoodi karnaa inaan Ilah ku ammaano. Sida ku xusan Efesos 6:14 waxa ay ina baraysaa inaan ku tagnaano runta inagu hareeraysan marka aynu ku jirno dagaal ruuxi ah.

Marka duufaantu ku timaaddo noloshaada, cidhbahaaga isku taag oo waajah isla markaasna isku hallee in Ruuxa Quduuska ahi kugu hoggaamiyo arrintaas. Badanaa duufaantu way joogsataa marka aynu ka galno meesha aynu u haysano inuu ammaan yaallo.

Shaydaanku isagoo kuu hanjabaya waxa uu noloshaada ku kicinaya duufaano. Marka duufaantu haddaba kugu kacdo xasuusnow in maanku yahay goobta dagaalka. Go'aankaagu yaanu ku salaysnaan fikirradaada ama dareennadaada, laakiinse eeg ruuxdaada. Marka aad sidan samayso, waxaad arki doontaa isla aragtidii bilowgiiba taallay.

SHAKI LAMA OGOLA

laakiin haddii midkiin xigmad u baahan yahay, ha ka baryo Ilah, kan kulli si deeqsinimo ah u siiya isagoo aan canaan, oo waa la siin doonaaye. laakiin rumaysad ha ku baryo, isagoo aan shakiyayn, waayo, kii shakiyaa wuxuu la mid yahay hirka badda oo dabayshu kaxayso oo rogrogto. Ninkaasu yuusan u malayn inuu Rabbiga wax ka heli doono.

– Yacquub 1:5-7

Waxaan maqlay wadaad ka sheekaynaya wareerkii soo foodsaaray ee ahaa wixii uu qaban lahaa markii uu ka qalin jebiyay waxbarashada Kitaabka Quduuska ah. Ilaal waxa uu qalbigiisa si xooggan u geliyay inuu ku laabto St. Louis, Missouri, oo uu halkaas ka bilaabo kaniisad, waxaanay ahayd midda uu rabay inuu sameeyo. Si kastaba ha ahaatee, markii uu tegi lahaa waxa jeebkiisa ku jiray konton dollar lacag dhan, sidoo kalena waxa uu lahaa xaas iyo ilmo yar iyo midkale oo uurka lagu sido. Sida muuqata markaa xaaladdiisu may ahayn mid fiican.

Intii uu ku guda jiray go'aanka uu qaadan lahaa, waxa loo soo bandhigay labo qorshe oo wanaagsan oo ahaa inuu ku biiro oo ka shaqeeyo adeegyo si fiican u dhisan. Waxa uu qaadan lahaa mushahaaro fiican. Sidoo kalena jaanisyada meeshaas yaallay waxay ahaayeen kuwo fiican. Waxa markaas isaga soo waajahay wareer xooggan.

Mar waxa uu ogaa waxa laga rabo inuu sameeyo, markalena waxa ku dhacayay shaki iyo inuu labo wax kala doorto. Maadaama oo haddaba xaaladdiisu aanay u saamaxaynin inuu tago St. Louis, waxa isaga jarribaad ku noqotay aqbalitaanka waxyaalahan loo soo bandhigay, laakiinse haddana waxa ku adkaatay go'aan qaadashadii. Ugu danbayntii waxa uu talo weydiiyay mid ka mida wadaaddadii shaqada usoo bandhigay, waxaanu ninkii siiyay talo xikamadaysan. Waxa uu ku yidhi, "tag meel oo eeg qalbigaaga waxa ku jira oo waxaas qalbigaaga ku jira ku dhaqaaq."

Markii uu raacay talada wadaadkii, waxa uu ogaaday in qalbigiisu uu la jiro kaniisadda ku taalla St. Louis. Haddana muu garanaynin waxa gacantiisa ku jira siduu wax ugu samayn lahaa, laakiin wuu ku dhaqaaqay oo natijjadiina waxay noqotay cajiib.

Maanta wadaadkaasi oo ah Rick Shelton, waxa weeyi asaasaha iyo wadaadka ugu sarreeya Life Christian Center oo ku taalla St. Louis, Missouri. Waxa adeeggan ku barakoobay kumanaan intii ay jirtay. Aniguna muddo shan sano ah ayaan halkaas ku lug lahaa, oo adeeggaygunu wuxuu dhashay waqtigaas. Bal ka fikir haddaba intee in leeg ayuu shaydaanku ku xadi lahaa shaki iyo rumaysad darro haddii wadaad Shelton uu dhegeysan lahaa maankiisu waxa uu u sheegayo oonu raaceen waxa qalbigiisu u sheegayo.

SHAKIGU WAA IKHTIYAAR

Aroortii goortuu magaaladii ku soo noqonayay, wuu gaajaysnaa. Oo wuxuu arkay geed berde ah oo jidka ku ag yaal, kolkaasuu u yimid, waxbana kama uu helin, caleemo keliya maahee. Oo wuxuu ku yidhi, Hadda dabadeed weligaa midho yaynan kaa bixin, oo kolkiiba geedkii berdaha ahaa waa engegay. Xertii goortay arkeen way yaabeen oo waxay ku yidhaahdeen. Geedkii berdaha ahaa sidee buu kolkiiba u engegay? Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Runtii waxaan idinku leeyahay. Haddaad rumaysan tiihin oo aydناan shakiyin, wixii geedkii berdaha ahaa ku dhacay oo keliya ma aad samayn doontaan, laakiin weliba haddaad buurtan ku tidhaahdaan, Ruq, baddana isku tuur. way noqonaysaa. Oo wax kasta oo aad tukasho ku baridaan idinkoo rumaysan waad heli doontaan. — Matayos 21:18-22

Markii xertiisu ay ka yaabeen ee ay waydiiyeen sida uu u awooday inuu geedka berdaha ah ku baabi’iyo hadal, waxa uu iyaga ugu jawaabay, “Kii i rumaystaa, shuqullada aan sameeyo, Isna wuu samayn doonaa, oo shuquollo kuwan ka waaweynna wuu samayn doonaa” (Yooxanaa 14:12).

Waxaan hore usoo aragnay in iimaanku uu yahay hadiyad Eebbe bixiyo, markaa waxaynu ognahay inaan rumaysad leenahay (Rooma 12:3). Laakiin shakigu waa ikhtiyaar. Waxa weeyi tabta uu shaydaanku ku weeraro maankeenna.

Maadaama ood haddaba masuul ka tahay fikirradaada, waxa loo baahanyahay inaad barato marka uu shakigu ku yimaaddo inaad diiddo oon rumaysad ku socoto. Adiga ayaa iska leh ikhtiyaarka ama doorashada!

RUMAYSAD LA’AANTU WAA ADDEECIS DARRO

Goortay dadkii badnaa u yimaadeen, ayaa nin u yimid isaga, oo intuu u jilba joogsaday ayuu ku yidhi. Sayidow, wiilkayga u naxariiso, waayo, suuxdin buu qabaa oo aad buu u xanuuun sadaa, oo marar badan wuxuu ku dhacaa dabka, marar badanna biyo, oo waxaan u keenay xertaada, wayna bogsuin kari waayeen. Ciise wuxuu u jawaabay oo ku yidhi, Qarni yahow rumaysadka daranu oo madaxa adagu, ilaa goormaan idinla jiri doonaa, oo ilaa goormaan idiin dulqaadan doonaa? Halkan iigu keena isaga. Markaasaa Ciise canaantay, oo jinnigii waa ka baxay, saacaddaasna wiilkii waa bogsaday. Markaas xertii ayaa keli ahaan Ciise ugu timid oo ku tidhi, Annagu maxaannu u saari kari waynay? Wuxuu ku yidhi,

Waa rumaysadyaraantiinna aawadeed. Runtii waxaan idinku leeyahay, Haddaad leedihiiin rumaysad iniin khardal le'eg, waxaad buurtan ku odhan doontaan, Halkan ka dhaqaaq oo halkaas tag, wayna dhaqaaqi doontaa, oo waxba ma kari waayi doontaan. — Matayos 17:14-20

Xasuuso in rumaysad la'aantu ay keento addeecis darro.

Waxa laga yaabaa in Ciise uu xertiisa baray waxyaalo gaar ah marka ay xaaladdani timaaddo, rumaysad darradoodiina waxay iyaga ku keentay addeecis darro, oo waxay noqdeen kuwo aan horumar samaynin.

Xaalad kastaba, muhiimaddu waxay tahay in rumaysad darradu ay inaga hor istaagayso waxyaalaha Ilaah inoo doortay inaan qabano. Sidoo kalena waxay innaga ilaalinaysaa inaan dareenno nabad oon nafteenu farxad ku hesho isaga (eeg Matayos 11:28,29).

MAALIN NASASHO

Haddaba aynu u dadaalno inaynu nasashadaas galno inaan ninna caasinimadaas oo kale ku dhicin. — Cibraaniyada 4:11

Haddaad akhrido cutubka afraad ee Cibraaniyada, waxaad arkaysaa isagoo ka hadlaya Maalinta nasashada ee u diyaarka ah dadka Ilaah. Axdiga Hore maalinta nasashadu waxay ahayd Sabtida. Axdiga Cusub dhexdiisana waxa loogaga hadlay Maalinta nasashadu inay tahay meel ruuxi ah oo rumaystuhu ku degi karo. Waxa rumayste kasta u dan ah inuu diido walawalka iyo walaaca. Haddaynu muminiin nahayna waxa aan geli karnaa oo ku sugnaan karnaa nashada Eebbe.

Si dhow haddii loogu fiirsado Cibraaniyada 4:11, waxay ina tusanysaa inaynaan nashada ku gali karin waxaan ka ahayn rumaysad. Rumaysad darradu waxay inaga dhigaysaa kuwo cidlada wareega, laakiin Ciise waxa uu ku deeqay meel si rasmi ah loogu nastro, oo meeshaasna waxa lagu degi karaa oo keliya in rumaysad lagu noolaado.

KU NOOLAANSHAHADUMAYSAADKA

Waayo. dhexdiisa waxaa laga muujiyaa xaqnimada Ilaah oo rumaysad ka timaada rumaysadna u socota. sida qoran. Kii xaq abu rumaysad buu ku noolan doonaa.

— Rooma 1:17

Waxaan xasuustaa dhacdo middan fahankeeda gacan ka geysan karta. Goor fiida ayaan waxaan dhex wareegayay gurigayga anoo ku hawlan shaqada guriga, waanan murugaysnaa. Maan faraxsanayn oo qalbigayguna muu haysan nabad. Waxaan Ilaah waydiinayay in badan waxa ay tahay dhibaatada I haysata, waxaana iga daacad ahayd inaan ogado dhibka I haysta. Waxaan isku dayay inaan raaco waxyaalaha aan ku baranayay raacista Ciise, laakiinse waxa jiray wax iga maqan oo aan tabayay.

Wakhtigaas waxa igu soo dhacay tilifoona, intaan telifoona ku hadlayayna waxaan eegayay kartoon yar oo ay ku jireen kaadhadh ay ku qoranyihiin aayado oo qof ii soo diray. Midkoodna maan eegaynin kaadhadhkaas laakiin waan rogrogayay uun intaan ku hadlayay talefoonka. Markii aan dhammeeyay telifoona, waxaan go'aansaday inaan ku nasiibsado kaadhadhkaas midkood inaan la baxo bal inaan ka helo dhiirrigelin.

Waxa aan la soo baxay mid ay ku qoran tahay Rooma 15:3 “Ilaaha rajadu ha idinka buuxiyo farxad iyo nabad oo dhan, idinkoo rumaysan, si rajadiinuu ugu badato xoogga Ruuxa Qoduuskaa.”

Waan arkay! Dhibkayga oo dhammi waxa uu ahaa shaki iyo rumaysad darro. Anigaa isku keenayay farxad la'aanta maadaama oon rumaysanayay beenta shaydaanka. Waxaan ahaa qof dhinaca xun wax ka eega. Maan haysanin nabad iyo farxad waayo rumaysi maan lahayn. Waxa aan marnaba suurto gal ahayn in rumaysad darro lagu helo farxad iyo nabad. Haddaba, qaado go'aan ah inaad rumaysato Ilaah oonad rumaysanin shaydaanka.

Baro inaad ku socoto rumaysad joogto ah. Sida ku xusan Rooma 1:17, sidan ayaa lagu muujiyaa xaqnimada Eebbe. Ilaah wuxuu ii muujiyay in halkii aan rumaysad kaga socon lahaa, aan beddelkeeda u socday xagga shakiga. Waxaan ahaa qof iska hor iyo daba noqda oo marna rumaysad yeesha haddana shaki ku yimaaddo. Tani waxay ahayd midda igu keenaysay dhibaatada iyo murugada aan ku jiray.

Sida ku xusan Yacquub 1:7,8, qofka laba qalbiyeeyaa ma degana hadiyo jeer weligiisna Ilaah kama helo waxa uu ka rabo. Haddaba maankaaga geli inaanad noqonin laba qalbiile. Ha ku noolaan shaki.

Ilaah waxa uu kuu qorsheeyay nolol weyn. Haddaba ha ogolaan in middaas shaydaanku kaaga xado been. Taas beddelkeeda, “Waxaanu baabbi’innaa murannada, iyo wax kasta oo sarreeya oo aqoonta Ilaah iska sarraysiyya, oo fikir kasta maxbuus baannu ka dhignaa, si uu Masiix u addeeco” (2 Korintos 10:5).

CUTUBKA 12

MAAN WALWALSAN OO WALAACSAN

Cadhadha ka joogso, oo dhirifka ka tag, Hana isku dhibin inaad shar samaysid.
— Sabuurka 37:8

Walwalka iyo walaaca labaduba waxay weeraraan maanka ujeeddaduna waa inay innaga dhix galaaan u adeegista Rabbiga. Sidoo kale cadawgu waxyaalahan wuxuu u adeegsadaa inuu iimaankeenna ku nusqaamiyo, markaa innagama caawin karaan inaan guul gaarno.

Dadka qaarkood ayaa haddaba dhibaataadas walwalka leh iyadoo mararka qaarkood la odhan karo waxa balwad ka noqday walwalka iyo walaaca. Haddii iyagu iskood aanay u haysanin waxay ka walwalaan, waxa ay ka walwalaan qofkale xaaladdiisa. Anigu sidan oo kale ayaan ahaan jiray waxaanan khibrad u leeyahay inaan xaaladdan ka hadlo.

Maadaama oon si joogto ah wax uga walaacayay, weligay kumaan negaanin nabadda aan ku helay Ciise dhimashadiisa. Waxa aan marnaba suurto gal ahayn in aad walaacco ood haddana nabad ku noolaato.

Nabaddu maaha wax qofka la gelin karo, balse waxa weeyi miraha Ruuxa (eeg Galaatiya 5:22), miruhuna waa natiijada ka dhalata ku jirista Ciise (eeg Yooxanaa 15:4). Ku jiristu waxay la xidhiidhaa gelista ‘nasashada Eebbe’ ee lagaga hadlay cutubka afraad ee Cibraaniyada iyo meelo kale oo ka mid ah Kitaabka Quduuska ah. Ciise wuxuu bixiyay nabaddiisa (eeg Yooxanaa 14:27), laakiinse wuxuu sheegay inaynaan cabsoonin, oo aynaan dareemin kalsooni darro. Si kale haddaan u nidhaahno, nabaddu way inagu jirtaa, laakiin waa in maankeenna fikrikiisu uu nabad haysto. Waxaynu dooran karnaa inaan nabad lahaanno haddaynu ku fikirno waxyaalo nabad inoo keenaya halkii aynu kaga fikiri lahayn waxyaalo albaabka u furaya walwal iyo walaac.

Waxa jira dhawr erey oo Kitaabka Quduuska ah dhexdiisa tarjumaahadaha kala duwan loogu adeegsaday ereyga walwal. Tarjumaadda King James Version ee Kitaabku muu adeegsanin ereyga walwal, balse waxa uu adeegsaday ereya ‘dhirif’(Sabuurka 37:8). Ereyada kale ee loo adeegsaday

in laga digo walwalka waxa ka mida ah ‘ha walwalina’ (Matayos 6:25), ‘Waxba ha ka welwelina’ (Filiboy 4:6), ‘Welwelkiinna oo dhan isaga saara’ (1 Butros 5:7). Wuxuu haddaba adeegsan doonaa ereyga welwel oo ah kan aynu wada fahmi karno.

QEEXITAANKA WELWALKA

Qaamuuska Webster wuxuu ereyga welwal ku qeexaya: “1) in la dareemo dhibaato iyo walaac.. 2) xaalad deganaansho la’aan ah.” sidoo kale waxaan arkay iyadoo lagu qeexayo qofka oo dareema fikir aan wanaagsanayn.

Markaan arkay qaybta ah qofka oo dareema fikir aan wanaagsanayn, waan garawsaday middaas. Waxaan filayaa markaas in rumaystayaashu ay ka xikmad badan yihiin oon looga fadhiiyin inay dareemaan fikir aan wanaagsanayn. Wuxuu hubaal ah in welwalku aanu wax wanaagsa keenin, isla markaasna uu yahay waxaan loo baahnayn.

Qeexitaan kale oo uu samaynayo qaamuuska The Random House Unabridged Dictionary, wuxuu isna welwalka ku macnaynayaa ‘qofka oo la ciijiyo’.

Shaydaanku wuxuu haddaba adeegsadaa welwalka si uu inoogu sameeyo waxyaalaha qeexitaannada kore aan kusoo aragnay. Marka uu welwalku inalasoo derso waxaan dareennaa waxyaalahan sidoo oo qof cunaha ina qabtay oo ina ciijinayo.

Welwalku waa weerar ka yimaadda xagga shaydaanka isagoo weeraraya maanka. Wuxuu jira waxyaalo khaas ah oo muminku uu maankiisa ku hayo inuu fuliyo, cadawguna wuxuu doonaa in waxyaalahaas aan marnaba la samaynin. Haddaba wuxuu shaydaanku maanka ka buuxiyaa fikirro qaldan isagoo maanka mashquulinaya si aanu maanku u qabanin waxyaalihii loogu talo galay inuu qabto.

Waxyaalaha saxda ah ee maanka lagu sameeyo waxaan kaga hadli doonaa cutub danbe oo iman doona, laakiin hadda aynu diraasayno welwalka ilaa inta ay inooga caddaanayso faa’ido darradiisu.

Matayos 6:25-34 waxa weeyi aayado fican oo aynu akhrin karno marka uu welwaklu inasoo weeraro. Aynu eegno aayadahan si aynu u aragno waxa uu Ilah inooga sheegayo mawduucan muhiimka ah.

NAFTU MIYAANAY KA ROONAYN WAXWALBA?

Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, Ha ugu welwelina naftiinna waxaad cuni doontaan, iyo waxaad cabbi doontaan, jidhkiinnana ha ugu welwelina waxaad u huwan doontaan. Naftu miyaanay ka roonayn cuntada, jidhkuna miyaanu ka roonayn dharka? — Matayos 6:25

Nafta waxa loogu talo galay inay noqoto mid tayo leh oo farxad hesha. Sida ku xusan Yooxanaa 10:10, Ciise wuxuu yidhi, “Tuuggu wax kale uma yimaado inuu wax xado oo dilo oo halleeyo mooyaane, aniguse waxaan u imid inay nolosha haystaan oo ay badnaan u haystaan.” Shaydaanku wuxuu haddaba isku dayaa inuu noloshaas innaga xado isagoo inagu beeraya welwal.

Matayos 6:25 waxa la inagu baray inaynaan waxba ka welwalin. Tayada nolosha Ilaalh innoogu deeqay ayaa ah mid ku filan inay waxwalba inoogu deeqdo, laakiin haddaynu welwalno waynu waayeynaa waxyaalahaas iyo nolosha la inoogu talo galayba.

IDINKU MIYADYAAN KA ROONAYN SHIMBIR?

Shimbirraha cirka eega, waayo, waxba ma beeraan, waxna ma gurtaan, maqsinnona waxba kuma urursadaan, oo Aabbiiinna jannada ku jira ayaa cunto siiya. Idinku miyaydناan ka roonayn? — Matayos 6:26

Sayidkku wuxuu inoo sheegay in dhammaanteen ay inoo ficutahay inaan daawano shimbiraha.

Ugu yaraan aynu hal mar eegno oo aragno una fiirsano sida iyaga loo quudiyo. Iyagu ma oga meesha cuntadooda xigta ay ka heli doonaan, sidaas oo ay tahayna, weligay maan arag shimbir geed fadhida oo welwalaysa. Sayidku waxa uu haddaba halkan innagu barayo ayaa ah, ‘miyaydaan idunku ka qiimo badnayn shimbir’.

Xitaa haddaad ku jirto xaaladda ugu adag, waxa hubaala inaad rumaysan karto inaad ka qiimo badantahay shimbir. Wuxaad markaa eegta sida Aabbaha samada ku jiraa uu iyaga u daryeelo.

WELWALKA MAXAAD KA KORODHSANAYSAA?

Midkiinnee intuu welwelo dhererkiisa dhudhun ku dari kara? — Matayos 6:27

Dulucda loo jeeda waxa weeyi in welwalku uu yahay waxaan faa'ido keenayn. Ma jirto wax guul ah oo uu keenayo welwalku. Haddii xaqiiqadu sidan tahay, maxaa loo welwalaa ee loo walaacayaa?

MAXAA LOO WALAACI?

Maxaad dharka ugu welweshaan? Fiiriya ubaxyada duurka siday u baxaan, ma ay shaqeeyaan, ma ayna miiqdaan. Weliba waxaan idinku leeyahay, Xataa Sulaymaan wakhtigii ammaantiisa oo dhan dhar uma uu gashan jirin sida kuwan midkood. laakiin haddii Ilaaah sidaa u huwiyo cawska maanta duurka ku yaal oo berrito moofada lagu ridayo, sidee ka badan ayuu idiin huwinayaa, rumaysad-yarayaalow?

— Matayos 6:28-30

Isaga oo adeegsanaya tusaalahaa makhluuqaadkiiga, Rabbigu waxa uu tilmaamayaa in rumaystuhu isaga oon waxba qaban uu rumaysan karo in la dareeyalayo oo waxkasta la siinayo.

SIDAAS DARAADDEED, HA WELWALINA

Sidaa darteed ha ku welwelina, idinkoo leh, Maxaannu cunaynaa? ama, Maxaannu cabbaynaa? ama, Maxaannu huwanaynaa? — Matayos 6:31

Waxaan jecelahay inaan macnaha sii ballaadhiyo oon su'aasha aayaddan ku daro, ‘maxaynu samayn doonaa?’

Waxaan u malaynayaa in shaydaanka iyo jinniyadiisu aanay waxkale samaynaynin oo ay ku celcelinayaan inay ereyadan maqashiiyaan rumaystaha maalin walba. Rumaystuhuna wuxuu waqtigiisa qaaliga ah ku lumiyyaa inuu jawaabo u raadiyo su'aashan. Wuxuu shaydaanku si joogto ah dagaal xagga maanka ah ugu qaadaa rumaystaha isagoo rajaynaya inuu Masiixiga ku abuuro walaac iyo welwal. Jawaabta aynu haddaba su'aashan ah maxaad qaban doontaa aynu ka bixinaynaa waxa weeyi, ‘garan maayo waxa aan qaban doono, laakiin Ilaaahbaa og intaas ayaana igu filan. Isaga ayaa Ilaaah isiiin doono jihayn wakhtiga ugu habboon.’

Dhaammaadka aayadda 31 aad Sayidku wuxuu inoogu sheegayaan inaynaan welwalin ama walaacin. Wuxuu xasuuusataa “afku wuxuu ku hadlaa waxa qalbiga ku badan” (Matayos 12:34). Cadawugu wuxuu ogyahay haddii ay jiraan waxyaalo qaldan oo maankeenna ku jiraa inay sidoo kale kasoo bixi doonaan afkeenna. Haddaba, hadalka aynu ku hadlaynaa waa muhiim waayo waxa uu daliil u yahay iimaankeenna ama iimaan la'aanteenna.

ILAAH RAADI OO HADHIYADO HA RAADIN

Waayo, quruuumuhu waxaas oo dhan ayay doondoonaan. Aabbibiinna jannada ku jiraa waa og yahay inaad waxaas oo dhan u baahan tihin. laakiin horta doondoona boqortooyadii Ilaah iyo xaqnimadiisa, oo waxaas oo dhan waa laydinku dari doonaa.

— Matayos 6:32-33

Waxa halkan ka muuqata in carruurta Ilaah aanay la mid noqonin dadyowga kale. Dunidu waxay raadisaa oo daba carartaa waxyaalo kale, laakiin innagu waa inaan raadino Ilaah. Ilaah waxa uu ballanqaaday haddii aynu sidaas yeelno, inuu inoogu darayo waxyaalahale kale een u baahanahay. Waa inaynu haddaba barano raadinto Ilaah wejigiisa oo aynaan raadinin gacantiisa ama waxa uu bixiyo.

Ilaah waxa uu ku farxaa inuu dadkiisa siiyo waxyaalo wanaagsan haddii aynaan waxyaalahaa ka daba roorayn. Raadi waa erey xooggan oo tusinaya ujeeddo iyo doonis in lagu raadiyo. Waa la oggolyahay inaan wax raadino, laakiinse waa inaan Ilaah raadino ugu horraynta, waayo Ilaah la'aantiis wax qiimo lihi ma jiraan.

Ilaah inta aynaan weydiin ka hor ayuu ogyahay waxa aan u baahanahay. Haddii waxaynu donayno aynu isaga ka codsano (eeg Filiboy 4:6), wuu ina siin doonaa waxaas xilliga ku habboon. Welwalku haddaba inama caawinayo balse wuxuu innaga hor istaagaa inaan horumar samayno.

MAALINTA AAD JOOGTO UUN KA FIKIR

Sidaa darteed berrito ha ka welwelina, waayo, berrito iyadaa isu welwelaysa. Maalinta sharkeedu waa ku filan yahay. — Matayos 6:34

Waxaan jecelahay inaan welwalka ku tilmaamo isagoo ah walaac laga qabo fahmitaanka beri. Aynu haddaba barano inaan adeegsano waqtiga Ilaah ina siiyay iyo waxa uu inala rabo. Noloshu waa inay ka bilaabanto halkan hadda la joogo.

Waxa arrin laga murugoodo ah in dad yari uun ay yaqaaanaan in maalinwalba si dhammaystiran loo noolaado. Laakiin adiguna waxa aad ka mid noqon kartaa dadkaas. Ciise waxa uu sheegay in shaydaanku u yimaaddo iuu noloshaada xado (eeg Yooxanaa 10:10). Haddaba ha u ogolaan inuu middaas haddeer kadib kugu sameeyo. Maalintaada ha ku dhamaysan inaad ka walaacdoo wixii dhici lahaa beri. Wuxaa haysataa waxa kugu filan maanta inuu qabsoomo oo kaaga baahan feejignaan buuxda. Wuxaa haysataa nimcada Ilaah oo kaa caawinaysa inaad hesho waxkasta ood maanta u baahantahay, laakiin beriyi iman mayso ilaa ka berri. Haddaba ha dayicin maanta.

HA DHIFRIN OO HA WALAACIN

Waxba ha ka welwelina, laakiinse wax kastaba baryadiinna Ilaah ku ogeysiya tukasho iyo duco mahadnaqid la jirto. — Filiboy 4:6

Ayaddani sidoo kale waa kuwa loo baahanyahay in laga fikiro marka welwalku ina soo weeraro. Wuxaa aad kugula talinaya in hadiyo jeer ereyga Eebbe uu kasoo baxo afkaaga. Waxa weeyi seefta labada af leh ee lagula dagaallami karo cadawga (eeg Cibraaniyada 4:12; Efesos 6:17). Seeftu hadday galkeeda ku jirto waxtar malaha marka dagaalka lagu jiro.

Ilaah haddaba wuxuu ina siiyay ereygiisa waxaana weeyi inaan adeegsano oo ku waajahno cadawgu marka uu ina soo weeraro. Waa inaan ku weerarcelino hubka uu Ciise ina siiyay ee ah ereyga Eebbe.

BAABI'I MURANKA IYO MALAHA

Waxaannu baabbi'innaa murannada, iyo wax kasta oo sarreeya oo aqoonta Ilaah iska sarraysiiya, oo fikir kasta maxbuus baannu ka dhignaa, si uu Masiix u addeeco.

— 2 Korintos 10:5

Marka laguu soo bandhigo fikiro ah inaanad waafaqin ereyga Eebbe, sida ugu wanaagsan eed sharka ku hor istaagi kartaa waa inaad ku hadasho ereyga Eebbe.

Ereyga Ilaah ee kasoo baxaya afka rumaystuha ee iimaanku ku dheehanyahay, waxa weeyi hubka keliya ee wax ku oolka ah ee lagu waajiji karo welwalka iyo walaaca.

WELWALKIINNA ILAAH SAARA

Haddaba sidaas daraaddeed gacanta xoogga leh oo Ilaah iska hoosaysiiya, si uu wakhtigiisa idiin sarraysiyo. Welwelkiinna oo dhan isaga saara, maxaa yeelay, isagu dan buu idinka leeyahay. — 1 Butros 5:6,7

Marka cadawgu isku dayo inuu dhibaato inoo keeno, waxa aan faa'ido u haysanaa inaan welwalkaas Ilaah u dhaafno. Wuxuu aynu dhibaatooyinkeenna dusha ka saari karnaa oo u dhaafi karnaa Ilaah isaga ayaana wax ka qaban kara oo garanaya sida loola tacaalo.

Aayadahani waxay ina barayaan in is hoosaysiintu aanay ahayn welwal. Qofka welwalaa waxa weeyi mid u malaynaya in isaga uu iskii u xallin karo dhibaatooyinkiisa. Waayo welwalku waa isku dayga inaad xaalad jirta xal u raadiso. Ninka kibirkka badani isaga ayaa isku qanacsan, halka kan is hoosaysiyyaana uu kaga qanacsanyahay Ilaah. Ninka kibirsani sidoo kale wuu welwalaa, laakiin kan is hoosaysiyyaa wuu sugaa oo samir buu yeeshaa. Ilaah oo keliya ayaa ina bixin kara waxaanu inaga rabaa xaalad waloo inagu timaadda inaan isaga ku tiirsano oo isaga nasasho ku lahaano.

MICIINSASHADA EEBBE

Ilaahayagow, miyaadan iyaga xukumi doonayn? Waayo, annagu itaal uma hayno guutadan weyn oo nagu soo socota, oo weliba wax aannu samaynoma ma naqaan, laakiinse indhahayagu adigay kuu soo jeedaan. — 2 Taariikhdi 20:12

Waan jeclahay aayaddan. Dadkii ay khusaysay waxay garawsadeen saddex waxyaalood:

1. May lahayn awood ay ku waajahaan cadawgooda.
2. May garanin wixii la samayn lahaa.
3. Waxay u baahdeen inay Ilaah indhohooda u jeediyaan.

Aayadaha 15 iyo 17 ee isla qaybtaas, waxa aynu arkaynaa markii ay middan aqoonsadeen in iyaga Ilaah uu ku yidhi: “Dadkan faraha badan daraaddiis ha u cabsanina, hana u qalbi jabina, waayo, dagaalka ma lihidin, laakiinse Ilaah baa iska leh... Idinku uma baahnaan doontaan inaad dagaalkan gashaan, haddaba dadkii Yahuudah iyo dadkii Yeruusaalemow, joogsada, oo iska taagnadaa, oo eega badbaadada Rabbigu idin badbaadinayo.”

Innagu haddaba halkee ayaynu taaganahay? Waxa weeyi inaan caabudno oo ku jirno Ciise oon Ilaah miciin bidno. Waxa weeyi Ilaah oon sugno oo indheheenna u jeedino isaga inagoo sugayna inaan qabano wuxuu waxa uu naga rabo inaan samayno.

Miciinsashada Ilaah haddaba maaha mid aan lahayn wax ka hor yimaadda. Waxa fudud in nabad la lahaado marka aanay jirin wax laga cadhoodho. Waayo kuwa aan rumaysadka lahayniba sidoo kale nabad bay haystaan marka aan dhibaato jirin. Laakiin nabadda Ilaah lagu haysta waxa weeyi hadiyadda muminiinta ka dhigaysa inay nabad ku noolaadaan waqtiyada adag ee dhibaatadu jirto.

Tusaale aynu usoo qaadano qisada labo farshaxan oo la waydiiyay inay sawiraan nabadda siday u fahansanyihii. Midkood wuxuu sawiray haro degan oo ka danbaysa buuro. Kii kalana wuxuu sawiray biyo qulqulaya oo uu ku dul yaallo geed laamo jilicsan oo laamahaas midkood ay shimbiri ka dhisatay buul ay ku nasato.

Midkee haddaba labadan sawir sida dhabta ah u cabiraya nabad? Kan labaad ayaa nabadda cabira waayo nabadi ma jirto haddaan cid nabadda kasoo horjeeddaa jirin. Sawirka koobaad wuxuu cabirayaan wax taagan.

Waxa laga yaabaa inuu yahay sawir qurxoon laakiin ma cabiri karo nabad lagu lahaado Ilaah.

Ciise wuxuu yidhi, “Nabad baan idiinka tegaya, nabaddaydana waan idin siinayaa, sida dunidu u siiso anigu idiin siin maayo. Qalbigiinnu yuus murugoon, yuusanna biqin” (Yooxanaa 14:27). Nabaddisu waa mid ruuxi ah, waxaana weeyi midda ku shaqaynaysa duufaanta dhexdeeda – maaha mid shaqaysa marka duufaantu maqantahay oo keliya. Ciise umuu iman inuu innaga horqaado caqabad kastoo horteenaa taagan, laakiinse inaynu aragno qaab kale oo lagula tacaalo duufaanta nolosha. Innaguna waa inaynu cullaabteenna isaga saarno oo wax ka barano (eeg Matayos 11:29). Tan macneheedu waxa weeyi waa inaan barano inaan nolosha ula tacaalno si la mida siduu isaguba sameeyay. Ciise muu ahayn mid welwala, innaguna waa inaan isaga oo kale noqono.

Haddii aad sugayso inaad hesho waqtii uu welwalku kaa joogsado, waxaan kuu sheegayaa in middaasi ay dheeertahay oo waqtigaasi aanu marnaba aanu kuu iman inta ifka la joogo. Tan macneheedu maaha inaan ahay qof xagga xun wax ka eegay, balse waxa weeyi inaan daacadnimo hadlay. Wuxa aynu ku noolnahay duni dhibaatadu ka buuxdo. Dhibaatadu way ina hareera taallaa, laakiinse maaha inay inagu dhex jirto.

Matayos 6:34 waxay inoo sheegaysaa inaynaan ka welwalin berry waayo maalin waliba waxay iskeed u leedahay dhibaato ku filan. Ciise laftiisa ayaa middaas sheegay, oo markuu sidan lahaana waxa hubaal ah inaanu xagga xun wax ka eegin. In nabad aan lahaano xilliga dhibaatooyinku jiraani waxay ka farxinaysaa Rabbiga waayo waxay middaasi caddayn u tahay in jidadkiisu shaqeeyaan.

WELWAL, WELWAL, WELWAL

Waxaan sanado badan waqtigayga ku lumiyay inaan ka welwalo waxyaalo aanan waxba ka qaban karin. Waxaan jeelaan lahaa inaan saddahaas dib u helo oon qaab kale ula tacaalo. Si kastaba ha ahaatee, markaad qaadato waqtigii Ilaah ku siiyay, waxa aan marnaba suurto gal ahayn inaad dib u hesho waqtigaas ood si kale wax u qabato.

Dhinaca kale, ninkaygu weligiis muu welwalin. Wuxa jira waqtioo aan isaga ka cadhoon jira maadaama oonu ila welwalin oonu igala sheekaysanin walaacaas jira. Tusaale ahaan waxaan fadhiisan jiray kijada oo waxaan eegayay biilasha ama xisaabaadka guriga iyo sida ay uga badanyihiin waxa aan haysano. Anigoo midden ka walaacsan ayuu Dave na isna carruurta qol

halkana iskala ciyaaraya oo telifishanka daawanayaa.

Waxaan xasuustaa anigoo isaga ku qayliya oo idhaahda, “kaalay halkan oo wax ka qabo dhibaatadan inta aad iska ciyaarayso!” Marka uu ku jawaabo, “Maxaad jeceshahay inaan qabto?” maan u heli jirin jawaab oo kamaan fikiri jirin wixii la yeeli lahaa. Waxa keliya oo iga cadhaysiin jiray isaga oo iska raaxaysanaya xilli aanu ku jirno dhibaato dhaqaale oo daran.

Dave inta uu ii yimaaddo ayuu I xasuusin jiray in hadiyo jeer Ilaah waxka qabanayo baahidayada, oo annaguna aan dhinacayaga wax ka qabano, Ilaahna sidoo kale dhinaca kale wax ka qabto. (Dave waxa uu lahaa kalsooni halka aniguna aan ka walaacsanaa). Wuxuu dhacaysay markaas inaan isaga iyo ciyaalka dib ugula noqdo qolka balse haddana waxyar kaddib ayaa fikirradaydu dib iigusoo laaban jireen. Wuxaan odhanayay, “Maxaynu samaynaa? Sideen u bixinnaa xisaabaadkan badan? Ka waran haddii...”

Haddana waxa I hor iman jiray haddii aan ku guuldarraysano bixinta bilaashada dhibaatada dhici doonta. Tusaale ahaan in lala wareego waxaan hanti haysano sida baabuurka iyo waxyaalaha la halmaala iyo ceebta ka iman doonta haddii aan dad kale waydiisano inay lacag na siyyaan. Wuxaan u malaynayay inaan haddaan in badan ka fikiro waxyaalahaas aan heli lahaa jawaab, laakiin xaqiqadu waxay tahay in Ilaah oo keli ahi uu hayo jawaabta. Markasta oon eego xisaabta bilaasha, waxa igu sii badan jirtay murugada. Halkaas ayuunbay dhibaatadaydu haddana kasii bilaabmi jirtay oo waxaan haddana dib u bilaabi jiray inaan ku qayliyo Dave iyo carruurta iyagoo waqtii fiican iskaga jira, aniguna aan ahaa midda keliya ee masuuliyadda oo dhan dusha iska saarta.

Dabcan waxaas aan ku sugnaa may ahayn masuuliyad ee waxay ahayd welwalka uu Ilaah si gaar ah inoogu sheegan inaan isaga u xanbaarino.

Hadda ayaan dib u eega oon garawsadaa inaan dayacay dhammaanba maalmahaas wanaagsan ee Ilaah I siiyay ee guurkaygu ahaa ugub. Waqtii qaaliya ayuu Ilaah I siiyay laakiinse waqtigaas waxaan siiyay shaydaanka. Haddaba, waqtigaaga adaa iska leh ee u isticmaal si xikmadaysan. Ilaah wuxuu baahiyeheenna u haqabitira siyaabo kala gedisan. Isagu weligeen cidla inagagama tegayo, waayo Ilaah wuxuu fuliyaa ballamadiisa.

ISKU HALLEE ILAAH OO HA WELWALIN

Dabiicaddiinnu ha ahaato mid aan lacag jeclayn, oo waxaad haysataan raalli ku ahaada, waayo, isaga qudbiisu wuxuu yidhi, Sinaba kuu dayn maayo, oo sinaba kuu dayrin maayo. — Cibraaniyada 13:5

Aayadahani waa kuwo aad isku dhiirrigelin karto marka aad ka welwalto in Ilaah baahidaada dabooli doono iyo inkale.

Aayaddan Ilaah wuxuu inagu barayaa inaynaan hadiyo jeer maankeenna kaga fikirin lacag, innagoo ka walaacsan sidii aan ku noolaan lahayn, waayo Ilaah isaga ayaa waxyaalahan inaga dabooli doona. Wuxuu Ilaah ballanqaaday inaanu ina dayrin doonin.

Adigu haddaba qaybtaada qabo oo ha isku dayin inaad qabato qaybta Ilaah. Culaysku welwalku waa mid weyn oon la qaadi karin, haddaad isku daydo inaad qaaddana adiga ayuu dhabarka kaa jebinaya. Haddaba, ha welwalin. “Rabbiga isku hallee oo wanaag samee, Oo sidaasaad dalka ku degganaan doontaa, oo ammaan baad ku daaqi doontaa” (Sabuurka 37:3). Kani waa ballanqaadka!

CUTUBKA 13

MAAN SHAKISAN OO WAX XUKUMA

Ninna ha xukumina inaan laydin xukumin. — Matayos 7:1

Dadku in badan noloshooda waxay ka damqadaan xukumista, dhaleecaynta iyo shakiga. Xidhiidhyo badan waxa dumya waxyaalahan cadawga ah. Haddaba, markale maanku waa goobta dagaalka.

Fikirrada ay ka midka yihiin – waxaan u malaynaa uun – waxay noqon karaan aaladda uu shaydaanku u adeegsado inuu qofka ku hayo kelinimo. Dadku ma jecla inay agjoogaan qof waxkasta fikir ka dhiibta oo wax ka sheega. Mararka qaarkood waxa dhacda inaan dadka isku dayno inaynu u sheegno dadka sida aan wax u aragno halkii aan wax ka dhegeysanlahayn, wax baran lahayn, een sidoo kale ka dhisi lahayn xidhiidhyo.

Tusaale haddaan soo qaato, waxaan mar aqaanay haweenay uu ninkeedu ahaa nin ganacsade ah oo hanta leh. Guud ahaan ninkaasi waxa uu ahaa nin aamusin, iyaduna waxay jeclayd inuu in badan hadlo. Isna waxa uu ahaa nin wax badan ogsoon oo cilmi u leh. Haddaba iyadu way ka cadhoon jirtay ninkeedu marka aanu ka hadlin ee aanu aragti ka dhiibarin goob ay dad isugu yimaaddaan oo lagaga hadlayo wax uu aqoon badan u leeyihiin. Ninkaasi wuxuu awoodu u lahaa inuu dadkaas waxbadan u sheego, laakiinse muu yeeli jirin sidaas oo wuu iska aamusnaan jiray.

Goor habeena oo ay kasoo noqdeen xaflad ayaa markii ay guriga kusoo laabteen ay naagtisii ku qayliysa, iyadoo leh, “maxaad u hadli weyday eed dadkaas ugu sheegi wayday waxa aad xog ogaalka u tahay? Meesha waad iska fadhiduun sidiin inaad tahay qof aan waxba ogsoonayn!” Ninkii wuxuu naagtisii ugu jawaabay, “Waan ogsoonahay waxaan aqaanno, balse waxaan isku dayaa inaan aamuso oon dhegeysto isla markaasna ogado waxa dadka kale ogyihiin.”

Waxaan qiyaasi karaa in middani ay tahay sababta uu ninkaasi hantiilaha u yahay. Waxa uu ahaa nin xikmad leh. Dad yar uunbaana xikmad darro ku hela hodantinimo. Sidoo kalena dad tiro yar ayaa leh asxaab iyagoon xidhiidhkooda u adeegsanin xikmad.

Haddaad dadka xukunto ood dhaleecayn badantahay waxa weeyi kuwani waxyaalaha dumya xidhiidhada. Dabcan, shaydaanku wuxuu rabaa inaynu keli noqono oo dadku ina diidaan, waxaanu maankeenna ka weeraraa

meelahan. Cutubkan waxaynu kaga hadli doonaa fikirrada noocan ah ee qaldan sidoo kalena waxaynu arki doonaa sida loola tacaalo shakiga.

QEEXITAANKA XUKUNKA

Qaamuuska Vine ee ereyada Axdigaa Hore iyo Axdigaa Cusub, wuxuu ereyga xukun ku qeexaya “go’aan ka dhan ah qaladaadka dadka kale”. Qeexitaan kale xukunka uu qaamuskani ku qeexayaana waxa weeyi “rayi abuurid”.

Haddaba, Ilah oo keliya ayaa ah kan wax xukumi kara, marka aynu cid xukumaynana waxa aynu is gelinaynaa maqaamkii Ilah.

Adigu waxa aad dareemayo garan maayo, laakiin aniga middani cabsi ayay I gelinaysaa. Waxyalo badan ayaanan raalli ka ahayn laakiin iskuma dayayo inaan istaago booska Ilah. Waxyaalahani waxa weeyi dhibaatooyin mar I haystay waxaan jecelahay inaan kula wadaago waxyalo Ilah I baray oo laga yaabo inay ku caawiyaan adigana.

Dhaleeceynta iyo xukumistu waa isku bah sidaas darteedna waxaynu uga hadli doonaa inay yihiin hal dhibaato oo weyn.

Hadiyo jeer anigu waxbaan dhaleecayn jiray waayo wuxuunbaan arki jiray waxa qaldan ee maan eegi jirin waxa saxsan. Shaksiyadka qaar aaya haddaba arrintan hibo u leh. Dadka qaar waa farxaaniin oo ma arkaan waxaan ka ahayn waxa lagu farxo nolosha, sidaas darteed, dadka noocan ahi dhug uma yeeshaan waxyaalaha farxaddoodaa kharribi kara. Dhinaca kale dadka shaqsiyadda xooggan leh ee wax maareeyaa iyaguna ugu horraynta waxay arkaan waxa qaldan, dadka noocan ahina waxay deeqsiyiin ku yihiin inay ka hadlaan waxyaalaha ka qaldan dadka kale.

Waa inaynu haddaba yaqiinsanno inaynu iska leenahay si gaar ah oon wax u aragno. Waxaynu jecelnahay inaan dadka u sheegno sida aan wax u aragno. Sida aan wax u arkaa waxa laga yaabaa inay aniga ii saksantahay, laakiinse lagama maarmaan maaha inay adiga kuu saxsanaato. Dhammaanteen waxaan ognahay , in “waxba ha xadin” ay qofkasta sax u tahay, balse waxaan ka hadlayaa waxyaalaha kale ee maalin kasta aynu la kulano ee khuseeya ikhtiyaarka dadka. Kuwani waa waxyalo ay dadku ikhtiyaar u leeyihii oon u baahnayn in cid kale fara-geliso.

Aniga iyo ninkaygu waxaannu aad ugu kala duwanahay sida aan u aragno waxyalo badan. Tusaale ahaan waxaan usoo qaadan karaa sida loo qurxin lahaa guriga waan ku kala gedisanahay. Tan macneheedu maaha in midkaayo aanu jeclayn waxa kan kale jecelyahay. Haddii aniga iyo Dave

aannu u wada baxno dukaamaysi, isagu waxbuu jecelyahay inuu soo iibsado anna sidoo kale waxbaan jecelahay inaan soo iibsado. Maxaa midden keenay? Wuxuu qof oo kala duwan. Ikhiyaarkiisu waxa uu u wanaagsanyahay si la mida sida kaygu u wanaagsanayahay, farqiga u dhixeeyaana waa iyaga oo kala duwan uun.

Sanado badan ayay igu qaadatay inaan fahmo inaanay waxba ka qaldanayn Dave haddii aanu aragtida igu waafiqin. Intii aanan midden ogaaninna waxa aan isaga u arkayay inuu qaldany haddii aanu igu waafiqin aragtidayda. Dabcan qaab fikirkaygaasi dhibaato badan ayuu nagu sababay xidhiidhkayagana dhaawac buu u gaystay.

FAANKA IYO DHIBAATADA ANAANINIMADA

Waayo, nimcadii lay siiyey ayaan ku hadlayaa, waxaan ku leeyahay, Mid kasta oo idinka mid ah, yuusan isderezayn intuu isderezayn labaa in ka badan, laakiinse miyirqab ha ku fikiro, sida Ilaah mid kasta u siiyey qayb rumaysad ah. — Rooma 12:3

Xukumista iyo dhaleecayntu waxa weeyi midhaha dhibaatada qotada dheer ee kibirka. Marka islaweynidu ay ka badato xadkii loogu talo galay, waxay hadiyo jeer keentaa dhibaatooyinka aan nkasoo hadlaynay. Kitaabka Quduuska ahi wuxuu in badan innooga degayaas islaweynida.

Haddii aynu wax ku fiicanahay waxay ka dhigantahay in taasu ay tahay hadiyad Eebbe ina siiyay. Haddii markaa aan islaweynaanno oon is buunbuuninno, waxay taasi innagu sababysaa inaan dadka kale yasno. Fikirka noocan ah Ilaah ma jecla waxayna albaabku u furtaa cadawga nolosheenna.

CABSIDA QUDUUSAN

Walaalayaalow. nin haddii xadgudub lagu qabto, kuwiinna Ruuxa raaca midka caynkaas ah ku soo celiya qabow, adigoo isdhawraya si aan adna laguu jirrabin. Midba midka kale culaabta ha u qaado, oo sidaas ku oofiya sharciga Masiixa. Haddii nin isu maleeyo inuu weyn yahay isagoo aan waxba ku fillayn. wuu iskhiiyaaneeyaa.

— Galatiya 6:1-13

Aayadahan oo si taxadar leh loogu fiirsadaa waxay inoo muujinayaan sidii aan ugu jawaabi lahayn taagdarrida aan dadka kale ka aragno. Waxay inoo dejinayaan sidii la inaga rabay inaan u dhaqano. Waa inaan cabsi quduusan yeelano oo ka digtoonaano dadka kale xukumistooda iyo dhaleecayntooda.

YAYNU NAHAY MARKA AAN WAX XUKUMAYNO?

Yaad tahay kaaga xukuma midiidinka mid kaletow? Waayo. sayidkiisuu u taagan yahay ama u dhacaa. Waana la taagi doonaa. waayo, Rabbigu waa awoodaa inuu taago. — Rooma 14:4

Bal hadda middan ka fikir. Kasoo qaad in deriskaagu inta uu kuu yimid ay ku yidhaahdaan carruurtaada labis noocan ah dugsiga ha u xidhaan oo maadooyinka noocaas iyo noocaas ahna ha qaataan. Maxaad ugu jawaabi qofka sidaas ku yidhaahda? Amaba kasoo qaad in qof jaarkaaga ahi kuu sheegay inaanu jeclayn sida aad gurigaaga u nadiifiso. Maxaad ku odhan lahayd qofka sidaas ah? Dabcan qofka noocaas ah waxaad u sheegaysaa inuu ku mashquulo danihiisa u gaarka ah.

Middan ayuu haddaba Kitaabku inoo sheegayaa. Midkeen kasta waxa iska leh Ilaah oo xitaa haddii aan iin leenahay Ilaah isaga ayaa innaga dhigi kara kuwo xaq ah. Inagu Ilaah isagama masuul nihin, sidaas darteedna maaha inaan is xukunno.

Shaydaanku wuxuu ku mashquulsanyahay inuu dadka maankooda iyo fikirradooda tashuush ku abuuro. Waxaan xasuusan karaa markaan ku raaxaysan jiray fadhiisashada beerta dukaanka laga alaabysto anigoo ku raaxaysanaya kuna mashquulaya dadka kale qaab lebiskooda iyo waxyaalaha la midka ah. Dabcan hadiyo jeer iskama ilaalin karno inaan fikir ka lahaano waxkasta, laakiinse maaha inaan fikirradeennaan soo bandhigno. Waxaan rumaysanahay inaan kori karno oon gaadhi karno heer aynaan lahaanin rayiyo badan oo kuwa aynu haysannaani yihiin kuwo aan dhaleecayn lahayn.

Hadiyo jeer waxaan anigu isu sheegaa, ‘Joyce, waxaasi maaha shaqadaada.’ Dhibaatada ugu weyni waxa weeyi marka aad waxa maankaaga ku jira buunbuuniso ood ka dhigto xukumis. Dhibaatadaasi maankaaga way ku weynaanaysaa ilaa marka danbe ay ka gaadho heer aad dadka kale ugusoo bandhigto. Kadibna waxa ay muddaasi dhibaato ku keenaysaa dhinacyada cilaqaadka iyo dhinaca ruuxiga labadaba. Dhibaatooyinkaaga waxaad kaga badbaadi kartaa inaad tidhaahdo, ‘waxba igama galin arrintan.’

Xukumista iyo dhaleecayntu aniga qoyskayga dhibaato badan ayay ku sababeen. Marka aad marxaladdaa ku jirto waxay ka dhigantahay adigoo lug ka jaban iskuna dayaya inaad kubad ciyaarto. Wuxaan anigu markaas isku dayay inaan Ilaah la cayaaro anigoo doonay inaan sidiisa wax u sameeyo oo sidiisa oo kale u dhaqmo laakiinse maan awoodin muddaas. Sanado badan ayaan muddaas ku murugooday ka hor intii aanan baranin meelaha maankayga dhibaatadu kaga xooggantahay ee u baahan is beddel. Haddaba, xasuusnow in ficiilladaadu aanay is beddeli karin kahor inta aanu maankaagu is beddelin.

Matayos 7:1-6 waxa weeyi meelaha uu Qorniinku kaga hadlay xukumista iyo dhaleecaynta. Markaad haddaba dhibaatooyinkan soo waajahdo waxa kula gudboon inaad akhrido aayadahan iyo kuwa kaleba. Akhri oo u ka dhigo hub aad kula dagaallanto shaydaanka isku dayay inuu maankaaga qalcadaha ka dhix samaysto.

BEERISTA IYO GOOSASHADA XUKUNKA

Ninna ha xukumina inaan laydin xukumin. Waayo, xukunkii aad ku xukuntaan ayaa laydinku xukumi doonaa, oo qiyaastii aad ku qiyaastaan ayaa laydinku qiyaasi doonaa.

— Matayos 7:1-2

Aayadahani waxay si cad inoogu sheegayaan inaynu goosanno midhaha aan beerno (eeg Galatiya 6:7). Beerista iyo mira-goosashadu kuma koobna oo keliya beeraha balse sidoo kale waxay koobsanaysaa maanka. Wuxa aynu beeri karnaa oo goosan karaan fikir gaar ah innagoo sidoo kalena maalgashanayna fikirkaas.

Wadaad ayaa marar badan waxa uu sheegaa in marka uu maqlo dad isaga ka hadlaya oo xukumaya, waxa uu is weydiyyaa “miyay beerayaan mise anigaa guranayaan?” Marar badan waxaynu goosanayaan waxaynu hore qof kale ugu beeranay.

DHAKHTAROW, ADIGU IS-DAWEE

Saxarka isha walaalkaa ku jira maxaad u aragtaa, dogobka ishaada ku jirase aad u fiirsan weydaa? Sidee baad walaalkaa ugu odhan doontaa, I daa, saxarka ishaada ku jira aan kaa saaree; oo dogob baa ishaada ku

jiree. labawejile yahow, horta dogobka ishaada ku jira iska saar, goortaasaad bayaan u arkaysaa inaad saxarka isha walaalkaa ku jira ka saarto.

— Matayos 7:3-5

Shaydaanku wuxuu jecelyahay inuu mashquul inageliyo innagoo camal ka dhiganayna inaan xukunno oo farta ku fiiqno qaladaadka dadka kale. Middan ayaa sababtay inaynaan hadiyo goor arkin qaladkeenna balse aan aragno qaladaka dadka kale.

Innaga dadka ma beddeli karno, Ilaah uun baa wax beddeli kara. Sidoo kale nafteenna xitaa ma beddeli karno, laakiinse waxaan midaas la kaashan karnaa Ruuxa Quduuska ah oo inaga caawin kara inuu ina bedelo. Tallaabada ugu horreysa ee xorriyadda lagu gaadhaa waxa weeyi inaan waajahno xaqiiqada uu Ilaah ina tusanayo.

Marka aynu khiyaalkeenna iskala sheekaysanayno khaladaadka dadka kale, waxa aan khiyaanaynaynaa nafteenna oo arki mayno innagu waxa aynu nahay. Sidaas daraaddeed, Ciise wuxuu innagu amray inaanay waxba innaga gelin dadka kale tooda innagoo teennu ay qaladaad miidhan tahay. Ugu horraynta waxaad Ilaah u oggolaataa inuu adiga ku caawiyo, kadibna waxaad baran doontaa sidii aad ugu gargaari lahayd walaalkaa inuu ku koro Masiixa oo ku socdo.

IS JECLAADA

Waxa qoduuska ab eeyaha ha siinina, luulkiinnana doofaarrada hortooda ha ku tuurina, si ayan ugu tuman oo ayan idinku soo jeesan oo ayan idiinkala jeexjeexin.

— Matayos 7:6

Waxaan rumaysanahay in aayaddani ay ka hadlayso awoodda Ilaah ina siiyay ee ah inaan is jeclaanno.

Haddii aynaan addeecin amarka Ilaah ina siiyay ee ah inaan is jeclaanno oo taas beddelkeedana aan is xukunno, waxay ka dhigantahay in wixii quduusnaa ee Ilaah ina siiyay intaan qaadnay inaan u tuurnay eeyaha iyo doofaarrada. Waxay shaydaanka u furnay albaab iyadoo wixii aynu falnayna uu dib inoogu soo celin doono.

Waxaan u baahanahay inaan argno in jacaylku uu yahay midka innaga ilaalinaya weerarka shaydaanka. Uma malaynayo in shaydaanku uu waxyeellayn karo qof ku dhaqma jacayl.

Markaan ilamahayga afraad uurkiisa lahaa, waxaan ahaa Masiixiyad uu ka buuxo Ruuxa Quduuska ahi. Waa la iigu yeedhay inaan adeego sidoo kalena waxaan ahaa ardayad barata Kitaabka Quduuska ah. Waxaan bartay in rumaysadkayga aan u adeegsado bogsiinta. Laakiin haddana saddexdii bilood ee ugu horraysay uurkayga aad baan u xanuunsanaa. Imika waxaan aqoon u leeyahay ballamada Ilaal haddana waan xanuunsanaa. Sidoo kale baryadaydu igamay kaxaynaynin xanuunkaas I haystay.

Maalin maalmaha ka mida waan jiifay waxaanan dhegeysanayay ninkayga iyo carruurtayda oo dibadda ku ciyaaraya. Waan kacay oo si cadhaysan aaya Ilaal u weydiiyay, “maxaa iga qaldan? Maxaan u xanuunsanayaa, maxaan se u bogsan waayay?”

Ruuxa Quduuska ah ayaan dabeeto igu hagay inaan akhriyo Matayos 7. Waaan Ilaal weydiiyay waxa ay aayadahaasi ka tari karaan caafimaadkayga. Laakiinse haddana waxaan dareemay inaan sii wado akhrinta aayadahaas. Ugu danbayntiina, Ilaal wuxuu xasuustayda kusoo riday dhacdo ahayd labo sannadood ka hor.

Waxaan waqtigaas hoggaamin jiray kulan ah barashada Kitaabka, waxaan timid gabadh yar oo aynu ku magacaabi doonno Jane. Jane si joogto ah ayay usoo xaadiri jirtay kulankaas lagu barto Kitaabka ilaa ay ka uuraysatay oo ay awoodi wayday inay kulanka si joogto ah ugasoo qayb gasho waayo waxay dareemaysay xanuun.

Anigoo sariirta dul jiifa ayaan xasuustay gabadhaas Masiixiyadda ah iyo sidii aan iyada uga hadlay een u dhaleeceeyay maadaama oo ay waqtigaas isku qasbi kari wayday inay timaaddo barashadii Kitaabka een wadnay. Anagu gabadhaas sinnaba umaannu caawinin. Waaannu ka aamminnay oo keliya iyada fikir qaldan oo cudurdaar u siinayay in uurkeedaas ay kaga marmarsooto inay timaaddo kulankaas barashada Kitaabka.

Anigu haddaba waxaan ku jiray isla xaaladdaas ay Jane ku jirtay labo sano ka hor. Ilaal wuxuu I tusiyay inkastoo aan caafimaad qabay saddexdii jeer een hore uurka u qaaday, hadda waxaan albaabka u furay shaydaanka anigoo wax xukumaya oo dhaleecaynaya. Jacaylkii la iga rabay inaan tusiyo Jane waxaan u tuuray eeyaha iyo doofaarrada, haddana aniga ayay dhibaatadii igu soo noqotay oo ay I xanuunjinaysaa. Markaan haddaba middan ku bararugay waan towbad keenay isla markiibana caafimaadkaygii dib ayuu iigu soo laabtay oo mardanbana maan xanuunsanin intaan uurka lahaa.

Casharkani wuxuu haddaba I baray khatarta ku sugar in dadka kale la xukumo. Intaas wixii ka danbaysayna maan samaynin qalad kale oo kaas noociisa ah, laakiin waxaan ka xumahay inaan hadda qaladaad kale oo badan

sameeyay. Markasta oon qalad sameeyana, Ilaah middaas wuu I xasuusiya oo aad baan taas u qadarinaya.

Dhammaanteen waxaan galnaa qaladaad. Dhaammaanteen waxaan leenahay daldalollo. Kitaabkuna wuxuu inoo sheegaya inaynaan isku qalbi adkaanin oo ayanaan is xukumin, balse taas beddelkeeda waa inaan isu dulqaadano oo isu naxariisanno sida Ilaah Masiixa dartiis inoogu naxariistay (eeg Efesos 4:32).

XUKUMISTU WAXAY KEENTAA XUKUMITAAN

Sidaas daraaddeed, nin yahow, marmarsiinyo ma lihid ku kastoo aad tahayba kaaga wax xukuma; maxaa yeelay, meeshii aad ku kale ku xukuntid, waad isku xukumaysaa, waayo, kaaga wax xukumaa, waxaad samaysaa isla wixii.

— Rooma 2:1

Si kale haddii loo yidhaahdo, isla waxyaalaha aan ku xukunno dadka kale ayaan nafteenna ku xukunnaa.

Ilaah waxa uu mar I siiyay tusaale fican oo iga caawiya inaan fahmo mabda'an. Wuxaan in badan ka fikiriyay sababta aynu wax u sameeyno ee uu innoogu muuqda wax sax ah, halka haddii qofkale uu sameeyo isla waxaas ay inoola muuqato qalad. Markaan Ilaah midaas weydiiyay, waxa uu iigu jawaabay, “Joyce, adigu muraayadda aad isku aragto mid ka duwan ayaad dadka kale ku eegtaa.”

Dabeecaddeenna cudurdaar ayaan u yeelnaa, laakiin marka qofkale isla waxaan samaynay uu sameeyo, waxa naxariis ah uma muujinno. Inaad dadka kale u samayno waxa aan rabno in la inoo sameeyo (eeg Matayos 7:12) waxa weeyi mabda' wanaagsan oo haddii la raaco innaga ilaalinaya inaan ku kacno xukumitaan iyo dhaleeceyn.

Maanka wax xukuma ee arka waxa ka qaldan qof een arkin waxa saxda ahi waa mid aan hagaagsanay oo dhinaca xun wax ka eega. Haddaba, weligaa dhinaca khayrka wax ka eeg oo wax ha ka eegin dhinaca xun. Waxa hubaal ah in haddii sidan aad yeesho ay dadka kale wax ka faa'idayaan, laakiin faa'idada ugu weyn adiga ayay kuusoo noqonaysaa.

DHAWR QALBIGAAGA

Digtoonaan qalbigaaga u dhawr, Waayo, isagay noloshu ka soo baxdaaye.

— Maahmaayadii 4:23

Haddaad rabto nolol kaasoo baxda oo kugu socota, waa inaad dhawrto qalbigaaga. Wax jira waxyaalo aan u cuntamin qofka muminka ahi inuu ka fikiro, waxaana waxyaalahaas ka mid ah xukumista iyo dhaleecaynta. Waxkasta oo Ilaah ina barayaan waxa weeyi wax innaga inoo wanaagsan oo danteenna iyo farxaddeennu ku jirto. Haddaba jidka Ilaah oo lagu socdaa waxay dhashaa midho; dariiqa shaydaanka oo la raacaana waxay keentaa cidhib-xumo.

SHAKIGA KA SHAKI

Wax walba wuu u dulqaataa, wax walba wuu rumaystaa, wax walba wuu rajeeyaa, wax walba wuu u adkaystaa. — 1 Korintos 13:7

Si daacadnimo ah haddaan u hadlo, waxaan odhan karaa aayaddani marwalba waxay igu ahayd adayg. Wuxa aan ahaa qof ku barbaabay shaki. Qofkasta waan ka shakiyi jiray, gaar ahaan marka ay iska dhigayaan kuwo fiican iyagoo dan gaar ah leh.

Inaan dadka ka shakiyo waxa kaloo ii dheerayd, waxaa dadka iga soo maray niyadjab iyo dhibaato badan, manay ahayn intaan Masiixiyadda noqday oo kahor uun balse xitaa intaas dabadeed. Haddaba, inaan is xasuusyo jacaylka iyo waxyaalaha uu koobsanayo ayaa si weyn iiga caawiyeey inaan yeesho maan cusub.

Marka haddaba maankaagu uu sumoobo, ama marka shaydaanku xeryo ka dhex ooto, waxa loo baahanyahay in maanka dib loogu cusboonaysiyo ereyga Eebbe. Wuxa sidani ay ku suurtoobi kartaa in ereyga Ilaah la akhristo oo lagu ducaysto aadna looga fikiro.

Waxa aan haysanaa Ruuxa Quduuska ah oo inaga caawin kara marka ay fikirradeennu jihada qaldan aadaan. Ilaah ayaa aniga middan iga caawiyyay xilli aanan jacayl aqoonin oon shaki miidhan ahaa. Qofka caadiga ahi wuxuu yidhaahdaa, “haddaan dadka isku halleeyo waa la iga faa’idaysan doonaa.” Laga yaabaa, laakiinse faa’idada laga helayo in khayrka wax laga eego ayaa ka badanaysa oo qarinaysaa waxyaabaha aan wanaagsanay ee kusoo maray. Kalsoonida iyo iiamaanku waxay nolosha u keenaan farxad waxaanay koriyan cilaqaadka. Laakiinse shakigu cilaqaadka wuu baabi’iyaa oo dumiyaa.

Gebogabadu waxay tahay in dariiqyada ama jidatka Ilaah ay hadiyo jeer shaqeeyaan, laakiinse kuwa dadku ma shaqeeyaan marwalba. Ilaah ma jecla oo wuu xukumaa xukunka iyo dhaleecaynta innaguna waa inaan sidaas oo kale yeelno. Jeclow waxa Ilaah jecelyahay oo nac waxa uu necebyahay. Oggolow waxa uu oggolyahay oo diid waxa aanu rabin.

Hadiyo jeer waxa loo baahanyahay inaan yeelanno fikir isu dheellitiran. Tan macneeedu maaha inaynaan xikmad iyo garasho isticmaalin markaan dadka la macaamaloonayno. Waayo maaha inaynu cid walba isu dhiibno oo ay ina baabi'yaan. Dhinaca kale, maaha inaan qof walba ka shakino oo daymo xun u yeelanno innagoo u malaynayna inay innaga faa'idaysanayaan.

SI BUUXDA ISUGU HALLEE ILAAH OO KA DIGTOONOW DADKA

Markuu Yeruusaalem joogay wakhtigii liddii Kormaridda dad badan ayaa magiciisa rumaystay markay arkeen calaamooyinkuu sameeyey. laakiin Ciise qudhiisu iskuma hallayn iyaga, waayo dadka oo dhan ayuu yiqiin, oo uma baahnayn in laga marag furo dadka, waayo, isaga qudhiisu waa yiqiin waxa dadka ku jira. — Yooxanaa 2:23-25

Mar aan ku lug lahaa xaalad niyad jab ah oo kaniisad ka jirtay, Ilah wuxuu qalbigayga kusoo riday Yooxanaa 2:23-25.

Aayadahani waxay ka hadlayaan Ciise xidhiidhkuu la lahaa xertiisa. Waxay si muuqata u sheegaysaa in isagu aanu iyaga kuwada kalsoonayn. Aayaddu may odhanin wuu ka shakiyay oo iyaga kumuu kalsoonayn, balse waxay sharraxsaysaa inuu isagu fahansanaa oo ogsoonaadabecadda aadanaha, oo isagu iyaga isugumuuh hallaynin si aan isu miisaannayn.

Halakn waxaan ka bartay cashar wanaagsan. Wuxa dhaawac iyo qalbi jab igasoo gaadhay xaalad ka jirtay kaniisad waayo waxaan aad ugu lug lahaa koox haween ah oo waxaan ka baxay xadka. Markastoon xadka ka baxnana shaydaanka ayaan albaab u furnaa.

Butroska Koowaad 5:8 waxay leedahay, “Feeyignaada oo soo jeeda, waayo, cadowgiinna Ibliiska ahu sida libaax ciyaya ayuu u wareegaa oo u doondoonaad cid uu liqo.”

Waxaan ku tiirsanaa kooxdan haweenka ah anigoo siinayay kalsoonida uu leeyahay Ilah oo keli ahi. Waxaynu ku xeeldheeraan karnaa xidhiidhka dadka. Haddii laakiin aan xikmad lahaan weyno, waxa imanaysa dhibaato oo dhaawac ayaa ina soo gaadhaya.

Haddaba hadiyo jeer kalsooni buuxda Ilah ku lahow. Markaad sidan yeesho waxay middani albaabka u furi doontaa Ruuxa Quduuska ah oo kuga baruarujin doona marka aad xadka ka tallaabi rabto.

Dadka qaar marka ay shakiga leeyihiiin waxay u haystaan inay garasho leeyihiiin. Wuxa jirta haddaba hadiyad dhab ah oo lagu kalasooco ruuxyada

(eeg I Korintos 12:10). Waxa lagu gartaa wanaagga iyo xumaantaba ee laguma garto xumaanta oo keliya. Shakigu haddaba wuxuu ka yimaaddaa maan aan dib loo cusboonaysiin, laakiinse garashadu waxay ka timaaddaa ruuxda dib loo cusboonaysiiyay.

Ilaah waxaad ka baridaa inuu ku siiyo hadiyado oo ha weydiisan jidh qariya oon runta sheegin. Garashada ruuxiga ah ee dhabta ahi waxay adeegsataa duco ee ma adeegsato xan. Haddii hadiyad dhab ahi ay garato dhibaato jirta, waxa loola tacaali dhibaatadaas sida Kitaabku dhigayo, mana la rabo in loola tacaalo sida jidhku rabo.

EREYGA WANAAGSANI WUU MACAANYAHAY WAXNA WUU BOGSIIYAA

Kii caqli leh qalbigiisu afkiisuu wax baraa, Oo waxbarashuu bushimihisa u kordhiyaa. Hadalkii wacanu waa sida awlallo shinniyeed oo kale, Nafta wuu u macaan yahay, oo lafahana waa u caafimaad. — Maahmaayadii 16:23-24

Ereyada iyo fikirradu way isku lifaaqanyihiin oo way adagtahay in lakala sooco (eeg Cibraaniyada 4:12).

Fikirradeenu waa ereyo aamusan oo innaga iyo Ilaah uunbaa maqla karna, laakiinse ereyadaasi gudaha ayay innaga saameeyaan. Waxa aynu badanaa ka fikirnaana afkeenna ayuu kasoo baxaa. Mararka qaar waxa aynu ku hadalnaana waxay innaga badaan nacasmimo. Xukunka, dhaleecaynta iyo shakiga midkoodna weligiis ma keeno farxad.

Ciise waxa uu sheegay inuu u yimid inuu ina siiyo nolol iyo farxad (eeg Yoxanaa 10:10). Haddaba, waxaad bilowdaa inaad ku shaqayso maanka Masiixa, waxaanad cagta saari doontaa nolol cusub.

CUTUBKA

14

MAAN CAAJIS AH

Dadkaygu waxay u baaba'aan aqoondarro daraaddeed. — Hoosheeca 4:6

Marka laga hadlayo caajisnimada ereyadani waa kuwo run ah. Masiixiyinta badankoodu ma fahmaan macnaha ereyga caajisnimo iyo waxyaabaha uu koobsanayo.

Caajisnimadu waxay liddi ku tahay firfircoonda. Tani waa arrin khatar ah oo ereyga Ilaah uu xitaa innooga digayo, waayo waxa la inoo sheegay inaynu feejignaanno oon firfircoonaanno (eeg I Butros 5:8). Waxa la innaga rabaa inaan adeegsano oo kicino hadiyadda Eebbe ina siiyay (2 Timoteyos 1:6).

Waxaan akhriyay qeexitaannada ereyga ‘caajisnimo’ waxaanu koobsanaya dareen la’aan iyo doonis la’aan. Caajisnimada waxa u sababa ruuxda sharka ah een daahirka ahayn. Shaydaanku wuxuu ogsoonyahay in caajisnimadu ay tahay waxa koobaad ee guuldarrada u horseedi kara rumaystayaasha. Markasta oo rumaystuhu adkaysi la yimaaddo oo la daggaallamo caajisnimadana shaydaanku dagaalka kuma guulaysanayo. Haddii markaas muuminku uu galo xaaladda caajisnimada waxa uu ku sugnaanayaa dhibaato halis ah.

Rumaystayaal badan waxa ka adkaatay caajisnimada iyagoo ka caga jiida wixii la baray inay qabtaan. Waxkastoo ay iyagu dadkaasi qabtaani wuxuu ku tiirsanyahay dadka kale waxay samaynayaan. Haddii cid la ammaanayo oo ay dareemaan way ammaanaan, haddii wax la bixinayo ay dareemanna way bixiyaan, haddii aan waxba la qabanayninna waxba ma qabtaan.

MEEL MADHANI WAA MEEL!

Ibliiskaan meel ha siinina. — Efesos 4:27

Inta badan ibliiska waxaan siinnaa meel madhan. Laakiin maanka madhan ee caajiska ah waxa si fudud looga buuxin karaa fikir kasta oo qaladan.

Hadda waxaan anigu ka qayb qaataa barnaamij jimicsi oo wanaagsan, markasta oo aan jimicsi dheeraad ah sameeyana wuu ii fududaadaa jimicsigu,

laakiin ugu horrayntii markaan bilaabay aad buu u adkaa. Markastoo aan isku dayo inaan jimicsado way igu adkayd oo waan damqanayay waayo muddo dheerayaanfirfircooni samaynaynin oon caajis ahaa. Markastoo aanan waxba qabaninna xaaladda jidhkaygu way sii xumaanaysaa. Waan sii taagdarraanayay maadaama oonan isticmaali jirin muruqyada jidhkayga.

Dave wuxuu arkay waxa ay dhibaatadiisu ahayd. Waxa dhibaato ku hayay shaydaanka maadaama oonu in badan firfircooni lahaan jirin. Markii uu midden Ruuxa Quduuska ahi u muujiyayna, waxa uu go'aansaday inaanu mardanbe caajisnimo ku sugnaan doonin oo uu firfircoonaan doono.

Go'aanka oo la qaataa way fududahay, laakiin in la meelmariyo aayaadag. Sababta ay u adkayd waxa weeyi iyadoo hadda meelihii caajiska ahaa loo baahanyahay inay firfircooni sameeyaan ilaa inta ay ka xoogaysanayaan.

Waxa uu bilaabay markaa inuu kaco subaxkasta shanta subaxnimo oo uu akhriyo ereyga Ilaah oo uu ducaysto kahor inta aanu aadin shaqada. Waxa bilaabmay dagaalkii. Shadyaanku muu rabin inuu fuliyo go'aankiisan isna waxa laga rabay inuu dagaallamo oonu isdhiibin. Dave wuxuu rabay inuu kaco subax kasta si uu waqt ula qaato Ilaah waxaanu ku luloon jiray fadhiga dushiisa. Inkastoo subxaha qaar uu luloonayay, haddana wuxuu samaynayay horumar waayo wuxuu isku qasbayay inuu subax walba kaco si uu u dhiso nolol ku dhisan salaad.

Waxa jiray waqtioo uu dareemayay caajisnimo iyo inaanu samaynaynin wax horumar ah. Muu fahmayn waxa uu akhrinayay sidoo kalena muu dareemayn in ducadiisu waxtar leedahay. Laakiinse wuu ku adkaystay inuu ku socdo sidaas waayo Ruuxa Quduuska ah ayuu u muujiyay inuu ka takhaluso xaaladdan caajisnimada.

Waxaan dareemay oo dabeeto dhug u yeeshay Dave oo markiiba si dhaqso ah iigu jawaabaya markaan ka dalbado inuu guriga hawshiisa wax ka qabto. Sidoo kale waxa uu bilaabay inuu fikiro oo go'aanno qaato. Marar badan oo hore dabiici ahaan muu samayn jirin sidan. Laakiin wuxuu ka dheeraaday waxa jidhkiisu u sheegayo iyo waxa doonistiisu tahay. Markasta oo uu sameeyo go'aan ku salaysan waxa uu saxda u arkayayna, waxa kordhaysay inuu dareemo xorriyatuu ku raaxaystay.

Si daacad ah haddaan u hadlo, waxyaalah oo dhammi umay fududayn isaga. Kumuu xoroobin maalmo yar iyo toddobaadyo yar toona. Haddaba, caajisnimadu waxa weeyi xaaladaha ugu adag ee laga adkaan karo maxaa yeelay, sidaan soo sheegay, ma jiro dareen ku amaahinaya taageero.

Isagoo Ilaah kaashanaya ayuu Dave muujiyay dadaal, waxaanku ka baxay oo ka guulaystay xaaladdii caajisnimada. Hadda waxa weeyi maamulaha adeegga aan ku hawalnahay ee wacdinta telifishanka iyo raadiyaha, sidoo

kalena waxa uu masuul ka yahay waxkastoo khuseeya arrimaha dhaqaalaha ee adeegga aanu wadno. Si buuxda ayuu aniga iila socdaalaa waxaanu diyaariyaa qorshaha safarkayaga. Sidoo kalena waxa weeyi nin ku wanaagsan xagga qoyskiisa. Si joogta ah ayuu u ducaystaa waxaanu waqtii ku qaataa akhrinta ereyga Eebbe. Haddaan soo koobana, waxa weeyi nin la jecelyahay oo la qadariyo.

Weli waxa uu ciyaraa golofta sidoo kalena wuxuu daawadaa cayaaraha, balse waxa uu qabtaa shaqooyinka kale ee looga baahanyahay. Qofka hadda uun isaga la kulma een hore u aqoonin, marnaba isma odhanayo ninkaasi waxa uu ahaa caajis.

Caajisnimada haddaba waa laga guulyasan karaa. Laakiinse tallaabada ugu horraysa ee lagaga adkaan karaa waxa weeyi in laga adkaado caajisnimada maanka. Dave muu samayn karin wax koboc ah ilaa uu go'aansaday inuu beddelo qaabfikirkiisa.

FICIL QUMMANI WUXUU KA YIMAADDAA FIKIR QUMMAN

Ha u ekaanina dadka ifkan, laakiinse ku beddelma cusboonaanta maankiinna inaad hubsataan waxa ay tahay doonista Ilaah oo wanaagsan oo isagu ku farxo oo kaamilka ah. — Rooma 12:2

Waxa jira mabda' cajiib ah oo lagu muujiyay ereyga Eebbe, mana jiro qof guul ku socon kara haddii aanu ku shaqaynin mabda'aas ah: ficol qummani wuxuu ka yimaaddaa fikir qumman.

Aan si kale u idhaahdo: ma beddeli kartid dabeeecaddaada ilaa aad beddesho qaabfikirkaaga.

Sida Ilaah wax u kala horreysiyo marka la eego, ugu horraynta waxa yimaadda fikirka saxda ah, kadibna waxa yimaadda ficolka saxda ah. Rumaystayaasha badankoodu waxay ku dhibtoodaan inay qabtaan waxa saxda ah laakiin midhuuhu kuma yimaaddaan dagaal ee waxay ku yimaaddaan ka mid noqoshada geedka canabka ah (Yooxanaa 15:4). Geedka canabaka ah oo lagu jiraana waxa uu koobsanayaa addeecitaan (Yooxanaa 15:10).

Marka aan mabda'an barayo hadiyo jeer waxaan adeegsadaa Efesos 4:22-24. Aayadda 22 waxay leedahay, "Waa inaad iska xoortaan dabiicaddii hore, oo ku saabsanayd socodkiinnii aad ku socon jirteen, taas oo kharribanta xagga damacyada khiyaanada."

Aayadda 24 iyana waxay kasii hadlaysaa fikirkan iyadoo leh, "oo aad huwataan dabiicadda cusub oo loo abuuray inay Ilaah ugu ekaato xaqnimada iyo qoduusnimada runta."

Waxaynu haddaba arkaynaa in aayadda 22 ay inoo sheegayso inaynu joojinno qummaati u socon la'aanta, aayddaa 24 iyana waxay inoo sheegaysaa inaynu bilowno inaan si toosan u soconno.

Laakiin aayadda 23 waxa weeyi midda aan ugu yeedho ‘aayadda buundada’. Waxay inoo sheegeysaa sidiin aan uga bixi lahayn aayadda 23 (si aan wanaagsanayn oo loo socdo) iyo 24 (si wanaagsan oo loo socdo), iyadoo leh: “oo waa inaad ku cusboonaataan ruuxa maankiinna.”

Waxaan marnaba suurto gal ahayn in dabeeccadda qaldan la iska beddelo iyadoon ugu horraynta aan la beddelin fikirka. Qofka caajiska ahi waxa laga yaabaa inuu doono inuu sameeyo waxa qumman, laakiin marnaba middaas ma samayn karo ilaa inta uu ka shaqaysiinayo maankiisa oo uu ku xidhayo ereyga Ilaah iyo Ilaah doonistiisa.

Tusaale maankayga kusoo dhacay ayaa waxa uu ku saabsanyahay nin mar siminaaradayda mid ka mida igu waydiistay in loo duceeyo. Dhibaatadiis waxay ahayd kacsi saa’id ah. Ninkani wuu jeclaa naagtiisa manuu rabin in guurkoodu uu baaba’o, laakiinse dhibaatadiisani xalbay u baahnayd si looga hortago in guurkoodu kharribmo.

Wuxuu yidhi “Joyce, waxa la igu salliday kacsi saa’ida ah mana awoodo inaan ka dheeraado naagaha. Waxaan kaaga baahanay inaad ii ducaysaan, dhowrjeer oo horena waa la iiga duceeyay dhibkan laakiin wax kasoo rayn ah marnaba maan yeelannin.”

Waxa uu dabeeto Ruuxa Quduuska ahi ii sheegay inaan idhaahdo, “Dabcan, waan kuu ducayn doonaa, laakiin waa inaad masuul ka noqoto waxa aad maankaaga ka sawiranayso. Haddaad rabto inaad ka xorowdo dhibkan, maaha inaad sawiro qaawanaan ah iyo dumar kale sida ay u eegyihii inaad kхиyaalkaaga ka cabirato.”

Sida ninkan oo kale, dad kale waxay meeshaas ku yaqiinsadeen sababta keentay inay ka bixi waayaan dhibaato haysata iyagoo weliba raba inay dhibkaas ka xoroobaan. Dadka sidan ahi waxay rabaa inay beddelaan dabeeccaddooda oo aanay beddelin qaabfikirkooda.

Maanku waa meesha dadku ay ka abaabulaan denbiga. Ciise waxa uu yidhi, sida ku sugar Matayos 5:27,28, “Waad maqasheen in la yidhi, Waa inaanad sinaysan. laakiin waxaan idinku leeyahay, Nin walba oo qof dumar ah damac u eegaa, durba qalbigiisuu kaga sinaystay.” Ficilka denbiga ah waxa lagu lifaaqay oo sabab u ah qaabfikirkka.

Waxa jiirtay gabadh kasoo qayb gali jiirtay barashadii Kitaabka ee ugu horraysay ee gurigayga lagu qabto. Gabadhani waxay jeclayd Ilaah waxaanay doonaysay in gurigeeda iyo guurkeedaba Ilaah hagaajiyo. Nolosheeda oo

dhan marka la eego guriga, carruurta iyo xaaladda ay ku suganyihiini way kharribnayd. Waxa ay haweenaydani si cad u qiratay inaanay ninkeeda jeclayn, waanay yasaysay isaga. Iyadoo haddaba ogsoon in qaabfikirkeedu aanu ahayn mid wanaagsan oo Ilah ka cabsi leh, waxay rabtay inay ninkeeda jeclaato, laakiinse umay dulqaadan karin inuu agteeda joogo.

Waannu u ducaynay, iyana way ducaysatay, cid walibana way u ducaysay iyada. Wuxaan iyada la wadaagnay ereyga Eebbe qaybo ka mida sidoo kalena waxaan siinnay waxbaris la duubay oo ay dhegeysan karto. Waxkasta oon naqaannay oon qaban karnay waan u samaynay iyada. Inkastoo ay u muuqatay mid taladayada aqbalaysa, haddana muu jirin wax horumar ah oo ay samaysay. Maxaa haddaba qaldanaa? Kulan la talin ah oo ay ka qaybgashay, waxa la muujiyay in haweenaydani ay ahayd mid ku jirtay riyo-maalmeed oo oo nolosheeda oo dhammi ku dhisnayd kхиyaali. Waxay hadiyo jeer suuraysan jirtay sidii oo ay tahay ammiirad cagaha loo dhaqo oo loo adeego.

Maalmeheeda oo dhan sidan ayay u fikiri jirtay. Marka ninkeeda oo dallaan oo culays saaranyahay oo shaqada kusoo daalay uu yimaaddana, way yasi jirtay isaga.

Bal hadda xaaladdan iyada ah xoogaa ka fikir. Haweenaydani waxay ahayd Masiixiyad hase yeeshoo nolosheeda oo dhammi way kharribnayd. Waxa ay rabtay inay Ilah addeecdo oo ay isaga u noolaato, sidoo kalena waxay rabtay inay ninkeeda jeclaato maadaama oo tani tahay doonista Eebbe. Waxa ay rabtay inay nolosheedu guul gaadho, laakiinse iyada waxa ka adkaaday maankeeda. May jirin haddaba waxa iyada ka koriya inay yasto ninkeeda oon ka ahayn inay beddesho qaabfikirkeeda.

Waxa uu maankeedu ku noolaa duni aan jirin oon weligeedna jiri doonin. Sidaas darteed, may ahayn qof u diyaarsan inay waajahdo xaqiiqada. Waxa ay lahayd maan caajis ah, sida ereyga Eebbe dhigayana, qaabfikirkeedan iyadu masuul kamay ahayn laakiin shaydaanka ayaa fikirradan kхиyaaliga ah maankeeda ku beeray.

Ilaa inta ay gabadhani ka garawsanayso in waxyaalahani ay ka yimaaddeen fikirkeeda, may gaadhi doonin wax guul ah. Haweenaydani waxay markii danbe bilowday inay qaabfikirkeeda beddesho, nolosheediina waxay bilowday inay is beddesho. Waxay beddeshay fikirkay ka aaminsanayd ninkeeda, oo ninkeediina waxa uu beddelay muuqaalkiisa iyo sida uu iyada ula noolyahay.

KA FIKIR WAXYAALAH A KOR JIRA

Haddaba haddii laydinla soo sara kiciyey Masiix, doondoona waxyaalaha korka yaal, meesha uu Masiixu joogo, isagoo fadhiya midigta Ilaah. Ka fikira waxyaalaha korka yaal, hana ka fikirina waxyaalaha dhulka yaal. — Kolosay 3:1-2

Markale waxaynu arkaynaa isla mabda'an: haddaad rabto inaad noolaato nolosha sarakicidda ee Ciise ku deeqay, waxaad nolosha cusub ee awoodda leh ku raadisaa inaad ka fikirto waxyaalaha kor jira, maaha in laga fikiro waxyaalaha dhulka yaalla.

Rasuul Bawlos waxa uu inoo sheegay in haddii aynu rabno nolol fiican, ay tahay inaan maanka ku hayno waxyaalaha wanaagsan.

Mu'muniiin badani waxay rabaan inay helaan nolol fiican, laakiin iyagoo caajisa ayay suaan oo doonaan in wax wanaagsani u yimaaddo. Inta bandanna, waxay ka hinaasaan dadka kale ee nolosha fiican haysta maadaama oo toodu ay adagtahay.

Haddaad rabto inaad ka guulaysato dhibaatooyinkaaga, haddaad si dhab ah u jeceshay inaad noolaato nolosha sarakicista, waxa weeyi inaad lahaado lafdhabar aad isku taagto ee maaha inaad lahaato doonis oo keliya. Waa inaad noqoto qof firfircooni ood iska dhaafsto caajiska. Ficilka saxda ahina waxa uu ku bilaabmaa fikirka saxda ah. Ha lahaan maan caajis ah, base waxaad isla maanta bilowdaa inaad yeelato qaabfikir saxsan.

CUTUBKA

15

MAANKA MASIIXA

Waayo, yaa gartay maanka Rabbiga inuu wax baro isaga? Laakiin annagu waxaannu leennahay maanka Ciise. — I Korintos 2:16

Waxaan rumaysanahay inaad imika go'aan adag ka qaadatay sidaad fikirradaada ka yeeli lahayd, haddaba aynu eegno fikir nooceee ah ayuu Ilaha raalli ka yahay. Hubaashii waxa jiray fikirro gaar ah oo Ciise uu ku tiriyyay waxaan laga fikirikarin intii uu dunida joogay. Haddii markaa aynu rabno inaan Ciise tallaabadiisa raacno waxa la inaga rabaa inaan sidiisa oo kale u fikirno.

Waxa laga yaabaa inaad imika maankaaga iska leedahay, ‘Ciise wuxuu ahaa baarri ee sidee sidiisa oo kale loogu fikiri karaa.’

Kitaabka Quduuska ahi wuxuu inoo sheegaya inaan leenahay maanka Masiixa iyo qalbi iyo ruux cusub.

RUUX IYO QALBI CUSUB

Oo weliba waxaan idin siin doonaa qalbi cusub, oo ruux cusubna waan idin gelin doonaa; jidhkiinnana qalbigii dhagaxa ahaa baan ka dhex bixin doonaa, oo waxaan idin siin doonaa qalbi jiidh ah. Oo Ruuxayga ayaan idin dhex gelin doonaa, oo waxaan ka dhigi doonaa inaad qay nuunnadayda ku socotaan, xukummadaydana waad xajin doontaan, waadna samayn doontaan. — Yexesqeel 36:26-27

Haddaynu nahay Masiixiyiin, waxa aynu leenahay dabeeecad cusub, waxaana weeyi midda uu Ilaha ina geliyay kadib markaynu helnay dhalashada cusub.

Waxaynu Qorniinka ka arki karnaa in haddii aynu Ilahaad addeecno oon jihadkiisa ku socono inuu ina siin doono Ruuxiisa iyo qalbi cusub. Rooma 8:6 waxay ka hadlaysaa maanka jidhka iyadoo inoo sheegaysa haddii aynu raacno maanka jidhka in natijadu ay tahay dhimasho, halka raacista maanka Ruuxana ay natijadeedi ka tahay nolol.

Waxaynu samaynaynaa horumar wanaagsan haddii aynu si fudud u garano dhimasho iyo nolol. Haddii ay jiraan wax kugu hoggaaminaya dhimasho maaha inaad raacdo. Markaad aragno fikirro gaar ah oo kaa buuxinaya dhimasho (nooc kasto oo murugo ah), waxa aad markiiba garanaysaa in taasi aanay ka ahaanin maanka Ruuxa.

Tusaale haddaan soo qaato, aynu nidhaano waxaan ka fikiraya caddaalad-darro uu igu sababay qofkale, oo anna aan ka cadhooday. Wixaan markaas bilaabayaan inaan ka fikiro nacaybka aan u qabo qofkaas. Haddaan arrintaas u fiirsado waxaan arkayaa inay iga buuxdo dhimasho. Aad ayaan u cadhoonayaa oo caadi dareemi maayo wixaana xitaa laga yaabaa in jidhkayga laftiisu aanu wanaag dareemaynin. Madax-xanuun iyo dhibaato oo dhan ayaan u dhalan karta fikirkasta oo qaldan. Dhinaca kale haddaan ka fikiro wanaagga iyo barakoooyinka Ilaah I siiyay, waxa iyana aan dareemayaa inay iga buuxdo nololi.

Waxa rumaystaha u fiican oo caawinaysaa inuu dhimashada iyo nolosha dhexdiisa ka garto oo ka barto. Ciise haddaba waxa uu inoo habeeyay inay nololi innaga buuxdo isagoo ina siiyay maankiisa. Waxa aynu markaas dooran karnaa inaan raacno maanka Masiixa.

Bogagga soo socda ee cutubkan waxa aan ku arki doonnaa liiska waxyalaaha la rabo in la sameeyo si loo raaco maanka Masiixa.

Tallaabada 1. Labow fikirro wanaagsan

Laba qof miyey wada socdaan haddaanay heshiis ahayn? — Caamoos 3:3

Haddii qofku uu ku fikirayo maanka Masiixa, fikirradiisu nooceee ayay noqon doonaan? Hubaashii, waxa ay noqonayaan kuwo wanaagsan. Cutub hore waxaan kagasoo hadalnay sida ay lagama maarmaanka u tahay in la lahaado fikir wanaagsan. Haddaad rabo waxaad dib ugu noqon kartaa cutubka 5 si aad u xasuusato muhiimadda ku jirta fikirka wanaagsan iyo xagga khayrka wax laga eego. Aniga laftaydu inkastoo aan qoray haddana dib ayaan u akhriyay waxbaana iiga kordhay.

Lama qiyaasi karo awoodda ku jirta in fikirro wanaagsan la yeesho. Ilaah waxa uu leeyahay fikir wanaagsan, innaguna haddaan sidaas oo kale rabno waa inaan fikirro fiican yeelanno. Anigu layli kuma samaynayo maamulista maanka, balse waxa weeyi inaan noqdo markasta qof ka fikira wanaagga iyo khayrka.

Lahaw muuqaal iyo aragti wanaagsan. Kusoco ka fikirsta wanaagga iyo rajooyinka. Sidoo kale markaad sheekaynayso wax wanaagsan ka hadal.

Ciise waxa uu muujiyay oo soo bandhigay muuqaal iyo aragti wanaagsan. Waxa uu u samray oo u dulqaatay dhibaatooyin badan oo ay ka mid tahay in isaga xitaa shaqsi ahaan loo weeraray oo la beeniyay oo xitaa xertiisii ay ka firdhadeen markuu ugu baahida badnaa ee sida xun loola dhaqmay. Hadiyo jeer isagu waxa uu lahaa oo afkiisa kasoo baxayay ereyo dhiirrigelin ah, waxaanu hadiyo jeerba rajo siinayat dadka isaga u yimaadda.

Maanka Masiixa ee innagu jiraat waa mid wanaagsan, sidaas darteed, markastoo aynu ku hadalno ama ka fikirno waxyaalo shar ah, innaguma jiro maanka Masiixu. Maaliyiin dad ah ayaa waxay ka cawdaan niyad jab iyo dhibaatooyin, laakiinse waxaan u malaynayaa intaasi ay imanayso uun marka aad xagga sharka wax ka eegto, haddii aanay sababta keentay ka ahayn arrin caafimaad. Marka uu qofku xaaladda sidan ah ku jiro waxa weeyi qof foorara oo noloshiisa dhammi hoos u jeeddo isla markaasna hadiyo jeer qofkaasi waxa uu rabaa inuu kuududo ama dhulka yaallo uun.

Sida ku xusan Sabuurka 3:3, Ilaah isaga ayaa ammaan inoo aha isaga ayaana madaxyadeenna kor u qaada. Waxa uu rabaa inuu markasta koryeelo rajoooyinkeenna, fikirradeenna, qalbiyadeenna, iyo xaaladda aynu ku suganahay nolosheenna oo dhan. Waxa weeyi Ilaaheenna ina sarraysiiya.

Ilaah waxa uu rabaa inuu ina korraysiyo, shaydaankuna wuxuu rabaa inuu ina hoosaysiyo. Iblisku wuxuu adeegsadaa dhacdooyinka xuxun ee ina soo mara si uu nolosheenna murugo iyo mugdi u geliyo. Waxaynu hadiyo jeer jaanis u haysanaa inaan ka fikirno fikirrada sharka ah, laakiin waxay innagusoo kordhinayaan waa dhibaato iyo inay hoos inoo dhigaan oo keliya. Waxa xun oon ka fikirnaa xallin mayso dhibaatadeenna, balse waxay innagu kordhinaysaa uun dhibaato.

KA ADKOW MURUGADA

Sabuurka 143:3-10 waxa uu ka hadlayaa murugada iyo sida looga adkaado. Aynu aragno aayadda iyadoo faahfaasan si aynu u aragno sidii aan uga adkaan lahayn weerarka cadawga:

1. Magacaw dabiicadda iyo sababta dhibaatadan.

Waayo, cadowgaa naftayda silciyey, Noloshaydiina dhulkuu ku tuuray, Oo wuxuu iga dhigay inaan meelo gudcur ah dego, sidii kuwii waagii bore dhintay. — Sabuurka 143:3

Ku jirista meelaha gudcurka sidii qof dhintay oo kale, waxay ka hadlaysay qof murugaysan. U fuursi iyadoo haddaba waxa murugadaas sababay uu hayah Shaydaanka.

2. Garo in murugado ay xaddo iftiinka iyo nolosha

Sidaas daraaddeed ayaa ruuxaygu iigu dhex itaal darnaadaa, Qalbigayguna gudahayguu ku cidloobay. — Sabuurka 143:4

Murugadyo waxay dulmidaa oo ku tacaddidaa qofka xorriyaddiisa iyo awooddiisa ruuxi ahaaneed.

Ruuxdeennu xoog ayay leedahay waana xor. Sidaas daraaddeed, Shaydaanku wuxuu ku tacaddiyaa awooddaas iyo xorriyaddaas aan haysano isagoo maankeenna ka buuxinaya murugo iyo mugdi. Haddaba, waxaad xasuuusataa in muragada oo la iska ilaaliyaa ay tahay muhiim. Markasta oo murugada lagusii jirona waxa sii adkaata in laga hortago oo la iska ilaaliyo.

3. Xasuuso wakhtiyadii fiicnaa.

Waxaan soo xusuustaa wakhtigii hore, Falimahaaga oo dhanna waan ka fikiraa, Oo waxaan fiiro u yeeshaa shuqulkii gacmahaaga. — Sabuurka 143:5

Aayaddan waxaynu ka arkynaa qoraaga Sabuurku jawaabta uu siinayo xaaladda uu ku jiro. Xasuusashada iyo ka fikiritaanku wixa ay ka yimaaddaan maanka. Wixa uu isagu garanayaa in sida uu u fikiraa ay saamayn doonto dareenkiisa, sidaas daraaddeed, wixa uu isagu ka fikirayaa waxkasta oo wanaagsan oo ka caawin kara inuu ka adkaado weerarka ku yimid maankiisa.

4. Adoo dhibaatada ku dhexjira Rabbiga ammaan.

Gacmabaygaan kuu hoorsadaa, Oo naftaydu adigay kuu harraaddaa sida dbul oomane ah. — Sabuurka 143:6

Sabuuraystahani wuxuu ogyahay muhiimmadda ay leedahay Ilaah oo la ammaano. Gacmaha ayuu kor u taagayaa isagoo ammaanaya Ilaah oo caabudaya. Wixa uu muujinayaa wixa baahidiisu tahay oo ah inuu Ilaah u baahanyahay. Ilaah oo keliya ayaa isaga siin kara farxad.

Badanaa dadku marka ay murugaysanyihiin, waxa murugadooda keena iyagoo wax tabaya oo wax u baahan isla markaana waxaas ka raadinaya meel qaldan oo murugo uun kusii kordhinaysa.

Sida ku sugaran Yeremyah 2:13 Ilaah wuxuu yidhi, “Waayo, dadkaygii laba waxyaalood oo shar ah ayay sameeyeen, way iga tageen anigoo ah isha biyaha nool, oo waxay qoteen berkedo daldaloola oo aan innaba biyo celin karin.”

Ilaah oo keliya ayaa waraabin kara nafta oomman. Haddaba, yaan lagugu kхиyaanayn in waxkastaa ay si buuxda baahidaada haqabtiri karaan. Wuxa qaldan ood ka daba oroddan way ku niyad jebin doontaa, niyadjabkuna wuxuu furaa albaabka murugada.

5. Weydiiso Eebbe inuu ku caawiyo.

Rabbiyow, dhaqso iigu soo jawaab, waayo, naftaydu way itaal dar naataa. Wejigaaga ha iga qarin, Waaba intaasoo aan noqdaa sida kuwa godka ku dhaca oo kale.

— Sabuurka 143:7

Sabuuraystuhu waxa uu dalbanayaa caawimaad. Wuxa uu Ilaah usoo bandhigayaa inaanu in badan la'aantiis sii adkaysan karin oo ay tahay in Ilaah isaga usoo dhaqsado oo u jawaabo.

6. Ka warsug Ilaah.

Aroorta naxariistaada i maqashii, Waayo, adigaan isku kaa halleeyaa, Ii garansii sidii aan u socon labaa, Waayo, naftaydaan kor kuugu qaadaa. — Sabuurka 143:8

Qoraaga Sabuurku wuxuu ogsoonyahay inuu u baahanyahay inuu Ilaah dhegeysto oo ka warsugo. Wuxuu u baahanyahay inuu dammaanad ka helo jacaylka Ilaah iyo naxariistiisa. Wuxuu u baahanyahay jihaynta Eebbe.

7. Ilaah ka bari inuu ku bixiyo.

Rabbiyow, cadaawayaaashayda iga samato bixi, Waayo, adaan kugu soo cararaa inaad i qariso. — Sabuurka 143:9

Markale Qoraaga Sabuurku waxa uu tusinaya in Ilaah oo keli ahi isaga caawin karo. U fiirso iyada oo ilaa hadda Sabuuraystaha maankiisu uu ka fikirayo Ilaah oonu ka fikirayn dhibaatadiisa.

8. Raadi xikmadda, aqoonta iyo hoggaaminta Eebbe.

I bar si aan doonistaada u sameeyo, waayo, waxaad tahay Ilaahayga, Ruuxaaga wanaagsanu ha igu dhex hoggaamiyo dalka qummanaanta.
— Sabuurka 143:10

Waxa laga yaabaa in sabuuraystuhu uu tilmaamayo inuu ka baxay doonista Eebbe oo uu albaabka u furay weerarka naftiisa. Waxa uu markaa rabaa inuu ku sugnaado doonista Ilaah waayo wuxuu yaqiinsaday inay tahay meesha keliya ee badbaadadu jirto.

Intas kadib wuxuu Ilaah ka dalbanaya inuu isaga degganaansho siyo. Marka uu leeyahay “igu dhex hoggaami dalka qummanaanta,” waxa aan rumaysanahay inuu ka hadlayo xaaladdiisa iyo dariinkiisa aan degganayn. Waxa uu rabaa sinnaansho oo ma rabo inuu kor aado ama hoos aado.

ADEEGSO HUBKAAGA

waayo, hubka dagaalkayagu ma aha xagga jidhka, laakiin xoog bay leeyihiin Ilaah hortiisa in qalcado lagu dumiy. Waxaannu baabbi'innaa murannada, iyo wax kasta oo sarreeya oo aqoonta Ilaah iska sarraysiyya, oo fikir kasta maxbuus baannu ka dhignaa, si uu Masiix u addeeco. — 2 Korintos 10:4-5

Shaydaanku wuxuu adeegsadaa murugada isaga oo nolosha malaayiin dad ah u horseeda mugdi. Dad badan oo naftooda dila waxa ku kallifaa waa muragada. Qofka naftiisa khaarajiyaa waxa weeyi qof xagga xun wax ka eegay oo rajo-beel istaagay. Xasuuso haddaba in dareenka xumi uu ka dhasho fikirrada xunxun.

Maanku waa goobta dagaalku ka socdo ee dagaalka lagu guulaysto ama lagu khassaaro. Waaad haddaba isla maanta doorataa inaad wanaagga ka fikirtoo ood ka takhalusto fikirrada xunxun oo dhan isla markaana ay fikirradaadu ku salaysnaadaad addeecitaanka Ciise Masiix (2 Korintos 10:5).

Tallaabada 2. Ilaah isku hallee.

Qofkii maankiisu isku kaa halleeyo nabad dhan baad ku dhawri doontaa, maxaa yeelay, adiguu ku aaminsan yabay. — Ishacyah 26:3

Ciise wuxuu si joogta ah wehesshi ula lahaa Aabbihiisa samada ku jira. Waxaan suurto gal ahayn inaad cid weheshato adigoon qofkaas maanka ku haynin. Haddii aniga iyo ninkaygu aannu gaadhiga ku wada jirno oo uu ila hadlo laakiinse maankaygu uu meelkale ku maqnaado, taasi waxay ka dhigantahay inaanu weheshi jirin waayo isagu waxa uu leeyahay dhug umaan yeelanin. Sidaa la’ajligeed, waxaan rumaysanahay inaan odhan karno in qofka ku shaqaynaya maanka Masiixu uu yahay mid hadiyo jeer ka fikira Ilaah iyo shuqulliisa waaweyn.

KA FIKIR ILAAH IYO SHUQULLADIISA

Naftaydu waxay u dhergi doontaa sida mid dhuux iyo baruur uga dhergo Oo afkayguna wuxuu kugu ammaani doonaa bushimo faraxsan Kolkaan sariirtayda kugu soo xusuusto Oo aan kaa fikiro habeenka markaan soo jeedo.

— Sabuurka 63:5-6

Waxaan ka fikiri doonaa shuquldaaga oo dhan, Oo falimahaaga oo dhanna waan u fiirsan doonaa. — Sabuurka 77:12

Waxaan aad ugu fiirsan doonaa amarradaada, Oo jidadkaagaan dhawri doonaa. — Sabuurka 119:15

Waxaan soo xusuustaa wakhtigii hore, Falimahaaga oo dhanna waan ka fikiraa, Oo waxaan firo u yeeshaa shuqulkii gacmahaaga. — Sabuurka 143:5

Daa’uud oo sabuurayste ahaa in badan waxa uu ka hadlay ka fikiritaanka Ilaah, wanaaggiisa, shuqulliisa iyo jidadkiisa. Waxa aad muhiim u ah haddaba in laga fikiro wanaagga Ilaah iyo shuqulliisa cajiibk ah.

Waxaan jeclahay oon ku raaxaystaa barnaamijyada telifishanka laga baahiyoo ee ka hadla dabiiicadda, xayawaaka, badaha iyo waxyaalaha la midka ah, waayo waxay tusinayaan weynanta Eebbe iyo wanaaggiisa iyo abuurkiisa aan dhammaadka lahayn iyo sidoo kale sida uu awooddiisa wax walba ugu maamulayo (Cibraaniyada 1:3).

Haddaad rabto inaad guulaysto waa inaad si joogto ah hadiyo jeer uga fikirto Ilaah iyo jidadkiisa.

Midka kamida aayadaha aan ugu jecelayah Kitaabka Quduuska ahi waxa weeyi Sabuurka 17:15 halkaas oo sabuuraystiisuhu uu Ilaah ka leeyahay, “Laakiinse anigu xaqnimaan wejigaaga ku fiirin doonaa, Oo waa i deeqi doonaa markii aan ammaantaada arko, oo aan ekaantaada la soo tooso.”

Noloshaday waqtii badan anigu waxaan ku soo qaataf farxad darro waayo waxaan ka fikiri jiray waxyaalo qaldan laga bilaabo subixii markaan hurdada ka kaco. Waxaan hadda odhan karaa inaad aad raalli u ahay oonay waxba iga maqnayn maadaama oo Ruuxa Quduuska ahi iga caawiyay inaan ku shaqeeyo maanka Masiixa ee igu jira. Subax kasta oo lagu bilaabo weheshiga Ilaah waxa weeyi meesha ay ka bilaabanto in nolosha lagu farxo.

WEHESHIGA ILAAH

laakiin runta ayaan idiin sheega yaa, Waxaa idiin roon inaan tago. Haddaanan tegin, Gargaaruhu idiinma iman doono, laakiin haddaan tago waan idiin soo diri doonaa.

— Yooxanaa 16:7

Ereyadani waa kuwii uu ku hadlay Ciise ka hor intii aanu aadin samada isagoo fadhiistay gacanta midi gee Abbaha. Wuxuu ay aayaddani si cad inoogu muujinaysaa in Ilaah uu rabo inaan isaga weheshi la yeelanno.

Majiraan wax innaga inooga dhow fikirradeenna. Markaa haddii aan maankeenna ka buuxino ka fikirista Ilaah waxa aynu isaga la yeelan doonaa weheshi, oo taasina waxay inoo nolosheenna u keeni doontaa farxad, nabad iyo guul.

Isagu sidii uu horeba u ballanqaad day marwalba wuu inala jiraa (Matayos 28:20; Cibraaniyada 13:5). Laakiinse la jiristiisa iyo joogitaankiisa ma dareemayno ilaa aan isaga ka fikirno. Haddii qol uu qofkale ila joogo oo maankaygu meel kale jiro oo waxkale ka fikirayo, marnaba dareemi maayo joogitaanka qofkaas agtayda jooga. Haddaba, Ilaah marwalba wuu inala jiraa laakiin waxa la innaga rabaa inaan isaga ka fikirno si aan u dareenno joogitaankiisa.

Tallaabada 3. Ka fikir in Ilaah ku jecelyahay

Oo innaguna waan garanaynaa oo waan rumaysan nahay jacaylka Ilaah inoo qabo. Ilaah waa jacayl; oo kii ku sii jiraa jacaylka, Ilaah buu ku sii jiraa. Ilaahna isaguu ku sii jiraa. — 1 Yooxanaa 4:16

Waxaan bartay in jacaylka Ilaah uu la midyahay joogitaankiisa. Haddii jacaylkiisa aynaan marnaba ka fikirin waxa hubaala inaynaan arkaynин jacaylkaas.

Sida ku xusan Efesos 3, Bawlos wuxuu ku duceeyay in dadku ay helaan jacaylka Ilaah. Kitaabku wuxuu inoo sheegaya in Ilaah ina jecelyahay. Laakiinse dadka Ilaah intee in leeg ayaa ilaa hadda ay ka maqantahay muujinta jacaylka Ilaah?

Waxaan xasuustaa markii aan bilaabay adeegga aan Ilaah u hayo. Toddobaadkii ugu horraysay waxay ahayd inaad kulan qabto, waxaanan Ilaah weydiiyay waxa uu iga rabo inaan baro, waxaanu Ilaah iigu jawaabay, “U sheeg dadkayga inaan iyaga jecelayah.”

Waxaan idhi, “way ogyihii inaan rabo inaan baro wax awood leh, oon ahayn cashar iskuulka Axadda lagu bixiyo oo ku saabsan Yooxanaa 3:16”. Waxa uu Ilaah haddana iigu jawaabay, “Dad yar uun baa si dhaba u og jacaylka aan iyaga u qabo. Hadday sidaas yihiinna, si gaara ayay u dhaqmi doonaan.”

Waxaan dabeeto bilaabay inaan diraaseeyo mawduuca khuseeya helitaanka jacaylka Ilaah, waxaanan yaqiinsaday in aniga laftaydu aan aad ugu baahanahay. Ilaah waxa uu markaaas igu hoggaamiyay 1 Yooxanaa 4:16 oo ka hadlaya inaan dareenno jacaylka Ilaah, taas oo macneheedu yahay inuu noqdo waxaan marwalba si joogto ah u dareensanahay.

Fahan yar ayaan ka haystay kumanaan baraarugsanayn jacaylka Ilaah ii qabo, laakiinse jacaylka Ilaah waxa weeyi inuu noqdo mid ku xooggan nolosheenna oo innaga caawiya inaan ka gudubno oo ka guulaysano xaaladaha ugu adaygga badan.

Sida ku sugar Rooma 8:35, Rasuul Bawlos wuxuu innagu boorrinayaa, “Yaa jacaylka Masiixa inaga sooci doona? Ma dhibaato, mise cidhiidhi, mise silic, mise baahi, mise arrad, mise khatar, mise seef?” Haddana aayadda 37 waxa uu ku leeyahay, “Maya, waxyaalahan oo dhan dhexdooda aad baynu ugu guulaysanna kii ina jeclaa xaggiisa.”

Meelahan ayaan waqtii dheer diraasaynayay, waxaanan ku baraarugay jacaylka Ilaah anigoo ka fikiraya jacaylkiisa isla markaana kor ugu dhawaaqaya. Waxaan ka fikiray aayadaha ka hadlaya jacaylka Ilaah anigoo afkaygana ka qiranaya. Sidan ayaan bilo dhan samaynayay, markastana waxa sii kordhayay in la ii muujiyo jacaylkiisa bilaa shuruudda ah.

Hadda Ilaah jacaylkiisu wuxuu ii noqday wax run ah anigoo xita waqtiyada ugu adag ee dhibaatadu jirto ku baraarugsan inuu Ilaah I jecelyahay oon loo baahnayn inaan cabsado.

HA BAQAN

Jacaylku baqdin ma leh, laakiin jacaylka kaamilka ahi baqdinta dibadduu u saaraa, waayo, baqdintu ciqaab bay leedahay. Oo kii baqaana kaamil kuma noqdo jacaylka.

— 1 Yooxanaa 4:18

Sida ay innagu isaga u jecelnahay ayaa Ilaahna si buuxda inoo jecelyahay. Rooma 5:8 waxay inoo sheegaysaa “laakiinse Masiixu waa inoo dhintay intaynu weli dembiilayaal ahayn, oo sidaasuu Ilaah jacaylkiisii inoogu muujijey.”

Rumaystayaasha aan ku shaqaynaynin maanka Masiixu kama fikirayaan dhibaatada ay ku jiraan. Waxay heli doonaan xaqnimo ku salaysan fikirro. Laakiin hadiyo jeer waa inaad ka fikirto sidaad Masiixa ugu jirto iyadoo lagaa rabo inaad lahaato xaqnimo aad ogsoontahay. Innagu Ilaah hortiisa weji kuma lihin laakiinse isaga ayaa nimcadiisa innagu siiyay weji aan ku hor istaagno. Marka haddaba middan rumaysad lagu helo, hadiyadda xaqnimadu waxay soo saar dootaa dabeecad wanaagsan oo xaq ah.

XAQNIMO KU FIKIR OO DENBI HA KU FIKIRIN

Wuxuu isaga oo aan dembi aqoonin ka dhigay inuu dembi noqdo aawadeen, inaynu noqonno xaqnimada Ilaah ee ku jirta isaga. — 2 Korintos 5:21

Masiixiyin badan waxa dhibaato ku haya fikirka qaldan ee naftooda ay ka aaminsanyihiin. Waxay ka fikiraan in Ilaah aanu iyaga ku faraxsanayn maadaama oo ay taagdaranyihiin oo dhaceen.

Waqtii intee leeg ayaad ku lumisaa qoomamayn iyo inaad denbiile tahay. U fiirso waxaan idhi waqtii inee leeg ayaad ku lumisaa, waayo fikirka sidaas ah oo dhami waa waqtii lumis.

Ha ka fikir xaaladdaadu siday u kharribnayd ka hor intaanad u imanin Masiixa. Taas beddelkeeda, waxaad ka fikirtaa xaqnimo intee leeg ayaad isaga kaga heshay Ilaah. Wuxuu xasuuusataa in fikirradu ay isu rogaan ficiillo. Haddaad rabto inaad dabeecaddaada bedesho, waa inaad ugu horrayba

bedesho qaab fikirkaaga. Haddaad ka fikirto inaad xuntahay oo keliya waad kasii dari doontaa uun. Markastoo fikir xun maankaaga kusoo dhaco, is xasuuusi in Ilaah ku jecelyahay iyo in Masiix lagaaga dhigay xaq.

Waqtii kasta waad kasii wanaagsanaanaysaaa. Maalinkastana ruuxi ahaan waad koraysaa. Ilaah waxa uu noloshaada ka leeyahay qorshe weyn. Waxyaalahan ayaana loo baahanyahay inaad ka fikirto. Waa middan ta la rabo in maankaagu uu ka fikiro.

Waxaad fikirkaaga ku salaysaa Ereyga Eebbe, mana aha inaad ka fikirto waxkasta oo maankaaga kusoo dhaca adigoo kasoo qaadaya inay fikirradaada yihiiin. Canaano shaydaanka oo bilow inaad hore u socoto adoo ka fikiraya fikirro suubban.

Tallaabada 4. Lahaw maan wax waaniya.

kii wax waaniyaana, si fican wax ha u waaniyo. — Rooma 12:8

Qofka uu ku jiro maanka Masiixu si fican ayuu u fikiraa isagoo fikir wanaagsan ka yeelanaya dadka kale iyo naftisaba iyo xaaladda uu ku suganyahay.

Adeegga waaninta si weyn ayaa maanta dunida loogaga baahanyahay. Qof ma waanin kartid haddii aanad ugu horraynta fikir naxariis leh aanad ka aaminsanayn qofkaas. Xasuusnow in waxkasta oo ku jira maankaagu uu kasoo baxayo afkaaga. Waxaad markaa yeelataa fikir jacayl ku dheehanyahay. Fikiro jacayl ku dheehanyahay dadka kale u dir oo waxaad iyaga kula hadashaa ereyo dhiirri gelin ah.

Ereyga waano oo macnihiisa la fasiraa waxa uu tusinayaq qof oo lagu waaniyo laguna boorriyo inuu fal ku dhaqaaqo. Adeegga waaninta ee lagaga hadlay Rooma 12:8 waxa laga arki karaa dadka hadiyaddaas leh. Waxay hadiyo jeer yidhaahdaan ereyo dhiirrigelin ah oo kor u qaadaya dadka loo jeedinayo kuna dhiirrigelinaya inay is beddel sameeyaan.

Waxa laga yaabaa inaynaan lahayn hadiyadda waaninta, laakiinse waxaynu baran karnaa inaan hadiyo jeer wax dhiirrigelino. Qaanuunka fududi waxa weeyi: haddii aanay fiicnayn ha ka fikirin ama ha odhanin.

Qof waliba waxa uu leeyahay dhibaato u gaar ah, markaa uma baahnin inaan dhibaatadoodu mid kale uguusii darno oo dhulka dhigno. Waa inaynu si jacayl ku jiro midba ka kale u dhiso (Efesos 4:29). Ha illaawin in jacaylku hadiyo jeer rumaysanyahay wanaagga qofkasta (I Korintos 13:7).

Markaad bilowdo in si jacayl leh aad uga fikirto dadka, waxaad arki doontaa iyagoo si wanaagsan kuula dhaqmaya. Fikirrada iyo ereyadu waa

hub leh awood wax abuurta ama wax dumisa. Waxa loo adeegsan karaa si liddi ku ah shaydaanka iyo shuquulladiisa ama waxay caawin karaan qorshayaashiisa wax dumiya.

Aynu kasoo qaadno inaad leedahay ilme yar oo akhlaaqdiisu aanay wanaagsanayn isla markaasna u baahan isbeddel. Waad u ducaynaysaa ilmaas yar adigoo Ilaah ka dalbanaya inuu dabeecaddiisa isbeddel ku keeno. Markaad haddaba middan sugayso maxaad ka yeelaysaa fikirradaada iyo ereyadaada aad kula dhaqmayso ilmahan yar? Dad badani ma helaan jawaabta baryadooda waayo iyaga ayaa fikirkooda ku baabi'ya ka hor intaanu Ilaah iyaga caawinin.

Ma waxaad ilmahaaga u baryi in Ilaah is beddel ku keeno adigoo fikirradaada aan fiicnayn ugu raaxaynaya? Ama waxa laga yaabaa inaad isbeddelkiisa u ducayso dabeetana aad fikirto ood dadka kale ku tidhaahdo, “ilmahan yari weligii is beddeli maayo!” Si aad guul ugu noolaato, waa inaad fikirradaada ku salayso ereyga Ilaah. Fikirradeenu kuma salaysna ereyga Ilaah haddii ay erayga Eebbe liddi ku yihiin. Ereyga kuma socon karno haddii aynaan ku fikirayn.

Marka aad cid u ducaynayo fikirradaadu waa inay la jiraan waxa aad qofkaas ugu ducaynayo waxaanad arki doonta sida ay u shaqayso.

Masoo jeedinayo inaad xadka ka baxdo ood is diidsiiso jiritaanka dhibaatadaas. Haddii ilmahaagu uu xagga iskuulka dhibaato ka qabo oo qof ku weydiyo xaaladdiisu sida ay tahay imika, maxaad ugu jabaabi qofkaas haddii sida xaqiiqada ahna aanu isbeddel samaynin ilmahaagu? Waxed odhan kartaa, “Ilaa hadda isbeddel maanu arkin, laakiin waxaan rumaysanahay inuu Ilaah samaynayo oo si dhaqso ah isbeddel u imanayo.”

Tallaabada 5. Labow maan mahadnaqa.

Irdihiisa mahadnaqid la gala, Barxadihiisana ammaan. Isaga u mahadnaqa, oo magiciisa ammaana. — Sabuurka 100:4

Qofka maanka Masiixu ku jiraayi wuxuu is arki doonaa iyadoo fikirradiisa ay ka buuxdo ammaan iyo mahadnaq. Cabashadu waxay cadawga u furtaa albaabbo badan. Dad badani waxay u xanuunsanayaan oo dacif u yihiin dhaawac kaga yimid xagga fikirrada kadib markii uu xanuunka cabashadu soo weeraray maankooda.

Nolosha xooggani ma noolaan karto mahadnaqid la'aan. Kitaabka Quduuska ahi wuxuu in badan ina baraya mabda'a mahadnaqidda. Fikirka

ama ereyga oo cabasha yeeshaa waxay tahay mabda'a dhimasho, laakiin in mahadnaq la yeeshaa waxa weeyi mabda' nololeed.

Qofku afkiisu haddaanu mahadnaqin waxay ka dhigantahay in maankiisu aanu mahadnaq lahayn. Haddii aynu mahadnaq leenahay waynu ku hadalnaa.

MARWALBA MAHADNAQ LAHOW

Haddaba xaggiisa aynu had iyo goor Ilaah ugu bixinno allabariga ammaanta, kaas waxaa weeye debnaha magiciisa qirta midhahooda. — Cibraaniyada 13:15

Goormaynu mahadnaqnaa? Waa inaynu mahadnaqno markasta xaaland wal oo lagu jiraba. Markaynu sidan yeelno waxaynu galaynaa nolol guul ku dhisan oo shaydaankuna ma awoodi doono inuu ina maamulo.

Sidee ayuu shaydaanku inoo maamuli karaa haddaynu noqono kuwo faraxsan oo ku mahadnaqa xaaladkastoo ay ku jiraanba? Nolosha noocan ahi waxay u baahantahay in la huro mahadnaqista laakiin waxa aan doorbidayaan inaan Ilaah u mahadnaqo intii aan farxaddayda huri lahaa shaydaanka. Wuxaan bartay haddii aan diido inaan mahadnaqo, waxay taasi ka dhigantahay inaan ka tanaasulayo farxaddayda. Si kale haddaan u nidhaahnana, waxa aan ku dhacaa ruuxda cabashada.

Sida ku xusan Sabuurka 34:1, waxa uu qoraaga Sabuurkaasi leeyahay, “Wakhti kasta ayaan Rabbiga ammaani doonaa, Oo had iyo goorba ammaantiisu afkaygay ku jiri doontaa.” Waxa aynu Ilaah ammaani karnaa oo aan raalli gelin karnaa haddii aan ammaantiisu ay hadiyo jeer aan isaga ammaanno.

Noqo hadiyo jeer qof wax mahadiya oo wax qadaraya mana aha in ay mahadintu ku koobnaato Ilaah oo keliya, balse sidoo kale waa inaad dadkana mahadiso. Marka qof uu kuu samo falo waa inaad qadariso ood uga mahad celiso waxaas uu kuu sameeyay.

Sidoo kale waxaad mahadisaa ood qadarisaa xubnaha kala duwan ee qoyskaaga. Badanaa waxa dhacda inaynu isa siinno waxyaalah Ilaah inagu mannaystay, waxaas ood waydaana maaha wax la mahadiyo.

Waxaan anigu u mahad celiyaa oo qadariyaa ninkayga inkastoo aan muddo dheer wada joognay, laakiin haddana marwalba waan qadariyaa isaga. Waxaan isaga u arkaa inuu yahay nin samir badan oo leh tayooyin badan oo wanaagsan. Waxa aan hubaa oon ogahay haddii dadka aan qadarino oon u mahad celino in mappaasi ay dhisayso xidhiidhka ay inala

leeyihiiin.

Dad badan ayaan anigu la mucaamaloodaa waxaana hadiyo jeer iyaga yaabisa sida dadka qaar ay uga mahad celiyan waxa yar een u qabto iyaga halka qaarkoodna waxkasta oo loo qabtaba aanay ku qancin. Wuxaan rumaysanahay markaas inay qanac la'aantani ka timaaddo kibirka iyo isla weynida. Dadka qaar iyaga ayuunbaa isla weyn oo waxkastoo dadka kale u qabtaan waxay u arkaan inay mutaysteen waxa loo qabtay oo weliba wax dheeraada ay u baahanyihiin. Waxa adag dadka noocaas ahi inay marnaba mahadceliyaan.

Inaynu mahadnaqnaa uma fiicna qofka oo keliya, balse sidoo kale innaga lafteenha ay inoo ficutahay waayo waxay inna gelinaysaa farxad.

Haddaba maalin walba waxaad ka fikirta waxyaalaha ay tahay inaad ka mahadnaqdo. Isku tababar adigoo Ilaah baryaya oo kaashanaya, waxaanad markaa heli doontaa iftiin iyo nolol farxad ku dhisan.

HADIYO JEER WAXKASTA KA MAHADNAQ

Ha ku sakhraamina khamriga rabshadu ku jirto, laakiinse Ruuxu ha idinka buuxsamo. Iskula hadla sabuurro iyo heeso ammaan ah iyo gabayo xaggaa ruuxa, idinkoo gabyaya oo Rabbiga qalbiinna ka ammaanaya. Mar kasta Ilaaha Aabbaha ah wax walba mahad ugu naqa magaca Rabbigeenna Ciise Masiix. — Efesos 5:18-20

Waa aayado runtii aad u xooggan! Sidee ayaynu u odhan karnaa wuxa nagu jira oo naga buuxa Ruuxa Quduuska ah? Waa innaga oo ku hadalna qasiidooyin iyo sabuurro ammaan ah marwalba. Wuxa filaya in middan macneheedu aanu ahayn inaan soo xiganno aayado oon isugu heesno, laakiise waxay tilmaamaysaa inaynu hadiyo jeer ka fikirno ereyga Eebbe innagoo Ilaah ammaanyna hadiyo jeerna mahadnaqayna.

Tallaabada 7. Maanka ku hay ereyga Ilaah.

Man a haysataan hadalkiisa oo idinkuma sii jira waayo, kii uu soo diray waad rumaysan weydeen. — Yooxanaa 5:38

Ereyga Ilaah waxa weeyi fikirradiisa oo warqad lagu qoray si aynu u barano ugana fiirsanno. Ereygiisu waxa weeyi sida uu uga fikiro xaalad kasta iyo mawduuc kasta.

Sida ku xusan Yooxanaa 5:38, Ciise waxa uu dhalilayay kuwo aan rumaysad lahayn. Waxa aynu haddaba xaaladdan ka arkaynaa in ereyga Ilaah uu yahay fikirkiisa oo la qoray iyadoo dadka raba inay rumaystaanna ay tahay in ereygiisu uu u noqdo farriin nool oo qalbigooda ku daabacan. Tanina waxa ay ku suurtobaysa in ereyga Ilaah markasta laga fikiro. Sidan ayay fikirradeennu ku noqon karaan fikirrada Ilaah oo ay inoogu suurto galaysaa inaan yeelanno maanka Masiixa oo kale.

Yooxanaa 1:14 waxa la inoogu sheegay in Ciise uu yahay ereyga Ilaah oo jidh soo qaatay. Taasi may dhici lahayn haddii isagu aanu hadiyo jeer ereyga Ilaah maanka ku haynin.

Ereyga Ilaah oo laga fikiraa waxa weeyi waxa ugu muhiimsan ee la innaga rabo inaan baranno. Macnaha ereyga ‘ka fikiris’ waxa uu koobsanayaa marka la tix raaco asalkiisa Giriigga ah: in wax la daneeyo oo lagu dhaqmo hadiyo jeerna maanka lagu hayo.

Muhiimadda arrintan ku jirta si xooggan oo ku filan uma wada cabiri karo, laakiinse waxaan middan kasoo qaadaa inay tahay mabda’ nololeed, waayo ereyga Ilaah oo laga fikiraa waxay u adeegaysaa noloshaada iyo dadka kugu dhow.

Dad badani waxay ka cabsadaan ereyga ka fikiris maadaama oo middaas ay dadyow jaahil ahi ugu dhaqmaan. Laakiinse waxaan kuu sheegayaa in shaydaanku aanu weligiis lahayn fikir isaga xaggiisa ka yimid. Waxa uu qaataa waxa ay leedahay Boqortooyada Iftiinku isagoo kadibna u dhowra middaas boqortooyada mugdida. Waa inaynu si xikmadaysan uga fikirno haddii ka fikiritaanku uu dhinaca sharka awooddaas ka leeyahay, in sidoo kalena uu xagga khayrka ka leeyahay wanaag kasii weyn. Mabda’ a ka fiirsashada ereyga Ilaah waxa uu ka yimaaddaa ereyga Ilaah. Aynu aragno waxa uu Kitaabka Quduuska ahi middan ka leeyahay.

KA FIIRSO OO BARWAAQOW

Kitaabkan sharcigu waa inaanu afkaaga ka tegin, laakiinse waa inaad u fiirsataa habeen iyo maalinba, si aad u dhawrtid wax alla waxa ku qoran oo dhan, waayo, markaasaad jidkaaga ku barwaaqoobi doontaa, waanad liibaani doontaa.

— Yashuuca 1:8

Aayaddan waxa Ilaah innoogu sheegayaa inaynaa ereyga Ilaah ku dhaqmi karin haddii aynaan ugu horraynta maankeenna gelinin oo aynaan ka fikirin.

Sabuurka 1:2,3 isagoo ka hadlaya ninka Ilaah ka cabsada waxa uu leeyahay, “Laakiinse waxaa isaga ka farxiya sharciga Rabbiga, Oo habeen iyo maalinba sharcigiisuu ka fikiraa. Oo WUXUU ahaan doonaa sida geed lagu beeray durdurrada biyaha agtooda, Oo midhihiisa dhala xilligooda, Oo aan caleentiisuna engegin. Oo wax alla wuxuu sameeyoba wuu ku liibaani doonaa.”

KA FIKIR OO CAAFIMAAD

Wiilkaygiiyow, erayadayda dhegayso, Oo hadalladaydana dhegta u dhig. Indhahaaga hortooda yaanay ka fogaan, Oo qalbigaaga dhexdiisa ku hayso, Waayo, iyagu waa u nolol kuwa hela, Oo jidhkooda oo dhanna waa u caafimaad. — Maahmaayadii 4:20-22

Macnayaasha uu koobsanayo ereyga ka fiirsasho ama ka fikiris waxa ka mida in wax la dhegeysto. Adigoo haddaba middaas xasuusanaya u firso in aayadahani ay inoo sheegayaan in ereyga Ilaah uu daawo iyo caafimaad u yahay jidhka.

Ereyga Ilaah oon ka fikirnaa waxa ay saamayn ku yeelanaysaa jidhkeenna. Aniga muuqaalkaygu wuu isbeddelay intii aan ku xidhnaa Ciise Masiix. Muuqaalkaygu hadda wuu wanaagsanyahay waayo ma welwalsani murugona ma dareemayo. Murugado waxay ka muuqataa wejigeenna, sidoo kale farxadduna waxay ka muuqataa wejiga. Markasta oon faraxsanahay waxa aan u muuqanaa in da'deennu yartahay. Inkastoo aniga cimrigaygu sii waynaanayo waxaan gudaha ka dareemaa dib u cusboonaan waxaanay taasi ka muuqataa dushayda.

MAQAL OO GOOSO

Kolkaasuu ku yidhi, U fiirsada waxaad maqlaysaan; qiyaastii aad ku qiyaastaan ayaa laydinku qiyaasi doonaa oo ayaa laydiin kordhin doonaa. — Markos 4:24

Tani waxay ka dhigantahay sida nidaamka beerashada iyo midho goosashada oo kale. Midhaha aynu aakhirka gurannaa waxay ku xidhantahay waxay aynu beeranno een ku tabacno. Aayaddani waxay inoo sheegaysaa in markasta oon waqtii dheeraada iyo dadaal ku qaadano ereyga Eebbe, waxa kordhaya midhaha aynu ka helno.

AKHRI OO GURO

Wax qarsoon ma jiro oo aan soo muuqan doonin, oo wax daboolanna ma jiro oo aan bannaan soo bixi doonin. — Markos 4:22

Labadan aayadood waxay si wada jir ah innoogu sheegayaan in ereyga Eebbe uu leeyahay kayd qarsoodi ah oo leh awood nolol bixisa, oo Ilahna waxa uu rabaa inuu sirtan inoo muujiyo. Waxyaalahan waxa loo muujiya kuwa ka fikira ee barta ee waqtiga ku qaata kuna dhaqma ereyga Ilah.

Anigu haddaan ahay macallin bara ereyga Eebbe, waxaan shaqi ahaan u garanayaa xaqiiqada ku jirta mabda'an. Waxa ay iila muuqataa inaan la soo koobi karin waxyaalaha uu Ilah iigu muujin karo hal aayad oo keliya. Markan aan waqtii diraaseeyo aayaddaas waxbaa iigasoo baxa, haddana markaan waqtii kale dib u diraaseeyo waxa iigasoo baxa wax kale oo cusub oonan hore ugu arkin.

Ilaah waxa uu si joogta ah qarsoodiga ugu muujiya kuwa daacadda u ah ereygiisa. Ha ahaan haddaba qof qarsoodin ay u muujiyaan dadka kale oo keli ahi. Adiga laftaadu diraasad ku samee oo baro ereyga Ilah adigoo u oggolaanaya Ruuxa Quduuska ahi inuu kuu muujiyo runta ku jirta.

Waxaan awoodi karaa inaan in badan waqtii ku qaato mawduuca ka fikirista ereyga Eebbe, waayo middani waxa weeyi, sidaan hore usoo sheegay, waxa ugu muhiimsan ee aan baran karno inaan qabano. Maalintii marka aad ku gudo jirto hawlahaaga kuu kaa gaarka ah, waxaad Ruuxa Quduuska ah weydiisataa inuu qalbigaaga kusoo rido aayado aad ka fiirsato. Haddii aad sidan ku dhaqantana waxaad ka yaabi doontaa awoodda ay noloshaada middani u keento. Markastoo aad ka fiirsato ereyga Ilah, waxa kordhaysa kartida iyo tamarta aad yeelato xilliga ay dhibaatooyinku jiraan. Waxaad xasuusataa: in awoodda ereyga Eebbe ay ka timaaddo ku dhaqanka ka fiirsashada ereyga Ilah.

EREYGA AQBAL OO SOO DHOWEE

Sidaas daraaddeed iska fogeeya wasakhnimada oo dhan iyo badnaanta xumaanta; oo qabownimo ku qaata hadalka laydinku tallaalay, kan naftiinna badbaadin kara.

— Yacquub 1:21

Waxaynu aayaddan ka arkaynaa in ereyga Ilaa huu innaga badbaadin karo nolosha denbiga, laakiinse muddaasi waxay ku xidhantahay sida ereyga Ilaa qalbigeenna aan uga aqbalno een ugusoo dhoweyno. Ereyga Ilaa oo qalbigeenna ku xididaystaa waxa uu ku imanaya dhegeysashada ereyga Eebbe iyo inuu hadiyo jeer maankeenna ku jiro.

Haddii aynu hadiyo jeer ka fikirno dhibaatooyinkeenna waxa dhici doonta inay qalbigeenna dhibaatooyinkaasi ku xididaystaan. Haddaynu ku mashquulno uun waxa inaga qaldan, waxa aynu arki doonaa uun dhibaatada balse ma arki doonno xalkeeda. Waxa jirta nolol sida badda oo kale u weyn oo inoo diyaar ah, laakiinse qalabka aynu noloshaas baaxadda weyn ku gaadhyanaa waxa weeyi barashada iyo ka fiirsashada ereyga Ilaa.

Adeegga aanu qabano waxa magaciisa la yidhaahdaa Enjoying Everyday Life (Ku Farxitaanka Nolosha Maaliwalba), waxaanan odhan karaa oon arkay inaan nolosha maalinwalba ku faraxno annagoo jeelaanayna oo addeecayna ereyga Ilaa.

DOORO NOLOL

Jidhka kafikiriddiisu waa dhimashada. Laakiinse Ruuxa kafikiriddiisu waa nolosha iyo nabadda. — Rooma 8:6

Waxa ila habboon qaybta buuggan inaan kusoo xidho inaan markale dib u jalleecno Filiboy 4:8 oo odhanaysa, “Ugu dambaysta, walaalayaalow, waxaan idinku leeyahay, Wax kasta oo run ah, iyo wax kasta oo sharaf leh, iyo wax kasta oo xaq ah, iyo wax kasta oo daahir ah, iyo wax kasta oo door ah, iyo wax kasta oo wanaag laga sheego, haddii wanaag ku jiro iyo haddii ammaanu ku jirto, waxyalahan ka fiirsada.”

Xaaladda uu maankaagu ku jiraa waa inay noqoto sida lagu sheegay aayaddan. Ku dhaqaaq inaad adeegsato maanka Masiixa ee aad haysato. Waxaanu isagu ku fikirin adna waa inaanad ku fikirin.

Markaad si joogta ah uga fiirsato fikirradaada ayad bilaabi kartaa inaad ku dhaqanto fikir kasta oo ku salaysan addeecitaanka Ciise Masiix (2 Korintos 10:5).

Ruuxa Quduuska ahi waxa uu si dhaqso ah kuu xasuusinaya marka uu maankaagu isku dayo inuu jihada ka lumo, kadibna go'aanka adiga ayaa iska leh. Ma waxaad raaci doontaa maanka jidhka mise maanka Ruuxa? Midi wuxuu kuu hoggaamin dhimasho, ka kalena nolol. Haddaba, ikhtiyaarka adaa iska leh ee dooro nolol.

QAYBTA III

MAAN CIDLO-MEER AH

Hordhac

Oo koob iyo tobant maalmood ayaa looga socdaa Xoreeb xagga Buur Seciir ilaa tan iyo Qaadeesh Barneeca. — Sharciga Kunqoshadiisa 1:2

Dadka reer bani Israa'iil socdaal ku qaadan lahaa kow iyo tobant cisho oo keliya ayaa waxa ay ku qaateen afartan sano iyagoo cidlada wareegayay. Maxaa taas keenay? Ma waxa ku sababay cadawgooda, mise xaaladda ay ku jireen, mise waxkale ayaa keenay inay muddada intaas leegaaan ku gaadhaan meeshii ay u socdeen?

Xaaladdan ayaan ka fikiray waxaanu Ilaah ii muujiyay aniga iyo kumaankun kale oo dad ahba inaan fahmo sababta middan keentay. Ilaah waxa uu igu yidhi, “Dadka reer bani Israa'iil sababta socdaalkii kow iyo tobanka cisho uu ugu qaatay afartanka sano waxa keenay qaab-fikirkoodii madhnnaa.”

IN IDINKU FILAN WAAD DEGGENAYDEEN

Rabbiga Ilaaheenna abu wuxuu inala hadlay intaan Xoreeb joognay oo wuxuu inagu yidhi, Buurtan in idinku filan waad degganaydeen. — Sharciga Kunqoshadiisa 1:6

Waa inaynaan Israa'iliyiinta halkan kula yaabin waayo inta badan innaguba sidan oo kale ayaan yeelnaa. Waxaynu ku dulwareegnaa oo joognaa isla goob qudha halkii aan ka samayn lahayn horumar. Natijadu waxa weeyi, sanado badan ayay innagu qaadataa inaan guul gaadhno iyadoo guushaas si dhaqso ah aan u heli karnay.

Waxa aan aaminsanahay in Ilaah uu inoo sheegayo maanta isla wixii uu hore ugu sheegay reer bani Israa'iil. Waxa uu leeyahay, “In badan ayaad meeshaas joogtay ee waxa la gaadhay xilligii aad ka socon lahayd.”

FIKIR OO MAANKAAGA KA SHAQAYSHII

Ka fikira waxyaalaha korka yaal, hana ka fikirina waxyaalaha dhulka yaal.
— Kolosay 3:2

Ilaah waxa uu I tusiyay toban waxyaalood oo ah ‘fikirrada madhan’ ee Israa’iliyiintu lahaayeen oo u horseeday inay muddo dheer cidlada joogaan. Fikirka madhani waa fikir qaldan.

Waxa aynu yeelan karnaa fikir saxsan ama mid qaldan. Fikirada sакссан way inoo faa’ideeyaan, halka kuwa qaldanina innaga dhaawacaan oo ay inaga hor istaagaan horumarka. Kolosay 3:2 waxay inoo sheegaysaa inaan fikirno oon fikirradeenna u jeedino jihada saxsan. Fikirrada qaldani ma saameeyaan oo keliya xaaladaha aan ku jirno, balse sidoo kale waxa ay saameyn ku yeeshaan nolosheenna dhan.

Dadka qaarkood waxa ay ku noolyihiin nolol aad mooddo inay madhantahay waayo waxay taaganyihiin cidla.

Waxa jiray waqtii aanay aniga xaaladdaydu xumayn balse haddana maan awoodi karin inaan noloshayda ku raaxaysto waayo waxaan ku sugnaa cidlo. Aniga iyo ninkayga Dave waxaan haysanay guri fiican iyo afar carruur ah sidoo kalena waxaan haysanay shaqo fiican oon ka helno lacag fiican oon raaxo ugu noolaan karno. Anigu haddaba waxyaalahaas oodhan kumaan raaxaysan karin waayo waxaan lahaa fikir madhan oo cidlo jooga. Noloshayda dhan ayaa madhnayd waayo sidaan wax u arkayay ayaa sidaas ahayd.

Dadka qaar maadaama oo ay soo mareen xaalado xun, dhinaca xun ayay wax ka eegaan iyagoon u malaynaya in xaaladdoodu aanay marnaba kasoo rayn doonin. Dadka qaarna waxkastoo jiraba dhinaca xun uun bay ka arkaan waayo sidan ayay maankooda ugaga fikiraan waxkasta. Waxkastoo haddaba middan keenaba, qaab fikirka xumi qofka waxa uu geliya murugo waxaana adkaata inuu gaadho Dhulka Ballanqaadka inta uu sidaas ku jiro.

Ilaah waxa uu reer bani Israa’iil kasoo samatabixiyay oo kasoo saaray addoonsigii ay ugu noolaayeen Masar, waxaanu iyaga u ballanqaaday inay dhaxli doonaan dhul caanaha iyo malabku yaallaan oo barwaaqaysan wax kastaana yaallaan.

Haddaba, badanaa facii jiray xilligaas ee ballanqaadkaas la siiyay badankoodu muu galin Dhulkaas Ballanqaadka waxaanay ku dhinteen cidladii. Waxa aniga ila muuqataa in arrintanu tahay waxa ugu murugada badan ee ku dhici kara dadka Ilaah. Waxa jira waxbadan oo kuu diyaar ah ood ku raaxaysan karto balse waa wax laga murugodo inaanad marnaba helin farxaddaas iyo noloshaas.

Intii aan Masiixiyadda ah noloshaydu in badan ayay xaaladdaas ku jirtay. Wuxaan ku taagnaa jidkii I gaynayay jannada laakiinse kumaan raaxaysanaynin safarkayga. Wuxaan dhex taagnaa cidlo anigoo murugaysan. Laakiin, naxariista Eebbe awgeed, gudcurkii aan ku jiray iftiin baa ii bedelay oo Ilahaabaa iga saaray mugdigii.

Wuxaan Ilaha ka baryayaa in qaybtan ka midka ah buuggani ay iftiin kuu noqon doonto oo ay kuu diyaarin doonto inaad ka baxdo cidlada iyo fikirka madhan ood gasho iftiinka boqortooyada Ilaha ee cajiibka ah.

CUTUBKA 16

“MUSTAQBALKAYGU WUXUU KU XIDHANYAHAY WIXII TEGAY IYO WAXA HADDA JOOGA”

MAAN CIDLO-MEER AH #1

Markii aan muujinu jirin dadku waa balligmaa. — Maahmaahyadii 29:18

Israa’iliyiintu aragti wanaagsan kamay haysanin noloshoodha oo may lahayn riyoojin. Waxay garanayeen meesha ay ka yimaaddeen laakiin fikir kamay haysanin halka ay u socdeen. Fikirkoodu wuxuu ku salaysnaa wixii ay soo arkeen iyo waxa ay arki karayeen uun. May garanaynin sidii ay iimaan ama rumaysad wax ugu arki lahaayeen.

WAXA LOO SUBKAY KEENISTA SAMATABIXIN

Ruuxii Rabbiga ayaa i dul jooga, Waayo, wuxuu ii subkay inaan war wanaagsan masaakiinta ku wacdiyo, Wuxuuna ii soo diray inaan kuwa xidhan furriinnimada ogeysiyo Iyo kuwa indhaba la’ soo celinta araggooda Iyo inaan kuwa nabaraysan soo furfuro, Iyo inaan dadka ogeysiyo sannadda qaabbilaadda ah ee Rabbiga.

— Luukos 4:18-19

Anigu waxaan kusoo koray guri aanay xasillooni ka jirin. Carruurnimadaydii waxaan kusoo qaatay oo ka buuxay cabsi murugo. Khubaradu waxay sheegaan in ilmaha noloshiisu ku asaasanto shanta sano ee ugu horraysa noloshiisa. Aniga shaqsiyaddaydu way kharribnayd, waxaanan ku noolaa derbi aan noloshayda u samaystay oon ugu talo galay inay iga ilaalso in dadku I waxyelleeyaan. Dadka kale waan iska xidhayay anna waan is xidhayay. Wuxaan ahay qof jecel inay wax kaantaroosho waayo waxaan u malaynayay in sidan oo keliya aan dadka kaga nabad geli karo.

Wuxaan ahay qof dhallinyaro ah oo rabta nolosheeda inay Masiixa raacdo anigoo garanayay meesha aan ka imid, balse maan ogayn meesha aan u socday. Wuxaan hadiyo jeer u malaynayay in mustaqbalaygu ku xidhanyahay noloshaydii hore ee waqtigii tegay. Wuxaan is lahaa, “suurto gal maaha qof aniga oo kale ah oo dhibaato soo maray inuu hagaago.” Si

kastaba ha ahaatee, Ciise waxa uu inoo sheegay inuu u yimid inuu bogsiyo kuwo buka, kuwa qalbi jabsan iyo kuwa ku jira dhibaatada iyo murugada.

Ciise wuxuu u yimid inuu furo albaabada xabsiga oo uu sii daayo kuwa ku xidhan. Anigu haddaba maan samaynin wax horumar ah ilaa aan ka rumaystay in la I xoreeyay. Waxa ay ahayd inaan lahaado aragti fican oo ah in mustaqbalkaygu aanu ku xidhnayn wixii tegay iyo xitaa waxa hadda jooga.

Waxa laga yaabaa inaad waxyaalo aan wanaagsanayn aad soo martay amaba hadda aad ku jirto xaalad aan wanaagsanayn oo murugo leh. Waxa kaloo laga yaabaa inay kugu soo socdaan xaalado u muuqda inaanay fiicnayn oo aanay suurto gal ahayn wax rajo ah in la yeesho. Laakiin waxaan si cad kuugu leeyahay, mustaqbalkaagu kuma xidhnaa wixii hore kuu soo maray iyo waxa hadda ku haysta.

Waxaad yeelataa qaab fikir cusub. Wuxaa aamintaa in waxkastaaba suurtogal yihiin (Luukos 18:27). Dadka wuxa laga yaabaa in aanay waxwalibaa u suurto galin, laakiin innagu waxaynu u adeegnaa Ilaah waxkasta wax la'aan ka abuuray (Cibraaniyada 11:3). Wax la'aantaada isaga sii oo arag sida uu u shaqeeyo. Wuxa keliya ee Ilaah kaa rabaa waa iimaan. Wuxa uu kaa rabaa inaad isaga rumaysato oo ku kalsoonaato, inta hadhayna isaga ayaa qaban doona.

INDHO WAX ARKA, DHEGO WAX MAQLA

Oo jiridda Yesay biqil baa ka soo biqli doona, oo xididdadiisana laan baa ka soo dhalan doonta, Oo waxaa ku dul joogi doona Ruuxa Rabbiga oo ah ruuxa xigmadda iyo waxgarashada, iyo ruuxa talada iyo xoogga, iyo ruuxa aqoonta iyo kacabsashada Rabbiga. Wuxuuna ku farxi doonaa Rabbiga kacabsashadiisa, oo isagu wax uma xukumi doono siduu wax u arko, oo siduu wax u maqlana innaba uma qar ooqoon doono. — Ishacyah 11:1-3

Wax kuma xukumi karno aragtideenna oo keliya waxaana la innaga rabaa inaan lahaanno indho ruuxi ah oon wax ku aragno iyo dhego ruuxi ah oon wax ku maqalno. Waxaynu u baahanahay inaan maqalno waxa Ruuxu sheegayo, oon ahayn waxa dunidu sheegayso. Yaanay mustabalkaaga cidkastaa kaala hadlin, balse oggolow in Ilaah oo keli ahi kaala hadlo.

Reer bani Israa'iil waxay eegeen oo ka hadleen sida ay wax ahaayeen. Ilaal isaga oo Muuse adeegsanaya ayuu iyaga kasoo saaray Masar isagoo uga warramay Dhulka Ballanqaadka ee uu geyn doono. Waxa uu iyaga ka rabay inay indhohoodu arkaan meesha ay tegi dooneen, balse may ahayn

inay dib u eegaan wixii ay hore usoo arkeen. Aynu haddaba eegno meelo ka mida Qorniinka oo aynu ka arki karno aragtiyohoodii qaldanaa.

DHIBKA JIRAA MUXUU YAHAY?

Oo reer binu Israa'iil oo dhammuna waxay u gunuuseen Muuse iyo Haaruun, oo shirkii oo dhammu waxay iyagii ku yidhaahdeen, Waxaa inoo roonayd inaynu dalkii Masar ku dhimanno! Amase inaynu cidladan ku dhimanno! Bal Rabbigu muxuu inoogu soo kexeeeyey dalkan aynu seefta ku le'anayna? Naagaheenna iyo dhallaankeennu dhac bay noqonayaan. Sow inaynu Masar ku noqonno inooma roona? — Tirintii 14:2-3

Waxaan kugu dhiirrigelinaya inaad si taxadar leh ugu fiirsato aayadahan. U firso sida uu dadkan fikirkoodu u xumaa ee ay u cabanayeen una rabeen inay isdhibaan oo dib ugu laabtaan dhulkii lagu addoonsanayay, halka looga baahnaa inay adkaystaan oo hore ugu socdaan Dhulka Ballanqaadka. Sida xaqiiqadu tahay, iyagu dhibaato may haysanin balse iyaga laftooda aaya ahaa dhibaatada!

FIKIRRADA XUMI WAXAY KEENAAN ARAGTIYO XUN

Oo shirkiina biyo ma haysan, oo markaasay Muuse iyo Haaruun u wada shireen. Kolkaasaa dadkii Muuse la dirireen, wayna la hadleen oo ku yidhaahdeen, Waxaa noo roonayd inaannu walaalahayo iskula dhimanno markay Rabbiga hortiisa ku dhinteen! Bal maxaad shirka Rabbiga cidladan u keenteen si aan annaga iyo lo'daadana halkan ugu wada dhimanno? — Tirintii 20:2-4

Reer bani Israa'iil ereyadooda sida halkan innooga muuqata waxa laga dareemaya inaanay gebi ahaanba ku kalsoonayn Ilaah. Fikirkoodu waxa uu ahay mid xun oo leh aragti qaldan. Waxay horeba ka go'aansadeen inay guuldarraysanayaan maadaama oo xaaladdu aanay fiicnayn. Waxa ay soo bandhigeen aragti ka timid fikir qaldan. Aragtida xumi waxay ka dhalataa fikir xun.

JIRITAAN LA'AANTA MAAN MAHADNAQA

Oo Buur Xor waxay uga guureen xagga jidka loo maro Badda Cas inay hareer ka maraan dalka reer Edom. Markaasay dadku aad u qalbi jabeen jidkii daraaddiis. Oo dadkii waxay ku hadleen wax ka gees ah Ilaah iyo Muuseba, oo waxay yidhaahdeen, War dalkii Masar maxaad nooga soo bixiseen si aannu cidladan ugu dhimanno? waayo, kibis ma jirto, biyona ma jiraan, oo naftayaduna kibistan khafiifka ah way ku yaqyaqsataa. – Tirintii 21:4-5

Qaabfikirradii xumaa ee Israa'iliyiintu lahaayeen een kusoo aragnay aayadihii hore waxa dheer oo halkan aynu ku arkaynaa iyagoon marnaba lahayn mahadnaq. Reer bani Israa'iil marnaba kamay waantoobin oo may joojin inay ka fikiraan meeshay ka yimaaddeen iyo waxa ay ku suganyihiin.

Waxaan anigu iyaga ku caawin lahaa inay fiiriyaan awowgoodii ay kasoo tafiirmeen ee Ibraahim. Isagu waxa uu soo maray xaalado aan wanaagsanayn, laakiin haddana muu oggolaanin in taasu ay saamayn ku yeelato mustaqbalkiisa.

DIRIRTA NOLOLI KUMA JIRTO

Dirir baana ku dhex jirtay xoolojirradii Aabraam. iyo xoolojirradii Luut. Markaasna reer Kancaan iyo reer Feris dhulkaasay degganaayeen. Oo Aabraam wuxuu Luut ku yidhi, Waxaan kaa baryayaa inaan diriru inaga dhex dhicin aniga iyo adiga, iyo xoolojirradayda iyo xoolojirradaada; maxaa yeelay, waxaynuu nahay walaalo. Dhulka oo dhammu sow kaa ma horreeyo? Waxaan kaa baryayaa inaad iga guurtid. Haddaad bidixda tagto, midigtaa tegayaa; haddaad midigta tagtona, bidixdaan tegayaa. Kolkaasuu Luut indhibhiisii kor u taagay, oo wuxuu arkay Bannaankii Webi Urdun oo dhan, iyo inay meal waluba aad u waraabsan tahay, intaan Rabbigu baabi'in Sodom iyo Gomora; wuxuu u ekaa beertii Ilaah, iyo sida dalka Masar markaad tagto xagga Socar. Markaasuu Luut wuxuu doortay Bannaankii Urdun oo dhan; oo Luut xagga bari buu u socdaalay; oo way kala guureen. — Bilowgii 13:7-11

Ibraahim wuxuu ogsoonaa khatarta ku jirta dirirta iyo muranka, sidaas aawadeedna wuxuu Luut u sheegay inay kala guuraan oo kala baxaan. Si uu u jeclaado oo mustaqbalka dirir looga hortago, Ibraahim waxa uu wiilkii uu adeerka u ahaa ee Luut ka dalbay inuu isagu ugu horraynta doorto meeshii uu degi lahaa. Luut waxa uu markaa doortay meeshii wanaagsanayd oo ahayd Dooxadii Webi Urdun, halkaas ayaanay ku kala guureen.

Waxa aan xasuusan karnaa in Luut aanu waxba ahayn oo uu ku barakoobay Ibraahim. Bal haddaba ka u fiirso aragtida uu Ibraahim ka yeelan karayay Luut ee haddana aanu ka yeelanin. Waxa uu Ibraahim garanayay haddii uu ku dhaqmo sida habboon in Ilaah isaga dareeyalayo.

INDHAHAAGA KOR U TAAG OO FIIRI

Oo Rabbigu wuxuu Aabraam ku yidhi, intii Luut ka guuray ka dib, Indhaahaaga kor u taag, oo meeshaad joogto ka fiiri, xagga woqooyi iyo xagga koonfureed, iyo xagga bari iyo xagga galbeedba; waayo, dhulka aad aragto oo dhan waxaan siin doonaa adiga iyo far-cankaaga weligiin. — Bilowgii 13:14-15

Aayadahani waxay si cad innoogu sheegayaan, in Ibraahim inkasta oo uu ku jiray xaalad aan wanaagsanayn kadib markii ay kala guureen Luut oo uu adeer u ahaa, Ilaah waxa uu Ibraahim ka dalbaday inay indhihiisu fiiriyaan meesha uu isagu gayn doono iyo waxa uu siin doono.

Ibraahim xaaladda uu ku jiray waxa uu ka haystay fikir fiican, natijjaduna waxay noqotay in isaga aanu shaydaanku ka dhicin barakooyinkii Ilaah siiyay isaga. Ilaah waxa uu isaga siiyay hanti iyo barako ka badan middii uu haystay ka hor intaanay kala guurin wiilkuu adeerka u ahaa ee Luut, Ilaahna isaga si walba wuu u barakeeyay.

Waxaan haddaba kugu dheerri gelinaya in waxyaabaha mustaqbalka suurtogeli kara aad dhinaca wanaagsan ka eegto adigoo bilaabaya inaad noqoto mid “u yeedha waxyaalahaa aan jirin sida iyagoo jira” (Rooma 4:17). Mustaqbalkaaga xagga wanaagsan uga fikir si waafaqsan waxa Ilaah qalbigaaga geliyay, oon ahayn waxaad hore usoo aragtay ama imika taagan.

CUTUBKA 17

“QOKALAA II QABAN DOONA; ANIGU MA RABO INAAN MASUULIYAD QAADO.”

MAAN CIDLO-MEER AH #2

Teraxna wuxuu kaxaystay wiilkiisii Aabraam, iyo Luut oo ahayd ina Haaraan, wiilkii wiilkiisii, iyo Saaray oo uu soddog u ahayd, oo ahayd naagtii wiilkiisii Aabraam; wayna kala baxeen Uur tii reer Kaldayiin, si ay u tagaan dalkii Kancaan; waxayna yimaadeen Haaraan, oo halkaasay degeen. — Bilowgii 11:31

Masuuliyadda waxa badanaa lagu qeexaa inay tahay jawaabta aan ka bixino kartida Ilaah. Inaad masuul noqotaa waxa weeyi inaan ka jawaabno jaanisyada Ilaah horteenka dhigay.

Ilaah waxa uu Ibraahim aabbihiis siiyay masuuliyad ah jaanis uu kaga jawaabo kartidiisa. Wuxuu isaga hordhigay jaanis ah inuu tago Kancaan, laakiin taas beddelkeeda, intii uu la socon lahaa Ilaah, waxa uu doortay inuu ku hakado Haaraan.

Waxa fudud marka Ilaah ugu horraynta inala hadlo ee uu innaga rabo inaan waxqabano inaan middaan ku faraxno. Laakiin, sida Terax oo kale, marar badan waxa dhacda inaynaan dhammaystirin wixii aan bilownay oon halkaas kaga hadhno.

Mashaariicda aan natijadooda la hubin ee cusub bilaabitaankooda waxa la socota farxad maadaama oo ay cusub yihiin. Laakiin farxaddaasi qofka in yar uunbay wadaysaa, balse ma gaadhsiin karto xarriijinta dhammaadka.

Masiixiyiin badani waxay qabtaan waxa Baybalku inoo sheegayo in Terax uu qabtay. Meel ayay wax ka bilaabaan laakiinse waxay iska degaan meel dhewe. Way daalaan oo mana doonaan inay safarka sii wadaan oo dhammaadka gaadhaan waayo ma rabaan inay dusha u ritaan masuuliyadaha uu wato safarkaasi. Waxay doonaan in masuuliyaddaas qof kale u qabto oo iyaguna ku faa’idaan, laakiinse sidaa arrimuhu uma shaqeeyaa.

MASUULIYADDA SHAQSI AHAANEED CID KALE LAMA SIIN KARO

Oo waxaa dhacday, in Muuse maalintii dambe dadkii ku yidhi, Idinku dembi weyn baad samayseen, oo haatan waxaan kor ugu tegayaa Rabbiga; mindhaa dembigiinna aawadiisayaan u kafaaro gudi doonaaye. Markaasaa Muuse wuxuu ku noqday Rabbiga xaggiisa, oo wuxuu yidhi, Bal dadkanu dembi weyn bay sameeyeen, oo waxay samaysteen ilaahyo dahab ah. Laakiin hadda haddaad dembigooda cafidid - haddii kalese waan ku baryayaaye, kitaabkaaga aad qortay iga tir. — Baxniintii 32:30-32

Diraasyntayda iyo akhrintayda waxaan ku ogaaday in reer bani Israa'iil aanay doonin inay masuuliyad qaadaan. Muuse ayaa iyaga Ilaah u baryayay oo iyaga Ilaah uga shafeeca qaadayay isla markaasna markay denbi galaan in laga cafijo u dalbayay (Baxniintii 32:1-14).

Ilmaha yar ee dhashay wax masuuliyad ahi dushiisa ma saarna, laakiin markasta oo uu koro waxa laga filayaa inuu masuul noqdo. Mid ka mida masuuliyadaha waalidka ka saaran ilmihiisuna waxa weeyi inay baraan in ilmohood masuuliyad qaadashada uu barto. Sidoo kalena Ilaah waxa uu rabaa dadkiisa in masuuliyad qaadashada uu baro.

Ilaah waxa uu aniga isiiyay jaanis ah inaan adeego oon dadka ka wacdiyo raadiyaha iyo telifishanka iyo sidoo kale inaan dalka Maraykanka iyo dunida oo dhan ku wacdiyo oo baro ereygiisa. Laakiin waxaan kuu sheegayaa in yeedhitaankaasi uu wato masuuliyad aanay dad badani waxba ka aqoonin. Dad badani waxay sheegaan inay rabaan inay adeegaan waayo waxay u haystaan inay tahay dhacdo ruuxi ah oo joogto ah.

Marar badan ayay dadku shaqo naga dalbadaan iyagoo u malaynaya in waxa ugu weyn ee iyaga lasoo dersaayi uu yahay inay ka qayb noqdaan adeeg Masiixiyadeed. Dadkaasi goordanbe ayay ogaadaan in shaqadoodu aanay ka duwanayn shaqooyinka kale oo ay subaxa kacaan isla markaasna shaqada yimaaddaan xilligii loogu talo galay. Marka dadku ay noo sheegaan inay rabaan inay noo shaqeeyaan, waxaan u sheegnaa in waqtigayaga aannaan ku qaadanin heeso iyo qasiidooyin balse aan shaqo culus qabano maalinwalba. Waxa aan ku shaqaynaa xishmad iyo xirfad shaqo oo heersarraysa.

Dabcan, waa faa'ido weyn in laga shaqeeyo adeeg Ilaah loo hayo, laakiin waxaan isku daynaa inaan dadka tusino in xiisaha dabadiis aan uga baahan doonno masuuliyad heer sarreysa.

QUDHAANJADA U TAG!

Kaaga caajiska abow, bal qudhaanjada u tag, Oo bal jidadkeeda u firso oo caqli yeelo, Iyadoo aan lahayn madaxweyne, Sirkaal iyo taliye toona, Ayay guga cuntadeeda soo diyaarsataa, Oo quudkeedana waxay soo urursataa wakhtiga beeraha la goosto. Haddaba kaaga caajiska abow, ilaa goormaad hurdyasaa? Goormaadse hurdyadaada ka toosaysaa? Weliba, in yar baad seexataa, in yar baad lulootaa, Oo in yar baad gacmaha hurdo aawadeed u laabataa, Hadda caydhnimadaadu waxay u iman doontaa sida mid dad dhaca, Oo baahidaaduna waxay u iman doontaa sida nin hub wata.

— Maahmaahyadii 6:6-11

Caajisnimada dadka reer bani Israa'iil haysatay waxay ahayd middii iyaga ku sabbtay inay afartan sannadood u socdaan meel lagu gaadhi lahaa kow iyo tobant cisho.

Aayadahan ka midka Maahmaahyadii aad baan u jeclahay inaan akhriyo, waayo waxay inoo sheegaysaa inaan u fiirsanoo sida qudhaanjadu u shaqeyso ee qoyskeeda u quudiso iyadoo aanay cidina ku qasbaynin inay shaqayso oon maamule ama taliye amar siiya aanay lahayn.

Dadka hadiyo jeer aan waxba qabanin ilaa dabada laga riixo weligood ma sameeyaan wax weyn. Sidoo kale dadka waxa fican sameeya marka la kormeerayo iyana meel fog ma gaadhaan. Wuxuu weeyi inuu damiirkeennu ina jiheeyo ee maaha in bannaanka la inaga jiheeyo. Waa inaan si qumman ugu hor noolaanno Ilaah oon isaga oo keliya abaal marin ka raadino innagoo maanka ku haynna inuu ina abaal marinayo haddii aan kasoo baxno waxa uu innaga rabo inaan qabano.

KUWA BADAN BAA LOO YEEDHAY, IN YARNA WAA LA DOORTAY

Waayo, kuwo badan baa loo yeedhay, laakiin kuwo yar baa la doortay. — Matayos 20:16

Waxaan mar maqlay macallin bara Baybalka oo sheegaya in aayaddan macneheedu uu yahay in dad badan la siiyay fursad ay Rabbiga ugu adeegaan, laakiin in yar uun baa rabta inay yeedhitaankaas ka jawaabaan oo masuuliyaddiisa dusha u ritaan.

Sidaan cutub hore ugu soo aragnay, dad badan ayaa leh lafta doonista balse aan lahayn laf-dhabar culayska xamisha. Dadka leh maanka cidlo-meerka ahi waxay rabaan inay wax walba helaan laakiin waxba ma qabtaan.

KAC OO SOCO

Addoonkii Rabbiga oo Muuse ahaa markuu dhintay dabadeed, Rabbigu wuxuu la hadlay Yashuuca ina Nuun, oo Muuse midiidin uahaa, oo wuxuu ku yidhi, Addoonkaygii Muuse ahaa waa dhintay, haddaba kac, oo webigan Urdun ka tallaaba, adiga iyo dadkan oo dhammuba, oo waxaad u gudubtaan dalka aan siinayo iyaga, kuwaasoo ab reer binu Israa'iil. Meel kasta oo aad cagta dhigtaanba waan idin siiyey, sidaan Muuse ugu sheegay. — Yashuuca 1:1-3

Markii Ilaalh uu Yashuuca u sheegay in Muuse dhintay oo isaga laga rabo inuu galo meeshiisii oo dadka ku hoggaamiyo inay ka tallaabaan webiga Urdun oo galaan Dhulka Ballanqaadka, tani waxa ay ka dhignayd masuuliyad la siiyay Yashuuca.

Middani innagana sidoo kale way innagu rumoobaysaa. Waxa hubaal ah inaynaan ahaan doonin kuwo Ilaalh adeegsado haddii aynaan diyaar u ahayn inaan masuuliyadda sid dhab ah u qaadanno.

OO BAL EEG, HADDA WAA WAQTIGII HABBOONAA!

Kii dabaysha eegaa waxba ma uu beeran doono, oo kii daruuraha fiiriyaana waxba ma goosan doono. — Wacdiyihii 11:4

Sanadkii 1993-kii, markii Ilaalh aniga iyo Dave noo muujiyay inaan telifishanka ka adeegno, waxa Ilaalh nagu yidhi, “Waxaan idin siinayaan jaanis aad telifishanka kaga hawlgashaan; laakiin haddaad jaaniskaas imika qaadan weydaan mardanbe idin soo mari maayo.” Laga yaabaa haddii Ilaalh aanu noo saamixi lahayn inaan arrintaas si degdega uga jawaabno, laga yaabaa inaan dib u dhigan lahayn. Waxaas oo dhan marka lagasoo tago, waxaannu iskaga jirnay nolol fiican oo nefis ah. Haddii markaas aan dib u baajino waxa la inoogu yeedhay, Ilaalh waxa uu heli doonaa cid yeedhitaankiisaas isla markaba ka jawaab celisa.

Muddoo sagaal sannadood ah, waxaan ku guda jirnay kicinta adeeggaas. Imika si kedis ah ayuu Ilaalh waxa uu nagu siiyay fursad aan ku gaadhno dad

badan oo ahayd midaan qalbigayaga aad uga jeclayn. Si kastaba ha ahaatee, si aan hawshan ugasoo baxno, waxay ahayd inaan fadhiga ka kacno oo noloshaa aan ku qanacsanahay ka tagno isla markaana qaadano masuuliyad cusub.

Marka Ilahad dadkiisa uu ugu yeedho inay wax qabtaan, waxa badanaa iska jirta jarribaad ah in la sugo ilaa laga gaadhayo xilli ku habboon hawshan qabashadeeda (Falimaha Rasuullada 24:25). Waxa hadiyo jeer iska jirta inaan wax dib u dhigano ilaa inta ay wax kala degayaan.

Waxaan kugu dhiirrigelinaya haddaba inaanad weligaa ka baqanin masuuliyad inaad qaaddo. Markaad la kulanto caqabado waxay kuu kordhin doontaan xoog. Laakiin haddii aad rabto inaad qabato wax sahlan uun, weligaa dacif ayaad ahaan doontaa.

Ilaah waxa uu inaga rabaa inaynu aqbalno oo kasoo baxno waxkasta oo uu inoo xil saaro waxaanay taasi dhali doontaa midho badan. Haddii aynaan isticmaalin hadiyadaha iyo hibooyinka uu Eebbe ina siiyay, markaas ma qaadi karno masuuliyadda uu inoo idmaday.

DIYAAR AHAW

Haddaba soo jeeda, waayo, garan maysaan maalinta ama saacadda. —
Matayos 25:13

Matayos 25 waxa weeyi cutub ka tirsan Baybalka oo ina baraya waxa la inaga rabo inaan qabano inta aan sugayno soo noqoshada Sayidka.

Labo iyo tobanka aayadood ee ugu horreeya cutubkaasi waxa uu ka hadlayaa toban gabdhood oo bikrado ah oo shani xikmad lahaayeen, shanta kalena doqommo ahaayeen. Shantii doqommada ahaa may samaynin wax ay ugu diyaar garoobaan marka ay la kulmayaan sayidka oo soo laaban doona. Xil ismay saarin oo kumay dadaalin inay raadiyaan saliiddii ku filan laambadoothoda qaataan. Laakiin shantii bikradood ee xikmadda lahaa waxa ay la yimaaddeen karti dheeraad ah. Waxa ay diyaarsadeen saliid dheeraad ah oo ay ugu diyaar garoobaan sugitaanka dheer.

Markii uu yimid arooskii, laambadihiibikradaha doqommada ahi way dameen, dabcanna, waxay kuwii xikmadda lahaa ka dooneen inay siiyaan saliid ay laambadoothoda ku shitaan. Haddaba waa sidan xaaladda jirtaayi. Dadka caajiska ah ee hadiyo jeer hawlohooda dib u baajiyaa waxay kuwa aadka u shaqeeya ee halkarrada ah ka doonaan inay masuuliyaddooda u qabtaan intii ay iyagu iskood wax u qabsan lahaayeen.

ADEEGSO WAXA LAGU SHIYAY

Addoon yahow sharka leh oo caajiska ahu. — Matayos 25:26

Matayos 25 waxa uu ka warramayaan misaal Ciise uu ku hadlay oo ku saabsan saddex addoon oo sayidkoodu dal kale u socdaalayay isla markaana uu siiyay talantiyo. Ninkii sayidkooda ahaa wuu safray waxaanu iyaga uga tegay inay hantidiisa sii daryeelaan.

Ninkii la siiyay shanta talanti wuu isticlaamalay talantiyadii waxaanu ka dhaliyay shan talanti oo kale oo faa'ido ah. Sidoo kale kii isna labada talanti la siiyay sidaas ayuu yeelay oo faa'ido ayuu ka dhaliyay xoolihii uu hayay. Kii saddexaad, haddaba, waxa uu ka casbsaday inuu lacagtan wax ku sameeyo meel ayaanu iska dhigay isagoo ka baqaya inuu masuuliyad qaado.

Sayadkii markuu soo noqday waxa uu ammaanay labadii nin ee wixii uu uga tegay kusii shaqeeeyay ee ka midha dhaliyay. Laakiin kii saddexaad een xoolihii uu hayay aan waxba ku samayn waxa uu ku yidhi, “Addoon yahow sharka leh oo caajiska ahu!” Waxa dabeetana uu amar ku bixiyay in halka talanti ee uu hayo laga qaado oo la siiyo kan tobanka talanti haya, isla markaasna addoonkan caajiska ah si xun loo ciqaabo.

Waxaan haddaba idinku dhiirrigelinayaan inaad adeegsataan kartida Ilaaah idin siiyay ood ka midho dhalisaan, si marka uu Sayidku soo laabta aydaan la shir imanin uun wixii la idin siiyay, balse aad keentaaan wax dheeraad ah. Kitaabka Quduuska ahi wuxuu si cad inoogu sheegayaa inaynu midho fiican dhalno (Yooxanaa 15:16).

WELWALKIINNA SAARA, MAAHA MASUULIYADDIINA

Haddaba sidaas daraaddeed gacanta xoogga leh oo Ilaaah iska hoosaysiyya, si uu wakhtigiisa idiin sarraysiyyo. Welwelkiinna oo dhan isaga saara, maxaa yeelay, isagu dan buu idinka leeyahay. — 1 Butros 5:6-7

Ha ka baqanin masuuliyadda. Waxaad barataa inaad welwalkaaga Ilaaah saarto, balse maaha inaad masuuliyaddaada saarto. Dadka qaar waxay bartaan inaanay waxba ka wewalin iyagoo khubaro ku noqda inay wewalkooda dhinac iska dhigaan sidoo kalena waxay meel saaraan masuuliyaddooda.

Maankaaga waxaad gelisaa inaad qabato wixii ko horyaalla balse maaha inaad ka cararto waxyaalaha u muuqday inay adagtahay qabashadoodu.

Hadiyo jeer xasuuso in marka Ilaah ku siyo waxa aad weydiisato in barakadaas aad heshay ay la socoto masuuliyadi. Haddaad leedahay guri ama gaadhi, waxa lagaa rabaa inaad daryeesho. Waxa laga yaabaa in caajisnimadu ay kusoo weerarto balse ogsoonow inaad haysato maanka Masiixa. Waxed garan kartaa khiyaanada shaydaanka adigoo dhabar adaygaya isla markaana qabanaya waxa saxda ah. Inaad wax weydiisataa waa gooni, laakiin qaybta ah masuuliyad qaadashada ayaa horu marisa dabeecadda.

Waxaan xasuustaa mar aan isku dayi jiray inaan ninkayga kala hadlo iibashada guri ku yaalla meel haro ah oo ah meel lagu nasto, lagu ducaysto, waxna lagu barto. Waxed isaga u sheegay sida muddaasi u flicantahay ee ay u noqon karto meel ay ku raaxaystaan carruurtayada iyo waxa ay sii dhalaani, oo sidoo kalena aan halkaas ku qaban karno kulamo khuseeya hoggaaminta isla markaasna ay noqon karto meel lagu wada ducaysto oo Ilaah lagu baryo.

Marka aniga la eego dareenkayga wax fican ayay iila muuqatay, laakiin Dave wuxuu markasta igusoo qaadayay sidii meeshaas loo daryeeli lahaa. Waxed uu I xasuusiyay sida aan mashquulka u nahay ee aannaan u awoodi karin inaan qaadno masuuliyadda daryeelka guri kale. Wuxuu igala hadlayay daryeelka cawska guriga, dayactirkiisa iyo qarashaadka kale ee ku baxaya. Waxed uu dabeeto doorbiday inaan kiraysano guri nashaso markaan u baahanno oo aannaan qaadin masuuliyadda guri aan yeelanno.

Anigu waxaan arrintan ka eegayay dhinaca dareenka, isna waxa uu ka eegayay dhinaca shaqo ahaaneed. Markasta oon haddaba go'aan qaadanayno waxa loo baahanyahay inaan eegno labada dhinacba. Maaha inaan eegno oo keliya waxa lagu raaxaysan karo balse sidoo kale waa in la eego masuuliyadda uu waxaasi u baahanyahay. Guri harada ku yaallaa waxa uu u fiicanyahay dadka hawshiisa kasoo bixi kara, laakiin annaga naguma habboonayn. Waan dareensanaa muddaas hase ahaatee muddo sanad ah ayaan Dave kala hadlay iibsashada guriga noocaas ah.

Waxaan ku faraxsanahay inuu muddaas ka biyo diiday oo ku adkaystay inaannaan iibsarin. Haddii aan iibsano lahayn waxa dhici lahayd in muddo kadib aanu dareemi lahayn culayska daryeelkiisa oo ugu danbayntana aanu go'aansan lahayn inaan iska iibinno maadaama oo uu shaqo badan u baahanyahay. Markaan hawshaas faraha ka qaadnay, waxa dhacday dad aannu asxaab nahay inay iibsadeen gurigii oo ay noo oggolaadeen inaan isticmaalno xilli kasta oo uu madhanyahay. Sanado dhowr ah dabadoodna waxaan fursad u helnay inaan iibsano guri noo gaara oo markanna waxay ahayd waqtii ku habboon. Laakiin markii hore ee doonayay inaan iibsano

guriga ku yaalla haradu waxa laga yaabaa inuu ahaa mid qaldan oon ku habboonayn noloshayda xilligaas. Haddaba, inaan wax doonaa waa halkeeda, laakiinse waa inaan diyaar u ahaanno masuuliyadda uu waxaasi innaga rabo.

Haddaad xikmad adeegsato waxaad arki doontaa iyadoo Ilaal kuu suurto gelinayo helitaanka baahiyahaaga. Qofkasta oo haddaba ku shaqaynaya maanka Masiixu waxa uu ku socon doonaa xikmad ee kuma socon doono dareen oo keliya. Ahow masuul!

CUTUBKA 18

“FADLAN FUDAYD IIGA DHIG; WAX ADAG MA QAADAN KARO”

MAAN CIDLO-MEER AH #3

Waayo, amarkan aan maanta idinku amrayo ma aha mid aad idiinku adag, mana aha mid idinka fog. — Sharciga Kunoqoshadiisa 30:11

Fikirka qaldani waa waxyalihii aan soo aragnay, laakiin dhibaato ka dhexjira dadka Ilah ayaa iyana u qalanta in cutub ka mida buuggan lagaga hadlo.

Waa arrin badanaa dadku ay soo bandhigaan oo in badan la maqlo mark ay dadku dalbanayaan in loo duceeyo. Badanaa waxa dhacda inuu qof iigu yimaaddo taloraadin iyo duco, laakiin marka aan usoo bandhigo waxa ereyga Ilah leeyahay ama Ruuxa Quduuska ahi ii iftiimiyo, jawaabtoodu waxay noqotaa, “Waan ogahay in taasi saxtahay waayo aniga laftayda waa la ii muujiiy. Laakiin taasi aad bay u adagtahay.”

Ilaah wuxuu ii muujiiy in cadawgu isku dayo inuu dadka maankooda duro oo ay is dhiibaan. Dhawr sano ka hor markii Ilah middan ii muujiiy, waxa uu I baray inaan joojiyo inaan idhaahdo waxaasi way adagyihii, waxaanu ii damaanad qaaday haddaan sidaas yeelo inay waxwaliba ii fududaan doonaan.

Xitaa haddii aan go’ansano dhabar adayg balse waxa aan ku hawlanahay waqtii dheer innagu qaato isla markaana u muuqdo inuu ka adagyahay sidii la filayay, waxa innala gudboon inaan dhinaca wanaagsan ka eegno ooynaan marnaba xagga xumaanta wax ka daymoon.

Markaan ugu horrayntii ereyga Ilah ka arkay sida la iga rabo inaan u noolaado een u dhaqmo, een barbar dhigo halka aan joogay, waxaan hadiyo jeer odhanayay, “Ilaahow waxaan rabaa inaan sameeyo waxaad iga rabto laakiin aad bay u adagtahay.” Ilah waxa uu markaa igu hoggaamiyyay Sharciga Kunoqoshadiisa 30:11 oo uu ku sheegayo in amarradiisu aanay marnaba adkayn.

Sababta aanay amarrada innoogu adkayni waxa weeyi isagoo ina siiyay Ruuxiisu inuu ina kaalmeeyo oo ina siyyo tamar aan ku qabano waxkasta oo uu innaga rabo.

GARGAARAHA

Aniguna Aabbaaan baryi doonaa, isna wuxuu idin siin doonaa Gargaare kale inuu idinla jiro weligiin. — Yooxanaa 14:16

Hadiyo jeer waxkastaaba way adagyihiin haddii aynaan tiirsanayn Ilaah nimcadiisa. Haddii waxkastaaba dunida fududaan lahaayeen umaynaan baahanneen gargaarka Ruuxa Quduuska ah. Kitaabku waxa uu isaga ku magacaabayaa “Gargaaraha.” Isagu innaga ayuu innagu dhex jiraa si uu marwalba inoogu gargaaro isagoo inoo suura gelinaya inaynu qabano waxaynaan iskeen u qaban karin. Waxa uu inoo fududeeyaa wixii innagu adag isaga la’antiisa.

JIDKA FUDUD IYO KAN ADAG

Oo markii Fircoон dadkii sii daayay, Ilaah kuma uu kaxayn jidka dalka reer Falastiин in kastoo uu kaasu dhowaa, waayo, Ilaah wuxuu yidhi, Waaba intaasoo dadku markay dagaal arkaan ay qoommameeyaan, oo ay Masar dib ugu noqdaan. — Baxniintii 13:17

Waxa hubaal ah in Ilaah uu kugu dhowrayo meel kasta oo uu kuu hoggaamiyo. Ilaah innaguma keeno culays ka badan inta aan qaadi karno (I Korintos 10:13). Haddii aan baranno inaan isaga si joogto ah ugu tiirsano dhibaato ku jiri mayno isaga ayaana ina siinaya awoodda aan u baahanahay.

Haddii Ilaah kaa dalbado inaad wax qabato dib ha uga dhicin qabashada waxaas adigoo cudurdaar ka dhiganaya inuu adagyahay. Marka ay wax kugu adkaadaan isaga waqtii la qaado oo ku tiirso isla markaasna nimco dheeraada xaggiisa ka hel (Cibraaniyada 4:16).

Nimcadu waa awoodda Ilaah ee kuu suurto gelinaysa inaad qabato waxaanad iskaa u qaban karin. Ka digtoonow fikirrada ah, “Waxaasi wuu adagyahay oo ma samayn karo.”

Mararka qaarkood Ilaah wuxuu innagu hoggaamiya jidka adag halkii uu innagaga hoggaamin lahaa jidka fudud, sababtuna waxa weeyi isaga oo ujeeddo innaga damacsan. Sidee ayaan ku baran karnaa inaan isaga isku hallayno haddii waxkastaaba fudud yihiin oo iskeen aan u qaban karno?

Ilaah waxa uu reer bani Israa’il ku hoggaamiyay jidka adag waayo waxay ahaayeen fulay waxaana la rabay in loo diyaaro dagaallada kaga hor iman doona Dhulka Ballanqaadka. Laakiin inkasta oo iyaga uu jidkaas adag ku

hoggaamiyay, haddana iyaga aad uguma adkayn. Ilaah dusha innagama saaro wax ka badan inta aan xammili karno. Nolsheennuna waxa ay adkaanaysaa uun haddii aan u malayno inay adagtayah.

Dadka badankoodu waxay u malaynayaan in gelitaanka Dhulka Ballanqaadku uu fuduyahay oonu dagaal jirin, laakiin middaasi sax maaha. Haddaad akhrido wixii dhacay markii Israa'iliyiintu ay ka tallaabeen webi Urdun, waxaad arki doontaa in ay galeen dagaallo taxane ah. Laakiin dagaalladaas oo dhan way ku guulaysteen waayo iyaga Ilaahbaa la jiray oo jihaynayay.

Ilaah waxa uu iyaga ku hoggaamiyay cidlada oo ahayd jidka adag inkasta oo uu jiray jid fududi, waayo xilligaas iyagu diyaar umay ahayn dagaallada ka hor iman doonay ee ay ku hantiyi rabeen dhulka loo ballanqaaday. Wuxa dhici kartay marka ay cadawga arkaan inay Masar dib ugu laabtaan, sadaas darteed, Ilaah waxa uu iyaga barayay cidda uu isaga yahay iyo in iyagu aanay iskood naftooda isugu hallayn karin oo ay isaga u baahanyihiin.

Marka qofku uu ku guda jiro waqtii adag, maankiisu waxa uu doonaa inuu is dhiibo. Shaydaankuna wuxuu ogyahay haddii uu maankeenna qabsado inuu innaga adkaan karo. Sidaas aawadeed, ayay muhiim u tahay inaynaan niyad jabin balse aan yeelanno dhiirranaan iyo karti.

ADKAYSI YEELO

Oo wanaagfalidda yaynaan ka daalin, waayo, wakhtigeeda ayaynu wax ka goosan doonnaa haddaynaan ka qalbi jabin. — Galatiya 6:9

Niyad jabka ama qalbi jabku waxa uu tilmaamayaa maanka oo isdhiiiba. Ruuxa Quduuska ahi wuxuu inoo sheegayaa inaynaan maanka iska dhiibin, waayo haddaynu adkaysano waxaynu heli doonaa midho.

Ka fikir Ciise Masiix. Isla markiisa isaga la baabtiisay ee uu ku soo degay Ruuxa Quduuska ahi, waxa uu isaga Ruuxu ku hoggaamiyay cidlada si uu shaydaanku u jarribo. Isagu kamuu cabanin middaas manuu niyad jabin sidoo kalena si xun uga hadlin. Iskuma aanu wareerin inuu fahmo sababta waxani ugu dhaceen, balse jarribaad kasta wuu ka guulaystay.

Markii uu ku jiray jarribaadda, Sayid Ciise muu dhex wareegin cidlada afartan caanomaal isagoo ka hadlaya sida ay u adkayd jarribaaddaasi. Wuxa uu ka guulaystay jarribaaddii isagoo xoog ka helay Aabbaha (Luukos 4:1-13).

Miyaad aragtay Ciise oo xertiisa intii uu la socday ka hadlaya sida ay arrimuhu u adkaayeen? Ma malayn kartaa isagoo ka hadlay sida xaaladuhu

u adkeeyeen iyo dhibaatooyinka ka hor iman doonay iyo sida ay u dhibka badantahay in la socdaalo iyadoon med loo hoydo iyo guri la galo toona aana jirin.

Anigu xaaladdayda marka aan meelo u kala socdaalayo een Injiiilka dadka ku wacdinayo, waxa aan maanka geliyaa inaan marnaba ka cabanin dhibaatooyinka isoo waajahaya inta aan ku hawlanahay adeeggaas. Maaha inaan ka cawdo dhibaatooyinka isoo food saaraya iyo markasta oon gurigayga ka fogahay oon joogo dhul qalaad isla markaana aan la kulmayo dad qalaad. Haddii aan rabo inaan sii wado waxa aan qabto, waxa weeyi inaan u dulqaato dhibaato kasta oo iga hor timaadda anoo ku waajahaya fikir fican.

Waxa aynu haysanna maanka Masiixa oo waxaynu awoodnaa inaan wax u xammilno sidii isaguba u xammilay. Waxa ay middaasi ku suurtoobaysaa inaan maankeennu guul diyaar u ahaado oonu noqonin mid is dhiiba.

SILIC DABADII AYAY GUULI TIMAADDAA

Mar haddii Masiixu jidhka ku xanuunsaday, idinkuna sidaas oo kale isu diyaariya, idinkoo isku maan ah; maxaa yeelay, kii jidhka ku xanuunsaday waa ka joogsaday dembiga, Si wakhtiga idiin hadhay oo aad jidhka ku nooshihiin aydناan damacyada dadka mar dambe ugu noolaan, laakiinse aad ugu noolaataan doonista Ilaah.

— I Butros 4:1-2

Aayadahani waxay ina barayaan sidaan kaga gudbi lahayn waqtiyada iyo waxyaalaha adaygga badan. Sidan ayaan anigu arkaa labadan aayadood:

Waxaad ka fikirtaa waxkasta iyo silic kasta oo uu Ciise maray iyo siduu ugu adkaystay, waxaanay taasi kaa caawin doontaa inaan ka gudubto dhibaatooyinka kulasoo dersa. Isu diyaari dagaalka oo isu diyaari inaad guulaysato adigoo sidii Ciise oo kale u fikiraya: “waan samri doonaa intii aan Ilaah caasiyi lahaa.” Haddaad dhibaato iyo silic ku jirto ood leedahay maanka Masiixa, uma noolaan doontid inaad naftaada oo keliya uun raalli geliso adigoo radinaya wax fudud kana ordaya wixii adag oo dhan. Laakiin taas beddelkeeda waxaad u noolaan doontaa waxa ay tahay doonista Eebbe umana noolaan doontid naftaadu waxay dareemayso uun.

Jidhku waxa uu wataa oo leeyahay xanuun waana inaynu u adkaysano innagoo doonista Ilaah addeecayna. Aniga jidhkaygu hadiyo jeer kuma faraxsana safarrada badan een galoo, laakiinse waxaan ogahay in taasi tahay doonista Eebbe ee ay tahay inaan raaco. Sidaas darteed, waa inaan isku

hubeeyo fikirka saxda ah, haddii kale intaanan waxba bilaabin ayaa la iga adkaan doonaa.

Waxa laga yaabaa inuu kugu dhowyahay qof ay adagtahay in lala macaamilo, balse waxa laga yaabaa haddana inaad ogtahay in Ilaah uu kaa rabo inaad isku xidhnaataan oydaan kala fogaanin. Jidhkaagu wuu ka damqanayaa oo ma jecla inuu qofkaas agtiisa sii joogo, laakiinse waxaad naftaada u diyaarin kartaa xaaladdan inaad si fiican uga fikirto. Inkasta oo doonista Ilaah mararka qaarkood ay la socon karaan waxyalo adagi, haddana doonistiisa oo laga tago ayaa waxkasta kasii xun.

ISKU-FILNAANSHO KU TIIRSAN MASHIXA

Waxaan aqaan saboolnimada, oo weliba waxaan aqaanna barwaaqada. Meel kasta iyo wax walba waxaan ku bartay dhergidda iyo gaajadaba, barwaaqada iyo baahidaba. Wax walba waan ku samayn karaa gargaarkiisa kan xoogeyya. — Filiboy 4:12-13

Fikirka habbooni wuxuu innoo hubeeyaa dagaalka. Fikir qaldan oo lala tago goobta dagaalku waxay ka dhigantahay oo kale inaan dagaalka oo lagu galo hub la'aan. Haddii aynu sidaas yeelnana waxa aynu ku khasaaraynaa dagaalka.

Israa'iliyiintu way cabasho badnaayeed waana midda kalliftay inay ciidlada meeraystaan afartan halkii safarkoodu uu ka qaadan lahaa kow iyo tobant cisho oo keiya. Waxkasta way ka cabanayeen oo waxkasta oo adag umayna dulqaadan karin, waayo hadiyo jeer waxkasta dhinaca adag ayuun bay ka eegayeen. Qaab fikirkoodu wuxuu ahaa, “fadlan ii fududee wax adag ma qaadan karo ee.”

Masiixiyiin badan ayaa haddaba maalinta Axadda ah dagaalyahanno halka Isniintana ay ka noqdaan kuwa cawda oo cabasho muujiya. Marka Axadda la isugu yimaaddo waxay ku hadlayaan ereyo fiican, laakiin Isniinta marka ay keligood noqdaan eenay jirin ciday iska dhaadhiciyaani waxay bilaabaan cabasho aanay ugu dulqaadanin imtixaanaadka ugu yaryar ee nolosha.

Haddii aad haddaba tahay qof hadiyo jeer cabasho muujiya, waa inaad yeelato fikirka cusub ee odhanaya, “Wax walba waan ku samayn karaa gargaarkiisa kan xoogeyya” (Filiboy 4:13).

CUTUBKA 19

**“WAXAAN AHAY QOF CABASHO BADAN OO
KHALADAADKA RAADIYO, WAXBANA MA CAAWIN
KARO.”**

MAAN CIDLO-MEER AH #4

CIISE OO AH TUSAALEHEENNA

Waayo, taasu waa wixii laydiinku yeedhay, maxaa yeelay, Masiix baa idiin xanuunsaday, oo wuxuu idinkaga tegey masaal inaad tallaabooyinkiisa raacdaan. sagu ma uu dembaabin. khiyaanona afkiisa lagama helin. Oo isagu markii la caayay, dadkii caayay cay uma uu celin. Markuu xanuunsadayaanina ninna ma uu cabsiin, laakiinse wuxuu isu dhiibay kan xaqnimada wax ku xukuma. — I Butros 2:21-23

Ciise wuu xanuunsaday balse waxa uu ahaa mid hadiyo jeer aamusan oon wax cabasho ah yeelannin xaaladkasta oo uu ku jiray. Muu ahayn mid marka arrimuhu fuduyihiiin dulqaad yeesha marka ay adagyihiinna aan dulqaad yeelannin.

Aayadahan kor ku xusani waxay inoo sheegayaan in Ciise uu yahay tusaaleheenna isagoo u yimid inuu ina tusiyo sidaan u noolaan lahayn. Sida aynu nafteenna ugu kantaroolno dadka kale hortiisu waxay iyaga tusinaysaa sidii ay u dhaqmi lahaayeen. Badanaa carruurteenna waxa aynu wax ku barnaa tusaale ee maaha ereyo keliya. Waxa weeyi inaynu noqono warqad nool oo u qoran dadka oo dhan (2 Korintos 3:2,3) iyo iftiin ilaynaya dunida gudcurka ku jirta (Filiboy 2:15).

WAA INAYNU YEELANNO IS-HOOSAYSIIN, MISKIINIMO IYO DULQAAD

Sidaas daraaddeed walaalahayga aan jeclahay oo aan u xiisoonayow, idinku waxaad tiihin farxaddayda iyo tiirkayga. Gacaliyayaalow, xagga Rabbiga saas ugu xoogaysta. Wuxaan waaninayaa Yu'odiya, oo waxaan waaninayaa Suntukhee inay labadoodu xagga Rabbiga isku maan ahaadaan.

— Efesos 4:1-2

Waxa jirta muddo ka hor xaalad ka jirtay qoyskayaga oo ah tusaale fiican oon u soo qaadan karo is hoosaysiinta iyo dulqaadka.

Wiilkayaga, Daniel, ayaa waxa uu kasoo laftay hawlgal uu ugu maqnaa dalka Jamhuuriyadda Dominican-ka. Waxa uu soo noqday iyadoo gacmihiisa finan kasoo baxeen. Waxa isaga loo sheegay in arrintan uu sababay geed ka baxa dalkas oo sun ahi. Xaaladdisu may fiicnay dabeetana wuxaan go'aansanay inaan hubino waxa arrintaas keenay. Dhaqtarka qoyskayaga u qaabilsani maalintaas shaqada wuu ka maqnaa dabeetana wuxaan la ballanay dhaqtarkii beddelkiisa joogay.

Gabadhayada, Sara, ayaa dhakhtarka la hadashay oo u sheegtay macluumaadkii loo baahnaa iyo inaan wiilka keeni doonno. Maalintaasna dhammaantayo, xitaa Sandara, waxaannu ahayn mashquul. Muddo gaadhaysa ilaa shan iyo afartan daqiiqo ayay Sandara dhakhtarkii ku gaadhay, balse waxa lagu yidhi, "Waan ka xunnahay ma daweyno carruurta aan qaangaa dhaka ahayn ee walidkoodu aanu la soconin."

Sandara waxay markaas sharraxaad ka bixisay inay soo hadashay oo sheegtay inay walaalkeed keeni doonto dhakhtarka oo sidaasna ay ku keentay. Laakiin kalkaaliyihii caafimaad ee meesha joogtay waxay ku adkaysatay inay in ilmaha waalidkiisii yimaaddo.

Sandara markaas way cadhootay maadaama oo arrintani ay ku keenaysay culays weyn oo ay u aragtay in qorshayaasheedii u dejisnaa oo dhammi ay ka kac yihiin. Waxa ay ku kaliftay inay haddana dib shan iyo afartan daqiiqo oo danbe guriga dib ugusoo noqoto oo arrinta dhammiba waxay ahayd waqt lumis.

Ilaah iyada waxa uu ku caawiyay inay isdejiso oo jacayl muujiso. Waxay u wacday aabbeheed oo booqonayay hooyadiis, iyadoo u sheegtay inuu yimaaddo oo xaaladdan wax ka qabto. Dave subaxaas waxa uu ka baxay xafiiskayaga isagoo qaataq ka mida buugaagtayda iyo duubitaannadayda isagoon xitaa ogayn wuxuu ku samayn lahaa. Waxa keliya oo uu dareemay uun inuu tago oo qaato.

Markii uu gaadhay dhakhtarkii, gabadhiid diiwaan gelinaysay dadka xanuusanayaa waxay Dave weydiisay inuu yahay adeego oo Joyce Meyer ay xasakiisa tahay. Waxa uu u sheegay inuu yahay, kaddibna waxay u sheegtay inay telifishanka ka daawato oo qoyskayaga ay taqaano oo markii magaca ay aragtayna ay damacday inay ogaato haddii taasi sax tahay. Dave dabeeto xoogaa ayuu iyada lasii sheekaystay wuxaanu siiyay mid ka mida buugaagtayda oo ku saabsan bogsiinta dareen ahaaneed.

Ujeeddada aan sheekadan uga socdaayi waxay tahay: ka waran haddii Sandara ay xanaaqi lahayd oo aanay dulqaad yeelateen? Waxa dhaawicmi

lahaa maragfurkeeda, haddii aanu sidaas kuba burburin. Xaqiqdii, waxay muddaasi dhaawac ruuxi ahaaneed ku keeni lahayd haweynaydaas daawata barnamijiyadaya, oo waxay u fiirsan lahayd oo ka boodi lahayd sida xun ee qoyskayagu u dhaqmayaan.

Dad badan oo dunida ku nooli waxay isku dayaan inay Ilahaan, waxa aynu dadkaas tusno ayaa aad uga muhiimsan waxa aan u sheegno. Dabcan, waa masuuliyad ina saaran inaan Injiilka afka ka sheegno, laakiin waxaynu ku hadlayno haddaynaan ku dhaqmini waxay aad uga xuntahay inaan iska aamusno.

Sandara iyadoo dhibaataysan ayay haddana dulqaad yeelatay xaaladdan iyada ah, ereyga Ilahaan wuxuu ina barayaan inaan yeelanno dabeeecadda iyo dhaqanka noocan ah.

SILICII IYO SAMIRKII YUUSUF

Oo nin buu iyaga ka sii hor diray, Kaas oo ahaa Yuusuf oo loo iibiyey addoon ahaan. Cagiiisii waxay ku xanuujiyeen bircago, Oo naftiisii waxay gashay silsilado bir ah, Ilaa wakhtigii eraygiisu noqday Eraygii Rabbiga ayaa isaga tijaabiyyey. — Sabuurka 105:17-19.

Tusaale haddaynu kasoo qaadano Axdigaa Hore, waxaad ka fikirtaa sidii caddaalad darrada ahayd ee Yuusuf ay walaalihiis ula dhaqmeen. Isaga waxay u iibiyeen addoon ahaan abboohdna waxay u sheegeen in bahal uu cunay Yuusuf. Sidoo kale, waxa isaga iibsaday sarkaal hodan ahaa oo la odhan jiray Footifoor oo gurigiisa addoon ahaan u keensaday. Yuusuf meelkastoo uu tagoba Ilahbaa isaga la jiray waxaana dhacday in ninkii sayidkiisa ahaa uu markiiba isaga aad uga helay qaab dhaqankiisa.

Yuusuf xaaladdiisu marba marka ka danbaysa ayay kasii raynaysay, laakiin haddana waxa lasoo deristay arrin kale oo caddaalad darro ah. Fiitifoor naagtiiisii ayaa isku dayday inay iska ku qanciso inuu la seexdo, laakiin maadaama oo uu ahaa nin wanaagsan oo xushmad leh wuu ka diiday iyada codsigeedaas. Naagtii ninkeedii ayay been u sheegtay waxaanay u sheegtay in Yuusuf iyada uu weeraray, oo taasinay waxay Yuusuf u horseedday inuu galoo xabsi isagoon waxba samaynin.

Yuusuf intii uu xabsiga ku jiray oo dhan waxa uu caawinayay maxaabiista kale, manuu yeelanin wax cabasho ah. Maadaama oo isagu uu fikir wanaagsan ka lahaa silicina, Ilah baa isaga samatabixiyay oo dallacsiiyay. Waxa isagu uu noqday masuulka sare oo ku xigeen u ah Fircoo.

Sidoo kale Ilah waxa uu Yuusuf u suurto gelyay in walaalihiisna ay yimaaddaan oo Masar cunto usoo doontaan xilligii ay jirtay abaarta xumi. Markale ayaa haddana Yuusuf waxa uu muujiyay wanaaggiisa oo si xun ulama dhaqmin walaalihiis inkasta oo ay cuntamayeen in la ciqaabo. Waxa uu iyaga u sheegay inkastoo ay damceen inay xumaan ku sameeyay in isaga Ilah wanaag uga dhigay isla markaana aanu iyaga waxaan wanaag ka ahayn u gaysan doonin (Bilowgii 39-50).

KHATARTA CABASHADA

Oo yaynaan jirrabin Rabbiga siday qaarkood u jirrabeen oo ay masasku u baabi'yeen. Oo ha gunuunacina siday qaarkood u gunuunaceen oo uu baabbi'iyuhu u baabi'iyey. Waxyaalahaasi waxay iyaga ugu dhaceen masaal ahaan, oo waxaa loo qoray in laynagu waaniyo innagoo wakhtiyada dhammaatinkoodii ina soo gaadhay.

— I Korintos 10:9-11

Waxaynu aayadahan isla markaba ka arki karnaa farqiga u dhexeeyay Yuusuf iyo reer bani Israa'iil. Isagu wax cabasho ah muu yeelanin, laakiin Israa'iliyiintu waxkasta oo ka hor yimaadda way ka cabanayeen.

Kitaabka Quduuska ahi wuxuu farta ku fiiqay khatarta ay leedahay cabashada iyo qalad-raadintu.

Farriintuna waxa weeyi mid cad oo bayaan ah. Israa'iliyiinta cabashadoodii waxay albaabka u furtay cadawga oo intuu u yimid baabi'iyay iyaga. Waxay ahayd inay ka mahadnaqaan wanaagga Eebbe, laakiin sidaa mayna yeelin waxayna ahayd inay addeecis darradaa qiimeheeda dhiibaan.

Waxa la inoo sheegay in dhibaatooyinkii lasoo dersay iyaga oo dhan la qoro si ay innoogu noqoto waxaynu ku waano qaadano oo innooga diga inaan sidoodii oo kale u dhaqanno.

Haddaba, cabashadu afkeenna kama timaaddo balse waxay ka timaaddaa ugu horraynta fikirradeenna. Cabashadu waxa weeyi fikir cidlo-meer ah oo innaga hor istaagaya inaan galno Dhulka Ballanqaadka.

Ciise waxa weeyi tusaaleheenna mudan inaan ku dayanno. Israa'iliyiintu cabasho ayay la yimaaddeen waxayna sii joogeen cidlada. Ciisena Ilah ayuu ammaanay waxaana laga sarakiciyay dhimashada.

Waxaynu halkan ka arki karnaa farqiga u dhexeeya mahadnaqista iyo cabashada. Waxa run ah in cabashada iyo iin raadintu ay leeyihii awood, laakiinse waa awood xun. Markasta oon maankeenna iyo afkeenna ka

cabano, waxa aynu Shaydaanka siinaynaa awood uu innagu maamulo oo Ilah aanu u ogolaanin inuu yeesho.

HA CABAN OO QALAD HA RAADIN

Haddaba wax walba ku sameeya guniunac iyo muranla'aantood, inaad ceeb iyo eed la'aataan, idinkoo ah carruurtii Ilah oo aan iin lahayn, oo ku dhex jira qarni qalloocan oo qallafsan, kuwaas oo aad uga dhex muuqataan sida nuurar dunida ku dhex jira.

— Filiboy 2:14-15

Mararka qaarkood waxaad mooddaa in dunida oo dhammi wada cabanayso. Wuxa jirta cabasho badan iyo mahadnaqis yar. Dadku waxay cabasho ka muujiyaan shaqadooda iyo maareeyohooda halkii laga rabay inay ka mahadceliyaan iyagoo shaqo haysta isla markaana ku nool guri iyo meel ay u hoydaan oonay ahayn derbi-jif.

Dad badan oo sabool ahi waxay abaal ku qabi lahaayeen inay shaqooyinkaas haystaan siday doonaanba ha u adkaadaanee. Waxay abaal ku qabi lahaayeen inay ka hoos shaqeeyaan maamulahaas sida xun ula dhaqmaya si ay u helaan guri ay ku noolaadaan iyo cunto ay gacmohooda ku samaystaan.

Waxa laga yaabaa inaad u baahantahay shaqo mushahar fiican aad ka hesho ama maamule wanaagsan oo si fiican kuula dhaqma. Taasi waa nasiib darro, laakiin cabashadu maaha dariiqii looga bixi lahaa dhibka.

HA WELWALIN EE ILAAH BARI OO MAHADNAQ

Waxba ha ka welwelina, laakiinse wax kastaba baryadiinna Ilah ku ogeysiya tukasho iyo duco mahadnaqid la jirto. — Filiboy 4:6

Ayaddan Rasuul Bawlos wuxuu innagu barayaa sidaan u xallin lahayn dhibaatooyinkeenna. Wuxa uu ina barayaa inaan xaaalad kastoo jirtaba ahaanno kuwo mahadnaqa.

Ilaah aniga mabadan ayuu I baray isagoo igu yidhi, “Joyce-yey, sideenayaan waxkale kuu siin karaan haddaanad ku mahadnaqaynin waxaan hore kuu siiyay? Maxaan kuu siin waxkale ood ka cabato?”

Haddii ayna ducadeenni ahayn mid salka ku haysa qaab nololeed marka horeba ku dhisana mahadnaq, ma heli doonno jawaab ducadeennaas khusaysa oo ina qancisa. Ereyga Ilah inama farayo inaan ku barino baryo

cabasho la socoto, balse wuxuu ina farayaan inay baryadeenna la socoto mahadnaqidi.

Cabashada iyo gunuunucu waxay yimaaddaan marka ay wax u yimaaddaan si aynaan rabin, ama marka uu waxaas sugitaankiisu innagu qaato waqtiga ka badan intaan filaynay. Ereyga Ilaah waxa uu haddaba ina barayaan waqtiga sidan ah inaan samirno oo dulqaad yeelanno.

Waxaan ogaaday in dulqaadku aanu ahayn kartida loo yeesho sugitaanka, balse uu yahay wanaagga oo laga fikiro inta wax la sugayo.

Waxa aad muhiim ah in cabashada iyo waxyaalaha la xidhiidho oo dhan si aada looga digtoonaado. Waxaan aaminsanahay in Ilaah I fahansiiyay khatarta arrimahan ku jirta haddii aan maankeenna iyo afkeenna u ogolaanno.

Sida ku xusan Sharciga Kunooqoshadiisa 1:6, Ilaah waxa uu reer bani Israa'iil ku yidhi, "Buurtan in idinku filan waad degganaydeen." Waxa laga yaabaa inaad hal meel ku sognayd muddo dheer ood imika diyaar u tahay inaad kusii adkaysato. Haddii ay sidaas tahay, waxa kuu fiican inaad xasuusato inaanay cabashadu kuu horseedi doonin wax horumara ood ku tallaabsato.

Kuma lihi way fududahay inaan la cabanin, balse waxaan kuu sheegayaan inaan haysato maanka Masiixa oo kaaga baahan inaad adeegsato.

CUTUBKA 20

“HA IGU RAAJIN WAXWALBA EE IMIKA ISII WAXKASTOON RABO.”

MAAN CIDLO-MEER AH #5

Haddaba, walaalayaalow, dulqaata ilaa imaatinha Rabbiga. Bal ogaada, ninka beerray ahu wuxuu sugaa midhaha qiimaha leh ee dhulka, isagoo u dulqaata ilaa uu helo roobka hore iyo kan dambe. — Yacquub 5:7

Dulqaad la'atna waxa dhala kibirka. Qofka islaweynidu ku jirtaa maaha mid samir iyo dulqaadasho wax ku sugi kara. Sidaynu cutubkii hore kusoo xusnay, dulqaadku maaha kartida aan u leenahay inaan wax ku sugno balse waa kartida inoo suurto gelisa inaan fikir wanaagsan yeelano inta aan wax sugayno.

Qorniinku inamuu odhanin ‘haddaad wax sugaysaan samir yeesha’, balse waxa uu ina yidhi, ‘inta aad wax sugaysaan samir yeesha.’ Sugitaanku markaa waa qayb ka mida nolosha. Dad badani si fican wax uma suaan, laakiinse haddana, nolosheenna inta badan waxaan ku qaadanaa inaan waqtidheer wax sugno.

Waxa aan middan ka wadaa: Ilalah waxbaan ka barinnaa innaga oo rumaysan isla markaasna sugayna muujin. Wuxaas marka aynu helnana, waan ku faraxnaa waayo ugu danbayntii waxaan helnay wixii aan inta badan sugaynay.

Si kastaba ha ahaatee, waxa aanu nahay dad hadiyo jeer hadaf leh oo hadiyo jeer isku daya inay wax dabada ka riixaan. Balse markaan waxyaalahan ka fikiray, waxaan xaqiiqsaday in noloshayda inta badan aan ku qaato sugitaan oon ahayn helitaan. Waxa aan markaa go'aansaday inaan ku raaxayso sugitaanka oonan raadinin inaan waxaan ku ducaystay helo. Waxaynu haddaba u baahanay inaan ku faraxno socodka aan ugu jirno meesha aan u soconno.

KIBIRKU WUXUU HORJOOGSADAA DULQAADKA

Waayo, nimcadii lay siiyey ayaan ku hadlayaa, waxaan ku leeyahay, Mid kasta oo idinka mid ah, yuusan isderejahn intuu isderejahn lahaa in ka badan, laakiinse miyirqab ha ku fikiro, sida Ilaah mid kasta u siiyey qayb rumaysad ah. — Rooma 12:3

Waxa aan marnaba suurtogal ahayn inaad sugitaanka ku faraxdo haddaanad aqoonin inaad dulqaad wax ku sugto. Kibirku wuxuu horjoogsadaa in si dulqaad leh wax lagu sugo waayo qofka isla weyni isagaan isku qanacsan oo ma rabo inay marnaba wax ku raagaan oo ku xumaadaan.

Inkastoo ayna ahayn inaan si xun nafteenna uga fikirno, haddana sidoo kale waxa la innaga rabaa inaynaan isla weynaanin. Waa khatar inaan isla weynaano waayo waxay taasi innagu sababaysaa inaan dadka kale hoos u eegno. Haddii aynu aragno iyagoon wax u qabanaynin sida aynu u rabno, waxa dhacaysa inaan ku dhaqano samir darnaan. Qofka is hoosaysiyyaa maaha mid dadka iyo Ilaah hortoodaba dulqaad-darro kusoo bandhiga.

NOQO WAAQICI

Waxyaalahaas waxaan idiinkula hadlay inaad nabad igu haysataan. Dunida ayaad dhib kala kulantaan, laakiinse kalsoonaada, anaa ka adkaaday dunida e.

— Yooxanaa 16:33

Si kale oo shaydaanku uu maankeenna ugu hoggaamiyaa waxay tahay inaan ku fikirno wax waaqaca ka fog.

Haddii maankeenna aan gelino in waxkasta iyo xaalad kasta oo jirtaaba ay noqoto mid wanaagsan oo dhammaystiran isla markaana aanay wax caqbad ahi jirin, taasi waxay ka dhigantahay inaan nafteenna u hor seedayno dhicitaan. Ama waxa la odhan karaa, shaydaanka ayaa maankeenna gelinaya fikir kasta oo qaldan.

Anigu ma soo jeedinayo inaan xagga xun wax ka eegno waayo waxaan anigu ahay qof aad u rumaysan in waxwalba wanaagga laga raaco. Laakiin waxaan leeyahay waxaynu u baahanahay inaan waaqici noqono oo intaan wax saadaalino waa inaynu garano in dunida wax dhammaystirani ay aad u yaryihiin.

Sanadihii ugu horreeyay adeegayaga, aniga iyo ninkaygu badanaa toddobaadka dhammaadkiisa waxaan u safri jirnay magaaloooyin kala duwan si aannu ugu qabano siminaaro. Waqtigaas marar badan waxaan kiraysan jirnay hudheellada qololka loogu talo galay kulanada, taasina markii hore waxay igu keeni jirtay dulqaad la'aan iyo diiqsi marka aan arko wax ka qaldan, sida kuraasta oo is dhextaalla ama xashiis kasoo hadhay xaflad ama kulan lagu qabtay meeshaas.

Waxaan dareemi jiray inaan meeshaas aan kiraysanay lacag fiican aan ka bixinay isla markaasna aan loo baahnay inay wax xumaadaan, oo waxyalahaas ayaa iga cadhaysiin jiray. Wuxaan samaynay waxkasta oo noo suurtogelinaya in meeshaas aan kiraysanay ay noqoto meel nadiif ah oo wanaagsan, haddana boqolkiba 75 sidaan wax u filaynay umayna dhacaynин.

Waxa jirtay mararka qaar aan safarka galayno oo inta aan sii dalbanno meel haddana marka aan nimaadno naloo sheegayay inaanay jirin qolol diyaar ahi muddo dhawr saacadood ah. Shaqaalahu hudheelladu marar badan waxay samaynayeen qaladaad inkasta oo xitaa aan ku celcelin jirnay waqtiga aan kulanka qabanayno oo xitaa aan isagoo qoraal ah usoo gudbin jirnay. Inta badan shaqaalahu hudheelladu caajis bay ahayeen oo si fiican nooguma adeegaynin, xitaa mararka qaarkood cuntada iyo cabitaannada kulanka loo dalbaa may noqonaynin sidii laga rabay.

Waxaan mar si gaar ah u xasuutaa mar haweenkayaga Masiixiyiinta ah (tiradoodu ku dhawayd sideed boqol) oo loo dalbay macmacaan qadada dabadeed in loo keenay cabitaan khamro ah. Shaqaalihii kijada joogay ayaa wixii dumarkan loo dalbay ku dhix qalday cabitaan xaflad aroos loo diyaariyay. Wuxaan markaas aan ku baraarugnay uun dumarkii ay sheegeen in wixii loo keenay uu dhadhankiisu si kale ahaa.

Waxaan ka hadli karaa waxyalo badan oo sidan ah, laakiin ujeeddadu waxay tahay: mararka qaar oon inta badan ahayn waxa jirtay inaan helaynay meel waxkastaa u dhammaystiran yihiin oo fiican.

Ugu danbayntii waxaan xaqiicksaday in sababta igu keenaysay dulqaadasho la'aantu ay ahayd anigoon ahayn qof waaqici ah.

Guuldarrada ma qorshaysto, laakiin waxaan xasuustaa in Ciise uu inoo sheegay inaan dunida isugu diyaarino sidii aan ula tacaali lahayn dhibaatooyinka ay wadato. Waxyaalahani waa kuwo nolosha ka mid ah oo ku yimaadda mid rumaysad leh iyo mid aan lahaynba. Laakiin waxyaalahaasi inama dhibayaan haddaynu kusii jirno jacaylka Ilaah oo aynu muujino midhaha Ruuxa.

Hadda inta badan kama xanaaqno waxyaalaha kala dhiman een kula kulano safaradayada waayo waxaan ogsoonahay in taasu tahay qayb ka mida noloshayda. Shaqadayada maaha inaan maamulno sida wax u dhacayaan, balse waa inaan waxyaalahaas ula macaamalno sida ugu habboon ee Ilaah naga rabo.

DULQAADASHO HA LAGU SOCDO

Haddaba sidaas daraaddeed idinku sida kuwa Ilaah doortay oo qoduuska ah oo la jecel yahay, huwada qalbi leh naxariis iyo roonaan iyo is-hoosaysiin iyo qaboobaan iyo dulqaadasho. — Kolosay 3:12

Hadiyo jeer aayaddan ayaan u noqdaa si ay ii xasuusiyo dabeeecadda la iga rabo inaan muujiyo xaalad kasta oo jirta. Wuxaan is xasuusiyyaa in dulqaadku aanu ahayn kartida wax lagu sugo balse uu yahay xagga wanaagsan in wax laga eego inta lagu jiro sugitaanka.

DULQAADKU WUXUU KA YIMAADDAA JARRIBAADDA

Walaalahayow, kolkaad jirrabaaddo kala cayncayn ah kala kulantaan, kulli farxad u tirsada, idinkoo og tijaabinta rumaysadkiinnu inay dulqaadasho keento. Oo dulqaadashadu ha dhammayso shuqulkeeda si aad kaamil u ahaataan oo aad u dhanaataan, oo aydnaan waxba ugu baahnaan. — Yacquub 1:2-4

Dulqaadku waa midhaha Ruuxa (Galatiya 5:22) oo ku jira ruuxda rumayste kasta oo dib u dhashay. Ruuxa Quduuska ahi inuu soo bandhigo samirkuna Ilaah aad bay muhiim ugu tahay waayo waxa uu rabaa in dabeeecaddiissa laga dhex arko dadkiisa.

Cutubka koowaad ee Yacquub wuxuu ina barayaa inaan faraxno markaan is aragno inaan ku dhix jirno xaalado adago, innagoo garanaynaa in tanu tahay sida uu ku imanayo dulqaadkeenno.

Anigu waxaan noloshayda ka helay in jarribaado badan oo isoo maray ay igasoo saareen dulqaad, laakiin markii hore waxay iga soo saareen waxyaalo kale oon ku salaysnayn cibaado oo ay ka mid yihiiin: kibir, cadho, fallaaganimo, cabasho iyo kuwo kaloo badan. Wuxa ay markaa u muuqataa in ka hor itnaanu imanin dulqaadku ay tahay in lala tacaalo waxyaalahaas.

JARRIBAADDA

Oo Buur Xor waxay uga guureen xagga jidka loo maro Badda Cas inay hareer ka maraan dalka reer Edom. Markaasay dadku aad u qalbi jabeen jidkii daraaddiis.

— Tirintii 21:4

Haddaad xasuusato, samir la'aantu waxay weeyi tii Israa'iliiyinta ku sababtay inay cidlada meeraystaan muddo afartan sanno ah. Iyaga ma waxa haysatay jarribaad xun oo adag? Wuxaan hubaa in dadku aanay iskuwada mid ahayn laakiin haddana badanaa waxaynu ka cabanaa wax aanu qofka xagga ruuxda qaangaadh ka ahayni aanu dareemin.

Sidee dadka noocaas ahi ay u awoodi dooneen inay galaan Dhulka Ballanqaadka oo uga saari dooneen dadkii degganaa haddii aanay lahaynba wax dulqaad ah?

Waxaan kugu dhiirrigelinaya inaad Ruuxa Quduuska ah kala shaqayso sidii aad ugu hori lahayd midhaha dulqaadka. Markasta aad Ruuxa la shaqaysana waxa horumaraya dulqaadkaaga. Wuxaad barataa inaad si dulqaadleh waxkastoo kulasoo darsa ugu jawaabto waxaanad arki doontaa noloshaada oo is bedesha.

MUHIIMADDA DULQAADKA IYO ADKAYGSIGA

Waayo, waxaad dulqaadasho ugu baahan tiihiin si aad u qaadataan wixii laydiin ballan qaaday markaad doonista Ilaah samaysaan dabadeed. — Cibraaniyada 10:36

Qorniinku wuxuu inoo sheegayaa inaynaan ballanqaadyada Eebbe ku heli karin dulqaad la'aan. Cibraaniyada 6:12 waxay iyana ina baraysaa inaynu ballanqaadyada Ilaah ku dhaxlayno iimaan iyo dulqaad.

Qofka isla weyni wuxuu isku dayaa inuu waxkasta kartidiisa ku qabto oo ay sida uu rabo ugu suurtoobaan. Kan isla weynu wuxuu odhan, ‘Hadda ayaan diyaar ahay!’ laakiin kan ishoosaysiinta lahu wuxuu odhan, ‘Ilaah baa og wixii fiican oo mana daahi doono.’

Qofka is hoosaysiyyaa dulqaad ayuu wax ku sugaa oo iskuma halleeyo tamartiisa. Laakiin kan isla weynida lahu marba wax kale ayuu isku dayaa oo dhammaantoodna kuma qanco.

UJEEDDADA MARARKA QAAR LAGUMA GAADHO JID TOOSAN

Waxaa jirta waddo dadka la qumman, Laakiinse dhammaadkeedu waa jidakkii dhimashada. — Maahmaayadii 16:25

Waa inaynu barano in mararka qaar aanu dariiqa toosani ahayn sida ugu fudud een ku gaadhi karno meesha aan u socono. Wuxuu laga yaabaa in jidkaas toosaniba uu yahay kan ugu sahlan ee burburka innagu hoggaamin kara.

Waa inaynu barano dulqaadka oo aynu sungo Ilaah xitaa haddii meesha aynu u socono uu innagu geynayo jid qalqalooca.

Dunida waxa ka buuxa dad badan oo Masiixiyiin ah oon faraxsanayn waayo waxay rabaan inay waxkasta dhaqso ku suurto geliyaan halkii ay dulqaad Ilaah kaga sugi lahaayeen inuu waqtigiisa ku qaato sida doonistiisu tahay.

Markaad isku dayayso inaad Ilaah sugto, shaydaanku hadiyo jeer waxa uu maankaaga kusoo ridayaan inaad wax qabato. Wuxuu rabaa inaad kartidaada adeegsato waayo wuxuu ogyahay in taasu aanay faa'ido lahayn (Yooxanaa 6:63; Rooma 13:14). Sidaynu soo aragnay, samir darradu waxay calaamad u tahay kibirka, jawaabta keliya ee kibirka la siin karaana waxa weeyi is hoosaysiin.

IS HOOSAYSII OO ILAAH SUG

Haddaba sidaas daraaddeed gacanta xoogga leh oo Ilaah iska hoosaysiiya, si uu wakhtigiisa idiin sarraysiyo. — I Butros 5:6

Marka la leeyahay “waxaanad ahayn ha iska dhigin” macneheedu maaha inaan fikir xun naftaada ka aaminto. Balse waxa macneheedu yahay, “Ha u malayn inaad iskaa waxwalba u qaban karto.”

Intii waxwalba aynu dusha u ridan lahayn, waxa fiican inaan barano Ilaah hortiisa inaan isku hoosaysiinno. Marka ay gaadho waqtiga ku habboon Ilaah isaga ayaa dhulka inoo gargaari doona oo ina sarraysiin doona.

Marka aan Ilaah sugno een diino inaan iskeen waxwalba u qabano, waxaan ka dhimanaynaa xagga damaca jidhka. Waxaynu ka dhimanaynaa isla weynida oo waxaynu ku noolaanaynaa doonista Ilaah innaga leeyahay.

Waa inaynu hadiyo jeer addeecno waxkasta oo Ilaah innaga rabo inaan samayno, sidoo kalena waa inaan Ilaah ka cabsi iyo cibaado yeelano. Wuxaad xasuuusataa in kibirku uu asal u yahay dulqaad darrida. Kan kibirsani wuxuu yidhaahdaa, ‘Ha igu raajin waxwalba ee isii waxkasta imika.’

Marka lagugu itixaamo dulqaad la’aan, waxaan kugula talinayaan inaad tidhaahdo, ‘Rabbiyow waxaan rabaa inaan sugo doonistaadu waxay tahay. Ma rabo inaan degdego oo kaa hordhaco ama kaa dib dhaco ee igu caawi inaan dulqaad kugu sugo!’

CUTUBKA 21

**“DABEECADDAYDU WAY QALDANAAN KARTAA,
LAAKIIN TAAS QALAD KUMA LIHI.”**

MAAN CIDLO-MEER AH #6

Ninkiina wuxuu yidhi, Naagtii aad i siisay inay ila joogto ayaa geedkii wax iga siisay, oo anna waan cunay. Oo Rabbiga Ilaah abu wuxuu naagtii ku yidhi, Waa maxay waxan aad samaysay? Naagtina waxay tidhi, Abeesadaa i kхиyaanaysay oo anna waan cunay.

— Bilowgii 3:12-13

Qofku haddaanu masuul ka noqonin ficilladiisa oo hadiyo jeer uu cid kale uun canaanto, waxay ka mid tahay waxyalaha sababa in maanku cidlo wareego. Dhibaataadani waa mid soo jirtay ilaa waqtigii bilowgii. Aadan iyo Xaawa markii ay denbiga ku dhaceen ee la weydiiyay sababta ay u denbaabeen, iyaga ayaa is eeddeeyay sidoo kalena waxay eedda dusha ka saareen shaydaanka iyo Ilaah iyaga oo ka cararaya inay sheegtaan masuuliyadda waxyalaha ay ku tallaabsadeen.

WAA QALADKAAGA!

Saaray oo ahayd Aabraam naagtisi carruur uma ay dhalin isagii: waxayna lahayd gabadh midiidin ah, oo Masriyad ah, magaceedana waxaa la odhan jiray Haagaar. Oo Saaray waxay Aabraam ku tidhi, Bal eeg imminka, Rabbigu waa ii diiday inaan dhalo; haddaba waxaan kaa baryayaa inaad midiidintayda u tagto, mindhaa iyadaan carruur ka heli doonaaye, Aabraamna codkii Saaray buu maqlay. Saaray oo ahayd naagtii Aabraam waxay kaxaysay Haagaar tii Masriyadda ahayd, oo midiidinteeda ahayd, markii Aabraam tobant sannadood joogay dalkii Kancaan ka dib, oo waxay iyadii siisay ninkeedii Aabraam inay naagtisi u noqoto. Oo Haagaar buu u tegey, wayna uuraysatay; oo markay aragtay inay uuraysatay ayay murwadeedii aad u quudhsatay. Oo Saaray waxay Aabraam ku tidhi, Dulmigii laygu sameeyey dushaada ha ahaado: midiidintaydi waxaan geliyey laabtaada; oo markay aragtay inay uuraysatay ayay i quudhsatay; Rabbigu aniga iyo adiga ha ina kala xukumo. Laakiinse Aabraam wuxuu ku yidhi Saaray, Bal eeg,

midiidintaadii gacantaaday ku jirtaaye; waxaad doonto ku samee. Saarayna si adag bay ula macaamilootay, kolkaasay midiidintii ka carartay horteeda.

Sidoo kale arrintan dhexmartay Aadan iyo Xaawa waxa ay ku dhexmartay Ibraahim iyo Saarah. Waxay ka daaleen inay sugaan ballanqaadka Ilaah u ballanqaaday inuu iyaga wiil u dhalan doono, waxaanay muujiyeen dulqaad la'aan. Markii arrintu ku qadhaadhaatay waxay bilaabeen inay iyagu is eedeeyaa.

Waagii hore, muuqaalka noocan ah marar badan ayaan ka dhix dareemay gurigayga aniga iyo ninkayga Dave. Waxay u muuqatay inaan si joogta ah isaga indha tiri jirnay xaqiiqada nolosha oonaan waajijihi jirin runta.

Waxaam si cad I xasuustoo anigoo Dave ugu duceeya inuu isbedelo. Wuxaan akhrin jiray Kitaabka Quduuska ah oo waxaan dareemi jiray inuu isbeddel aad ah u baahanyahay. Intii ay u dacaynayay, waxa ila hadlay Ilaah oo igu yidhi, "Joyce-yey dhibaatadu maaha isaga ee waa adiga."

Waan murogooday oo oyay dabeetana. Wuxaan ilmeynayay muddo dhan saddex cisho waayo Ilaah wuxuu I tusay qaladkayga. Waxa uu ii muujiyyay sida aan u rabay inaan waxkasta kaantaroolo iyo sidaan u caban jiray ee aanay u jirin wax aan ku qancaa. Arrintani islaweynidayda waxay ku noqotay layaab, hase ahaatee waxay ahayd bilowga inaan dib u bogsado.

Sida dadkuba ay sameeyaan, waxaan raadin jiray inaan wax xadka ka baxsan ku eeddeeyo cid kale. Wuxaan u maleynayay maadaama oo la ixumeyyay inaan si xun u dhaqmo, laakiin Ilaah wuxuu igu yidhi, "Si xun oo laguula dhaqmay waxa laga yaabaa inay kugu kalliftay sidan aad u dhaqantay, laakiin cudurdaa ha ka dhigan inaad weligan sidan sii ahaato."

Shaydaanku wuxuu maankeenna ka dhista qalcado xooggan oo inaga hor istaagaya inaan xaqiiqada waajahno, waayo waxa uu ogsoon yahay in runtu ay ina xoreynayso.

Uma malaynayo inay jiraan wax ka xanuun badan waajihista xaqiiqada innagu saabsan iyo dabeecaddeenu. Maadaama oo ay tani adagtahay, dadka badankoodu way ka cararaan inay waajahaan runta. Way fududahay in la waajaho runta ku saabsan wax kale, laakiin way adagtay in la aqbalo haddii runtu innaga inagu saabsantahay.

HADDII...

Oo dadkii waxay ku hadleen wax ka gees ah Ilaah iyo Muuseba, oo waxay yidhaahdeen, War dalkii Masar maxaad nooga soo bixiseen si aannu cidladan ugu dhimanno? waayo, kibis ma jirto, biyona ma jiraan, oo naftayaduna kibistan khafifka ab way ku yaqyaqsataa. — Tirintii 21:5

Sida aad arki karto, Israa'iiliyiintu way cabanayeen waxaanay u arkayeen in dhibaatada haysata ay ka masuulyihii Ilaah iyo Muuse. Waxay ka cararayeen inay qaata masuulyadda qaladkooda ku kallifay inay muddo dheer cidlada wareegaan. Ilaah aniga wuxuu ii muujiyay in middanu ay tahay sababta ku keentay inay cidlada wareegaan muddo dhan afartan sannadood.

Sidoo kale tani waxay ahayd middii aniga igu kalliftay inaan muddo dheer isla meeshii uun taagnaado noloshayda. Waxyaabaha aan cudurdaarka ka dhiganayay aad ayay u badnaayeen oo waxaan lahaa:

“Haddii aan si xun la iila dhaqmi lahayn markaan yaraa, sidan umaan cadho badnaadeen.”

“Haddii ubadkaygu I caawin lahaayeen, si fiican ayaan u dhaqm ilaha.”

“Haddii Dave aanu maalmaha Sabtida ciyaari lahayn cayaarta golfka, umaan cadhoodeen isaga.”

“Haddii Dave in badan ila sheekaysan lahaa, kelinimo maan dareemeen.”

“Haddii Dave uu hadiyado ii keeni lahaa, sidan umaan xumaadeen.”

“Haddii aanan shaqayn lahayn, sidan umaan daaleen oo uma dabeecad adkaadeen.”

“Haddii aanu heli lahayn lacag badan....”

“Haddii aanu lahaan lahayn guri noo gaar ah...”

“Haddii aanu qarashka nagu baxaa badnaan lahayn..”

“Haddii aanu haysan lahayn jaar ama asxaab wanaagsan...”

“haddii,..haddii,...haddii...!”

LAAKIIN...

Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, War waxaad dirtaa niman soo basaasa dalka reer Kancaan oo aan reer binu Israa'iil siinayo, oo qabiil walba waa inaad nin ka dirlaan, oo mid kastaaba ha ahaado amiir iyaga ku jira. Markaasaa Muuse iyagii ka diray cidladii Faaraan sidii amarkii Rabbigu ahaa, oo kulligood waxay ahaayeen rag reer binu Israa'iil madax u ahaa...Oo markay afartan maalmoood dalkii soo basaaseen dabadeed ayay ka soo noqdeen. Markaasay tageen oo Muuse iyo Haaruun iyo shirkii reer binu Israa'iil oo dhan ugu yimaadeen cidladii Faaraan iyo tan iyo Qaadeesh, oo iyagii iyo ururkii oo dhan war bay u keeneen, oo waxay soo tuseen midhii dalka. Oo Muuse bay u warrameen oo waxay ku yidhaahdeen, Annagu dalkii aad noo dirtay waan gaadhnay, oo hubaal wuxuu la barwaaqaysan yahay caano iyo malab, oo midhiihiisiina waa kuwan. Habase yeeshee dadka dalka degganu waa xoog badan yihii,

oo magaaloo yinkuna deyrar bay leeyihiin, waana waaweyn yihiiin, oo weliba waxaannu halkaas ku soo aragnay reer Canaaq. — Tirintii 13:1-3, 25-28.

‘Haddii’ iyo ‘laakiin’ waxa weeyi labo erey oo inta badan shaydaanku maankeenna ku beero oo ku kхиyaaneeyo. Labo iyo tobankii nin ee reer bani Israa’iil ee loo diray inay soo basaasaan Dhulka Ballanqaadka ee Kancaan waxay soo noqdeen iyagoo midho canab sida hase yeeshiee sida ay ugu warrameen Muuse may wanaagsanayn.

Waxa iyaga warkooda jebiyay ereyga ‘laakiin’. Waxay ahayd inay Ilaah ka fikiraan oonay isku hawlin dhibaatada jirtay. Mid ka mida siyaabaha ay dhibaatooyinkeennu inooga adkaadaan waxa ka mida innagoo u malayna in dhibaatadu ay ka weyn tahay Ilaah. Sidoo kale tani waxay noqon kartaa midda innaga hor istaagta inaan waajahno xaqiiqada ama runta. Ma hubno in Ilaah uu inna bedeli doono, dabeetana waxaan isku daynaa inaan qiiqa isku qarino oo ka cararno waajihidda xaqiiqada.

Aniga hadda iguma adka inaan waajaho xaqiiqada sidii waagii hore waayo waxaan ogahay in Ilaah I beddeli doono. Wuxuu hore iigu sameeyay oo waan ku kalsoonahay Ilaah. Si kasta ha ahaatee, Ilaah la socoshadii bilowgii hore way iigu adkayd. Inta bandanna noloshayda wax kasta waan ka ordi jiray. Waxaan in badan ku dhex noolaa mugdi oo inaan iftiinka usoo baxaana may fududeyn.

RUNTA UURKA KU JIRTA

Ilaahow, iigu naxariiso sida raxmaddaadu tahay, Oo xadgudubyadaydana igaga tirtir sida naxariistaada badnaanteedu tahay. Xumaantayda iga wada maydh, Oo iga nadiifi dembigayga. Waayo, anigu waan ogahay xadgudubyadayda, Oo dembigayguna hortayduu yaallaa had iyo goorba. Adiga keliya ayaan kugu dembaabay, Oo waxaan sameeyey wax hortaada ku xun, Inaad xaq ahaatid markaad hadashid, Oo aad daahir ahaatid markaad wax xukunto. Bal eeg, aniga waxaa laygu qabanqaabiyeey xumaan, Oo waxaa hooyaday iigu uuraysatay dembi. Bal eeg, waxaad uurka ka jeceshahay run, Oo meesha qarsoon waxaad iga ogeysiinaysaa xigmad. — Sabuurka 51:1-6

Sabuurka 51 sida ka muuqata, Boqor Daa’uud waxa uu Ilaah ka baryay inuu u naxariisto oo u denbidhaafu maadaama oo uu denbi ku galay Betshabac iyo dilkii ninkeeda.

Haddaad rumaysanayso iyo haddii kaleba, Daa'uud waxa uu denbiga galay hal sano ka hor qoritaankii sabuurkan, hase ahaatee intaas oo dhan muu waajihin xaqiiqada denbiga uu galay. Inta uu sidaas ku jirayna muu towbad keeni kareen. Haddii aanu awoodin inuu towbad keenana, Ilaah isaga muu cafiveen.

Aayadda lixaad aad ee sabuurkani aad ayay u xooggantahay. Waxay sheegaysaa in Ilaah uu rabo runta ku jirta uurka. Taas macneheedu waxa weeyi haddaynu rabno barakooyinka Ilaah iyo wanaaggiisa, waxa weeyi inaan nafteenna iyo denbiyadeenna daacad ka ahaanno.

CAFISKA WAXA KA HORREYSA QIRASHO

Haddaynu nidhaahno, Dembi ma libin, nafsaddeenna ayaynu khiyaanaynaa, oo runtuna inaguma jirto. Haddaynu dembiyadeenna qiranno, isagu waa aamin iyo caadil inuu dembiyadeenna inaga caftyo, oo uu inaga nadiifyo xaqdarrada oo dhan. Haddaynu nidhaahno, Ma aynu dembaabin, waxaynu Ilaah ka dhignaa beenaaleh, oo hadalkiisu inaguma jiro. — I Yooxanaa 1:8-10

Ilaah si dhaqso ah ayuu inoo cafinayaan haddii aan ka towbad keenno denbigeenno, laakiin si dhaba uma towbad keeni karno haddii aynaan xaqiiqada waajihin oo denbigeenna aynaan qiranin.

Haddii aynu denbigeenna qirano oo haddana cudurdaar u raadino, waxay ka dhigantahay inaynaan xaqiiqada waajahaynin iyana. Dabiici ahaan waxaan raadinaa inaan waxaynu samaynay cudurdaar u yeelano oo sababayno, laakiin Kitaabku wuxuu inoo sheegayaan in xaqnimada lagu heli karo Ciise Masiix oo keliya (Rooma 3:20-24). Marka aynu denbaabno cudurdaarkeenna xaq la inagagama dhigayo, balse waxa xaq la innagaga dhigayaan dhiigga Ciise Masiix.

Waxaan xasuustaa maalin ay haweenay aanu jaarnahay isoo wacday oo iga dalbatay inaan bankiga u kexeyyo inta aan la xidhin ka hor maadaama oo iyada gaadhigeedii ka xumaaday. Anigu markaa waan mashquulsanayaa manaan rabin in la I rabsho dabeetana iyada ulama aanan dhaqmin si dulqaad ku jiro. Isla markii aan telifoona dhigayba waxaan xasuustay inaan qaldanahay oon u baahanahay inta aan la hadlo inaan ka raalligeliyo sidaan ula dhaqmay iyada isla markaana aan bangiga u qaado. Waxa markaa maankayga ka buuxay cudurdaar miidhan oo ay ka mid ahaayeen, inaan xaalad wanaagsanayn dareemaynin xilligaas iyo inaan mashquul ahaa.

Laakiin gudaha waxaan ka dareemayay in Ruuxa Quduuska ahi ii sheegayo inaanan cudurdaar samaynin. Waxay ahayd inaan la hadlo una sheego inaan qaldanaa sidaan u dhaqmayna aanay cudurdaarlahayn. Waxay ahayd inaan idhaahdo, “fadlan I cafii oo bangigana aan kuu qaado.”

Runta haddaan kuu sheego arrintani way igu adkayd. Waa dareemay waxaa igu dhix wareegaya ee naftayda la rabo inay gabbaad hesho. Laakiinse runta lagama gaban karo waayo runtu waa iftiin.

RUNTU WAAIFTIIN

Bilowgii waxaa jiray Hadalka, Hadalkuna wuxuu la jiray llaab, Hadalkuna wuxuu abaa llaab. Isagu llaab buu la jiray bilowgii. Wax walba waxaa laga sameeyey xaggiisa, oo wixii la sameeyey lama samayn isaga la'aantiis. Isaga waxaa ku jirtay nolol, noloshuna waxay ahayd nuurka dadka. Nuurkuna wuxuu ka ifayaa gudcurka, gudcurkuna kama badin. — Yooxanaa 1:1-5

Runtu waxay ka mid tahay hubka ugu xooggan ee lagaga hortegi karo boqortooyada gudcurka. Runtu waa nuur ama iftiin oo Kitaabkuna wuxuu inoo sheegayaa in gudcurku aanu ka adkaan karin iftiinka.

Shaydaanku wuxuu rabaa in wax ku qarsoonaadaan mugdiga laakiin Ruuxu wuxuu rabaa in iftiinka iyo bannaanka lasoo dhigo oo lala tacaalo si aynu si dhaba ugu xorowno. Ciise wuxuu inoo sheegay in runu ina xoreyso (Yooxanaa 8:32). Runtaasna waxa muujiya Ruuxa Quduuska ah.

RUUXA RUNTA

Wax badan oo kalaan leeyahay inaan idiin sheego, laakiin imminka qaadi kari maysaan. laakiin markuu kan Ruuxa runta ahu yimaado, wuxuu idhlku wadi doonaa runta oo dhan, waayo, isagu iskama hadli doono, wuxuuse ku hadli doonaa wuxuu maqlo, wuxuuna idiin sheegi doonaa waxa imanaya. — Yooxanaa 16:12-13

Ciise xertiisa wuxuu tusin karay runta oo dhan laakiinse wuxuu ogaa inaan weli middaas diyaar iyagu u ahayn. Waxa uu dabeetana u sheegay inay sugaan inta Ruuxa Quduuska ahi ka imanayo ee uu iyaga kusoo degayo.

Markii uu Ciise samada aadayna, waxa uu inoo soo diray Ruuxa Quduuska oo si joogto ah inoogu diyaarinaya inooguna muujiya ammaanta Eebbe.

Sidee haddaba Ruuxa Quduuska ahi inoogu dhex noolaan karaa haddii aynaan xaqiiqada ama runta waajahayn? Isaga waxa lagu magacaabaa ‘Ruuxa Runta’. Shaqadiisuna waxa weeyi inuu innaga caawiyo waajihidda runta isagoo runta innagu sugaya, waayo runtu way ina xoreysaa.

Haddii ay jiraan wax aan wanaagsanayn oo kusoo maray, waxa laga yaabaa in muddaasi ay sabab u noqoto qalad aad gasho, laakiin maaha inay cudurdaar ka dhigato inaad hadiyo jeer qaladkaas kusii taagnaato.

Dhibaatooyin badan oo aniga waqtigii hore I haystay waxa sabab u ahay in waqtii hore fara xumaan jidh ahaaneed iyo mid afka ahba la iigeystay, laakiinse waxaan dabin ugu jiray inaan waxyaalahaa hadiyo jeer cudurdaar uga dhigto qalad kastoo aan galoo. Sidani waxay haddaba ka dhigantahay inaad cadawgaaga difaacayso adigoo odhanaya, “ma jecli waxan inaan sameeyo, laakiin sababtaas ayaa igu kalliftay inaan sameeyo.”

Waxaad hubaashii ka xoroobi kartaa dhib kasta oo jirta. Maaha inaad afartan sano dhex wareegto cidlada. Haddii aad ogaal la’aan hore afartan sano ama in ka badan ugu qaadatay cidlo wareegista, maanta ayaad go’aan qaadan kartaa.

Ilaah weydiiso inuu kuu muujiyo xaqiiqada naftaada. Marka uu Ilaah kuu muujiyana waxaad ogaataa in taasu aanay fududayn, balse ogow in Ilaah ballanqaad sameeyay oo yidhi, “Sinaba kuu dayn maayo, oo sinaba kuu dayrin maayo” (Cibraaniyada 13:5).

Waxaad ku socotaa jidkii aad uga bixi lahayd cidalada ee ku raaxayso Dhulka Ballanqaadka!

CUTUBKA 22

**“NOLOSHAYDU WAA MURUGO WAANAN KA
XUMAHAY INAY SIDAAS AHAATO.”**

MAAN CIDLO-MEER AH #7

shirkii oo dhammuna codkoodii bay kor u qaadeen oo qayliyeen, oo dadkiina habeenkaas way ooyeen. Oo reer binu Israa'iil oo dhammuna waxay u gunuuseen Muuse iyo Haaruun, oo shirkii oo dhammu waxay iyagii ku yidhaahdeen, Waxaa inoo roonayd inaynu dalkii Masar ku dhimanno! Amase inaynu cidladan ku dhimanno!

— Tirintii 14:1-2

Israa'iliyiintu way is qoomamaynayeen oo waxkastoo ku yimaadda waxay cudurdaa uga dhiganayeen murugadooda.

Waxaan xasuustaa markii uu Ilaah ila hadlay xilligii aan murugada badnaa. Wuxuu igu yidhi, “Joyce, xoog waad yeelan kartaa murugana waad yeelan kartaa, laakiin labada iskuma darsan kartid.”

Ma rabo in cutubkan si dhakhso ah lagu guud maro. Wuxuu muhiim ah in la fahmo inaynaan ku raaxaysan karin denbiga murugada innagoo dhinaca kalena ka rabna ku socoshada xooggaa Eebbe.

IS DHIIRRI GELIYA OO IS DHISA

Sidaas daraaddeed midkiinba midka kale ha dhiiro geliyo oo ha dhiso sidaad yeelaysaan oo kale. — I Tesalonika 5:11

Murugada inaan iska daayaa aad bay iigu adkayd aniga. Muddo dheer waxaan isku qancin jiray inaan niyadda isu dejijo markaan murugoodo. Haddaba marka uu qof uu waxyeello inoo geysto ayuu niyadjabku innagu bilaabmaa, shaydaankuna wuxuu inoo dhegta inoo saaraa in si axmaqnimo ah oo inoo cuntamin la inoola dhaqmay.

Waxaad keliyood u baahantahay marka arrintaasi jirto inaad dhegaysato waxyaalaha maankaaga ka dhex yeedhaya waxaanad si dhaqso ah u garawsan doontaa sida uu cadawgu murugada ugu adeegsado inuu innagu sii hayo addoonsiga.

Si kastaba ha noqotee, Kitaabka Quduuska ahi xorriyat inooma siinayo inaan murugoonno. Taas beddelkeeda waxa la innaga rabaa inaan is dhiirrigelino oo is dhisno.

Waxa la inaga rabaa inaan u naxariisano kuwa dhibaateysan ee murugaysan oon niyadda u dejino. Laakiin qofka oo murugo uun ku jira lama ogola waayo taasi waxay kasoo horjeeddaa doonista Ilaah innaga leeyahay.

Jacaylku isna waa sidaas oo kale. Sida ku xusan Rooma 5:5 waxa la inoo sheegay in Ruuxa Quduuska ahi uu jacaylka Ilaah qalbiyadeenna ku shubay. Waxa sidan sidan uu u sameeyay inaynu ogaano jacaylka Ilaah inoo qabo si aynu innana dadka kale jacayl ugu muujino.

Marka jacaylka Ilaah ee loogu talo galay inaynu sii bixino aynu innagu isku koobno, waxa uu isu bedelayaa damaacinimo innaga ina baabi'inaysa. Waxa la inaga rabaa inaynu nafteenna u jeclaano si dheellitiran, innaga oo qadarinayna waxa Ilaah inoo sameeyay, haddii kale oon nafteenna xoog u jeclaano waxay taasi isu rogaysaa dhibaato. Murugadu ma wanaagsana waxaanay ka dhigantahay sanam caabudis oo kale. Waxay innagu baraarujinaysaa oo keliya nafteenna iyo baahideenna oo keliya waxaana weeyi nolol maangaabnimo ah.

KA FIKIRA KUWA KALE

Midkiin waluba yuusan firo u lahaan waxyaalihiiisa, laakiinse midkiin waluba firo ha u lahaado waxyaalahi kuwa kale. — Filiboy 2:4

Waxa dhacday in dhawaan si kadis ah loo baajiyay kulan aan ka hadli rabnay. In badan ayaan kulankan sugayay markaan ogaaday inuu baaqdayna aad baan uga niyad jabay. Waxa jiray marar ay dhacdooyinka noocan ahi igu abuureen murugo iyo inaan dhaleeceeyo cid kale oo fikir aan wanaagsanayn aan ka yeesho. Wuxaan markaas ogaaday in dhacdooyinka noocan oo kale ah la iska aamuso oon waxba la odhanin intii wax qalad ah lagu hadli lahaa.

Markii aan si deggan u fadhiistay, Ilaah wuxuu bilaabay inuu xaaladdan iga tusiyo dadka kale ee ku lug lahaa aragtidooda. Waxay dadkani waayeen inay helaan meel ay kulanka ku qabtaan oo Ilaah wuxuu I tusiyay in iyaga laftoodu ay arrintaas aad uga xumaadeen. Waxay aad u rajeynayeen inuu kulankani qabsoomi haddana umay suurto galin inuu u qabsoomo.

Way fududahay in murugada laga fogaado haddii aad eegto qofka kale oonad ka fikirin dhinacaaga oo keliya. Damaacigu waxa uu ka fikiraa oo keliya nafiisa ee cid kale dan kama galo.

Waxaynu mararka qaar isku boorrinnaa isku dayga inaan daymo naxariiseed yeelano. Dabcan, damacu waa dabin uu shaydaanku adeegsado oo innagu haynaya cidlada. Haddii aynaan ka digtoonaaninna waxa uu innaga noqon karaa balwad. Balwaddu waxa weeyi wax si otomaatig ah ugu yimaaddaa maankeenna oo la si joogto ah loo qabatimo.

Waqtii intee leeg ayaad ku qaadataa damaca? Sideed uga jawaabtaa niyadjabka kaa hor yimaadda?

Qofka Masiixiga ahi waxa uu faa'ido dhif ah u haystaa inuu ka adkaado oo waajaho niyad jabka waayo Ilaah qofka uu la jiro marwalba bilow cusub ayaa diyaar u ah. Si kastaba ha ahaatee, damaca iyo murugadu waxay innagusii hayaan wixii hore u tegay.

ILAAH U DAA OO ISKA ILLOW

Waxyaalihii hore ha xusuusanina, waxyaalihii qadiimka ahaana ha ka fikirina. Bal eega, wax cusub baan samaymayaaye, oo haddeer bay soo baxayaan, idinku miyeydaan garan doonin? Xataa cidlada dhexdeeda jid baan ka samayn doonaa, oo lamadegaanka dhexdiisana webiyo baan ka jeexi doonaa. — Ishacyah 43:18-19

Sanado badan anigu waxaan kusoo dhammaystay murugo. Wuxuu arrintaasi iga noqotay balwad. Niyad jabka waxaan si otomaatiga ah ugaga jawaabi jiray murugo. Shaydaanku wuxuu markaba maankayga ka buuxin jiray fikirro qaldan anigoon garanaynin waxaan ka fikirayo. Wuxuu aan ka fikirayay uun waxa qalbigayga kusoo dhaca. Markastoon ka fikirana murugadu way igusii badanaysay uun.

Badanaa waxaan ka sheekheeyaa sheekoooyin ku saabsan xilligii guurkayagu uu bilowga ku jiray. Maalinkast Axadda gelinkeeda danbe, xillliga ciyaaruuhu socdaan, Dave waxa uu telifishanka ka daawan jiray ciyaar. Isagu wuu ku raaxaysan jiray balse anigu kamaan helin gebi ahaanba. Wuxuu isagu jeclaa waxkasta oo la ciyaari karo oo ah kubbad nooca ay doontaba ha ahaatee.

Waxaan xasuustaa mar aan isaga hor istaagay oon idhi, “Dave-ow anigu ma dareemayo wanaag oo waxaan dareemaya sidii inaan dhimanayo oo kale.” Isagoon telifishanka uu daawaynayo aan ka jeedsanin ayaa waxa uu yidhi, “ah, ah, way flicantahay taasi qaaliyey.”

In badan gelinka danbe Axadda waxaan ku dhammaysan jiray cadho iyo murugo. Hadiyo jeer markaan ka xanaaqo Dave waxaan nadiifin jiray guriga. Wuxaan garanayaa inaan isaga rabay inuu dareemo dembi maadaama oo

isna iska raaxaysanayo aniguna aan murugaysanahay. Wuxaan samaynay oo isku dayay inaan sameeyo waxkasta oo aan ku rabay inaan isaga kusoo jeediyo dareenkiisa.

Wuxaan isku dayay inuu dareenkiisa iisoo jeediyo laakiin inta badan dan kamuu galaynin. Marka aan ka daalo waxaan u bixi jiray guriga daaraddiisa danbe oo intaan iska fadhiisto ayaan ooyi jiray. Markastoon ooyana waxa igusii badan jirtay murugada. Sanado kadib ayuu Ilaah I fahansiiyay sababta ku kallifta haweenay inay gasho musquusha oo ka dhextay oydo. Waxa uu Ilaah ii sheegay in sababtu ay tahay maadaama oo muraayad weyni ku tallo meeshaas, waxa ay rabtaa markay oydo inay is eegto oo aragto sida ay u murugaysan tahay.

Marar badan marka aan murugoonayo een muraayadda isku eego waxay markale igu sababi jiratay inaan haddana dib u ooyo. Ugu danbaytiina waxaan murugadayda ku qaadka jiray qolka hurdada ee uu Dave joogo anigoo murugaysan. Waxa uu mararka qaar inta uu I eego haddii aan ku socdo kijada I odhan jiray ii keen shaah.

Guntii iyo gebagabdii waxkasta oon sameeyo muu shaqayn jirin. Aniga uunbaa is daalin jiray oo taasina mararka qaar waxay igu keeni jirtay xanuun maadaama oon dhextay galay dareemo aan wanaagsanay oo murugo ah.

Ilaah haddaba gacantaada kuguma samata bixinayo, ee waxa uu kugu bixinaya gacantiisa waayo Ilaah oo keliya ayaad dadka beddeli kara. Ma jirto cidaan Ilaah ka ahayn oo Dave ka goyn kartay jacaylka uu u qabo daawashada kubadda. Markii aan Ilaah isku halleeyay een iska daayay muragadii aan is gelin jiray, Dave waxa uu sameeyay is beddel oo waxa uu qorshe u sameeyay daawashada cayaarihi uu daawanayay.

Ilaa imika isagu wuu jecelyahay daawashada ciyaaraha laakiin wax dhib ah taasi iguma keento. Wuxaan waqtigayga u adeegsadaa uun inaan ku raaxaysto wixii aan jeclahay. Haddaan u baahdo inaan wax kale qabto, Dave ayaan si fiican u weydiista inta bandanna wuu iiga jawaabaa. Hase ahaatee waxa jirta mararka qaar aanay ii suurto galin waxa aan rabo. Marka aan dareemo in dareenkaygu kici rabana, waxaan Ilaah ka baryaa, “Ilaahow iga caawi inaan ka gudbo tijaabandan. Ma raba inaan buurtan agteeda sii joogo.”

CUTUBKA 23

“WANAAGGA ILAAH INAAN HELO UMA QALMO ANIGU.”

MAAN CIDLO-MEER AH #8

Oo Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Maantaan idinka rogay ceebtii Masar, oo sidaas daraaddeed meeshaas ilaa maantadan la joogo waxaa lagu magacaabaa Gilgaal.

— Yashuuca 5:9

Markii Yashuuca uu Israa'iiliyiinta ka tallaabiyay Webi Urdun ee ay galeen Dhulkii Ballanqaadka waxa iyaga laga rabay inay hal wax qabtaan taas oo ahayd inay qabsadaan magaalada Yerixoo.

Ilaah waxa uu amray in wixii rag ah oo dhan la gudo maadaama oon raggooda la gudin afartankii sanno ee cidlada ay meeraysanayeen. Middani waxay u baahnayd addeecitaan oo waxay calaamad u ahayd inay damacyadooda meel iska dhigaan oo ku socdaan jidka Eebbe.

Intaas kadib, Ilaah waxa uu Yashuuca u sheegay inuu iyaga ka rogay ceebtii Masar.

Dhawr aayadood uun dabaadood cutubka 6, waxa haddana lagu bilaabay sidii Ilaah uu dadka reer bani Israa'iil ugu suurto geliyay inay qabsadaan Yerixoo. Muxuu haddaba iyaga Ilaah ugu horreyntii uga uga rogay ceebtii? Waa maxayse ceebtu?

QEEXITAANKA EREYGA CEEB

Ereyga ceeb macniihiisu waxa weeyi wax eedi ku timid oo ceebi raacdya falkaas xun awgiis. Ilaah markii uu iyaga u sheegay inuu ka rogay ceebtii Masar waxa uu ka hadlayay muhiimad. Masar waxa ay metelaysaa dunida. Marka aynu haddaba dunida joogno ee aynu dhex galno een ka mid noqono waxaan u baahanahay in midaas la inaga rogo.

Waxyaalaha sameeyay iyo kuwii la igu sameeyay aawadood, waxa dushayda saarnayd ceeb. Wixii igu dhacay waxaan ku canaanayay naftayda.

Waxaynu kasoo hadalnay in xoogga Ilaah uu innoogu yimaaddo hadiyad ahaan si uu innooga xoreeyo waxa aynaan innagu iskeen isaga xorayn karin.

Ilaah waxa uu rabaa inuu ina siiyo nimco halka shaydaankuna uu ka rabo inuu ina ceebeeyo oo dulli ina bado.

Dullinimadu waxay ii sheegaysay inaanan faa'ido lahayn oonan u qalmin jacaylka Ilaah iyo kaalmadiisa. Waxa gudaha iga sunaysay ceeb. Ceebta kamaan dareemayn wixii la igu sameeyay oo keliya balse aniga ayaa naftayda ku ceebaysnaa. Wuxaan dareemayay inaanan anigu is jeclayn.

Ilaah oo ceebta innaga roga macneheedu waxa weeyi inaynu aqbalno cafiska uu inoo fidinayo ee uu innagaga dhaafayo denbiyadeennii hore oo dhan.

Haddaad u malayso inaanad u qalmi wanaagga Eebbe, waxa hubaala inaanad wanaaggaas weligaa heli doonin. Waxa weeyi inaad wanaaggaas Eebbe is hoosaysiin ku aqbasho ood ka mahadceliso ood ku baraarugsanaato sida uu kuu jecelyahay ee uu kuugu samofalo.

Haddaad naftaada necbaato ood is-nacdo isla markaana aad aqbali waydo cafiska Eebbe kuu fiidinayo ee uu kugu siinayo dhiigga Ciise Masiix oo xaq kaa dhigaya, waxa hubaal ah inaad weligaa cidlada meeraysan doonto. Maankaagu waa inuu hadiyo jeer ku cusboonaado xaqnimada Ilaah ee ku imanaysa Ciise oon ka ahayn xaqnimo aad adigu iskaa u leedahay.

Waxaan ku qancay intii aan adeegga ku hawlanaa in boqolkiiba 85 dhibaatadeennu ay ka timaaddoo waxa aan nafteenna ka dareensanahay. Sidoo kale qofkasta oo guul lihi waxa weeyi mid ku socda xaqnimo.

Anigu uma qalmo wanaagga Ilaah, laakiin waxaan wanaaggiisa ku helnaa innagoo wax la dhaxalna Masiixa (Rooma 8:17). Isagu wuu mutaystay waxyalaahaas oo aniguna isaga rumaysadka aan ku qabo awgiis ayaan ku helay.

SHAQAALE MISE DHAXLE

Saasaadan mar dambe addoon u ahayn, laakiinse waxaad tahay wiilkiisa, oo haddaad wiilkiisa tahay, waxaadna tahay mid dhaxal leh xagga Ilaah.
— Galatiya 4:7

Ma waxaad tahay addoon mise waxaad tahay kii dhaxalka lahaa? Qofka wax dhaxlaa waxa uu waalidkiisa ka dhaxlaa hantidiisa oo loo ogolyahay isla markaana lala rabo inuu dhaxlo. Shaqaalaha ama addoonku se waxa uu hadiyo jeer helaa uun waxa uu shaqaystay waana qof culays iyo dhibaato saarantahay.

Anigu sanado badan ayaan cidlada wareegayay sidii oo aan ahay shaqaale anigoo isku dayaya inaan wax wanaagsan sameeyo si aan u helo nimcada Ilah. Waxaanse aaminsanaa filirk qaldan.

Ugu horrayn, waxaan u malaynayay in waxkasta la shaqaysto oo la mutaysto waayo qofna bilaash wax kuguma siinayo. Wuxa sidan la isoo barayay sanado faro badan oo intaan yaraa oo dhan ayaan soo maqli jiray. Wuxa la iisheegay in qofkasta oo iska dhiga inuu wax ii qabanayo inuu been sheegayo isla markaana rabo inuu iga faa'idaysto.

Waxyaalaha aynu dunida ka baranay waxay ina baraysaa in waxkasta oo aynu helno aynu mutaysanay. Haddaynu rabno inaynu saaxiibbo yeelano, waxa la inoo sheegay inaynu hadiyo jeer raalli gelino iyaga maadaama oo haddii kale ay ina dayrinayaan. Haddii aynu rabno shaqada in la ina dallacsiiyona waxa la inoo sheegay inaynu ka ag dhowaanno dadka hawshaas u xilsaaran oo aynu raalli gelino si aynu jaanisku marka uu yimaaddo uga faa'idsano. Marka aynu haddaba ku mashquulno dunida iyo hawleheeda waxa ina fulaya culays waxaynuna u baahanay cid culayskaas iyo ceebtaas innaga rogta.

SIDEED NAFTAADA U ARAGTAA?

Oo waxaanu halkaas ku aragnay dad waaweyn oo xoog badan oo ah reer Canaaq oo ka yimid dadkii waaweynaa oo xooggaa badnaa. Waxaanu isula yaraannay sida kabajaan oo kale, oo hortoodana sidaas oo kalaannu ku ahayn. — Tirintii 13:33

Israa'iliyiinta haddaba waxa iyaga la socotay ceebtaas. Fikirka qaldan ee ay naftooda ka aaminsanaayeenna waxa uu ka muuqanayaa aayaddan. Labo iyo tobankii basaasiinta ahaa ee loo diray inay dhulka soo basaasaan ka hor inta aanay dadku galin markay soo noqdeen waxay sheegeen in dhulka degganyihiin dad waaweyn oo aanay u babac dhigi karin. Tani waxay markaa inoo muujinaysa fikirka ay dadkani naftooda ka qabeen.

Haddaba waxaad ku baraarugsanaataa in shaydaanku uu maankaaga ka buuxinayo fikirka kasta oo qaldan inaad naftaada ka haysato. Hore wuxuu usoo bilaabay inuu maankaaga qalcado ka dhisto oo uu kuu muujiyo fikiro qaldan inaad naftaada ka aaminto oo dadkuna sidaas oo kale kaa rumaysanyihiin. Hadiyo jeer waxa uu ku horkeenayaa waqtio diidmo kaa hortimid si aad dib u xasuusato oo isu dhiibto markasta ood is tidhaa horumar ku tallaabso.

Cabsida laga qabo diidmada iyo dhicitaanku waxay dad badan kusii haysaa cidlada. Israa'iliyiintu maadaama oo sannado badan ay Masar addoomo ahaan ugu noolaayeen oo ku dhibaatoonayeen, waxay taasi iyaga u horseedday inay ceeb iyo dulli isa saaraan. Wuxuu xiiso leh in la xasuusto iyadoo ku dhowaad facii Muuse xilligiisii noolaa oo dhami aanay galin Dhulkii Ballanqaadka. Waxa galay carruurtoodii. Hase ahaatee haddana iyaga Ilaah waxa uu u sheegay inuu ka rogayo ceebta.

Badanaa dadkani waxay ku dhasheen cidlada markii waalidiintoodu kasoo baxeen Masar. Haddaba siday iyagu ceebtaas u yeelan kareen haddiiba aanay hore ugu soo noolaan jirin Masar?

Waalidku carruurtooda waxay usii gudbiyaan wixii ay soo arkeen. Waalidka waxa laga dhaxlaa qaafifikirka iyo dabeeecadda. Haddii waalidkaa ay fikirqaldan rumaysnaayeen adna sidoo kale way ku dhaxalsiin karaan fikirradaas. Sida aad wax gaara u arki karto iyana waxaad ka dhaxli kartaa walaalidkaa oo waxaaba dhacda inaanad xitaa garanin sababta kugu keentay inaad sidaas u fikirto.

Waalidka naftiisa ka aaminsan inaanu qiimo lahayn oonu u qalmin wanaagga Ilaah sidoo kale fikirkaas carruurtiisana wuu dhaxalsiin karaa.

Inkastoo aan arrintan kagasoo hadlay buuggan dhexdiisa marhore, haddana waxa muhiim ah inaan dib isu xasuusino waxa maskaxdaada ka dhex guuxaya ee qofku uu naftiisa ka aaminsanaan karo. Ilaah waxa uu kaa rabaa inaad marka hore naftaada u naxariisato si aad naxariistiisa u hesho. Ilaah ma abaal mariyo dadka aan qaladka samaynin weligood balse wuxuu abaal mariyaa kuwa isaga isku halleeyaa ee rumaysad ku yeesha.

ILAAH WAXA RAALLIGELIYA IIMAANKAAGA

Oo rumaysad la'aantiis ma suurtowdo in isaga laga farxiyo, taas aawadeed kan Ilaah u yimaadaa waa inuu rumaysto inuu jiro oo uu yahay kan u abaalguda kuwa isaga doondoona. — Cibraaniyada 11:6

Fadlan u fiirso inaan rumaysad la'aan Ilaah lagu raalligelin karin. Sidaa darteed, wanaag kasta ood samaysaa Ilaah ma raalligelinayo haddii aan wanaaggaasi aanu wadanin rumaysad oon loo samaynin Ilaah dartiis. Waxkasta oon samayno waa inaynu u samayno jacaylka aynu Ilaah u qabno balse maaha inaynu isku dayno inaan isaga wax kaga helno.

Ayaddani waxay inoo sheegaysaa in Ilaah uu abaal mariyo kuwa isaga sida dhabta ah u raadiya. Markii aan tan arkayna runtii aad baan ugu farxay.

Waxaan ogahay inaan hore u sameeyay qaladaad, laakiinse sidoo kale waxaan ogahay inaan Ilaah si dhab uga raadiiyay qalbigayga. Taasina waxay ka dhigantahay inaan heli karo abaalmarintiisa. Wuxuu qalbigaayaa kaa hor go'aansaday inaan heli karo wanaagga Ilaah ila rabo inuu isiyo.

Ilaah waxa uu doonay inuu Israa'iiliyiinta siiyo Dhulka Ballanqaadka laakiinse marka hore waxa uu doonay inuu iyaga ka rogo ceebta. Iyagu may aqbali lahayn wanaagga Ilaah haddii aan laga rogi lahayn oon laga kor qaadi lahayn ceebtaas ay dareensanyihiin.

INAAN IIN LA'AANNO

Xataa siduu inoogu doortay isaga dhexdiisa intaan dunida la aasaasin ka hor inaynu qoduus ahaanno oo iin la'aanno isaga hortiisa, isagoo ina jecel.
— Efesos 1:4

Waa aayad cajiib ah! Waxa halkan la inoogu sheegay in Ilaah inoo doortay oo inaga rabo inaan ogaano inuu ina jecelyahay oo agtiisa aan qiimo ka leenahay, isla markaana aan hortiisa ku ahaanno eed laawayaal.

Dabiici ahaan waxa la innaga rabaa inaan ku noolaano nolol quduusan. Laakiin, Ilaahbaa mahad leh, markaynu qaladaad samayno waxaynu haysannaajaa jaanis la innagu cafinayo oo markale aynu ku noqon karno kuwo aan iin lahayn.

ISAGA OON CANAANAN

laakiin haddii midkiin xigmad u baahan yahay, ha ka baryo Ilaah, kan kulli si deeqsinimo ab u siiya isagoo aan canaanan, oo waa la siin doonaaye. — Yacquub 1:5

Tani waa aayad kale oo cajiib isla markaana ina baraysa in Ilaah aan wax kaga helno canaan la'aan. Yacquub waxa uu markii hore la hadlayay dad ay jarribaado la soo derseen, imikana wuxuu iyaga u sheegayaa haddii ay u baahdaan xikmad inay Ilaah ka dalbadaan. Waxa uu iyaga u damaanad qaadayaa in Ilaah aanu muddaas ku canaanan doonin balse uu caawin doono.

Waxa hubaala inaanad weligaa ka gudbi doonin cidlada haddii aanad Ilaah gacan caawimo ka dalbanin. Haddaad naftaada ka aaminsantahay fikir xun, inkasta oo Ilaah rabo inuu ku caawiyo, isaga waxba kama heli doontid.

Haddaad rabto nolol guuli ku jirto oo wanaagsan maaha inaad yeelato fikirro aan wanaagsanayn. Ha eegin oo keliya halka aad ka gaadhi karto

balse sidoo kale inta aad kasoo gudubtay. Fiiro u yeelo horumarka aad samaynayso adigoo xasuusanaya Filiboy 1:6: “Anigu waxaan aaminsanahay in kan shuqul wanaagsan idinku dhex bilaabay uu dhammayn doono ilamaa maalinta Ciise Masiix.”

Naftaada uga hadal oo uga fikir si wanaagsan!

CUSBOONAYSIIN: inkastoo buuggan sanado badan ka hor la qoray, waxaan haddana sidii hore si kabadan ugu qanacsanahay in sida aynu uga fikirno nafteenヌ ay saamayso nolosheenna oo idil. Waxaan markaa aad kuugu dhiirrigelinaya inaad naftaada la heshiiso. Wuxuu laga yaabaa inaanad jeclaysan wax kasta ood samayso, balse waad kari kartaa inaad naftaada jeclaato. Ugu danbayntii anigu waxaan go'aansaday in naftayda aan jeclaado maadaama oo uu Ciiseba jacayl uu ii qabo awgeed uu u dhintay. Maad haddaba naftaada soo dhoweysid ood ku dhawaaqdid, “Ciise wuxuu ii qabtay awgeed, naftayda waan aqbalayaa waanan jeclahay. Isagu waxa uu isiiyay dabeecad cusub waxaanan diyaar u ahay noloshaas cusub ee uu ila rabo inaan ku noolaado.”

CUTBKA

24

“MAXANAANA U HINAASAYN OONAN U XAASIDAYN HADDII CID WALIBA IGA FIICANTAHAY?”

MAAN CIDLO-MEER AH #9

Haddaba Butros markuu arkay, wuxuu Ciise ku yidhi. Sayidow, kanna ka warran? Ciise wuxuu ku yidhi, Haddaan doonayo inuu joogo ilaa aan imanayo, maxaa kaa galay? Adigu i soo raac. — Yooxanaa 21:21,22

Sida ku xusan Yooxanaa 21 Ciise wuxuu Butrus kala sheekaysanayay dhibaatooyinka uu u baahanyahay inuu u dulqaato si uu isaga u ammaano. Markii Ciise waxyaalahan yidhi, Butros wuxuu arkay Yooxanaa, waxaanu weydiiyay bal isna waxa laga rabo. Butros wuxuu rabay bal in Yooxanaa isna ay tahay inuu isna sidiisa oo kale waqtii adagi foodda kusoo hayo. Ciisena isaga oo middaas uga jawaabaya Butrus waxa uu u sheegay in isagu aanu taas shuqul ku lahayn.

Inaynu maankeenna is nidhaa ka raadiya dadka kale shaqadoodu waxay haddaba innaguu sii haynaysaa cidlada. Hinaasaha, xaasidnimada iyo inaynu dadka kale is barbar dhignaa waxa weeyi fikir hallawsan oon fiincayn.

KA DIGTOONOW XAASIDNIMADA IYO HINAASAHA

Qalbigii degganu waa nolosha jidhka, Laakiinse xaasidnimo waa qudhunka lafaha.

— Maahmaayadii 14:30

Xaadnidnimadu waxay qofka ku keentaa inuu si xun oo xawayaanka la mid ah mararka qaar u dhaqmo. Xaadnidnimadu waxay Yuusuf walaalihii ku kalliftay inay addoon ahaan u iibyaan. Sababta ay u naceenna waxay ahayd aabbohood oo isaga jeclaa.

Haddii uu jiro qoyskaaga qof adiga lagaa jecelyahay, ha nicin qofkaas. Ilaal ku kalsoonow oo jeclow qofkaas waxaanad arki doontaa sidii Yuusuf oo kale inaad barakowdo.

Xaadnidnimada waxa uu qaamuuska Vine ku qeexayaa inay tahay, “Dareenka aanad lagu faraxsanayn ee laga yeesho qof waxa kale ee uu haysto.” Sidoo kalena hinaasha waxa uu qaamuuska Webster ku qeexayaa, “dareen xaasidnimo iyo nacayb iyo ka damqasho.” Waxa aan haddaba qeexitaankan ku fasiri karaa inaad waxaad haysato uga cabsato qofkale ama aad ka cadhootoo oo ka damqato guusha qof kale gaadhay.

HA TARTAMIN OO HA IS BARBAR DHIGIN

Dhexdoodana waxaa ku jirtay dood ku saabsanayd midkood lagu tirinaya inuu ugu weyn yahay. Markaasuu ku yidhi, Quruumaha boqorradoodu ay u taliyaan iyaga, kuwa xukun ku lehna waxaa la yidhaahdaa, Wanaagfalayaal. Idinkuse sidaas ma ahaan doontaan, laakiin kan dhexdiinna ugu weyn, ha noqdo sida kan yar; kan u sarreeyaana, ha noqdo sida kan adeega. — Luukos 22:24-26

Sanadihii hore noloshayda waxay dhibaato iga haysatay hinaasaha, xaadnidnimada iyo in kuwa kale la isla barbar dhigo. Tani haddaba waa dabeecadda kalsoonidarrada. Haddii aynaan isku kalsoonayn waxaynu is arkaynaa innagoo dadka kale la tartamayna oo isla barbar dhigayna qofkasta oo wax fican samaynaya.

Markii aan waxyaalahaas bartayna waxaan dabcan helay mid ka mida xorriyadaha ugu qiimaha badan ee Ilaal bixiyo. Waxaan yaqiinsaday inaanay ii habboonayn inaan dadka kale isla barbardhigo.

Waxaan hadiyo jeer helaa dhiirrigelin markaan arko xertii Ciise Masiix oo iyaga laftoodu samaynayay waxyaalahan oo kale. Sida ku xusan Luukos 22 waxaynu arkaynaa xerta oo ku murmayay kooda ugu weyn. Ciise iyaga waxa uu markaa ugu jawaabay in ka ugu weyni uu yahay kan ugu hooseeya ee diyaarka u ah inuu midiidin ahaado. Sayid Ciise waxa uu in badan ku qaataay inuu xertiisa baro in boqortooyada Ilaah ay tahay mid gebi ahaanba liddi ku ah tan adduunyada.

Sidan ayuu Ciise iyaga wax u baray, “laakiin kuwa badan oo hore waa dambayn doonaan, kuwa dambena waa horrayn doonaan” (Markos 10:31), la farxa kuwa la barakeeyay (Luukos 15:6,9). U duceeya cadawgiinna oo wanaag u fala kuwa sida xun idinla dhaqma (Matayos 5:44). Dunidu waxay odhan doontaa tani waa nacasmimo laakiin Ciise waxa uu sheegaya in tani tahay awoodda dhabta ah.

ISKA ILAALIYA TARTANKA DUNIDA

Yaynaan iskibrin, oo iska xanaajin, oo isxaasidin. — Galaatiya 5:26

Marka dunida la eego meesha ugu wanaagsani waxa weeyi in waxkasta loogu sarreeyo. Fikirka caanka ahi waxa uu sheegaya inaad noqoto ka u sarreyya sida la doonaba ha lagu gaadhee. Laakiin Kitaabku wuxuu ina barayaa in aynaan waxyaalaha sidaas ah loo baahnayn isla markaana aan loo baahnayn inaan tartan galno.

Xitaa waxyaalaha lagu madadaasho ee gaymamka oo kale waxa ay leeyihii tartan oo halkii lagaga raaxaysan lahaa dadku waxay isugu qaadaan colaad iyo nacayb. Dabiici ahaan dadku uma ciyaaraan inay guuldarraystaan laakiin qof waliba wuxuu u ciyaaraa inuu guulaysto oo dadaal muujijo. Laakiin qofku haddaanu ku raaxaysan karin gaymka ama ciyaarta ilaa oo uu badiyo mooyee, waxay taasi ka dhigantahay inuu qofkaasi dhibaato qabo oo taasi ay saamayn ku yeelan karto meelo kale oo nolosha ah.

Dabcan shaqada marka aynu hayno waa inaan dadaal dheeraada muujino oo dhibaato kuma jirto waxaynu qabaynayno inaan horumar ku samayno. Laakiin waxaan ku xasuusinayaa dallacsinta qofka iiamaanka lihi inay ka timaaddo xagga Ilaah oonay ka imanin xagga dadka. Markaa uma baahnin inaynu ciyaarno gamamka dunida oo aynu sarraysiin uun doonno. Haddii aynu dar Ilaahay wax u qabano isna wuu ina jeelaan dadka kalena way ina jeelaanayaan (Maahmaayadii 3:3-4).

Hinaasaha iyo xaasidnimadu waa cudur ka yimaadda cadaabta. Anigu waxaan sanado badan kusoo qaataay inaan ka hinaaso oo xaasido dadka iga wanaagsan amaba xitaa leh hibo aanan anigu lahayn. Adeegga aan hayo si hoos ahaana ayaan dadka kale tartan ugula jiray. Wuxaan rumaysnaa in haddii adeegga aan gacanta ku hayaa ka weyn yahay kan dadka kale hayaan inay ii fiicantahay oo sumcad ii tahay. Haddii adeegga aan hayo qof kale tiisu ka xoog badato waan ku farxi jiray horumarka qofkaasi sameeyay laakiin haddana hoosta waan ka guban jiray oo waxa jiray waxaan oggolayn horumarka qofkaasi sameeyay oo igu jiray.

Waxaan haddaba ii korodhay aqoon iyo koritaan aan u leeyahay cidda ay uu yahay Masiixu waxaan markaa helay xorriiyad iyo inaanan cidna isla barbar dhiggin waxkasta oon qabanayo. Markasta oon Ilaah isku halleeyana waxa ii kordhaysay xorriyadda aan helayo. Waxaan ogaaday in Ilaaha Aabbaha ahi I jecelyahay oo uu ii samayn doono waxkastoo aniga ii wanaagsan.

Waxa Ilaah adiga kuu qabto iyo waxa qofkale uu u qabtaa haddaba isku mid maaha, laakiin waa inaan xasuusano wixii Ciise ku yidhi Butros, oo ahayd inuu u sheegay inaanu ku mashquulin waxa uu qof kale u sameeyay balse uu raaco uun isaga.

Waxa jiray qof aanu saaxiib nahay oo hadiyad ahaan loo siiyay wax aan muddo dheer anigu sugayay oon u baahnaa. Qofkaas saaxiibka ah inuu ruuxi ahaan ila mid yahay, kadibna waxaan aad uga hinaasay oo xaasiday markay ii timid ee si farxad leh ay iila wadaagtay waxa iyada Ilaah u sameeyay. Dabcan markay ila joogtay waxaan iska dhigayay mid faraxsan laakiinse gudaha kamaan faraxsanayn.

Markii ay tagtay waxa la iga rogay fikirro aanay weligay hore ugu malaynin inay igu jiraan. Waxaan ka cadhooday wanaagga Ilaah iyada u sameeyay iyadoon mutaysanin. Intas dhan waxa ka daran, anigu gurigaan joogay anigoo soon iyo salaad ku jira iyana waxay saaxiibadeheed iskala qaadanaysay waqtii fiican. Haddaba, halkan waxaad ka arkaysaa inaan ahaa labo wejiile balse aanan middaas ku baraarugsanayn.

Ilaah waxa uu haddaba wax u sameeya si aynaan innagu dooranin waayo wuxuu ogyahay waxaynu u baahanahay. Anigu waxaan u baahnaa inaan ka takhaluso dabeecadahayga aan wanaagsanayn taas ayaana waxkasta iiga muhiimsanayd oonan anigu hore u ogayn. Ilaah waxa uu rabaa inuu wax ina tусио si ay nafteenna u waajahno. Haddii kale weligeen ma heli doonno xornimo.

In alla inta uu cadawgeennu nafteenna ku dhix dhuuman karo hadiyo jeer wuu ina maamuli karaa. Laakiin marka Ilaah bannaanka soo dhigo

waxay jidka uguusii jirnaa xornimo, taasina waxay rumoobaysaa markaynu Ilaah isu dhiibno een u oggolaano inuu nafteenna ka yeelo sida doonistiisu tahay.

Dabcan, Ilaah naftayda qorshe ayuu ka lahaa waxaanu ila rabay inaan yeesho adeeg weyn oo malaayiin dad ah ku gaadha isgaadhiinta telifishanka, raadiyaha, internetka, seminaarada, buugaagta iyo muxaadaroooyin lagu duubo qalabka kala duwan ee lagu duubo wax. Laakiin Ilaah waxyaalahaaas oo dhan iima aanu keeni doonin ilaa inta aan ka korayo ee iimaankaygu ka xoogaysanayo.

YEELO QAABFIKIR CUSUB

Gacaliyow, waxaan kuugu duceeyaa inaad wax kasta ku liibaantid oo aad caafimaad qabtid siday naftaadu u liibaansan tahay. — 3 Yooxanaa 2.

Bal hadda ka firso aayaddan. Ilaah waxa uu rabaa inuu inoo sameeyo wanaag ka badan kan aynu innagu rabno. Laakiinse sidoo kale jacaylka uu inoo qabo awgeed inama siiyo waxaynaan xammili kari oon inoo suurto gelinaynin inaan isaga si joogto ah ugu ammaanno.

Hinaasaha, xaasidnimada iyo dadka kale oo la is bardardhigaa waxa weeyi carruurnimo. Waxyaalahani waxay ka ahaadeen dhinaca jidhka ee marnaba shaqo kuma laha dhinaca ruuxa. hinaasuhu waxa weeyi waxyaalaha sababa cidlo-meerka iyo jahawareerka.

Haddaba naftaada waxyaalahan ka ilaali. Markaad aragto in fikirro xumi maankaaga kusoo dhacayaan, naftaada la hadal oo waxaad tidhaahdaa, “maxay ii soo kordhinaysaa inaan ka hinaaso dadka kale? Iima keenayso wanaag. Ilaah qof kasta qorshe ayuu ka leeyahay waxaanu isiin doonaa waxa igu habboon. Anigu shaqo kuma lihi waxyaalaha kale ee dadka kale uu sameeyo.” Intaas kaddibna qalbigaaga uga ducee dadkaasi inay helaan weliga wanaag dheeraad ah.

Ha ka cabsan inaad dareenkaaga daacad uga noqoto Ilaah. Ilaah horeba wuu u ogsoonyahay waxa aad dareemayso markaa waa inaad isaga kala hadasho waxyaalahaaas.

Anigu waxaan Ilaah ku idhi sidan oo kale, “Ilaahow waxaan rabaa in heblaayo aad khayr dheeraada siiso. Ilaahow iyada si walba u barwaqee. Ilaahow qalbigayga ayaan kaaga baryayaa sidan. Ruuxdayda waxaan ka dareemayaan hinaase iyo inaan iyada ka hooseeyo, laakiin waxaan rabaa inaan arrintan ula tacaalo sida aad rabto adigu.”

Waxaan maqlay qof sheegaya in si kasta oon wax u wanaajino inuu iman doono qof kale oo sameeya wax ka badan inta aan qabanay. Odhaahdani aniga saamayn ayay igu yeelatay waayo waxaan ogahay inay run tahay. Haddii tani dhabtahay, maxay tahay ujeeddada ama danta aynu ka leenahay inaan ku dhibaatoonno cid kasta inaan ka sarrayno. Marka aynu galno kaalinta koobaad wuxuunbaa iman doona mid kale oo tartanka ku jira oo waxaynu qabanay wax kasii fican sameeya.

Ka fikir ciyaaraha tusaale ahaan. Wixa aad aragtaa iyadoo rekoodh kasta oo uu orodyahan dhigo uu yimaaddo mid kale oo jebiya rikoodhkii hore. Sidoo kale bal u firso madadaalada. Xiddiga waqtii jiraa wuxuu sii jiraa middo kooban kadibna waxa yimaadda mid kale oo booskiisii gala. Wixa dhibaataha markaa inaan ku fikirno hadiyo jeer inaan kaalinta koobaad ku jirno oo aan ku sii dagaalano inaan halkaas sii joogno. Haddaba qiimaha aynu leenahay kuma salaysna waxynu iskeen u qabano, balse wixa uu ku salaysan yahay in Ilaal ina jecelyahay oo uu inoo soo diray in Wiilkiisu innaga darteen u dhinto.

Aniga Ilaal xilli hore wuxuu ii sheegay inaan xasuusto in xidigaha dhacaa ay in yaruun aragga soo jiitaan balse markaba la waayo. Wixa markaa la ii sheegay inay ii fificantahay inaan muddo uun sii joogayo oo ay tahay wuxuu ii dirtay inaan qabto inta karaankayga ah. wuxuu Ilaal ii ballanqaaday inuu sumcaddayda dhawri doono. Aniguna xaggayga waxaan ka go'aansaday inaan qabto waxkasta oo uu iga rabo inaan qabto, waayo isagaa ogsoon wixa aan ku wanaagsanahay een qaban karo.

Wixa haddaba laga yaabaa in waxyalahan aan ka soo hadalnay ay dhibaato kaa haysato. Wixa laga yaabaa markasta ood aragto qof kaa horreeya, inaad hinaasto oo xaasiddo isla markaana isku daydo inaad la tartanto. Haddii sidaasi jirto, waxaan kugu boorrinayaa inaad lahaato qaabfikir cusub. Hadiyo jeer xasuuusnow qof oo aad ka horreysaa inaanay Ilaal hortiisa kugu siinaynin qiime ka badan kan aad hadda leedahay.

Ilaah isku hallee oo maankaaga geli inaad dadka kalena ku faraxdo waxay haystaan. Arrintaasi waxay qaadanaysaa muddo, laakiin marka qalcadaha maankaaga ka dhisani ay dumaan ee ereyga Ilaal beddelkooda galo, waxaad ka bixi doontaa cidlo-meerka adigoo gali doona Dhulka Ballanqaadka.

CUTUBKA
25
“ANIGAA ISKAY U SAMAYNAYA HADDII KALE
MABA RABO.”

MAAN CIDLO-MEER AH #10

Inay rajadooda Ilaah ku xidhaan, Oo aanay illoobin Ilaah shuquulladiisii, Laakiinse ay xajiyaa amarradiisa, Oo aanay sidii awowayaashood oo kale noqon Farcan madax adag oo caasi badan, Kaasoo ah farcan aan qalbigoodu qummanayn, Oo naftooduna aanay xagga Ilaah aamin ku ahayn. — Sabuurka 78:7-8

Israa’iliyiintu intii ay joogeen cidlada waxay la yimaaddeen caasinimo iyo madax adayg, taasina waxay iyaga ku sababtay dhimasho. Iyagu may rabin inay sameeyaan waxa Ilaah ka dalbado, marka ay wax kharribaanna Ilaah ayay u qayshaneyeen. Inta wanaaggas ay u baahanyihiin ee uu u socdo waxay la imanayeen daacadnimo, laakiin haddana waxa dib ugu noqonayeen uun fallaagowgii iyo madax adayggi.

Dhacdooyinka noocan ah waxa lagu diiwaan geliyay Axdigaa Hore waxaan weeyi waxyaalo aan la rumaysan karin. Haddii innaguna markaas aynaan isticmaalin xikmad, nolosheenna waxyaalahaaas oo kale ayuun baan ku dhammadaysanaynaa.

Waxaan filayaa in madax adaygga iyo caasinimada aynu ku kala duwanahay. Intaas kaddibna waxa saamayn iyana innagu leh nolosheennii hore iyo sida aynu waxan kusoo bilownay.

Anigu waxaan ahaa qof shaqsiyad xooggan leh oo jecel inaan si waloo ay noqotoba iskay wax u qabsado. Laakiin haddana waxyaalihii noloshayda lasoo dersay ee isoo marayay ayaa iyaguna saamayn igu sii yeeshay, waxaana halkaas ka samaysmay maan aan cidi waxba ka dhaadhicin karin oo waxa uu rabo uun ku fikira. Waxay haddaba ahayd in Ilaah waxyaalahaa iga nadiifiyo ka hor inta aanu I adeegsanin.

Ilaah waxa uu haddaba innaga rabaa inaan is dhiibno oo isaga gacantiisa isku halleyno. In alla inta aynu madax adaygga iyo caasinimada wadnana Ilaah innama adeegsan doono.

Madax adaygga waxaan ku macnayn karaa mara ku dhegnimo iyo qof aan lala shaqayn karin, halka caasinimaduna ay ka tahay amar diiddanimo iyo in la diido wixii saxitaana ama la diido ku dhaqanka sharci dejisan.

Labadan qeexitaanba waxa ay haddaba tilmaamayaan sidiidhaan anigu ahaan jiray.

Xumaantii la ii gaystay markii aan yaraa waxay igu sababtay inaan cidna addeecin. Laakiin, sidaan hore buuggan ugu sheegay, may ahayn in wixii waayo hore igu dhacay ay igusii hayaan caasinimada iyo madax adaygga. Waayo nolosha guulaysataa waxa weeyi mid addeecda Ilaah. Waxa markaa muhiim ah inaan ku korno addeecitaanka iyo ku xidhnaanshaha Eebbe.

Maaha inaynu heer gaara gaadhno oo aynu u malayno inay intaasi innagaga egtahay. Balse waa inaynu marwalba addeecitaan ku socono oo aynaan ogolaanin wixii innaga hor istaagi karta dariiqaa Ilaah. Waxaynu leenahay dhammaanteen iin, laakiin waxaan kugu boorrinayaa inaad xasuusato in dhibic yar oo khamiir ahi ay qooshka dhan khamiiriso (I Korintos 5:6).

ILAAH WUXUU RABAA ADDEECITAAN EE UMA BAAHNA QURBAAN

Markaasaa Samuu'eel yidhi, Rabbigu miyuu aad ugu farxaa qurbaanno la gubo iyo allabaryo, siduu ugu farxo in codka Rabbiga la addeeco? Bal eeg, addeeciddu waa ka wanaagsan tahay allabariga, maqlidduna waa ka wanaagsan tahay baruurta wananka. Waayo, caasinimadu waxay la mid tahay dembiga sixirka, madaxadaygguna wuxuu la mid yahay shar iyo sanamcaabudidda. Waxaad diidday eraygii Rabbiga, oo sidaas daraaddeed isna wuxuu kuu diiday inaad boqor sii ahaatid. — I Samuu'eel 15:22-24

Haddaynu u fiirsano noloshii Saa'uul waxa inoo muuqanaysa in isaga la siiyay jaanis ah inuu boqor noqdo. Hase ahaatee, shaqadan in badan muu sii haynin waayo wuxuu la yimid caasinimo oo wuxuu damcay inuu sameeyo waxa uu isagu rabo.

Maruu Samuu'eel isku dayay inuu isaga saxo maadaama oonu qabanayn wixii loo dirsaday, Saa'uul wuu diiday arrintaas waxaan ku adkaystay in sida uu u rabo waxkastaa u dhacaan (I Samuu'eel 10:6-8; 13:18-14). Samuu'eel waxa uu isaga markaas ugu jawaabay in Ilaah uu rabo addeecitaan oonu u baahnayn qurbaan. Haddii markaas aynu malaheenna ku socono waxaynu ka baxaynaa Ilaah waxa uu innaga rabo.

Inta badan waxa dhacda inaynaan qabanin waxa Ilaah innaga rabo kadibna waxaynu hadhow isku daynaa inaynu wax qabano si aan u magdhawno addeecis-darradeenna.

Boqorro intee leeg oo ka mida dadka Ilaah ayaa caasnimadooda awgood ku dhaca inay noloshooda boqorro ku noqdaan (Rooma 5:17; Muujintii 1:6).

Mid ka mida tarjumaadaha afka Ingiriisiga ee Kitaabka Quduuska ah oo la yidhaahdo Amplified Bible, waxa uu hordhaca kitaabka Wacdiyaha ku leeyahay, “Ujeeddada kitaabkani waxa weeyi inuu nolosha guud ahaan loo fiirsado oo uu baro in noloshu wax macnaha aanay lahayn Ilaah la’antiis.”

Waa inaynu fahano haddaba in Ilaah aynaan tix gelinaynin haddii aynaan addeecaynин isaga. Caasnimada ay maanta carruur badani kala hor yimaaddaan waalidkood waxa sababay iyagoon tixgelin u haynin waalidkood. Tani waxa weeyi qalad ay badanaa sameeyaan waalidiin badani marka aanay waqtii ku qaadanin inay ixtiraam ka kasbadaan ubadkooda.

Culimada badankoodu waxay isku waafaqsanyihiin in Boqor Sulaymaan uu qoray kitaabka Wacdiyaha, isagoo Sulaymaanna ahaa nin Ilaah siiyay xikmad. Haddii Sulaymaan uu xikmad lahaa haddaba sidee ayuu haddana qaladaad badan u sameeyay? jawaabta su'aashani way fududahay waxaana weeyi: waxa suurto gal ah in wax lagu siiyo balse aanad isticmaalin. Innagu waxaynu haysannaa maanka Masiixa, laakiin hadiyo jeer miyaynu adeegsannnaa? Ciise waxa la inooga dhigay xikmad xagga Ilaah ka timid, laakiin miyaynu xikmaddaa isticmaalnaa?

Sulaymaan waxa uu damcay inuu iskii wax u qabsado iskoo isku dayay inuu marba wax kale sii helo. Waxa uu lahaa waxkasta oo lacagi jari karto iyo raaxo kasta, haddana sidaas oo ay tahay sidan ayuu ku yidhi dhammaadka kitaabka Wacdiyaha:

Xaalkan soo koobiddisi waa tan. Waa la wada maqlay. Ilaah ka cabso, oo amarradiisana dhawr, waayo, taasu waa waxa binu-aadmiga oo dhan u gudboon. – Wacdiyihii 12:13

Waxa aan aayaddan ka fahmay aan ereyadayda ku cabiro: ujeeddada dhan ee laga rabo aadanuhu waa inay Ilaah caabudaan oo xurmeeyaan. Dabeeecadda Ilaah ka cabsiga lihi waxay ku qotontaa addeecitaan oo ah asaaska farxad oo dhan. Qofna ma heli karo farxad dhab ah haddii aanu Ilaah addeecin. Waxkasta oo nolosheenna ka hallawsan waxa hagaajin doona addeecitaanka aan Ilaah addeecno. Haddaba, addeecitaanku waa waajibka saaran ee laga rabo aadanaha.

Inta aan ka ogahay aayadahani waxay ka mid tahay kuwo cajiibka ah waxaanan kugula talin lahaa inaan si joogto ah u diraasayso keligaa markaad tahay.

ADDEECISTA IYO ADDEECIS DARRADUBA WAXA LEEYIHIIN NATIIJO

Waayo, sida nin keliya caasanimadiisii kuwa badan dembiilayaal looga dhigay, sidaas oo kalena nin keliya addeeciddiis ayaa kuwa badan xaq looga dhigi doonaa.

— Rooma 5:19

Addeecisteenna ama addeecis darradeenu innaga oo keliya inama saamaynayso balse waxay saamaynaysaa cid kasta. Ka fikir: haddii Israa'iiliyiintu ay la iman lahaayeen addeecitaan sidee ayay noloshoodu u wanaagsanaan lahayd. In badan oo iyaga ka mid ah iyo ubadkoodiiba waxay ku dhinteen cidladii taasna waxa keentay addeecis darradii ay kaga hor yimaaddeen jidadka Ilaah. Ubadkooda waxa saamaysay go'aankii ay qaateen innaguna sidaas oo kale uun baynu nahay.

Dhawaan inankayga carruurta ugu weyn ayaa yidhi: "hooyoy waxbaan kuu sheegayaa waxaana laga yaabaa inaan ooyo ee I dhegeyso." Kadibna wuxuu yidhi: "waxaan ka fikirayadiga iyo aabbahay sidaad adeeggan muddada badan u soo waddeen iyo sidaad u doorateen inaad Ilaah addeecdaan oon weligeed ahayn wax fudud. Wuxaan rumaysanahay inaad adiga iyo aabbo soo marteen waxyaalo aanay cidi ku baraarugsanayn, waxaanan rabaa inaan saaka kuu sheego inuu Ilaah I dareensiyyay oon aad uga faa'idayo addeecitaankiinna isla markaana aan qadarinayo."

Waxan inankaygu ii sheegay aniga macno weyn ayay ii samaynaysay waxaanay I xasuusisay Rooma 5:19.

Go'aanka aad ku addeecdo Ilaah wuxuu saamayn ku yeelanaya kuwa kale sidoo kale haddaad caasido, iyana saamayn ayay ku yeelanaysaa. Wuxaan laga yaabaa inaad caasinimo la timaaddoo ood cidlada meeraysato, laakiin waxaad ogaataa in haddii aad u bad leedahay iyagana ay taasi saamayn ku yeelan doonto. Wuxaan laga yaabaa markay waaweynaadaan inay si uun uga baxaan, laakiin waxa hubaal ah inay dhiibi doonaan qiimaha caasinimadaada.

Waxa laga yaabaa in hadda noloshaadu ay fiicantahay maadaama oo qofkii kaa horreeyay ee waalidkii uu Ilaah addeeci jiray. Haddaba, addeecistu waxay gaadhaa meelfog, waxaana weeyi tan furaysa albabka jannada ama kan cadaabta.

Waxaan awoodaa inaan buug dhan ka qoro mawduuca addeecista, laakiin hadda waxaan rabaa uun inaan farta ku fiiqo in nolosha addeecis-darradu ay ka dhalato qaab fikir qaldan oo horseeda ikhiyaaro qaldan.

FIKIRRADAADA KU SALEE MASIIXA

Waayo, hubka dagaalkayagu ma aha xagga jidhka, laakiin xoog bay leeyihiin Ilaah hortiisa in qalcado lagu dumiyoo. Waxaannu baabbi'innaa murannada, iyo wax kasta oo sarreeya oo aqoonta Ilaah iska sarraysiiya, oo fikir kasta maxbuus baannu ka dhignaa, si uu Masiix u addeeco. — 2 Korintos 10:4,5

Badanaa waxyaalaha aynu ku fikirno ayuunbaa dhibka inoo horseeda.

Sida ku xusan Ishacyah 55:8, Ilaah waxa uu leeyahay, “Fikirradaydu fikirradiinna ma aha, oo jidad kiinnuna jidadkayga ma aha.” Waxed doontaba ku fikir, laakiin waxa hubaal ah in Ilaah uu fikirradiisa inoogu qoray Kitaabka Quduuska ah. Haddaba, waa inaynu fikirradeenna ku salayno ereyga Eebbe, oo aynu hadiyo jeer fikirradeenna aynu ka dhigno kuwo u hoggaansama doonista Ilaah.

Aayadaha ka midka ah 2 Korintos 10:4-5 waxa ay inoo sheegayaan ayaan tan ah. Tijaabi waxa maankaaga ku jira. Haddii aanay waafaqin ereyga Eebbe, markaa iskaga tag oo dumii isla markaana fikirkaaga ku salee ereyga Ilaah.

Dadka raaca fikirradooda sharka ahi ma burburayaan noloshooda oo kaliya, balse sidoo kale waxay baabi’iyan kuwa iyaga ku hareeraysan.

Maanka ayaan ab goobta dagaalka!

Goobtan iyada ah ayaan ah midda aad kaga guulaysanayso ama aad ku khasaarayso dagaalka aad kula jirto shaydaanka. Waxed Ilaah ka baryayaa in buuggani uu kaa caawiyo duminta fikir kasta oo isa sarraysiiya oo kasoo horjeeda Ilaah, iyo inuu kaa caawiyo inaad fikirradaada inaad ku salayso addeecitaanka Ciise Masiix.

BARYO BADBAADO

Ilaah wuu ku jecelyahay waxaanu rabaa inaad isaga la yeelato xidhiidh shakhsii ahaaneed. Haddii aanad hore u aqbalin Ciise Masiix inuu yahay Badbaadiyahaaga, imika ayaad aqbalii kartaa. Isaga qalbigaaga u fur adigoo ku ducaysanaya ducadan.

“Aabbow, waxaan ogahay inaan kugu denbaabay ee fadlan I cafi. Wuxaan ballanqaadayaan inaan isku halleeyo Ciise oo ah Wiilkaaga. Wuxaan rumaysanahay inuu aniga dartay u dhintay oo uu denbigayga dusha u ritay markii uu iskutallaabta ku dul dhintay. Wuxaan rumaysanahay inuu ka sarakacay dhimashada. Noloshaday hadda ayaan Ciise u dhiibayaa.

Aabbow waad ku mahadsantahay cafiska iyo nolosha weligeed ah eed ii fidisay. Fadlan igu caawi inaan dartaa u noolaado. Wuxaan ku baryayaa magaca Ciise Masiix, aamiin.”

Marka aad qalbigaaga sidan kaga barido Ilaah, Ilaah wuu ku aqbalay, wuu ku nadiifiyay waxaanu kaa xoreeyay dhimashada ruuxiga ah. waqtii ku qaado inaad barato ood akhrido aayadahan ka midka ah Kitaabka adigoo Ilaah weydiisanaya inuu kugula hadlo oo kaa caawiyoo inaad noloshaada cusub kula socoto isaga.

Yooxanaa 3:16

I Korintos 15:3-4

Efesos 1:4

Efesos 2:8-9

I Yooxanaa 1:9

I Yooxanaa 4:14-15

I Yooxanaa 5:1

I Yooxanaa 5:12-13

Ilaah bari oo weydiiso inuu kaa caawiyoo inaad hesho kaniisad wanaagsan oo kitaabi ah si aad ugu korto xidhiidhka aad la leedahay Masiixa. Ilaah hadiyo jeer wuu kula jiraa. Wuxuu kugu hoggaamin doonaa inaad maalin maalmaha ka mid ah heli doonto nolosha uu kuu diyaariyay!

DAGAAL XOOGGAN AYAA SOCDA.

Maankaaguna Waa Goob-dagaaleed.

Waxa aad dareentaa welwal, shaki, wareer, murugo, cadho iyo inaad is xukunto... dhammaan waxyaalahani waa weerar ku waajahan maanka. Haddii aad ka cabanayso fikirrada xun ee maankaaga, waxaad ogataa in Joyce Meyer ay malaayiin dad ah ka caawisay inay dagaalkan ku guulaysaan adigana sidoo kale way ku caawin kartaa.

Buuggeeda ugu iibsiga fiican ayaa hadda dib loo cusboonaysiiyay oo waxyaalo cusub lagu daray, waxaanay qoraagan aadka loo jecelyahay ku tusinaysaa sidii aad noloshaada u bedeli lahayd adigoo beddelaya maankaaga. Waxay ku baraysaa inaad la tacaasho kumaankunka fikir ee maankaaga lasoo dersa maalin walba iyo inaad u fikirto sida Ilaah u fikiro. Waxay kula wadaagysaa dhibaatooyinka kasoo maray nolosha qoyskeeda, guurkeeda iyo adeegga ay haysto iyo sida ay waxyaalahaasi ugu hoggaamiyeen nolol is beddel ku salaysan, sidoo kalena waxay kuu muujinaysaa waxyaalaha ay dareemaysay marxalad kasta oo nolosheeda ka mida markii ay arrimahaasi soo waajeheen.

Imikana waa markaagii waxaana lagaa rabaa:

- Inaad maamusho maankaaga ood hesho nabad iyo xorriyad
- Inaad aqoonsato fikirrada ku dhaawacaya ood joojiso inay noloshaada saameeyaan
- Inaad naftaada u dulqaadato xitaa marka aad samayso qaladaad
- Naftaada ku hubee ereyga Ilaah, duco, Ilaah ammaan iyo hubkasta oo ruuxi ah oo xooggan
- Ka adkow fikirrada qaldan eed maanka ku hayso iyo cudurdaarka dadka ku kallifa inay Ilaah ka fogadaan, waxaanad heshaa farxad iyo deganaansho aanad hore ugu riyooinin.

Ha isu dhiibin murugada mar danbe. Waxaad isla maanta heshaa sidii aad ugu guulaysan lahayd GOOB-DAGAALEEDKA MAANKA.